ZENONAS IVINSKIS

SENOVĖS LIETUVIŲ RELIGIJOS BIBLIOGRAFIJA

BIBLIOGRAPHIA DE ANTIQUA RELIGIONE LITUANORUM

KAUNAS 1938

Atspaudas iš „Soter'o“

XII (1935) Nr. 2, 133-161 p.; XIII (1936) Nr. 1, 55-96 p., Nr. 2, 54-94 p.; XIV (1937) Nr. 1, 78-98 p., Nr. 2, 73-106 p.

Atmušta 200 egz.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė

TURINYS

	Pusl.
I. METODOLOGINIAI DALYKAI	1 — 5
1. Įvedamasis žodis	1 — 3
2. Bibliografiniai rinkiniai ir sutrumpinimai (nr. 1—24)	4 — 5
II. LIETUVIŲ MITOLOGIJOS ŠALTINIAI (nr. 25—100)	5 — 19
III. LITERATŪRA (nr. 101—1161)	19 —106
1. Apskritai apie lietuvių ir kaimynų mitolog. (nr. 101—150)	19 — 23
2. Apie lietuvių relig. bendruose veikaluose (nr. 151—235)	23 — 29
3. Literatūra prūsų (senprūsių) religijai (nr. 236—396)	29 — 40
a) Vokiečių ir lotynų kalbomis (nr. 236—365)	29 — 37
b) Lietuvių, latvių, rusų ir lenkų k. (nr. 366—396)	37 — 40
4. Žiupsnis literatūros apie latvių, estų ir suomių religiją (nr. 397—540)	40 — 50
a) Latvių, estų ir suomių kalbomis (nr. 397—465a)	41 — 44
b) Vokiečių, prancūzų ir lotynų kalb. (nr. 466—531)	45 — 49
c) Rusų, lenkų ir čekų kalb. (nr. 532—540)	49 — 50
5. Orientaciniai literatūros nurodymai pagon. slavių religijai (nr. 541—635)	50 — 57
a) Rusų ir lenkų kalbomis (nr. 541—609)	50 — 55
b) Vokiečių ir prancūzų kalbomis (nr. 610—635)	55 — 57
6. Senovės lietuvių religijos bei mitologijos literatūra (nr. 636—1161)	57 —106
A. Svetimomis kalbomis (nr. 636—928a)	
a) Lenkų kalba (nr. 636—727)	57 — 64
b) Rusų kalba (nr. 728—798)	64 — 69
c) Vokiečių kalba (nr. 799—905)	69 — 79

d) Prancūzų kalba (906—918) ..... 89 — 80
e) Kitomis kalbomis (italų, latvių, čekų) (nr. 919—928a) ..... 80 — 81

B. Lietuvių kalba (nr. 929—1161) ..... 81 — 100

IV. PAPILDYMAI (nr. 1162—1290) ..... 106 — 127
1. Šaltiniai (nr. 1162—1205) ..... 106 — 115
2. Bendrai apie liet. religiją ir jų kaimynų mitologiją (nr. 1206—1219) 116
3. Literatūra prūsų (senprūsių) religijai (nr. 1219—1235)..... 117 — 118
4. Literatūra latvių ir estų religijai (nr. 1235—1253) ..... 118 — 119
5. Orientacinė literatūra pagon. slavių religijai (nr. 1254—1255 119
6. Literatūra senovės lietuvių religijai ir mitologijai (nr. 1256 1299; 1230—1290 ..... 119 — 127

V. ANTRIEJI PAPILDYMAI (ŠALTINIAI IR LITERATŪRA)(1291-1313) 127 — 128

VI. TRETIEJI PAPILDYMAI (ŠALTINIAI IR LITERATŪRA)(1314-1380) 128 — 133

RODYKLĖ (135—157 p.).

Biblijografinė senovės lietuvių religijos ir mitologijos medžiaga

(Bibliographia de antiqua lituanorum religione et mythis)

I. Metodologiniai dalykai:
   1) Įvedamasis žodelis;
   2) Bibliografiniai rinkiniai ir sutrumpinimai.

II. Lietuvių religijos bei mitologijos šaltiniai.

III. Literatūra:
   1) Apskritai apie lietuvių ir jų kaimynų mitologiją;
   2) Apie lietuvių religiją bendruose (istorijos ir k. gretimų mokslų) veikaluose;
   3) Literatūra prūsų (senprūsių) religijai:
      a) Vokiečių ir lotynų kalbomis,
      b) Lietuvių, latvių, rusų ir lenkų kalbomis;
   4) Žiupsnis literatūros apie latvių ir estų religiją:
      a) Latvių ir estų kalbomis,
      b) Vokiečių, prancūzų ir lotynų kalbomis,
      c) Rusų, lenkų ir čekų kalbomis;
   5) Orijentaciniai literatūros nurodymai pagon. slavių religijai:
      a) Rusų, lenkų kalbomis,
      b) Vokiečių ir prancūzų kalbomis;
   6) Senovės lietuvių religijos bei mitologijos literatūra:
      A. Svetimomis kalbomis:
         a) Lenkų kalba,
         b) Rusų kalba,
         c) Vokiečių kalba,
         d) Prancūzų kalba,
         e) Kitomis kalbomis (čekų, italų, latvių);
      B. Lietuvių kalba.

IV. Papildymai.

I. METODOLOGINIAI DALYKAI

1. *Įvedamasis žodis.*

1928 m. žiemą prof. Dovydaičio buvau paragintas rinkti senovės lietuvių religijos biblijografinę medžiagą, kuri turėjo būti išspausdinta. Geroką pluoštą jos pririnkiojus, dėl kitų darbų teko nutraukti rinkimą. Šiais metais, „Sotero" redakcijai maloniai sutikus ją atspausdinti, tada surinktoji medžiaga buvo gerokai papildyta nauju biblijografijos lobiu. Žinoma, toje biblijografinėje medžiagoje jos pilnumui yra sužymėta dešimtimis pasenusių, arba visai mokslinės vertės niekados neturėjusių rinkinių, straipsnių, straipsnelių. Reikia pasakyti, kad senovės lietuvio pa-

gonio religija, toks subtilus ir greitosiomis neišreiškiamas žmogaus dvasios turtas, neturėjo tinkamų tyrinėtojų. Bet nebuvo ir nėra nė tinkamų šaltinių. Kiek patikimesnės senųjų kronistų žinios iš XIII—XV amžių, kol tebeviešpatavo pagoniškasis senovės lietuvių tikėjimas, yra labai negausios, skurdžios ir paviršutiniškos, dažniausiai užrašytos žmonių beveik nepažinusių lietuvių gyvenimo, svetimtaučių. Svarbiausias senovės lietuvių religijos šaltinių vietas yra išrinkęs buvęs Varšuvos universiteto prof. A. Mierzinskis: *„Źródła do mitologiji litewskiej"*. Bet jo „Źródła" šaltinių rinkinys siekia tik XV amžiaus pusės (trūksta jame dar ištraukų iš Dlugošo, Piccolomini ir daug kitų rašytojų). Tuo tarpu daugiausia žinių duoda XVI amžius ir dar vėlesni laikai, nors tada senovės kultas jau nyko, deformavosi, kur-ne-kur bebuvo išlikęs ir buvo viešai persekiojamas.

Svetimtaučiai rašytojai, daugiausia humanizmo perijode, apie lietuvių religiją prirašė visokių nesąmonių. Jų žinios buvo labai iškraipytos ir savo pagražinimais papildytos XVI—XVII amž. Klasiški tokių prasimanytojų pavyzdžiai yra prūsų vienuolis Simonas Grünau ir Žemaičiuose Žygimanto Augusto laikais žemę matavęs Jokubas Laskovskis (Kališo lenkas), kuris savo žinias, pats nesiimdamas plunksnos, perdavė Jonui Lasicijui. Daugiau svarbos reikia pripažinti lietuvių rašytoms pastaboms, praeinančiais pastebėjimais, šiaipjau turinčiais kitą tikslą. Tokie šaltiniai yra Mažvydas, Bretkūnas, Daukša. Daugiausia reikia branginti tai, kas nesąmoningai apie pagonių religinį kultą buvo rašyta, jei jis kokia nors proga buvo užkliudytas netyčia. O kas buvo tyčia, sąmoningai rašoma, tas dažnai buvo painiojama. Todėl stengemės čia sužymėti atydžiau ir tiksliau XV amžiaus antros pusės ir ypač XVI ir vėlesnių amžių šaltinius.

Senovės lietuvių religijos tyrinėjimas, nežiūrint to, kad apie ją visi rašė, kas tik norėjo (rašė dažniausiai be nuovokos), yra padaręs geroką evoliuciją. Buvo laikas, kada perkūno kulkose įžiūrėtos kažinkokios dievų statulos, kada buvo piešiami dievų paveikslai (pav., Kirkoras davė deivės Mildos paveikslą, o prieš ji Hartknechas — Romovės šventyklos, dievų trejybės ir Krivių-Krivaičio) etc. XIX amžiaus gale buvo daug kritiškiau žiūrima į lietuvių religiją. Daug tyrinėjimų yra davęs A. Mierzynski's. Jie, tiesa, nėra be tendencijos, bet parodė daug naujų dalykų. Toks pats vienašališkas tyrinėtojas buvo A. Brückneris, kuris savo raštuose visados iš aukšto žiūrėjo į lietuvius. Daug daugiau objektyvumo ir simpatijų parodė lietuviams Ed. Volteris. Paskutiniuoju metu lietuvių religijos beveik nebetyrinėjama. Be J. Bertulaičio disertacijos (1921 m.), stambesnių dalykų nebeišleista. Iš lietuvių naujesnių darbų yra seno lietuvių mitologijos tyrinėtojo tyrinėjimas, Jono *Basanavičiaus* darbas (1926) ir Jono *Šliupo* (1932). Šiaip lietuvių mitologija dabar laukia atsidėjusio

tyrinėtojo iš lietuvių tarpo. Svetimtaučiai nepajėgė išaiškinti pagrindinių senovės lietuvių religijos klausimų. Po ilgų rankiojimų, krapštymų, rašinėjimų, kurie dažnai nedaug teturėjo mokslinės vertės, lietuvių mitologijos srityje jaučiamas poilsis. Besidominčiam lietuvių religija šitoji biblijografija, pirmiausia šaltinių sąrašas, turėtų palengvinti darbą, tiksliai nurodinėjant, ką kuriuose šaltiniuose galima rasti. Kad šitame literatūros ir šaltinių biblijografiniame sąraše būtų galima geriau orijentuotis, vyriausi, svarbieji dalykai, yra nurodyti dviem žvaigždutėm (**), šiaipjau svarbi ir naudinga medžiaga — viena žvaigždute (*). Ypač kreipta akis į naują literatūrą.

Žinoma, šitoks optiškas šaltinių ir literatūros vertinimas yra gana netobulas ir, turbūt, niekados negali išeiti iš subjektyvumo ribų. Nevisi darbai biblijografijos rinkėjui buvo lygiai ir tinkamai pažįstami, nevisus darbus jis turėjo rankoje.

Į šį rinkinį, plačiau imant dalykas, būtų reikėję sudėti visą folkloro bei tautosakos (dainų, pasakų, padavimų, patarlių etc.) biblijografiją.[1]) Bet to nepadaryta. Čia išimtis padaryta kai kur padavimams, burtams ir prietarams. Orijentacijai įdėta iš tų sričių šiek tiek biblijografijos. — Neįtraukta paliko taip pat daugybė archeologinių tyrinėjimų: kulto pobūdį turėjusių piliakalnių, alkakalnių, pagonių laidojimo vietų, kapų, grabų biblijografija. Platoką biblijografiją šiuo klausimu yra sustatęs P. Tarasenka, Lietuvos archeologijos medžiaga, 1928, p. 270—311,[2]), o lietuvių archeologinės literatūros apžvalginį įvertinimą yra davęs savo disertacija dr. J. Puzinas, Vorgeschichtsforschung und Nationalbewusstsein in Litauen, Kaunas. 1935.

Šią biblijografiją rašant, nebuvo galima pasinaudoti visais reikalingais žurnalų ir laikraščių komplektais. Ypač trūksta Amerikoje išleistų dalykų. Tuo būdu biblijografija dar nėra iki smulkmenų visai pilna. Idealus biblijografijos sudarymas reikalautų, kad kiekvienas iš kito biblijografinio rinkinio surašomas dalykas būtų dar patikrintas ir peržiūrėtas. Daugelis straipsnių straipsnelių, deja, autoriui nebuvo galima peržiūrėti.

Už biblijografinius nurodymus autorius dėkoja gerb. prof. V. Biržiškai, prof. E. Volteriui, p-lei Eimaitytei, p. Baldauskui, dr. J. Baliui, p. V. Maciūnui, p. A. Šapokai, p. J. Ambrazevičiui ir p. I. Kisinui. Nuoširdžią padėką jis reiškia p. M. Urbšienei, kuri jam leido naudotis savo didžiule va-

---

[1]) Dainų bibliografiją yra išspausdinęs Vacl. Biržiška, — Lietuviškų dainų literatūros biblijografija: „Mūsų Tautosaka", (red. V. Krėvė-Mickevičius, Humanitarinių Mokslų Fakulteto leidinys), XIII (1931) 187—229.

[2]) Plg. S. A. Dubinski, Bibliografija pa archeoliogii Belarusi i sumežnych krain, Mensk 1933 (Belaruskaja Akademija navuk). Plati biblijografija Lietuvai ir Vilniaus kraštui — 1—50 pusl. LUB.

linčia rankraštyje, ir p. K. Jablonskiui, kuris autoriui, ypač sustatant šaltinių sąrašą, davė vertingų nurodymų.

2. Biblijografiniai rinkiniai ir sutrumpinimai.

Šios biblijografijos pagrindą sudaro Baltramaičio, Finkelio ir Wermkės biblijografijos. Jų papildymui naudotasi „Altpreussische Monatsschrift" (nuo 1864 m.), „Altpreussische Forschungen" (nuo 1924 m.), „Archiv für slavische Philologie" (nuo 1877 m.) ir „Kwartalnik historyczny" perijodiškai skelbiamomis biblijografijomis. Štai sąrašas biblijografijų, kuriomis labiausiai pasinaudota, sustatant šią biblijografinę medžiagą:

1. *AF* = Altpreussische Forschungen, Koenigsberg (eina nuo 1924 m.).

* 2. *AM* = Altpreussische Monatsschrift, Königsberg, (1864—1919 m.), Iki 1905 m. yra geras atskirai sudarytas žurnalo katalogas.

* 3. *AfslPh* = Archiv für slaviche Philologie, Bberlin (nuo 1877 m.).

* 4. *Bl* = Baltramaitis S., Sbornik bibliografičeskich materialov dlia geografiji, istoriji, istoriji prava, statistiki i etnografiji Litvy, St. Peterburg[2] 1904, 305—316, 318—325, 341—515.

* 5. *Br.* = Vaclovas Biržiška, Lietuvių bibliografija, 1924, 1 dalis (XVI—XVII amž.); 1926, 2 dalis (1800—1864) 3. dalis (Spaudos uždraudimo laikas 1865—1904); 1935, 4 dalis (1905—1914 m.) — 1 tomas (1905—1909 m.).

Iš 3 ir 4 dalies yra išrinkta lietuvių k. laikraščių ir žurnalų sltraipsniai.

* * 6. Biržiška Vacl., Dr. Basanavičiaus raštų bibliografija: „Mūsų Žinynas", XII tom. 138 pusl.

7. Biržiška Vacl., Prof. K. Būgos raštų bibliografija: „Tauta ir Žodis", XIII (1925), 224—231.

* 8. *Fk=Finkel L.* Bibliografija historyi polskiej, w Krakowie 1906, II, 635—636 (literatura religijna porównawcza); 636—639 (Mytologia słowiańska ir litewska).

9. *Gw* = Gawelek Franciszek, Bibliografija ludoznawstwa litewskiego, atsp. iš „Rocznik Towarzystwa przyjaciół nauk w Wilnie". V (1911—1914) 326—400.

10. Jablonskis K., 1) 1928 ir 1929 metų Lietuvos istorijos bibliijografija, atsp. iš „Praeities", 1 (1930); 2) 1930 ir 1931 metų Lietuvos istorijos biblijografija, atsp. iš „Praeities", II (1933).

11. Kisinas J., Prof. E. A. Volterio bibliografija; „Tauta ir Žodis", V (1928) 361—385.

12. *KH* = Kwartalnik historyczny, Lwów (nuo 1877). Naudotasi: Indeks generalny Kwartalnika historycznego 1887—1922, opracowany przez M. Rutkowskiego, uzupeln. Dr. M. Maleczyńskiego.

13. *MLLG* = Mitteilungen der Litauischen Litterarischen Geselschaft, Tilsit 1886—1904.

14. *(N)PrPrPl* = (Neue) Preussische Provinzial-Blätter, Königsberg.

15. Plenzat Karl, Ostpreussische Heimatliteratur (Ein Ratgeber und Wegweiser), Königsberg i. Pr. 1922, 39—40.

16. Poblocki Leon, Kritische Beiträge zur ältesten Geschichte Litauens (Diss.), Königsberg 187..., 16—22.

17. Rautenberg Otto, Sst-und Westpreussen, (Ein Wegweiser durch die Zeitschriftenliteratur), Leipzig 1897, 32.

18. Tarasenka Petras, Lietuvos archeologijos medžiaga, (Bibliografija), Kaunas, 1928, 270—311.

19. *TiŽ* = Tauta ir Žodis, Humanitarinių Mokslų Fakulteto leidž. mokslo žurnalas, eina nuo 1923 m.

20. Ukazatel' statej pomeščenych v neofficijal'noj časti *Žurnala „Ministerstva Narodnago Prosveščenija"* za vremia 1867—1891, St. Peterburg 1894, Za vremia 1892—1900, St. Peterbg. 1902.

21. Ukazatel' materialov dlia izučenija Severo-zapadnago kraja (Kovenskaja, Vilenskaja i Grodenskaja gub.) v archeologičesko-etnografičeskom otnošeniji, „Pamiatnaja knižka Kovenskoj guberniji na 1882 god", 329—367 psl. (biblijografiją parašė P. O. Černevskij).

** 22. *Wk* = Wermke Ernst Dr., Bibliographie der Geschichte von Ost-und Westpreussen, Königsberg i. Pr. 1933, 41—42 (Voksglaube Nr. Nr. 666—685); 104—106 (Religion, Nr. Nr. 1717—1746).

23. *Wl* = Winkelmann Eduard, Bibliotheca Livoniae Historica (Systematisches Verzeichnis der Quellen und Hülfsmitel zur Geschichte Estlands, Livlands und Kurlands), Berlin, 1878.

* 24. Wisłocki Wł. T., Bibljografja prac Aleksandra Brücknera *(Studja staropolskie.* Księga ku czci Aleksandra Brücknera), Kraków 1928, 684—784.

II. LIETUVIŲ MITOLOGIJOS ŠALTINIAI

25. Acta Borussica, Ecclesiastica, civilia, Literaria etc., Königsberg i. Pr. und Leipzig 1730 sq.

Teol.-fil. f-to ist. sem. bibl., LUB D 33362—4 (Teisių fak.)

I (1730) 537—550: *Wagner* Erhard, Vita et Mores Litvanorum in Borussia sub districtu Insterburgens Ragnitensi degentium, brevi delineatione adumbrata.., Regiomanto 1621, in 4° (Bl. 4642); II (1731) 1—54 psl.: *Respublica* Prussiae (Romove 7 p. etc.), 401—412 psl.: Johannis *Meletii* epistola, de sacrificiis et idolatria veterum Borussorum, Livonum, aliarumque vicinarum gentium , ad clarissimum virum, doctorem Georgium Sabinum, Illustrissime Ducis Prussiae Consiliarium. 797—816 psl. (De habitu victu, linqua, cultu et indole veterum Borussorum), III (1732) 155—217 psl.: *Behm* Joh. D., Dissertatio de statu Borussiae ecclesiastico et civili et polit., Königsberg i. Pr. 1644 (apie dievus, 156—157 psl.), 414—454 pusl.:

Hartknoch Chr., Dissertatio de Curonum et Semgaleorum Republica, tam antiqua quam moderna, et quomodo utraque respectu inprimis Poloniae, Prussiae et Livoniae, se habet, 418—422 — Romovė); 456—465 psl. — *De conviviis* veterum Borussorum (šventės Z a z i n e c k, O z i n e c k, 460 psl.).

26. A c t a P o l a n i a e h i s t o r i c a, Cracoviae 1879, IV: Hosii epistolae, I tom. nr. 29, 429 psl.

Ž y g i m a n t o — Augusto laiškas kancleriui Samueliui M a c i e j o w s k i u i 1548 m. Jame kalbama apie lietuvių resp. žemaičių pagonystę ir jų gamtos kultą (išvardinami atskiri objektai). To laiško ištrauka žiūr. *A. Brückner*, Starožytna Litwa (Ludy i bogi), 1904, 74, *J. Fijałek*, Uchrześcijanienie Litwy przez Polskę, Polska i Litwa w dziej. stosunku, 1914, 299, ir *J. Puryckis*, Die Glaubenspaltung in Litauen, 1919, 67.

27. A c t e n d e r S t ä n d e t a g e P r e u s s e n s unter der Herrschaft des Deutschen Ordens, herausgegb. v. *Dr. M. Toeppen.* Bd. I—V 1878—1886).

Bd. I (1233—1435). Leipzig 1878, 117 psl. („zowberey und andern ungelowbin"), 469 p. (czuberer und czewberynne), 472 psl. (apie šermenis): D i e L a n d e s o r d n u n g, 1427: „XVII. Item czu der *sirmen*, die die Prewsen pflegen czu halden... Leidėjas registeryje (psl. 777) paaiškina: „Sirmen, i. e. Todtenschmäusse, der Preuszen. *(Litth. czermens, Pierson Altpreus. Wörterschatz, 41)*", 625 p. (czoberye unglouben);

Bd. II. (1436—1446) Leipzig 1880, 362 psl. *(czowberer und czowberinne)* p. 363 *(apie šermenis — „sirmen")*, 617 p. *(czoberer)*, 621 p. *(„sirmen"* — šermenys) 664 p. (draudžia laikyti burtininkus ir burtininkes. Jie turi būti teisiami ir baudžiami. Jų neturi geri krikščionys priimti „und suderlich die Preussen, das die abelegen heydensche weise als an cledoren, heiligunge des fyhes und des byers, und alle unortlich getrencke, das uff Zamenland die deyse und dy mettele is genant").

Bd. V (1458—1525) 1886: apie *„czobereye"* 165 p. apie *zcewberer* 384, 480 psl.

28. A d a m B r e m e n s i s. Gesta Hammaburgensis ecclesiae pontificum (Hamburgische Kirchengeschichte, herausgeg., von Bernhard Schmeidler), Hannover und Leipzig, 1917. (Scriptores rerum germanicarum in usum scholarum ex Monumentis Germaniae historicis separatim editi).

Adomo Bremiečio yra daug leidimų. Šis yra naujausias, išleistas su visu mokslo aparatu. Apie prūsų religiją, 244, „Dracones adorant cum volucribus..." 245—246 psl. žiūr. *Pr. Dovydaitis*, Adomas iš Bremeno, Lietuviškoji Enciklopedija, I, sk. 65—66 (ten nurodyta ir literatūra).

* 29. A n n a l e s Ingolstadiensis Academiae, Pars 2 (1572—1672) ed. I. *N. Mederer*, Ingosltadii 1782, 59—66.

Apie lietuvius: „...Colebant enim eius regionis incolae pro Deo vero varias res, adorabant solem, ignem, sylvas, serpentes et quaedam alia venerabantur numina idolaque..." Kokia proga ta ištrauka užrašyta, žiūr. *A. Šapoka*, Kur senovėje lietuviai mokslo ieškojo? „Židinys", Nr. 10 1935 m. 317 psl. pst. 4.

* 30. B i e l a u k J. ir S a p p u n M.: Iszguldimas Evangeliv per wisus Metus, surinktas dalimis isch Davgia Pastillv... 1573.

Wolfenbüttel'io biblijotekoje rankraštis buvo atrastas 1896 m. *Dr. Gaigalaitis*, Die Wolfenbütteler litauische Postillenhandschrift aus dem Jahre 1578 (MLLG V), 1—57, 117—165, 231—247 psl. 149—150; „...Tikedami ing szemepaczius, Eitwarius, kaukus, appidemes, kalnus, akmenis

medzius, gaius (kaip ghe vadina alkus) Vpes, perkūnų... Tai wissa tadangi te daiktai ių meldzamei a garbinamei welina ira, kaip nesang welnas ira etwaras, teip besas ira szempatis, teipag czertas ira Apideme, teiegi pikullai ira kaukai..." *V. Biržiška,* Liet. bibl. I, nr. 10.

31. Blumenau, Laurentius, Chronicon Ordinis Theutonici, Scriptores rerum Prussicarum, IV tom. 49 pusl.

Ištrauka apie senprūsių kultą žiūr. *A. Mierzynski.* Zródla do myt. lit., II 153—154. Plg. *Voigt. J.,* Laurentius Blumenau, Geschäftsträger und Geschichtsschreiber d. deutschen Ordens NPrPrBl, IV (1859) 242—268. *Toeppen M.,* Geschichte der Preussischen Historiographie von P. v. Duisburg bis auf K. Schütz, oder Nachweissung und Kritik der gedruckten und ungedruckten Chroniken zur Geschichte Preussens unter der Herrschaft des deutschen Ordens, Berlin 1853, 35—44.

32. Bretkūnas Jonas, Postilla tatai esti Trumpas ir Prastas Iszguldimas Euangeliu... Karaliaucziuie 1591, 101, 180 psl.

Apie pagonystės liekanas ištrauka iš Postilės, žiūr. *M. Biržiška,* Rinktiniai mūsų senovės raštai, 1927, 23 (kaukas, aitvaras, žemėpačiai etc.). Apie Bretkūną žiūr. *V. Biržiškos* „Bretkūnas": Lietuviškoji Enciklopedija, IV tom., 6 sąs. *V. Biržiškos* s. Liet. bibl. I nr. 11, 11.

33. Bretkūnas J., Chronicon des Landes Preussens. Colligirt durch Joannem Bretkium Pfarhern zu Labiau. (Das Erste Buch aussgeschrieben von mir Casparo Hennebergern Pfarhern zu Mülhausen), 1588 Mscr.

„Summarische und warhafftige beschreijbung des Alten und edelen Landes zu Preussen darinnen erzeelet werden die furnembsten volcker so dasselbige bewonet, was ihre Sitten, Glaub vnd Gottesdienst gewesen, aus was fur verenderungen sich darinnen zugetragen, bis es entlich ar den Deutschen Orden kommen". Ištrauka iš *J. Gerullis,* Bretke als Geschichtsschreiber, AfslPh, XL (1925) 119: „Von den Sudawen ihrem herrkomen leben, Glauben vnd Gottesdienst"; 119—120 psl.: „Der Sudaewn Götter"; 120 psl.: „Von der Sudawen Priester",120—121 psl.: „Der Sudawen fest ond Gottesdienst", 122 psl.: „Gotter der alten Preussen". 122—123 psl.: „Was die Scandiani für Abgotter mit sich in Preussen gebracht haben", 123—124 psl.: „Wohnung vnd stelle darinnen diese der Bruthener Gotter wohnen". Žiūr. *Vacl. Biriška,* Bretkūnas Jonas: Liet. Encikl., IV sąs. 6.

34 Brodowski Jakob, Lexikon Germano - Lithuanicum et Lithuanico - Germanicum. Rankr.: Preussisches Staatsarchiv in Königsberg Pr. Mscr., Nr. 127—128.

Žodyne yra sužymėtas didokas skaičius lietuviškų dievų, vardų. Juos išrinko ir išspausdino *A. Schleicher,* Lituanica, Sitzungsberichte der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften ir Wien, phil.-hist. Classe, Bd. XI. Jahrgang 1853, 81—86 p. Plg. *Joh. Bertoleit,* Die Reformation unter den preussischen Litauern, Jahrbuch der Synodalkomission und des Vereines für ostpreussische Kirchengeschichte, Königsberg i. Pr. 1932, 64—65.

35. Būga K., Liet. k. žodynas, žr. nr. 165.

36. Chronicon Dubnicense, Historiae Hungarie Fontes Domestici, vol. III. 143—167 p. (Kęstučio 1351 m. pagoniškos priesaikos aprašymas).

Kronikos ištrauką žiūr. *A. Mierzyński,* Zródła, II 76. Plg. *E. A.*

Volter, Litovskij katichizis N. Daukšy (1895), 1886, XLI p. Apie Kęstučio priesaiką žiūr. skyrius 6 a B.

37. Collatio Episcopi Varmiensis facta coram Summo Pontifice (1418) *A. Mierzyński,* Zródła, II 145—146:

„... sunt gentes, servientes demonibus, colentes, patollu, Natrimpa et alia ignominiosa fantasmata..." Plg. *J. Bender,* De veterum prutenorum diis (žr. skyr. 3), 24 psl., *J. Bender,* Zur altpr. Myth. u. Sitteng. AM II (1865) 695 p., *J. Voigt* Gesch. Preussens, I 587—88 (su klaidomis).

38. Constitutiones synodales evangelicae (1530); Mscr. im Preussischen Staatsarchiv zu Königsberg (XVII amž. kopija): Volzsche Sammlung, nr. 17 (4).

Svarbi protestantų vyskupų, Jurgio Polentz'o ir Pov. Sperato įžangą, kurioje yra minima daugybė prūsų dievų vardų: „... sunt autem pro linqua barbara barbarissimi hi Occopirrnus, Suaixtix, Ausschauts, Autrympus, Potrympus, Bardeayts, Piluuytus, Parcuns, Pecols atque, Pocols, qui Dei, si corum numina secundum illorum opinionem pensites, erunt Saturnus, Sol. Aesculapius, Neptunus, Castor et Pollux, Ceres, Jupiter, Pluto, Furiae..." Ištrauką žr.: *J. Bender,* Zur altpreuss. Mythologie u. Sittengeschichte. AM IV (1857), 98 psl.; *P. Tschakert,* Urkundenbuch zur Reformationsgeschichte des Herzgothmus Preussen, I (189–) 11 psl., 166—168); II (1890) 235 psl. (Nr. 700), *Cosack* Speratus, 1861, 112—113 psl. *Mierzyński,* Co znaczy Sicco, Lwów 1891 (žr. sk. 3).

39. Cromerus M., De origine et rebus gestis Polonorum, libri XXX, Basiliae 1555.

G. Korbut: Lit. polsk. I (1929) 167—177 p. (bibl. nur.).

40. Daukša Mikalojus, Litovskij katichizis N. Daukši po izdaniju 1595 goda, vnov' perepečatannyj, išl. *E. Volter,* (Priloženie k LIII-mu tomu Zapisok Imp. Akad. Nauk), St. Peterburg 1886 (VIII + LXXXVI + 191 psl. in 8°).

Žinios apie pagonybę Lietuvoje 24 psl., 24—28 eil. „...garbina vgnį žemina, giwates, žalczius, perkūną, medžius, alkus Mędeines, kaukus ir kitus biessus: ir apie kurie zinauia, burę, nuodiia alwu yr waszku laia, ant putos ir ant pauto wędzdi.

Naujausias tekstas Ernst *Sittig,* Der polnische Katechismus des Ledezma und die litauischen Katechismen des Daugsza und des Anonymus vom Jahre 1605 (nach den Krakauer Originalen und Wolters Neudruck), Göttingen 1929, 73. Ištrauka iš Daukšos katekizmo apie alkų, medeinių, kaukų etc. garbinimą žiūr. *E. Volter,* Lietúviška chrestomatija, 1904, 53 skiltis.

E. Volteris, Daukšos katekizmo įžangoje (XVI, XX—XXII pusl.) duoda įdomių žinių iš lietuvių mitologijos . Katekizmo XLI pusl. įdėta Kęstučio 1351 m. priekos citata (iš *„Chronicon Dubnicense")* ir ji iškomentuota. Daukšos katekizmo žodynėlyje platokai aprašoma su mitologija susijusieji žodžiai: alkas (66 pusl.), burtai (71 p.), kaukas (84—85 p.), Medeinė (89—90 p.), perkūnas (101—102) etc. 166—170 psl. ekskursas: „O kaukach". Zapadnorusskoje svidetelstvo o litovskich bogach (172—179 psl.). Pastabos prie Ipatjevo kronikos vietos (žr. nr. 60), liečiančios lietuvių mitologiją.

Rec.: *A. Brückner:* KH, II (1888) 406—407. Kitos (9-nios) recenzijos žiūr. *Kisino:* Volterio bibliografija, TiŽ, t. V (1928), 365 p. nr. 14. *V. Biržiška,* Liet. bibl., 12—13, nr. 26, žiūr. jo papild.

41. Daukša M., Postilla katolicka... 1599.

Fotografuotinis Lietuvos Univers. leidinys 1925 m. Lenkiškoje įžangoje (9 p.) autoriaus užsiminta apie lietuvių pagonybę. Ištrauką žiūr. *E. Volter* Lietuviška chrestomatija, 1904, 29 skilt. Apie mažai žinomą Daukšos gyvenimą naujų šaltinių paskelbė *K. Jablonskis,* Dokumentai apie kan. M. Daukšą (atspaudas iš „Tautos Žodžio", kn. VII), Kaunas 1931, 72 in maior

8°). *K. Jablonskis,* Papildomosios žinios apie kan. M. Daukšą: „Archivum Philologicum, IV (1933) 64—85. *V. Biržiška,* Liet. bib., I p. 14 nr. žiūr. jo papild.

42. David Lucas, Preussische Chronik, herausgegeben von Dr. E. Hennig, Königsberg i. Pr. 1812, Bd. I.

Davido žinios apie prūsus imtos iš S. Grunau Kronikos, žiūr. nr. 48.

43. Długosz Joannis Senioris, canonici Cracoviensis Opera Omnia cura et impensis Alexandri Przezdziecki edita, Tomus XII (1300—1409): Historiae Polonicae libri IX, X, ed. J. P. Žegota Cracoviae 1876, Tomus XIII (1410—1444), Libri XI, XII, 1877.

XII tom., 466 p. (pagonybės naikinimas per krikštą Vilniuje 1387 m.); 471—472 p. („Lithuanorum origo et cultus Deorum"); 473 psl. (garbinamieji gamtos objektai).

XIII tom., 159—160 p. (pagoniškų dievų kultas Žemaičiuose 1413 m. krikšto proga); 161 psl. — dievais laikomi gamtos objektai. Apie Dlugošo tikėtinumą žiūr.: *M. Bobrzyński i St. Smołka,* Jan Długosz, jego życie i stanowisko w pismienictwie, W Krakowie 1893 (VII+336), *Al. Semkowicz,* Krytyczny rozbiór Dziejów Polskich Jana Długosza (Wyd. Akademii Umiej. w Krakowie), Kraków 1882 (XV + 460). Premijuotas darbas. Daugiau bibliogr. apie Dlugošą žiūr. Teol.-Filosofijos fakulteto žurnale„Athenaeum", nr. 1 (1931) 95—96 *(Z. Ivinskio* sudaryta Vytauto D. laikotarpio biblijografija). ir *L. Finkel* Bibl. hist. polsk.: I Nr. 6728—6780. Gabr. *Korbut:* Literatura polska, I (1929) 48—51 psl. (plati liter. apie Dlug.).

44. Dusburg P. v., Chronicon terrae Prusiae, Scriptores rerum Prusicarum, t. I 52—53 (III cap. 4) De desolacione terrae Galindiae 53—54 p. (III cap. 5: de ydololatria et ritu et moribus Pruthenorum); 55 p. (III cap. 6); 101 p. (III cap. 91); 153 p. (III cap. 240); 153 p. III cap. 241); 159 p. (III cap. 259); 175 p. (III cap. 307); 185 p. (III cap. 338); 189 p. (III cap. 347).

Lietuvių-prūsų religiją liečiančios vietos išspausdintos *A. Mierzyński,* Zródła, II 1—52 su leidėjo komentarais. Apie Dusburgą žiūr. *M. Toeppen* Geschichte der Preuss. Historiographie von Peter von Dusburg, Berlin 1853, 1—15. Jo paties Scr. rer. Pruss. I 3—20. Plg. *Joh. Vaigt,* Geschichte Preussens, III tom. Beilage nr. 2: Über den Werth und die Glaubwürdigkeit der Chronik der Ordenspriesters Peter vom Dusburg, 603—626 psl. *Max Perlbach,* Zur Chronik Peter von Dusburg (Preussisch-polnische Studien), II 95—120. Naujausias darbas *Christian Krolmann,* Die Chronik Preussens von Dusburg. (Aus dem Lateinischen übertragen und herausgegeben von Chr. Krollmann), Königsberg i. Pr. 1934. 40 (ca. 200 psl.).

45. Einhorn Paul, Hisotria Lettica, Das ist Beschreibung der lettischen Nation... von... ihrem Gottesdienst, ihrer Republica oder Regimente so sie in der Heydenschafft gehabt, an ihren Sitten... 1649, Scriptores rerum Livonicarum, 1848, II 572—604.

583—584 psl., 3 Kapitel: Von dem Gottesdienste der Letten; 584—585 psl. „Von ihren Festen so sie in der Heydenschafft gehalten".

46. Die evangelischen Kirchenordnungen des sechzehnten Jahrhunderts, Bd. 4 (1911), herausgegeben von E. Sehling.

56 psl. (1541.XI.24) — įsakymas kovoti su prietarais. Prūsų Lietuvoje uždraudimas vaškines statulėles nešti į bažnyčią; 97 psl. (1568) — nurodymai pastoriams kovoti su prietarais, burtais etc. Plg. *Joh. Bertoleit,* Die Reformation unter den preuss. Litauern, o. c. 69 psl

* 47. Giedraitis Melchioras, Jo laiškas 1587 m. jėzuitų generolui, gelbėti žemaičius iš tamsybės ir pagonystės. Išsp. Rostowskio St., „Lithuanicarum Societatis Jesu historiarum pars prima". Wilna 1768. Nauj. leid. Paryžiuje 1877 (Lit. Soc. Hist. Libri decem auctore St. Rostovski, recognoscente Joanne Martinov). Žr. nr. 90.

1 leid. 164 psl. (Nr. 55). II leid. (Martinovo) 153 psl.: „Communiter sacrificare tonitribus, serpentes colere, quercus et sacras venerari Manibus mortuorum dapes offere, et similia multa et ignorantia potius quam malitia profecta, portenta in peccatis non numerant... Itaque facilius passa gens esti exscindi suas quercus sacras. In aliquam earum cum Sacerdos noster stupente et sibi metuente per religionem, non penitus adhuc exemptam, populo, securim adigeret, abscoenus bubo..." Ištraukos iš *E. Volterio*, Litovskij Katichizis N. Daukši, XVI—XVII psl.

* 48. Grünau Simon, Preussische Chronik. Im Auftrage der Vereins für die Geschichte der Provinz Preussen herausgegeben von Dr. M. Perlbach 1876, I, (von Dr. M. Perlbach, R. Philippi und Dr. P. Wagner) 1889, II, (von Dr. P. Wagner) 1895, III.

Apie religiją, I 26, 62—64, 66, 71, 74, 78—80)Vaidilutės, krivaitis, šventi ąžuolai etc.), 83, 85, 87—91, 94—98, 100—103, 105—106, 110, 115, 171—172, 178, 187, 190—192, 196, 208—211, 229, 231, 242, 245, 261.

Simono Grünau žinios apie lietuvių mytologiją, dievus, jų trejybę, Romovę etc. atkartojo Davidas Lucas, Kasp. Henneberger, K. Schütz, M. Waissel, Joh. Voigt, Poesche, Daukantas. Leidėjas M. Perlbach kronikos įžangoje jį pavadino nesąžiningu ir didžiausiu falsifikatoriu (I tom. VI psl.) Grunau'o garbą bandė atitaisyti *Jonas Yčas*, Der Chronist Simon Grünau im Wandel der Jahrhunderte (Ein biogr. und historiograph. Beitrag zu der Kritik Simons Grünaus. Phil. diss.), Königsberg i. Pr. 1920, 138 in 4⁰ (mašinraštis), *Wk* nr. 871. Lietuviškai, parafrazuota *Jonas Yčas*, Simono Grunau XVI amžiaus kronisto reikalu (atsp. iš „Švietimo Darbo", nr. 3—6 (1922 m.), Kaunas 1922, 63 in 8⁰. Rec. *V. Biržiška:* „Knygos", 238 psl. Plg. J. D. *Lilienthal*, Ein Beitrag zur Ehrenrettung Simon Grunaus" NPrNrBl., II (1846) 2—37.

49. Guagnini Al. (1538—1614), Guagninus, Sarmatiae Europeae descriptio, Spirae 1578, ²1581.

Spėjama, kad jis medžiagą pavogęs iš istorininko Mot. Strijkovskio *(Gerullis*, Senieji lietuvių skaitymai 1927, 197). Padedamas kažkokio Martyno Paszkowski'o savo veikalą jie išvertė lenkiškai ir 1611 išspausdino: „Kronika Sarmacyey Europskiey... na polskie przełożona, w Krakowie 1611. Guagnini aprašo pagoniškus papročius, ypač pažymėdamas žalčių kultą. Plg. *J. Puryckis*, Die Glaubenspaltung in Litauen, 1919, 68. *A. R. Niemi*, Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai: „Mūsų Tautosaka", t. VI (1932) 39—40. *G. Korbut:* Literatura polska, I, 182 (bibl. nurodymai).

50. Hartknoch Christoph, Dissertatio historica de idoiatria et aliis superstitiosis ritibus veterum Prussorum, Regiomont. 1675, 20 Bl. in 4⁰. Fk 12505, Bl 4954.

51. Hartknoch Chr.: 1) Dissertatio VI — De locis divino cultui destinatis apud veteres Prussos. Petrus de Düsburg; Chronicon Prussiae, cum Anonymi cujusdam continuatione aliisque antiquitatibus Prussicis, Königsberg 1679. Anh. 109—122 psl.

2) Dissertatio VII — De tribus veterum Prussorum diis majoribus, Percuno, Picollo et Potrimpo, ten pat, Anh. 123—126 psl.

3) Dissertatio VIII — De diis secundi et tertii ordinis, ten pat, 136—145 psl.

4) Dissertatio IX — De sacerdotibus veterum Prussorum. Petrus de Dusburg, Chronicon Prussiae, 1679, 146—155.

5) Dissertatio X — De cultu deorum apud veteres Prussos, ten pat, 156—176 psl.

* 6) Dissertatio XI De festis veterum Prussorum diebus (Ziemiennik, die Bockheiliger in Sambia etc.), ten pat, 168—187 psl.

7) Disertatio XIII — De funeribus veterum Prussorum, ten pat, 187—200 psl.

Visas tas Dusburgo kronikos priedas yra įvardintas: Hartknoch Chr., Selectae dissertationes, 1679 1—456 in 8°. Jis figuruoja kaip atskira knyga. 1 egz. yra Vytauto D. Un-to Teol.-Filosofijos F-to sem. bibl.

52. Hartknoch Chr., Alt- und Neues Preussen, oder Preussisches Historien zwey Theile u. s. w., Frankfurt und Leipzig 1684 Plg. *Wl nr. 1823.*

Pilnas pirmos dalies pavadinimas: „Von dess Landes vorjähriger Gelegenheit und Nahmen, wie auch der Völker, so darinnen vor dem Teutschen Orden gewohnet Uhrankunffr, Lebens — Beschaffenheit, Sprache, Religion, Hochzeiten, Begräbnüssen Haushaltung, Kriegsrüstung, Republic und andern Sitten und Gewohnheiten".

53. Hartknoch Chr., Dissertatio de Curonum et Semgallorum Respublica, žr. nr. 25.

54. Henneberger C., Erclerung ler Preüssischen Landtaffell.

327, 389, 416 psl. Hennebergerio mitologijos žinios imtos iš S. Grünau'o, žiūr. nr. 48.

* 55. Heinrici, Chronicon Lyvoniae, Monumenta Germaniae ir usum scholarum, Scriptores rer. Germanicorum, 1874 (ed. Wilhelm Arndt).

Apie lietuvių religiją 23 psl. (pomirt. gyvenimas), 108 p. Ištraukos iš *A. Mierzyński'o* Zródła, 97 — 114. Senesni leidiniai: Script. rer. Liv. 18533 I Monumento Germaniae, XXIII 231—332 in 4°. Apie Henriką Latvį žiūr. *H. Hildebrandt,* Die Chronik Heinrichs von Lettland. (Ein Beitrag zu Livlands Historiographie und Geschichte, Berlin 1965, 173 in 8°. *Eduard Pabst,* Heinrichs von Lettland Livländische Chronik. (Nach Handschriften mit vielfacher Berichtigung des üblichen Textes aus dem Lateinischen übersetzt und erläutert), Reval 1867, 368 ir 8° *Robert Holtzmann,* Studien zu Heinrich von Lettland: „Neues Archiv", 43 (1920) 161—212, 650; 44 (1922) 364—368. *N. Kiprijanovič,* Livonskaja Chronika Genrika Latyša, Sbornik Učeno-Literaturnago Obščestva pri imperatorskom Jurjevskom universitete, Jurjev 1903, IV, 190—212. Naujausias darbas latviškai: *Bilkins V.,* Indrika Livonijā chronika vidus laika gara gaismā, Riga, 1931.

56. *Herberstein:* De Lithuania 1549 (Pistorius J. Nidanus, Poloniae Historiae corpus), Basilae 1582, I 154.

57. *Hieronymus Pragensis,* žiūr. Aeneas Sylvio *Piccolomini.*

58. *Inocentas III* (1199), De negotio fidei in Livonia: „Scr. rer. Livonicarum", 1 (1853) 336 psl.:

„... honorem Deo debitum animalibus brutis, arboribus frondosis, aquis limpidis, virentibus herbis, et, spiritibus immundis impendunt..." *A. Mierzyński,* Zródła, I 50—51. *Klimas P.,* Lietuvių sen. bruožai, 1919, 155 pstb. 480.

59. *Instrvction,* Der Kauffschultzen und Willkür der Ampts Insterburg... Anno 1604 (spausd. Karaliaučiuje), 4°, 13 psl.

Apie burtininkus (Börter), žynius (Szierer). Lietuviškus žodžius iškomentavo *A. Bezzenberger,* Zur litauischen Bibliographie, AM XVII (1880) 203—204. Plg.

MLLG I (1883) 35—36. K. Jablonskis, Lietuviški žodžiai oficijalinėje kalboje, („Burtnik") Kaunas, 1936, 20.

60. *Ipatjevskaja letopis:* Polnoje sobranije russkich letopisej, II t. 188 p.

Mytologijos ištrauka žiūr. A. Mierzyński, Zródła, žr. nr. 77. Minimi dievai: Nonadievis, Teliaveli, Diveriksas, Mejdeine. Plg. *A. Brückner,* Mythologische Studien (Beiträge zur litauischen Mythologie aus der Hypatiuschronik)..., AfslPh., IX (1886) 216—223. *E. Volter,* Zapadnoruskoje svidetel'stvo o litovskich bogach. Litovskij katichizis N. Daukši (1595), 1886, 173—179.

61. Jablonskis K., Archyvinės smulkmenos: 1) Apie 16-tojo amžiaus ūkininkų alaus apeigas: „Praeitis", II (1933) 412—414.

K. Jablonskis savo rašinyje įdėjo iš dviejų XVI amžiaus galo dokumentų žinių apie tam tikras lietuvių ūkininkų apeigas — *sambarias.* Plg. *A. F. Mierziński (Meržinskij),* Romove: Trudy IX-go archeol. sjezda v Rige, I (1899) 422—424 *Rostowski S.,* Litvanicarum societatis Jesu historiarum provincialium pars prima, Vilnae 1769, 119. Žr. nr. 90.

62. Jablonskis Konst., Lietuviški žodžiai Lietuvos oficijalinėje kalboje, Kaunas 1936.

Ištraukos iš šaltinių: „Apidemia" p. 1 žiūr. nr. 30 20 psl. *„Burtnik".* Parašytos žinios apie burtininkus (to žodžio paminėjimus svetimų kalbų tekstuose) iš šaltinių (jų tarpe Akty Vilenskoj Kom., XV 91 [apie burtininkus ir kerėtojus] apie pagoniškas liekanas (AM XIV 462 p., žr. nr. 85; XVII 277 p. žr. nr. 59); *„Oik",* (ištraukos iš šaltiniu) *„Šermenys" (ištraukos iš dokumentų).*

63. Jacobson, Geschichte der Quellen des Kirchenrechts des preussischen Staates, 1837—39, I—II.

Bd. I (Anhang) 39 psl.: Statuta Provincialia Concilii Rigensi (1428): „...rustici et incole in provincia nostre Lyvonie... a naturalibus effectibus et vilioribus creaturis, scilicet a tonitruo, quod deum suum appellant, et arboribus in quibus confidunt, incrementum rerum suarum temporalium ac infelicem suam expectant felicitatem...", 64—65 psl. „...a tonitruo... a serpentibus... vermibus, avibus et arboribus etc. incrementum rerum suarum temporalium querunt...", *(Mierzyński,* Zródła, II 146—149); Scr. rer. Pruss., III 543 p., *Jacobson:* Gesch. Kirch. Bd. II (1839) 23: „Reformationsmandat für d. Hrzgt. Preussen: draudžiama „ožio" auka — Bockheiligung).

64. Juškevič A., Litovskij slovar' s tolkovaniem slov na russkom i polskom jazykach, St. Petersbg. 1897, I, Vypusk pervyj [raidės A—D], St. Peterburg. 1904 Vypusk. vtoroj [raidės E—I].

LUB D 36568, 36543 (po keletą egzempl.).

Lietuviu mitologijai svarbos turi žodžiai: „Ajtvaras" 6 psl., „Ałka" 12 p., „Barzdukaš" 195 p., „Déjvis" (308 p.), „Dievas" (317—318 p.), „Gabjáujis" (399 p.) ir kt.

65. Katechismas Aba Pamokimas Wienam Kvriamgi Krikczonivy Reykiamas, paraszitas Nuog D. Jokubo Ledesmos... 1605.

Sittig Ernst, Der polnische Katechismus des Lebezma und die litauischen Katechismen des Daugsza und des Anonymus vom Jahre 1605, Göttingen 1929. Ledesmos tekstas lietuviškai, 73 psl.: „...Łabiausiey tie kurié méldzia vgni, Giwatés, žałkcius, žeminas, Deywes, Perkunus, medzius elkus, ir wel tiê, kuriê, tyki burtomús, žinemus, nûdinkiemus, wászko, szwino, ir páuto łeymuy, ir kitiems tokiemús dayktamus..." Senesnis leidimas: *J. Bystronio,* Katechizm Ledesmy w przekładzie wschodnio-litewskim, Krokuvoj 1890. Ištrauką žiūr. *E. Volteris,* Lietuviška chrestomatija, 1904, 59 sk., 41 eil. Tekstą apie pagon. liekanas išskomentavo *E. Volteris,* Zur Geschichte des litauischen Hexenwesens (žinawimas), MLLG IV (1899) 380.

66. Lasicius Johannes (1534—1602). De diis Samagitarum

caeterorumque Sarmatarum et falsorum Christianorum... 1580 (parašyta). Plg. *Fk nr. 7068, 7390, 7393.*

„*De diis Samagitarum*" buvo keletą kartų išleista. 1-sis leidimas: Michalonis Lituani de moribus Tartarorum... et Joh. Lasicii Poloni de diis Samagitarum... item de religione Armenorum... ed. J. Grasser, Basileae 1615. Toliau buvo išleista Lugduni 1627 (Bl nr. 4981), plg. Bl nr. 4983. Lenkiškai versta: *Lasicki Jan,* O bogach Żmudzinòw i innych Sarmatòw, z lac. prełożył Ad. Rogalski, Dziennik Wileński 1823, 1 248, 398 psl.; III 308 p. (plg. Fk 7391, Bl 4981, Gw 244). Paskutinis jo leidimas yra: *Joh. Lasicii* Poloni de diis Samagitarum Libellus, ed. v. W. Mannhardt, Riga 1868 (Atsp. iš „Magazin d. lettisch.-litterarischen Gesellschaft" XIV), 82 p. Plg. *Lasicius,* De religione Russorum, Moscovitarum et Tartarorum religione..., Spirae 1582, 4°. Jo paties „De religione Armenorum" (kartu su „De diis Samagit."), Basilae 1615 (Bl. 4983, Fk 7392). Apie Lasicijų žiūr. Wl nr. 1816, *Bender,* AM, Bd. IV (1867) 103—118 p. Biografijos žinios: *J. Gerullis,* Senieji lietuvių skaitymai, 1927, 207, ištraukos 208—209 psl. ir *V. Biržiška,* Lietuvių bibliografija, IV t. I papildymai CCIII psl. (pagal Th. Wotschke). Lasicijus mitologijai yra plačiai išnaudotas. W. Mannhardt bandė jo klaidas ištaisyti ir išleisti kritišką leidimą. Tas pat pasakytina apie A. Brücknerį. Bet jis sekė M. Akielaičiu (žiūr. 6 skyrius), Solmsen'u (žiūr. 6 skyr.), von Grienberger'iu, kurie Lasicijų su visomis jo, lietuviškai nesuprantančio, klaidomis buvo pasitikėdami naudoję. Apie Lasicijų žiūr. literatūrą.

Grienberger Theodor R. von, Die Baltica des Libellus Lasicki (Untersuchungen zur litauischen Mythologie), AfslPh Bd. XVIII (1896) 1—86 (Sonderabdruck). Rec.: *A. Brückner,* KH t. XI (1897) 96—99. *Mierzyński Ant.* Jan Łasicki, źródło do mytologii litewskiej: „Rocznik towarz. prz. nauk. w Krakowie", XVIII (1870) 1—102; atskirai — Kraków 1870. *Meržinskij* A. F., Jan Lasickij i ego sočinenije: „De diis Samogitarum". Referat čitan. na III (kievskim) arch. sjezde 1875. Trudy III Archeologičeskago Sjezda, 1878, III 173. *Wotschke Th.,* Johann Lasitius (Ein Beitrag zur Kirchen- und Gelehrtengeschichte des 16. Jh.), Teil 1 und 2: „Zeitschrift für slawische Philologie", II (1925) 77—104, 442—471. Žiūr. *V. Biržiška,* Lietuvių bibliografija, III, (antrieji) papildymai LXXXII psl. nr. 16 a. *A. R. Niemis,* Lietuvių liaudies dainų tyrinėj.: „Mūsų tautosaka", VI (1932) 38, 40, 41. *G. Korbut,* Literatura polska, I 182—183 (platūs bibl. nur.).

67. Lepner Theodor, Der Preusssche Litauer, oder Vorstellung der Namensherleitung, Kindtaufen, Hochzeit, Lebens und Gemüthsbeschaffenheit, Kleidung, Wohnung, Nahrung und Ackerbau, Speise und Trank, Sprachen, Gottesdienst, Begräbnisse und andere dergleichen Sachen der Litthauer in Preussen, Danzig 1690, ²1774.

68. Livländische Reimchronik, žiūr. Reimchronik, nr. 88.

69. Malala, Apie numirėlių deginimą Lietuvoje („Sovius"): Afsl Ph, IX (1886) 635. *F. Dobrianskij,* Opisanie rukopisej vilenskoj publičnoj biblioteki, cerkovno-slavianskich i russkich, Vil'na 1882, 249—250.

Ten paskelbta iš Malalos perrašinėtojo tėvo ir sūnaus pokalbis, kodėl Lietuvoje deginami lavonai. *E. Volter,* Mythlogische Skizzen (Bemerkungen zur lituslavischen Mythologie. Litauische Götter im russischen Malala vom Jahre 1261, Sonderabdruck aus AfslPh, IX (1886) 635. Plg. *E. Volter,* Litovskij katich'zis N. Daukši, St. Petersbg. 1886, 178. *Mierzyński A.,* Zródła, I 126—137.

70. Maletius Hieronymus, Warhafftige beschreybung der Sudawen auff Samlandt sambt jhren Bockheyligen vnnd Ceremonien, (Wortgetreuer Abdruck nach dem in der Stadtbibliothek in Danzig befindl. Exemplar, 12 Bl., o. J. in 4°, Manuskript Msc. I. E. fol. Nr. 36, S. 370—384 jetzt Oa 767). Mitteilungen der Litterarischen Gesellschaft Masavia, Heft 8 (1902) 198—207.

Plg. Fk 7130, Wl 1814, Bl 4938.

„Warhafftige beschreybung der Sudawen..." buvo spausdinta anksčiau „Erläutertes Preussen", V (1742) 701. Bl 4997. Žiūr. *V. Biržiška*, Lietuvių bibliogr., IV, t. 1 (tretieji) papild. CCIV psl., nr. 16 c. *G. Korbut:* Liter. pol. I 309 (bibl.).

71. Maletius Johannes, Libellus de sacrificiis et idolatria veterum Borussorum, Livonum, aliarum vicinarum gentium ad clarissimum virum doctoren Georgium Sabinum... scriptus, 1563.

Šitos knygutės resp. laiško, kurią sūnus Jeronimas Malecijus plačiai perdirbo, yra daug leidimų. 1582 m. leidimas yra Vytauto D. Un-to bibl. Spausdinta taip pat Scr. rer. Livonicarum II (1848) 389—392, kur įvardinta: „De sacrificiis et idolatria veterum Borvssorum, Livonum, aliarumque vicinarum gentium. Ad clarissimum virum Doctorem Georgium Sabinum, illustrissimi Ducis Prussiae conciliarium, Joannes *Menecius*. „Acta Borussica", II (1731) 40—412. (Žr. nr. 25). Su vokišku vertimu perspausdinta „Mitteilungen der Litter. Gesellschaft Masovia", Heft 8 (1902) 177—196. Atskiri leidimai nurodyta Wl 1813—1814, Fk 7129 (nurodyta 8 leidimai), plg. Bl 4995, 4996 ir *V. Biržiška*, Lietuvių bibliogr. II, papild. nr. 16 d., III, (antrieji) papild. LXXX psl., nr. 6a, 7a; IV, t: 1 (tretieji) papild. CCIII—CCIV psl., nr. 7a, 7a[1], 16 b.

Malecijai Jonas, ir Jeronimas (tėvas ir sūnus) sužymėjo visą eilę dievų vardų. Apie juodu žiūr. *Sembrzycki Johannes*, Die Lycker Erzpriester Johannes und Hieronymus Maletius und des ersteren Brief „de sacrificiis et idolatria Borussorum" — eine Quelle für Ostlitauen: AM, Bd XXV (1888) 629—651. Nachträgliche Bemerkungen: AM, Bd. XXVI 668—671. Atsp. Rec. M. Perlbach: KH 1890. *Koch F.*, Der letzte Druck des Joh. Maletius: AM, Bd. XL (1903) 481—507. *Bertuleit H.*, Das Religionswesen d. alten Preussen, 32—35 p. (žiūr. skyrius 3). *M: Biržiška*, Barzdukai, Liet. Encikl., II t., 1414—1415 sk. *G. Korbut:* Lit. polska, I 302—303 (plati bibl.).

72. Mažvydas, Seniausieji lietuvių kalbos paminklai iki 1570 metams. (Spaudai parūpino Dr. J. Gerullis), Kaunas 1922.

LUB C 25018.

Apie lietuvių pagonybę žiūr. Mažvydo katekizmo 5 psl. (lot. įžanga), 9—10 p. (liet. įžanga). Mažvydo katekizmą išleido *A. Bezzenberger*, „Litauische und Lettische Drucke des 16. Jhr.", Heft I (1874) — (atitaisymai ir papildymai Gött. Gel. Anz. 1874, 1484—86 p.; 1875 268—272 p. Rec.: *J. Basanavičius*, „Auszra", nr. 7—8 (1884) 240—244. Ištrauka apie dievus ir pagoniškus papročius išspausdino *A. Schleicher*, Lituanica, Sitzungsberichte der kaiserl. Akademie der Wissenschaften, phil.-hist. Classe, (1853) 88—89. Plg. *E. Volteris*, Lietuviška chrestomatija, St. Petersburg, 1904, 4 sk. (lot. tekstas), 6 sk. (liet. tekstas). Ištrauką žiūr. *E. Volteris*, Litovskij katichizis N. Daukši, 1886. *P. Klimas*, Lietuvių senobės bruožai, 1919, psl. 80, 153, 460. Liet. vertimą lotyn. Mažvydo katekizmo įžangos in extenso žiūr. *M. Biržiška*, Rinktiniai mūsų senovės raštai, Kaunas 1927 6 p. (apie aitvarus, kaukus, etc.), 8 p. (Mažvydo liet. žodis). Plg. *Bertoleit*, Die Reformation unter d. pr. Litauern, 27 psl. (žiūr. nr. 158). *A. R. Niemi*, Lietuvių liaudies dainų tyr.: „Mūsų Tautosaka", IV (1932) 43. Plg. MLLG, IV 418 p., V 150 p. (Gaigalaičio ištrauka iš 1573 m. postiles; žiūr. nr. 30). Apie Mažvydą žiūr. *V. Biržiška*, Liet. bibl. I p. 3 nr. 4; III, papild. nr. 4, 6; IV, papild. nr. 4, 5, 9.

73. Meyer, C. H., Fontes historiae religionis slavicae, Berolini (Walt. de Gruyter) 1931 112 in 8°.

74. Michalo Lituanus, De moribus Tartarorum, Lituanorum et Moschorum, fragmenta X et Joh. Lasicii de diis Samagitarum caeterarumque Sarmatarum et falsorum Christianorum, item de religione Armeniorum... Nunc primum per I. Jac. Grasserum. Basileae 1615.

Plg. nr. 66; žiūr. *Wl 1815* (vert. rusiškai), *Bl 5615, Fl 7068.*

Plg. *Lelewel:* Dziejopisarstwo polskie. Polska, dzieje i rzeczy, I, 10.

75. Miechowius-Miechowita (1456—1523), Chronica, Poloniae hist. corpus, ed. Pistorius, II, 1582.

Borzemski, Kronika Miechowity, Rozprawy Akademii Umiejętności, Kraków, wydział fil.-hist., XXVI 84. Miechovita mini, be kitko,, žalčių kultą Lietuvoje.

76. Mielcke-(Ruhig), Litauisch-deutsches und deutsch-litauisches Woerterbuch, worinn das vom Pfarrer Ruhig ehemals herausgegebene zwar zu Grunde gelegt, aber mit sehr vielen Wörtern... vermehrt von Chr. Got. Mielcke, Königsberg 1800. (°, 576).

LUB C. 314.

Mielcke, pasinaudodamas Ruhig'o ir Brodowskio žodynų medžiaga, savajame rašinyje sudėjo daug senovės prūsų lietuvių dievų vardų,, išmėtytų pagal alfabetą žodyne: Aitwaras, Bangputys, Barzdukkai, Diewaites, Gabjauja, Girrystis, Giltinė, Jagaubis, Kaukas, Láima, Láimelė, Perkunas, Pykulas, Žemyna, Žemynėle, Žempatys etc. Tų dievų reikšmė ir atributai yra žodyne vienu dviem sakiniu paaiškinta. Plg. *A. Schleicher*, Lituanica, Sitzungsber. der Wiener Akademie d. Wissenschaften, XI (1853), 90—103 (ištraukos iš Mielcke's žodyno, sugretintos su Mažvydo, Rėzos ir Brodovskio patiektais dievų vardais). *V. Biržiška*, Liet. bibl., II, 402, 106 p.

* * 77. Mierzyński Antoni 1829—1907), Mythologiae Lithuanicae Monumenta. Źródła do mytologii litewskiej od Tacyta do końca XIII wieku (zebrał, ocenił i objawił Antoni Mierzyński), Warszawa 1892, 155 in 8°.

1) Cornelius *Tacitus* (5—33). Wulfstan (34—38 p.), 3) Vita Sancti Adalberti (38—41). 4) Vita St. Adalberti, arcibyskupa Bruna z r. 1004 (41—44 p.). 5) Adam Bremeński (44—46 p.). 6) Mistrz Wincenty Kadłubek (47—50 p.). 7) Innocenty III. Łotwa 1199 (50—51 p.). 8) Oliverus Scholasticus (51—88 p.). 9) Układ w Chrystburgu z r. 1249 (88—97 p.). 10) Henryk Lotwak (97—114 p.). 11) Kronika Liwońska rymowana (114—124 p.). 12) Papież *Honoriusz III* (125 p.). 13) Papież Grzegoż IX (125—126 p.). 14) Wstawki Jana Malala (126—137 p.). 15) Kronika Wołynska (137—152 p.). 16) Dzierzwa (152—154 p.). 17) Magister Albrecht von Bardewik (154—155p.).

Rec.: *Vanagas* (Pietaris) „Varpas", nr. 1 (1894); *Sembrzycki:* AM XXIX (1892) 578—580; *Sembrzycki:* „Wisła", VI (1892) 932—933; „Wędrowiec", (1892) 655; *Jan Karłowicz:* „Wisła", VI (1892) 634, plg. t. p. V 632 p.; *A. Brückner:* KH VII (1893) 658—659. Plg. *Gw 256, Br 3200, Fk 12484* (nurodo 4 recenz.).

* * 78. Mierzyński Antoni, Mythologiae Lituanicae Monumenta, (Źródła do mytologii litewskiej, Część II Wiek XIV i XV. Zebrał, ocenił i objaśnił *Antoni Mierzyński...)*, Warszawa 1896 II + 154 in 8°.

LUB D 13062—63, D 13065.

Prakalboje autorius žadėjo kitais metais išleisti XV amžių liečiančius šaltinius dar III tome. Į jį turėjo patekti ištraukos iš Jeronimo Pragiečio, Długošo ir Chalkokondylaso. Šie visi autoriai priklauso dar XV amžiui. Tokiu būdu II-sis tomelis išėjo nebaigtas — nepilnas.

18) Piotr z Dusburga (1—55; 52—55 p. zdanie Lehrberga o Criwe). 19) Mikołaj z Jeroszina (55—69 p.). 20) Henricus de Hervord (69 p.). 21) Breve Chronicon Silesiae (69 p.). 22) Chronika Erfurcka czyli chronicon Sempetrinum (70 p.). 23) Piotr Suchenwirt (70—73 p.). Chronicon Dubnicense (73—79 p. — Kęstučio priesaika). 25) Rycerz de Sternegge, 1351 (79—82 p.). 26) Herman de Wartberge (82—88 p.). 27) Brody krzyzackie (88—105 p.). 28) Wigand z Marburga (105—118 p.). 29) Jan z Posilge (118—121 p.). 30) Landesordnungen (121—129 p.). 31) Gilbert de Lannoy (129—131 p.). 32) Michał biskup Sambijski 131—144 p.). 33) Collatio episcopi Varmiensis (144—146 p.). 34) Hennig Scharfenberg (146—149 p.). 35) Statuta provinciale Rigensis (Statuta abbreviata) (148—149 p.). 36) Mikołaj I biskup Sambijski (149—150 p.). 37) Henryk Beringer (150—152 p.). 38) Laurentius Blumenau (153—154 p.). Plg. *Br 3761, Gw 256.*

Rec.: *A. Brückner:* KH, XI (1897) 95—99. *A. Kuronėlis* (A. Alekna): „Tėvynės Sargas", nr. 6, 1396 m. *A. J(akštas)*, rašydamas Mierzyńskio mirties proga trumpą jo nekrologą („Draugija"), nr. 9 (1907) 121 psl., Mierzyńskio darbus taip apibudina: „Gilesnės moksliškos sintezės M. nesugebėjo savo veikaluose paduoti, nes iš prigimimo buvo daugiau darbščiu kompiliatoriu, negu tikru mokslininku. A. a. d-ras

V. Pietaris, kritikuodamas M. veikalus apie Lietuvos praeitį stačiai kaltino ji, kaipo tendentiškąjį ir net nesąžiningą lietuvių kultūros šmeižiką". Taip pat apie Mierzyńskio darbas gana neigiamai atsiliepė savo korespondencijoje kun. J. Tumui *Kaz. Būga.* Iš to rašinio aiškėja, kad prof. Jaunius ruošėsi visai sukritikuoti Mierzyńskio studiją „Romovė", „Mūsų Senovė" (veikėjų korespondencija), I (1920) p. 126, 129—130, 133, 136—137, 141—143.

79. Oliverus Scholasticus, Scriptores rerum Prussicarum, I 241:

„...gens Livonum, Estonum, Prutonum variis erroribus delusa... colebai, Dryades, Amadryades, Oreades, Napeas, Humides, Satyros et Faunos. Sperabat enim super, quos nulla securis violare praesurabantur..." *A. Mierzyński,* Zródła, I 51—88. *G. Voigt,* Adalbert von Prag Berlin – Westend, 1898, 304 pst. 580.

80. Pekulo, Tarkvinijaus, nuncijaus auditoriaus, 1579 metų Žemaičių vyskupijos vizitacijos ištraukos. Išspausdino *K. Jablonskis,* Papildomosios žinios apie kan. M. Daukšą: „Archivum Philologicum", IV (1933) 76.

Kaltinėnų vizitacija: „... Ego (Tark. Pek.) audivi, quod sunt etiam aliqui idolatrae, qui adorant serpentes, arbores, lapides et alia, sed ego nescio, quí sínt et ubi sint".

81. Piccolomini, (1405—1464), Aeneas Sylvius de Piccolomini: Scriptores rerum Prusic., IV (1870) 237.

Lietuvą liečiančią teksto dalį išspausdino *A. Janulaitis,* Enėjus Silvius Piccolomini bei Jeronimas Pragiškis ir jų žinios apie Lietuvą XIV—XV amž. (Istorijos kritikos piešinys), Kaunas 1928, 59 (žalčių garbinimas etc.). Piccolomini viską apie Lietuvą yra paėmęs iš Jeronimo Pragiečio pasakojimo, kuris Lietuvoje buvo krikščionybės apaštalas Vytauto laikais, bet pats nieko neparašė. Apie lietuvių tikybą žiūr. *Janulaičio* studijėles 31, 49 psl. Plg. *M. Andziulytė* (dr. Ruginienė), „Die Anfänge des Bistums Samaiten, nebst einer Untersuchung über den Bericht des Aenea Sylvio de Piccolomini (Pius II) über Litauen (Diss.), Friburg (Šveic) 1923 (mašinraštis).

82. Praetorius Marthaeus (1635—1707), Deliciae prussicae oder Preussische Schaubühne im wörtlichen, Auszuge aus dem Manuskripte, herausgegeben von Dr. *M. Pierson,* Berlin 1871, XV 152.

Pierson yra išleidęs Pretorijaus rankraščio ištraukas. 16—17 (medžių kultas), 41—48 p. *Pr. Mešk auskas,* Diss. Leipcige 1934 m. Plg. *Bl 5030, Br 1769.* Praetorijaus lietuvių religiją liečiančias ištraukas žiūr. *A. Mierzyński:* Romowe, žr. sk. 3.

83. Praetorius Math., Orbis Gothicus, id est historica narratio omnium fere Gothici nominis populorum origines, sedes, linquas, regimen, reges, mores, ritus etc., Oliva 1688.

Liber Ip. 75—76 (aisčiai); Liber II (1689) p. 22, 24—25.

84. Preussisches Urkundenbuch: Politische Abtheilung (Bd. I, erste Hälfte, herausgeg. von Philippi und Wölky), Königsberg i. Pr. 1882. (Zweite Hälfte, herausgegeg. von August Seraphim), 1909, [1]

1249 metų Christburgo sutartis (158—165). Svarbios žinios apie „Curche", pagoniškus papročius, „Tulissonus", „Ligaschonus" (quasi gentilium sacerdotes) etc. (I^1, 161 I^1, 18 (moter. lyties vaikų žudymas); I^2, 112 (ydola); I^2, 310, 372, 442, 508 minima „silva sancta".

85. Prūsų valdžios įsakymai (1578).

Prūsų hercogas Jurgis Friedrichas dviem 1578 m. raštais (jiedu yra Karaliaučiaus valstybiniame archyve) įsako prūsų lietuviams mesti pagoniškus papročius ir šiaip krikščioniškai gyventi:

1) Įsakymas Tilžės apskričio bažnyčioms. Hercogas rašo: „...iag ne tiktai Kaukenuose bet ir kitasa wietasa, ir weikei wissuosa kiemuosa

Tilszies walscziaus, teipaieg ir sche mieste lietuwas basznitczaye per Kurschus ir lietuwnikus iju priszadais, mietimu waschkinu kudikeis alba sunareis kitakeis bei galwiju darimais teipaieg uszkalbeghimu saitu dawimu, Rhetcza begin mu alba sukimu ir kitais daiktais, didis stabu meldims bei Diewa panekinims... (žmonės) „wissakiu stabu meldimu" per vestuves ir kitas apeigas laikosi „pagonischkus pratus". Tekstas (pirmą kartą) *G. H. F. Nesselmann'o* atsp. NPrPrBl, andere Folge I p. 241—246, 400 (pataisos) Atspausdino ir pataisė jį *A. Bezzenberger,* Nachrichten der der K. Gesellschaft der Wissenschafften zu Göttingen, philolog.-histor. Klasse, 1877, 263—264 p. Pagal du nuorašu atspausdino *J. Gerullis,* Senieji lietuvių skaitymai, 1927, 1 dal. 58, 59 p. (apie pagonybę).

2) Jurgio Fridricho įsakymas Ragainės apskričio bažnyčioms: „...die Ambts Vnderthanen, beuoraus die Littauen, ein wildes rholcses leben führen... allerley Missbreuche, Abgettereyen, Bortten vnd dergleichen üben vnd treiben... Mes priegtam ischtirem iog daug Kurschu ir Lietuwniku... didi Deiwiu alba stabu garbinaghima dara alba laika atla(n)kidami Galus, affierawadami bernelius waschka alba sanarius kakius isch waschka padaritus ir paweikslius bandikschczia kakià daranczius ir kitus szalineghimus alba szinavimus bei burtawimus laikantis..." *A. Bezzenberger,* Nachrichten der K. Gesellschaft des Wissenschaften zu Göttingen, philolog.-histor. Classe 1877, nr. 12, 246—251. Antrukart vėl tą patį su lietuviško teksto komentaru paskelbė *A. Bezzenberger,* Eine neugefundene litauische Urkunde v. J. 1578, AM XIV (1877) 459—475. *J. Gerulis,* Senieji lietuvių skaitymai, I, 61—65. *E. Volteris,* Lietúviška chrestomatija, St. Petersbg. 1904, 98 sk. (apie pagonybės liekanas); mūsų rašomąja kalba tekstą atsp. *M. Biržiška,* Rinktiniai mūsų senovės raštai, 1927, 13. Vokiškąją teksto dalį žiūr. *K. Jablonskis,* Lietuviški žodžiai Lietuvos oficijalinėje kalboje, 1936, 20 („Burtnik").

* 86. *Recessus Generalis* der Kirchen Visitationen Insterburgischen und anderer Littawischen Embter im Herzogtumb Preussen, De Anno 1638: „Preuszisches Provinzial — Kirchenblatt", V Jahrg., Königsberg, (1843) 259—333.

To „Recesso" ištraukos žiūr. *A. Bezzenberger.* Zur litauischen Bibiographie, AM, XVII (1880) 206—207. Vizitacijoje yra aprašoma lietuvių laidotuvių papročiai. „...ist es ein gantz Heydnisch und Abergläubiges Werck, dasz etliche Littawen jhren verstorbenen die besten kleider anziehen vard auch Gelt ins Grab mit werffen, gleich alsz wenn sie dort in dem andern und ewigen Leben Kleidung und Zehrung bedürffen... Man findet auch..., das viel Burtenicker, Wahrsager und Zanteler an Mannes und Weiber Personen unter den Littawen giebet..." Žmonės jais naudojasi ir kviečia juos įvairiose nelaimėse, jiems labai tiki ir t. t. Tekstas atspausdintas. MLLG I (1883) 36—40. *K. Jablonskis,* Lietuviški žodžiai Lietuvos oficijalinėje kalboje, 1936, 20 — 21. Corpus Constitutionum Prutenicarum, ed. Georg Grube, 1721. Pars I, 72.

87. *Regesta Lithuaniae* ab origine usque ad Magni Ducatus cum regno Poloniae unionem. (Tempora usque ad annua 1315 complectens). Recensuit Henricus Paszkiewicz, Cracoviae 1930, I.

Apie lietuvių religiją kalbama šiuose nr. nr.: 1 (Tacitus), 28, 60 (Dusburgas, III cap. 5), 75 (Henrikas Latvis), 113 (t. p.), 311 (Ipatjevo metr.), 567.

88. *Reimchronik,* die Livländische, herausgeg. von Leo Meyer, Paderborn 1876.

Senesni leidimai: Scriptores rerum Livonicarum, I (1848); *F. Pfeiffer'io,* 1844. Lietuvių religiją liečiančios vietos: eil. (Verse 1436, V. 4680 ir t. t.).

* 89. *Relacye nuncyuszów* apostolskich i innych osób o Polsce od roku 1548 do 1690 (Ed. E. Rykaczewski), Berlin—Poznań 1864, I.

LUB D 36073.

Apie pagonybę ir jos liekanas: 1) 98 psl. (opisanie królestwa polskiego przez Bernarda Bongiovanni z roku 1560). 2) 160 psl. Žemaičiuose žalčių garbinimas (Opis Polski przez Mos. Fulwiusza Ruggieri w roku 1565). 3) 185 psl. — daug

pagonystės liekanų Žemaičiuose (Relacya o stanie Polski złożona papieżowi Piusowi V przez nuncyusza jego Juliusza Ruggieri u dworu króla Zygmunta Augusta roku 1568. 4) 248 psl. — saulės, miškų ir namuose laikomų žalčių garbinimas (Relacya o Polsce z roku 1575 przez posła Weneckiego Hieronima Lippomano. Plg. *J. Puryckis*, Die Glaubenspaltung in Litauen, 67 (mini nuncijų reliacijų I d. 98, 160 ir 248 psl.).

90. *Rostowski Stanisłaus*, Lituanicarum societatis Jesu historiarum libri decem (1768), recognoscente Joanne Martinow. Paris—Bruxelles 1877.

LUB Fs 47 (1 leid.) E 7395.

Rostowski'o istorijoje yra keletas vertingų nurodymų apie Žemaičių pagonybės liekanas XVI—XVII amž.: 10 p. (Perkūnas), 111—113 (platus ekskursas apie dievus ir garbinamuosius objektus), 251, 252. Istorijoje yra išspausdintas M. Giedraičio laiškas apie Žemaičių pagonybę (žr. nr. 47). Plg. *Brückner A.*, Mythologische Studien (Beiträge zur litauischen Mythologie... Aus Rostowskis Geschichte der litauischen Ordensprovinz der Jesuiten): AfslPh, IX (1886) 1—35, 161—191.

91. Ruhig Philipp, Litauisch — Deutsches und Deutsch — Littauisches Lexicon Königsberg 1747, 1—2 192 + 424.

LUB Cs. 3914 (Vitr.).

92. Ruhig und Mielcke G. Chr., žiūr. Mielcke nr. 76.

LUB Cs. 3629.

* 93. Statuta Provincalia Concilii Rigensis (1428); *Jacobson:* Geschichte der Quellen des Kirchenrechts des Preussischen Staats, Bd. I. Anhang 39 psl.; 64—65 psl. (žr. nr. 63).

Mierzyński A., Zródła, II 146—149; Scr. rer. Pruss., III 543. Minima daug pagonybės liekanų Livonijoje. Žr. nr. 63. *J. Bender*, Zur altpr. Mythologie und Sittengeschichte, AM, IV (1867) 4 psl. 6.

94. Stella Erasmus: De Borussiae Antiquitatibus: Scriptores rer. Prussic., IV 294.

„... praecellentes arbores ut robora, quercus, deos inhabitare dixerunt, ex quibus sciscitantibus responsa reddi audiebantur, ob id nec huiuscemodi arbores caedebant, sed religiose ut numinum domos colebant... Sen. leidimas: Acta Borussica, I 99—143.

95. Stryjkowski Maciej, Kronika polska, litewska, żmódzka i wszystkiej Rusi, Warszawa 1846, I—II.

I t. 142 nsl. (bendrai apie dievus), 143—144 p. („Romowe", „Kriwe-Kriwejto", „Žnicz"), 144—145 p. („Bogowie litewscy, żmodzcy, sambjiscy, łotewscy i pruscy"), 145—150 p. („Litewscy zaś i zmodzcy bogowie ci byli osobliwi"), 311 p. (Perkūno dievas); t. II 149—150 p. (lietuviškas dialogas). Apie jį plg. *J. Matusas-Sedauskas*, Albertas Vijukas Kojalavičius kaip Lietuvos istorininkas: „Praeitis", I (1930) 328. *J. Gerulis*, Senieji lietuvių skaitymai, 1927, 84. Seniausias Strijkowskio kronikos leidimas yra Karaliaučiuje 1582 m. *G. Korbut* Lit. pol. I 240—243 (bibl. nur.).

* 96. Tschakert Paul, Urkundenbuch zur Reformationsgeschichte des Herzogthums Preussen, Leipzig 1890, I (Einleitung), II (1523—1541), III (1542—1549).

Bd. I p. 9—11 (apie pagonybės liekanas Prūsuose 16-me amž); p. 166—168 (apie „Constitutiones synodales evangelicae" — 1530); Bd. II nr. 371 p. 126 (Reformationsmandat für das Hzgt. Preussen); nr. 417 p. 142 (Turinys: „gemeyne Landesordnung der Hzgt. Preussen" — 1525: 10, Artikel: „von Zauberei und Bockheiligen" — išsp. 1526 m.); nr. 700 p. 235. (Constitutiones synodales evangelicae — regestas); nr. 1286 p. 411. (Die dritte preussische Landesordnung — 1540 (išsp.): (ein Abtchnitt) „von Zauberei und Bockheiligung, kaip 1525 m.). Bd. III nr. 2381 p. 265 (Johannes Maletius — platokas bibliografinis nurodymas apie atskirus J. Malecijaus leidimus). Žr. nr. 71.

97. Wolffenbüttel'io Postilla, žiūr. Bielauk, nr. 30.

98. Vol'ter E. Litovskij katechizis Daukši, St. Petersbg. 1886, žiūr. Daukša, nr. 40.

LUB D 772.

99. Volter E., Zur Geschichte des litauischen Hexenwesens (žinawimas). MLLG, IV (1899) 375—382.

380—381 psl. 1 pst. lotyniška ištrauka apie latvių burtininkų apeigas.

100. Wulfstan, Wulfstan's Reisebericht über Preussen: Scriptores rerum Prussicarum, I (1861) 732—735.

III. LITERATŪRA.

1. Apskritai apie lietuvių ir kaimynų mitologiją

Čia yra sužymėta iš bendrosios pagonių religijų bei mitologijos istorijos pirmiausia tie veikalai, kuriuose vienu ar kitu būdu liečiama lietuvių, resp. jų kaimynų mitologija.

101. Bertholet Alfr. und Lehmann Edv., Lehrbuch der Religionsgeschichte, 1925.

A. Brückner, Slaven und Litauer.

102. Brückner A., Mythologische Studien: AfslPh, VI (1882) 216—223 (I. Pripegala); IX (1886) 1—35, 161—191 (II. Beiträge zur litauischen Mythologie aus der Hypatioschronik und aus Rostowski's Geschichte der litauischen Ordensporvinz der Jesuiten; Unglaubwürdigkeit der Sammlung Veckenstedt's); XIV (1892) 161—191 (III. Mythol. Studien).

Plg. *A. Brückner,* Mytologische Studien: AfslPh, III (1878).

103. Brückner A., Mitologja, jej dzieje, metoda i wyniki (Bibljoteka Warszawska), 1893, II 490—523.

104. Brückner A., Osteuropäische Götternamen (Ein Beitrag zur vergleichenden Mythologie). Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung auf dem Gebiete der indogermanischen Sprachen 1922, 50 tom. 161—198 p.

105. Brückner A., Mythologische Thesen: AfslPh, 40 (1925) Heft 1—2, p. 1—25.

Apie Brückneri, kuris yra rašęs gana daug iš lietuvių mytologijos, žiūr. *M. Biržiška,* Liet. Enc., IV.

106. Būga K., Medžiaga lietuvių, latvių ir prūsų mytologijai: 1 sąs. (Rickoyot'as, Suaistix, Idolum, Panicke), Vilnius 1908 23 psl.; 2 sąs. („Romowe", „Criwe", „Zincz", „Waidelotte"), Vilnius 1909, 22 psl.

LUB D 13242, D 13250.

107. Caland W., Die vorgeschichtlichen baltischen Totengebräuche. Archiv für Religionswissenschaft, 17 (1914) 476—512.

108. Ehrenreich P., Die allgemeine Mythologie und ihre ethnologische Grundlagen, 1910.

109. Eckermann K., Lehrbuch der Religionsgeschichte und Mythologie, Halle 1845—1849. 4 Bde. Neue Titelausgabe Bd. I, II. 1848.

Bd. IV: Slaven und Preussen. Žiūr. *Wl 1858, Bl 4958.*

110. Gray L. H., Baltic Mythology: „The Mythology of all Racew", ed. L. H. Gray Boston 1918, III 316—330.

111. Grewingk C., Ueber heidnische Gräber Russisch — Litauens und einiger benachbarten Gegende insbesondere Lettland und Weissrusslands (Verhandlungen d. gelehrten Estnischen Gesellschaft), (1871), Bd. VI, Heft 1—2.

112. Grimm J., Deutsche Mythologie, Göttingen 1854.

113. Guirand Félix, Mythologie générale, publiée sous la direction de Félix Guirand, Paris (Collection in — 4° Larousse) 1935.

Skyriai: Mythologie slave, par *G. Alexinski* p. 250—269; Mythologie lituanienne, par *G. Alexinsky* et *F. Guirand* p. 270—277 (18 iliustr.). Žiūr. J. Balio pranešimas „Liet. Aide", 1935 rugsėjo mėn. nr. 205.

114. Güntert H., Über die Namen des indogermanischen Donnergottes, Heidelberg 1914.

* 115. Hanusch Ignaz Johann, Die Wissenschaft des Slawischen Mythus im weitesten, den altpreussisch — lithauischen Mythus mit umfassenden Sinne. (Nach Quellen bearbeitet, sammt der Literatur des slawisch — preussisch — lithauischen Archäologie und Mythologie), Wien 1842. Tas pats — Lemberg — Tarnów 1842, XX + 432 in 8°.

LUB D 12499.

Žiūr. *Bl 4946, V. Biržiška,* Liet. bibl., IV, t. 1 (tretieji papild.) nr. 754 a CCLXV p. 212—231 psl. — Von den Grundzügen der slawisch — preussischen Mythen; 231—246 p. — von den Grundzügen der litauischen Mythen. Verhältnis d. lithauischen Sprache und Mythen zu den slawischen. Žr. nr. 120.

116. Hopkins Grace Sturtevant, Indo-european deiwos and related words, Philadelphia (Linquistie Society of America) 1932, 83 in 8°. Lanquage Dissertations 12 — Yale university dissertation.

Rec.: W. Brandstein, I. F., 51 (1933) 178—179.

117. Ingermann B. S., Grundtraek til en Nord — Slavisk og Vendisk Gudelaere, Kjobenharr 1824, 4°.

21 psl. kalbama apie Vaidėvutį, 24 p. — apie prūsų dievą Perkūną ir t. t., žiūr. *Bl 4964.*

118. Kirchen-Staat, Orientalischer, worinnen enthalten der Zustand: 1) griechischer Kirchen unter denen Turcken... 6) Armenischer... Deme auch beygefüget derer... alten... Litthauer, Samogiten und Churländer heydnischer Gottesdinst und Aberglauben, 1699.

Lietuvių mitologija 133—151 p., plg. *Bl 4972.*

119. Kirkor A., Hroby a mohyly predhistorycke w Polsce, na Litwe a Rusi, Sbornik Slovianski Roč. 1882, Praha, I 1—28.

Plg. „Przegl. archeol. bibliogr.", III (1881) 131.

120. Kraszewski Józef Ignacy, Mytologja słowiańska i prusko-litewska (wedlug d-ra Hanusza): „Ateneum", (Kraševskio leidžiamas) II (1843) 26—61.

Žiūr. nr. 115. Plg. *Bl 4976, Gw 213.*

121. Lehmann E., Die Götterdämmerung in der nordischen Mythologie, Königsbg. i. Pr. 1881.

Rec.: *A. Rogge:* AM, XVIII 494—495.

122. Liebusch Geor., Skythika, oder etymologische und kritische Bemerkungen über alte Burgreligion und späteren Fetischismus, mit besonderer Berücksichtigung der slavischen Völker und Götternamen. (Mit einem Vorwort des Herin Prof. C. Ritter), Camenz 1833, 8°. Plg. *Bl 4986.*

123. Lippert Julius, Die Religionen der europäischen Culturvölker, der Litauer, Slaven, Germanen, Griechen und Römer, in ihrem geschichtlichen Ursprunge, Berlin 1881, XX + 496 in 8°.

68—77 psl. apie lietuvių religiją. Rec.: *Brachmann K. D.:* „Zeitschrift f. Völkerpsychologie und Sprachwissenschaft", XIII (1882) 455—479. *Bassianis* (J. Basanavičius): „Auszra", nr. 2, (1883) 29—50.

124. Lukken H., Die Traditionen des Menschengeschlechts oder die Uroffenbarung Gottes unter den Heiden, Münster 1896.

Apie lietuvių religiją 229, 437 psl. ir k.; *Bl 4989.*

125. Mannhardt W., Die Korndämonen, Berlin 1868.

126. Mannhardt W., Der Baumkultus der Germanen und ihrer Nachbarstämme, Berlin 1875.

127. Mannhardt W., Antike Wald- und Felkulte aus Nordeuropäischer Überlieferung erläutert. 1875—1877, II; ²1904—1905.

128. Mannhardt W., Roggenwolf und Roggenhund, Danzig 1865.

129. Meyer (Maier) Fr., Allgemeines mythologisches Lexicon (Erste Abteilung, welche die nicht altclassischen Mythologien der Sineser, Japaner... der Slawen, Finnen, Lappen... enthält. Vols. 1—2), Weimar 1803—1804.

Bl 4999.

130. Mierzyński A. Dr., Przyczynki do mytologii porównawczej (Atsp. iš „Biblioteka Warszawska"), Warszawa 1867, 38 in 8°.

LUB *D 22522.*

131. Miller V., Očerki arijskoj mitologiji v sviazi s drevnejšei kulturoj. I. Asviny — Dioskury, Moskva 1876, 8 + 351 in 8°.

Apie lietuvių mitologiją 129—133 psl. *Bl 5008.*

132. Mythologie Générale publiée sous la direction de *F. Guirand* — žiūr. Guirand, žr. nr. 113.

133. Mythologie, „Der grosse Herder", VIII (1934) 868—871 sk.

134. Mone Franz Jos., Geschichte des Heidenthums im nördlichen Europa. I: Die Religionen der finnischen, slavischen und skandinavischen Völker (Vols. 1—2), Leipzig u. Darmstadt 1822—1823.

Tom. I 5-ji dalis 79—99 psl. — lietuvių mitologija. *Bl 5010.*

135. Nehring (Prof. in Bresl.), Die Anbetung der Ringelnatter bei den alten Litauern, Samogiten und Preussen. — „Globus", herausgeg. von André, 73 (1898) 65.

Plg. MLLG. *Bl 5014.*

136. Orientalischer Kirchenstaat, žiūr. „Kirchenstaat", nr. 118.

137. P o g o d i n A. N., Paasanen (Itäsuomalaisten kansain Runoudeata) Helsingissa 1897. — Izvest. otd. russk. jazyka i slovesn. Imper. Akad. Nauk, 1900, V 351.

Yra minima gaidžio, balandžio kultas pas slavius ir lietuvius, Bl 8430.

138. S i e c k e E r n s t, Götterattribute und sogenannte Symbole. Nebst Abhandlungen: 1) Über die Mythologischen Anschauungen der Litauer (Letten), 2) Über die Naturgrundlage der römischen (altitalischen) Religion), Jena 1909, VIII + 313.

LUB *D 16482, C 7855.*

139. S i e m i e ń s k i L., Podania i legendy polskie, ruskie i litewskie, Poznań 1845, X + 163 in 8°.

LUB *D 6808.*

Padavimų ir legendų tarpe yra: 10) Królowa — Bałtyku (iš L. Jucevičiaus atsim.), 17) Witolf (iš Norbuto istor.), 23) Wajdelotka (iš Norbuto), 36) Dżuga (iš L. Jucevičiaus), Djabel i piorun, Wodnice, Madry Uburtis i djabel etc. žiūr. *V. Biržiška,* Liet. bibl., IV, tom. 1, (tretieji) papild. nr. 810 a, p. CCLXIX. Pl. *Gw 350, Bl 5260.*

140. S c h m i d t W., Handbuch der vergleichenden Religionsgeschichte, 1930.

141. S c h r a d e r O., Realexikon der indogermanischen Altertumskunde. (Grundzüge einer Kultur- und Völkergeschichte Alteuropas), Strassburg 1901.

142. S c h r ö d e r L. V., Die arische Religion, 1914—1916.

143. S c h w a r t z W., Indogermanischer Volksglaube, Berlin 1885.

Rec.. „Liter. Centralbl." (1186) p. 436; *Bl 5035.*

144. S c h w a r t z F. L. W., Der Ursprung der Mythologie, Berlin 1860.

145. S c h w e n k, Mythologie der asiatischen Voelker, d. Aegypter, Griechen, Roemer, Germanen und Slaven, Frankfurt a. M. 1843.

146. T e t z n e r Fr., Die Slaven in Deutschland. Beiträge zur Volkskunde der Preussen, Litauer und Letten, der Masuren und Philiponen, der Tschechen, Mährer und Serben, Polaken und Slowinzen, Kaschuben und Polen, Braunschweig 1902.

LUB *D 1323.*

R.: A. Brückner: KH, XVIII (1904) p. 104—106. Dr. *J. B-s* (Basanavičius) Dr. Tetzneris Lietuvoje: „Varpas", nr. 5 (1896) 67. AM, XXIX 137. Autorius kalba apie Romovę, dievus.

** 147. U s e n e r H e r m a n n, Götternamen. Versuch einer Lehre von der religiösen Begriffsbildung 1895 (Zweite unveränderte Aflage mit einem Geleitwort von Eduard Norden), Bonn 1929, X + 392.

LUB *D 21585.*

Litauische Götter 79—106 p. (alfabetinis liet. dievų sąrašas su interpratacija). Lettische Götternamen 106—109 p. Übersicht der litauischen Götter 110—115 p.

148. U s e n e r H. — S o l m s e n F., Litauische und Lettische Götternamen, Bonn 1894.

LUB *D — 14364.*

Sonderabdruck aus Unseners Götternamen. *Br 3517, Bl 5048. Rec.:* V. Jagič: AfslPh. XVII (1895) 307—308. Austrums 1896 p. 68; *A. Brückner,* KH, XI (1897) 95—99.

149. Volter, Göttersteine und Steinbilder in Südrussland, Böhmen und Litauen. Archiv f. Religionswissenschaft, 1889, II 258—261.

150. Zubatý J., Z baltske demonologie. (Iš baltų demonologijos): „Listy fil.", XX (1893) 34—37. Plg. *Bl 4961.*

2. *Apie lietuvių religiją bendruose (istorijos ir k. gretimų mokslų) veikaluose,*

Šios biblijografijėlės skyrius, be abejo, neturi tikslo sužymėti visa, kas tik buvo pasakyta bendresnio pobūdžio veikaluose apie senovės lietuvių bei aisčių religiją. Juk visa tai sunku ir nėra pagrindo suregistruoti. Daug kartų buvo užsiminta apie senųjų lietuvių tikybą propagandinėje vokiečių D. Karo literatūroje, encikłopedijose, mokykliniuose vadovėliuose ir t. t.

151. Arbusow Leonid. sen., Grundriss der Geschichte Liv.- Est- und Kurlands, Riga 1918.

152. Antonovič V. B., Monografij po istoriji zapadnoj i jugo-zapadnoj Rossiji, Kiev 1885, I 17.

153. Baczko, L., v., Geschichte Preussens. Königsberg 1792—1800, 6 Bde.

154. Baliński M. i Lipiński T., Starożytna Polska pod względem historycznym, jeograficznym i statystycznym, Warszawa 1843—1846, I—II.

155. Bartiuškov P. N., Belorusija i Litva (Istoričeskija sud'by Severo-zapadnago kraja), St. Peterburg. 1890, 49 p. 5 past.

156. Beliajev I. D., Očerk istoriji Severo-zapadnago kraja Rossiji, Vilna 1867.

157. Benedictsen Meyer Age, Lithuania („The awakeningk of a Nation"), Translation from the Danisch Language, Copenhagen 1924.

„Part II: The myths, the legends, and popular imagination of the lithuanians", psl. 43—61 (Iliustracijos, namų ugnelė, perkūnas, krivė, vaidilu.ė, Romovė etc.).

* 158. Bertuleit Johann, Die Reformation unter den preussischen Litauern (Ihre religiös-kirchliche Entwicklung v. d. Regierungszeit Herzog Albrechts bis zu der Friedrich Wilhelms I., I t. „Jahrbücher der Synodalkommission f. ostpreuss. Kirchengeschichte" 2, 1932, 5—79 p.; apie pagonybę 64—77 p. To rašinio ištraukos: Jahrb. d. Phil. Fak. Koenigsberg i. Pr. 1932, 27—28 p.

159. Bobrzyński Michal, Dzieje Polski, 1887—90 I.[3]

160. Briancev P. D., Istorija Litovskago gosudarstva s drevniejšich vremion, Vilna 1889.

Kaip Batiuškov'o ir Beliajev'o knygos, ir ši yra perdėm rusofiliška, nors gana plati, bet nekritiška ir nemoksliška. Rec.: *J. Jablonskis:* „Varpas", n. 10 (1891).

161. Brückner A., Dzieje kultury polskiej, Kraköw 1931, I;

Litwa 413 psl. (mitologija). Kaip visi veikalai Briuknerio ir šis yra lietuviams labai nepalankus. Aiškiai matyti autoriaus tendencija.

162. Brückner A., Starozytna Litwa (Ludy i bogi. Szkice historyczne i mitologiczne), Warszawa 1904, 166 in 8°.

18—32 psl. (Mitologia), 39—60 p. (prusowie, wiara), 65—86 p. (wiara litewska), 98—116 (Żmudź, wiara, 124—138 p. (Łotwa, Wiara), 139—166 p. (Próby objasnienia kilku wierzeń i kultów. Stopien mitologji litewskiej w porownaniu z innemi. Charakterystyka mitologji litewskiej).

163. Būga K., Aistiški studijai (Tyrinėjimai lygintinojo prūsų, latvjų ir lietuvjų kalbômoksljo srityje), Peterburgas 1908 1 dal.

LUB D 512, D 8951, D 30989.

Dievų vardai ir jų pavadinimų etimologija, 156—163 psl. Papildymus bei pataisas prie savo aiškinimų „Aist. stud." Būga davė „Kalboje ir senovėje" (žr. nr. 164).

164. Būga K., Kalba ir senovė, Kaunas 1922, 1 dal. Iš lietuvių mitologijos yra šie straipsneliai, kurie papildo arba pataiso jau anksčiau paliestus jo dalykus: 10. „Romova" (14 p.) 14. Žinčius (15 p.) 21. Patrimpos su giminaičiais (24 p.) 23. Dievai Pikulas ir Patulas (25 p.) 24. Prūsų dievas Kurka (41 p.). 26. Krivė (59 p.). 29. Prūsų dievas Aušautas (76 p.). 31. Prūsų dievas Gardaitis (77 p.). 59. Waidelotte (116 p.). 66. Prūsų dievai Pilvytas ir Žvaigstikas (132 p.). 67. Panikas ir Ukapirmas (133 p.). 80. Stovyla (132—173 p.). 99. Gabija (257—258 p.). Ragana (260 p.). Slibinas (283 p.).

165. Būga K., Lietuvių kalbos žodynas, Kaunas 1924, 1 sąs.

Per Būgos leidžiamą žodyną būtų perėjusi visa lietuvių mitologija tam tikra alfabeto eile. 2-jose žodyno sąs. tėra tik du terminai: „Aitvaras" 27—28 psl. ir „Alkas" 57—58 p.

166. Chodynicki, K., Próby zaprowadzenia chrześcijaństwa na Litwie przed r. 1386: „Przegląd historyczny", XVIII (1914) 215.

167. Chodzko Léonard, La Pologne historique, littéraire, monumentale et illustrée, Paris 1839—1841, III.

Mythologie 404—416 psl. *Wrotnowski* Felix, Esquisse sur la religion paienne sur les traditions populaires et sur les anciens usages des Litvaniens, žiūr. sk. 6 d.

168. Daukantas S., Darbay senuju Lituwiu yr Žemaycziu 1822 (Spaudai paruošė Vaclovas ir Mykolas Biržiškai), Kaunas 1929.

30—38 psl. — Tykieimas senuiu Letuwiu ir Žiamaitiu. 38—41 psl. Laikoiemas senuiu Letuwiu ir Žiamaitiu. Apie šito Daukanto veikalo ryšį ir santykį su jo „Būdu", žiūr.: *M. Biržiškos:* Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių; „Liet. Encikl.", t. IV (1935) sk. 906—911.

169. Daukantas S., Buda senowęs — Lëtuwiu kalnienu ir Žemajtiu (Jokybs *Laukys),* Petrapilie 1845.

LUB D 26401, D 14716, D 13072, D 13031, D 10708.

Antras leid. 1892 m. (VI+217) Plymouth, Pa, 65—124. Tikyba senovės lietuvių. Žiūr. *M. Biržiška,* Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių: „Liet. Encikl." t. IV (1935) sk. 906—911. Br 2497.

170. Daukantas S., Lietuvos istorija (Nuo seniausių laikų iki Gediminui, D. L. K.), Plymouth Pa 1899, 1 dal.

LUB *D 13057.*

„VIII. Lietuvių ir Žiamaiczių tikyba", 75—87 psl. „IX. Lavonų arba nabasztininkų laidojimas. Jų stipos arba gėrynės", 87—90 psl.

171. Eckermann K., Lehrbuch der Religionsgesch. u. Mythologie, žiūr. nr. 109.

172. Ewald Albert Ludwig, Die Eroberung Preussens durch die Deutschen, Halle 1872, I—IV.

Apie senprūsių tikėjimą: Erstes Buch (Berufung und Gründung), Halle 1872, 141—143 p.

173. Dovnar-Zapolski M. V., Čarodejstvo v severo-zapadnom kraje v XVII—XVIII st. (Istoriko-etnografičeskij etiud), Moskva 1890. Etnografičeskoje obozrenije 1840, V 49—72 p.

Plg. *E. Volterio* nuomonę apie tą darbą: Zur Geschichte des lit. Hexenwesens, MLLG IV (1899) 375—376 psl. *Bl 8388.*

174. Fijałek Jan. Dr.. Kościół rzymsko-katolicki na Litwie (Uchrześcijanienie Litwy przez Polską i zachowanie w niej języka ludu po koniec rzeczypospolitej. Polska i Litwa w dziejowym stosunku), 1914.

Apie pagonybės liekanas Lietuvoje XVI amž. 299—312 psl.

175. Geitler Leop., Litauische Studien, Prag 1875.

176. Gruševskij M., Istorija Ukrajiny-Rusi (XIV—XVI viku). Kijiv-Lviv 1907, IV.[2]

177. Jaroszewicz J., Obraz Litwy pod względem jej cywilizacji, od czasów najdawniejszych do końca wieku XVIII (Litwa pogańska), Wilno 1844, 1 dal.

177—199 psl. — senovės liet. religija. Beveik visa medžiaga imta iš Narbuto istorijos I-jo tomo. 1844 2 dal. — pagonystės liekanos vėliau (28—29 p.).

178. Jucewicz Adam Ludwik, Rysy Żmudzi, Warszawa 1840, 52.

LUB C 14029

(Psl. 10—13 Mądry Urbutis ir djabeł). Apie Liudviką Adomą Jucevičių žiūr (jo biografija) „Draugija" nr. 30 (1909) 168—177 (rašė Pranas).

179. Jucewicz A. L., Wspomnienia Żmudzi, 1842, 211 p.

180—211 psl.: Dekrety na czarowników.

180. (Jucewicz A. L.) Ludwik z Pokiewia, Litwa pod względem starożytnych zabytków, obyczajów i zwyczajów skreślona, Wilno 1846, 381.

LUB D 20499.

17—20 psl. — Lauma; 21—24 ps. — Laima; 24 p. — Karaluni, 24—28 — Dziwswits, Castitis. 28—32 psl. — Kamienie litewskich bogiń, 32 p. — Kaukie, 32—37 p. — Undiny, 37—38 p. — Medžioima, 38—42 p. — Yszmintas. 43—44 p. — bendrai apie liet. mitologiją. 139 psl. — wyobrażenia pagańskie, 140 n. Piorun, 155—163 p. Początek czarowników. 285—295 p. — Pogrzeby, 299 psl. — Niektóre obyczaje, zwyczaje, obrzędy starożytne i t. d. (obrzędy religijine, ofiarna czasza, błogosławieństwo na wyprawę etc.).

181. Jungfer Victor, Alt-Litauen (Eine Darstellung von Land und Leuten, Sitten und Gebräuchen), Berlin und Leipzig 1926.

II. Teil: Religion und Kultus, 69—135 p. (Die ältesten religiösen Vorstellungen und der Totenkultus, 71—78. Die Götterwelt, 91—102 p. Kultstätten, Opfer und Priesterschaft, 103—109 p. Religiöse Feste, 110—125 p. Häusliche Feiern, 126—135 p. Darbo pagrindu yra padėtas Daukanto „Būdas" (žiūr. nr. 169), kurio aiškinimams paremti iš šaltinių duota citatų.

182. Yčas Jonas, Mažosios Lietuvos praeitis (XIII—XX amžiaus bruožai. Kovo 20 diena. Mažosios Lietuvos prisiglaudimui pamėnti), Kaunas 1921 (Valstybės Tarybos leid.), 24—85.

30—31 psl. — S. Grünau; 35—38 psl. — in extenso paduotas Jurgio Fridricho įsakymas Ragainės apskr. bažnyčioms, žr. nr. 85.

183. Kirkor A., Litovskija drevnosti (Čerty iz istorij i žizni Litovskago naroda. Iszrynkimaj isz giwenima ir Apraszima Letuwiu [Be vietos ir datos išleidimo]).

LUB *E 671.*

Psl. 8—11 (Mifologičeskija poniatija. Perkunas. Dubovoj les. Jazyčeskij chram v Vil'ne. Kovas, bog vojny).

** 184. Klimas P., Lietuvių senobės bruožai, Vilnius 1919, 170.

Lietuvių religija, 78—107, 153—165 p. (past. nr. nr. 458—671). Klimo darbo skyrius apie rel. yra lietuvių kalba geriausias šiuo klausimu. Surinkta daug medžiagos, įdėta daug citatų, ištraukų. Daugiausia jis remiasi A. Mierzynski'o tyrinėjimų išdavomis.

185. Koialowicz A. W., (1609—1677), Historiae Lithuanae, pars prior. De rebus Lituanorum ante susceptum Christianum Peligionem conjunctionemque Magni Lithuaniae Ducatus cum Regno Poloniae, Dantisci 1650, 399.

LUB *Ds 245.*

186. Kotzebue August V., Preussens ältere Geschichte, Riga 1808, I.

Drittes Kapitel: Ueber Sprache und Religion der alten Preussen, 69—90 p., Belege und Erläuterung, 294—308 p.

187. Kraszewski I. J., Litwa (Starożytne dzieje, ustawa, język, *wiara,* obyczaje, pieśni, przysłowia padania), Warszawa 1847—1850, II.

Tom I: Historja do XIII wieku, 1847, 516.

188. Krumbholtz Robert Dr., Samaiten und der Deutsche Orden bis zum Frieden am Melno - See 1422, Königsberg i. Pr. 1890 (atsp. iš AM XXVI [1889] 193—258, 461—484; XX [1890] 1—84, 193—227; Diss. Königsberg).

Apie religiją, palyginti, gana blaivios pažiūros 11—13 psl. Rec.: *M. Perlbach,* KH 1889.

189. Krzywicki L., Żmudz starożytna (Dawni Żmudzini ich warownie), Warszawa 1906, 90+IV, 18—20, 23, 59, 67.

LUB D 29947.

Rec.: *A. Brückner:* KH, XX (1906) 332—336. Lietuviškai yra Sužiedėlio vertimas. L. K. *Kšivickis,* Žemaiczių senovė, 1928. LUB D 16747.

190. Kšivicki L., Żmudskije pilekal'nisy.

LUB Ež 48.

85,91 psl. Apie akmenis žiūr. E. *Wolter:* Perkunastempel und litauische Opfer und Deivensteine: MLLG IV 393—395. (Ištrauka iš „Annuae Litterae Societis Jesv anni 1600" — akmenų garbinimas).

191. Kukolnik Pavel, Predanija Litovskago naroda (Čerty iz istoriji i žizni Litovskago naroda [žr. nr. 183]).

LUB *E 671.*

88 psl. — Predanija mifologičeskija (Lauma, Laima, Karaliunė, Dievitis, Čel'tiči (?), Kaukai, Vandenės (undinės), Medžiojmą, Išmintas ir t. t.). 93—98 psl. — Obyčaj, pover'ja i predrazsudki litovcev.

192. Liubavskij M. K., Očerk istoriji litovsko — russkago gosudarstva do Liublinskoj uniji vkliučitel'no², Moskva 1915.

Pasiremdamas A. Mierzyński'u, kritikuoja Krivių - Krivaičio buvimą ir t. t., 11—12 psl. Lietuviškai *J. Sondeckio* vertimas, Vilnius 1920.

193. Leischi, Die Litauer (Etnographische und geographische Be-

schreibung: das Volk, das Land, die Geschichte, Mythologie usw. [latvių kalba]), Riga 1903.

194. Lelewel J., Dzieje Litwy i Rusi aż do uniji z Polską w Liublinie zawartej, Paryż 1839.

LUB D 37418, D 13976.

195. Lewicki A., Zarys historji Polski (Uzupełnił J. Friebderg),[11] Warszawa — Kraków 1923 (XV+491), 112—113.

196. Litauisch — lettische Mythologie: „Der grose Herder", VII (1933) sk. 1093 (8 eilutės — menkos ir netikslios žinios).

197. Lohmeyer Karl Dr., Geschichte von Ost — und Westpreussen[3], Gotha 1908, I (bis 1411).

Zweites Kapitel: Sitten und Gebräuche der alten Preussen, 30—56 p. (Religija: gamtos garb., dievų vardai, jų sąvoka, kultas, dvasininkai, Krivė, tikėjimas į pomirtinį gyvenimą, mirusiųjų laidoj., 31—41 p.).

198. Lowmiański Henryk, Studja nad początkami społeczeństwa i państwa Litewskiego, Wilno 1932, II 448+2 žem.

191—206 psl. (Criwe, 195 p.; kaplany, 199—205).

199. Ludwik z Pokiewia, žr. Jucewicz A. L. nr. 179.

200. Mierzyński A., Starożytna Litwa, Warszawa 1899.

201. Mythologie générale, žiūr. nr. 113, 132.

* 202. Narbutt Theodor, Dzieje starożytne narodu Litewskiego, Tom I *(Mitologia Litewska)*, Wilno 1835, I t., XV + 482.

Xięga pierwsza (1—170 p.): Bogowie więksi, Boginie, Bogowie mniejsi, czyli Bozkowie. Ubóztwienie ciał niebieskich. Bóztwa tajemnicze i Fetysze. Bohatérowie. Półbogi. Xięga druga (170—386 p.): Przedmioty czci religijnej. Miejsca uświęcone. Osoby poswięcone. O ofiarach. Święta. Uroczystości. O obrządkach. O rzeczach ostatecznych człowieka. Rzeczy, związek z Mytologiją Litewską mające. Dodatki (411—475 p.): 1) O arcykaplanie. 2) O rzece Nerczy. 3) O boginiach. 4) O znakach dostojeństw kaplanskich. O abecadle Biarmskiem. O języku Litewskim etc. 9 iliustracijos (jų tarpe iš Hartknocho tabl. VII prūsų Romovė). Rec. žiūr. *Fk 12489* (5 rec.); *Gw 263* (6 rec.); *Biržiška V.*: „Liet. bibl.", III, (antrieji) papild. nr 671 a.

203. Narbutt T., Pomniki do dziejów Litewskich, Wilno 1846.

* 204. Niemi A. R., Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai (Iš suomių kalbos išvertė *Ad. Sabaliauskas)*: „Mūsų Tautosaka", VI, Humanit. M. Fak. Tautosakos Komisijos leid. red. prof. Krėvė-Mickevičius, Kaunas 1932, 20, 22 (Kęstučio priesaika) 27—29, 35, 36—48.

205. Platonov S. T., Lekciji po russkoi istorij (Izdal Iv. Blinov)[7], St. Peterburg 1910 (Apie religiją 130 p.).

206. Pogodin A., Drevnije litovcy (Izdanije „Litvy"), Vilno. 1920, 16—20 (Religija drevnich litovcev).

207. Prochska Antoni, Dzieje Witolda w. księcia Litwy, Wilno 1914, 420. (Apie relig. 20—21 psl.).

208. Prochaska A., Król Władysław Jagiełło, Kraków 1908, I 414 (Relig. 20, 24—28 psl.).

209. Puryckis Joseph Dr., Die Glaubenspaltung in Litauen im XVI

Jahrhundert bis zur Ankunft der Jesuiten i. J. 1569, Freiburg 1919 199 (Pagonystės liekanos XVI amž. 66—69 psl.).

210. Roeppell—Caro, Geschichte Polens (rašytas tik Caro), 1386—1430 III, (Relig. 22 psl. [atkartota senoji nekritišk. pažiūra]).

211. Salvatori, Giuseppe, Storia, miti e canzoni degli antichi Lituaani, Roma 1930, 16.

212. Seraphim E. u. A., Livländische Geschichte von der „Aufsegelung" der Lande bis zur Einverleibung in das Russische Reich², Reval 1897—1904, I.

213. Seraphim E., Geschichte von Livland I (— 1582): „Allg. Staatengeschichte, herausggb. von K. Lamprecht", Gotha 1906.

214. Skirmuntt K., Nad Niemnem i nad Baltykiem (w zaraniu dziejów), Warszawa 1897, 164.

19—46 psl. (Zarysy mitologii starožytnych Litwinów. Swiątynie. Kaplani. Kriwe. Ogień wieczny). Iš viso yra to K. Skirm. veikalėlio 3 dalys. I ir II dalies yra liet. vertimas. 1920—21.

215. Skirmunttowa K., Z najstarszych czasów plemienia litewskiego, Kraków 1892.

Rec.: *J. Bs* (Basanavičius): „Varpas", Nr. 1. (1893) m. *A. Brückner:* KH XVIII (1894 89—90).

216. Smolenskis Vladislovas, Lenkų tautos istorija. (Iš lenkų kalbos, J. Yčui redaguojant, vertė *A. Kasakaitis),* Kaunas 1925.

217. Sprogis I., Po povodu „narodnyj sud v Zapadnoj Rusi" ŽMNPr, n. 5. (1894) 181—199 (čast 293). (Kerėtojų bei burt. byla).

Bl 3359.

218. Sud (narodnyj) Litvinov nad koldunami (čerodėjami) 1615 goda, Vitebsk 1896, 18.

Bl 3361.

219. Schafarik, Slavianskija drevnosti. (Perevod s češskago J. Bodianskago), Moskva 1837—1838, I t. 1—3 kn.

LUB *D 27334—36.*

220. Schiemann Theodor, Russland, Polen und Livland bis in das 17 Jahrhundert (in W. Onckens: „Allgemeine Geschichte in Einzeldarstellungen" II, 10), Berlin 1885.

Yra itališkas vertimas, Milane 1901.

221. Šliupas J. M. D., Lietuvių tauta senovėje ir šiądien, Plymouth, Pa 1904, I 466.

Senovės liet. religija, 381—459 psl. (laidojimas, 380—391 p.; Tikėjimas senovės Lietuvių, 391—459 p.: dievų vardai, kryviai, raganos, vaidilutės, aukos, ugnis, medžių garb., šventi alkai etc.).

222. Schlözer A. L., Geschichte von Litauen, Göttingen 1776.

223. Szujski, Dzieje Polski (Jagiellonowie), Lwów 1862, II.

*224. Usener H., Götternamen, žiūr. nr. 147. Lietuvių dievų vardus plg. *A. Schleicher,* Lituanica (žiūr. nr. 76 ir sk. 6 c.) 89—103 psl.

225. Tarasenka P., Gimtoji senovė, Šiauliai 1923.

45—50 psl. (alkvietės), 54—67 p. (laidojamosios vietos).

226. Tarasenka P., Priešistorinė Lietuva (Vadovas krašto praeities tyrimo darbams), Kaunas 1927.

Aisčių religija, 116—121 p.

227. Tarasenka P(etras), Lietuvos archeologijos medžiaga (Materialien für litauische Archeologie), Kaunas 1928.

57 n. (laidojimo liekanos), 65 p. (laidojimai), 67—76 p. (laidojimai, kapai), 81—84 p. (senovinių šventovių vietos — alkvietės). 271—311 psl. įdėta biblijografija, žiūr. ten skyrių c: Istorinių pilių griuvėsiai, numizmatika... mitologija, 296 — 311 p.). Plg. *S. A. Dubinski:* Bibliografija po archeoliogii Belarusi i sumežnych krain (Belaruskaja Akademija navuk), Mensk 1933. Biblijografija gera ir įdomi Lietuvai ir Vilniaus kraštui, 1—50 psl.

228. Tetzner Fr., žiūr. 146.

229. Trusman Georgij, Vvedenije christianstva v Liflandiju.

„Glava II, čast 1-aja" 22—28 psl. (apie lietuvių — latvių mitologiją). Apie tą knygos skyrių žiūr. *E. Volterio* rec. „Magazin herausgeg. von der Lettisch — Litterärischen Gesellschaft", XVIII.

230. Wagner D. F., Geschichte von Lithauen, Leipzig 1776—1788.

231. Vytautas (Akielaitis), Rzut oka na starożytność narodu litewskiego, Petersburg 1885 4, 29, 42, 43.

LUB *C 4546.*

* 232. Voigt Johannes, Geschichte Prenssens von den ältesten Zeiten bis zum Untergange der Herrschaft des deutschen Ordens, Königsberg 1827—39, I—IX.

Erster Band — Die Zeit des Heidenthums 1727. 145—158 psl.: Geschichte und Sage von Widewud und dem Griwe. 159—164: Das heilige Romowe. *Kapitel* XI 574—615 psl.: Religion und Götterdienst. Die Priester. Priesterinnen und Wahrsager. Die Priester. Religiöse Feste. Beilagen: Nr. X; Ueber den Oberrichter und Oberpriester Griwe, 696—711 psl.

Voigt John., Adalbert von Prag, 1898. *LuB D — 488.*

233. Wołonczewski M. ks., Žemaitju wiskupiste, Vilniuj 1848, I dal.

Lenkų k. vertimas: *M. Hryszkiewicz,* Biskupstwo Żmujdzkie, Kraków 1898. Rordz. II: Dawna religia Żmujdzinów, 12—14 psl.

234. Zajączkowski Stanislaw, Dzieje Litwy pogańskiej do 1386 r., Lwow 1930, 80. Apie religiją, 13—14 p.

235. Zweck Albert, Litauen (Eine Landes — und Volkskunde), Stuttgart 1898.

LUB *D — 10624.*

Čia nėra įtraukta Lietuvos istorijos (platesni ar siauresni vadovėliai), kur apie lietuvių religija visados kas nors yra pasakyta: *Aleknos A.* (keli leid. 1-sis 1911 m., lenk. vert.), *Jakubovskio* (lenk.), *Kacelio I.* (rus.), *Maironio, Matulaičio St.* 1923), *Pajautos* (vert. iš lenk. k., 2 leid.), *Penkausko* (2 leid. 1934), *Prano* (1920), *Sruogienės — Daugirdaitės* (1935), *Šinkūno (pora leid.), Storosto G.* (vok.), *Šležo*-Malinausko (1934) ir t.t.

3. Literatūra prūsų (senprūsių) religijai

a) Vokiečių ir lotynų kalbomis:

236. Von dem Aberglauben, welcher bei dem gemeinen Landvolke anzutreffen ist: NPrPrBl, VIII (1832) 186.

Bl 5052.

237. Altertumsfunde (Götzenbilder). Preus. Litt. Zeitung, n. 229 (1865).

238. Anbetung, Die, von Schlangen bei d. alten Preussen u. Litauern: Königsberger Allgem. Zeitung, n. 109, 1898, (Feuill. — Beil.).

239. Arnoldt Dan. Heinr., Kurtzgefasste Kirchengeschichte des Königreichs Preussen, Koenigsberg i. Pr. 1769.

240. B(aczko), L(udw.), Etwas über den Abgott Curcho und seine Verehrung bei Heiligenbeil: „Annalen d. Kgr. Preussen", IV (1793) 13—15.

241. B(aczko) L(duw.), Eine Mutmassung über preussische Begräbnisskronen: „Annalen des Königreichs Preussen", (1792) 112—115 (minimi prūsų dievai).

242. Bahl J., Die Göttereiche zu Romowe: „Unsere Heimat", n. 20 (1933) 238.

243. Becker F., Roose C. und Thiele J. G., Litthauische und preussische Volkssagen, Königsberg i. Pr. 1847, VI+146 in 8^0.

Br. 836.

244. Beckherrn, Merkwürdige Steine in Ost = und Westpreussen. AM, XXX (1893) 373—429.

LUB D 1359.

255. Beerbohm, Nachricht von den heidnischen Gräbern auf der Kurischen Nehrung: PrPrBl, IX (1833) 84.

256. Behm Joh., Dissertatio de statu Borussiae.

Žiūr. nr. 25.

* 257. Bender Josephus (1815—1893), De veterum prutenorum diis (Dissertatio historica critica quam scripsit J. Bender phil. dr. et prof. publ. ord.), Brunsbergae 1865.

LUB D 4487. Fk 12504, Br 1501, Bl 1408.

Habilitacinis darbas Rec.: *M. Perlbach: KH V 154—155 p.*

258. Bender J. Zur altpreussischen Mythologie und Sittengeschichte: AM, II (1865) 577—603, 694—717; IV (1867) 1—27, 97—135.

Žr. nr. 37, 38, 93.

LUB Dž 237. *Bl 4914.*

259. Bergau R., Zur Kunde des heidnischen Altertums in Preussen: AM IV 719—722 p.

**260. Bertuleit Hans.: Das Religionswesen der alten Preussen mit litauisch — lettischen Paralellen: „Sitzungsberichte der Altertumsgesellschaft Prussia", Heft 25 (1924) 9—113. Phil. Diss. Königsberg 1922.

LUB Dž 246.

Turinys: I. Der Naturkult der alten Preussen (26, 28 p. — lietuvių dainos iš TiŽ I 177 p.), II. Gottesglaube der alten Preussen (39 p. — daina iš Nesselmann'o), III. Priesterschaft und Kultus, IV. Unsterblichkeitsglaube und Seelenkult, Bibliographie.

Tai yra gana gera studija apie prūsų — lietuvių religiją. Už ją naujesnio ir platesnio darbo iki šiol nėra. Bertulaitis remiasi patikimais šaltiniais.

Žr. nr. 71.

261. Bertuleit H., Eigenarten religiösen Lebens im ehemals preussischen Litauen: „Pastoralblatt f. Predigt, Seelsorge und kirchliche Unterweisung", 65 (1923) 256—261.

* 262. Bertuleit Johann (= H.), Die Reformation.

Žiūr. nr. 34, 46, 72, 158.

263. Blell, Die Keule d. heidnischen Preussen. Sitzungsb. d. Altertumsgesell. Prussia, XLI (1884—35) 19—53.

Bl 4923.

264. Bocksheiligung, Die, in Altpreussen, Königsberger Hartungsche Zeitung, n. 292 (1925).

Plg. nr. 383.

265. Caspary Robert, Ueber zweibeinige Bäume: „Schriften der physikalisch — ökonomischen Gesellschaft in Koenigsberg. Jahrg. XXIII (1883).

266. Caspari Karl, Joh. v., Zwei historische Disputationen: 1) von Wolfg. Chr. Nettelhorst, 1674: Von dem Ursprung der Preussen. 2) von Friedrich Werner, 1675: Von ihrem ehemaligen Götzendiest und abergläubigen Religions =, Hochzeits = und Begräbnissgebräuchen, aus dem Lateinishen ins Deutsche übersetz von C. J. v. Caspari. Königsberg 1755 8 + 152, in 4°.

Bl 1414, 4929, Fk 12511.

267. De habitu, victu, lingua, cultu et indole veterum Borussorum.

Žiūr. nr. 25.

* 268. De conviviis veterum Borussorum.

Žiūr. nr. 25.

269. Die letzten Spuren des Heidentums in Preussen: NPrPrBl, II (1846) 210, 294, 331.

270. Eine altpreussich — sudauische Hochzeit: „Gerdauer Kreiskalender", 1926, 85—86 p. ir „Unser Masurenland", 1925 Nr. 1. Beil. su „Lycker Zeitung", n. 262, 1925.

Wk 294.

271. Friederici, Ueber altpreussische Gräber und Bestattungsgebräuche: AM IX (1872) 137, 161.

LUB Dž 237.

272. Friderici W., Das preussische Romowe. Sitzungsber. d. Altertumsges. Prussia 1875.

273. Friederici W., Über die Lage Romow's oder Romowe's des Oberpriestersitzes im heidnischen Preussen: AM, XIII (1876) 227—253.

LUB Dž 237.

274. Frischbier H. V., Ostpreussische Sagen: AM, XXVII (1890) 336—348.

LUB Dž 235. Bl 5279.

* 275. Gaerte, Wilhelm, Urgeschichte Ostpreussens, Königsberg 1929, VIII + 406 in 8⁰.

Das Religionswesen der Altpreussen 359—367 p. (Naturverehrung, höhere Gottheiten, Kultopfer, Kultorte, Priestertum, Seelenglauben, Bocksheiligung, Hochzeit, Tod und Begräbnis).

276. Gaerte, Wilhelm, Die Bocksheiligung in Altpreussen: „Unser Masurenland", n. 6 (1926).

277. Gerullis G., Bretke als Geschichtsschreiber.

Žr nr. 33.

278. Gigas E., Der sogenannte Potrimpos zu Christburg, der sogen Bartel und die Gustabalde zu Bartenstein: „Zeitschrift für den Reg. Bezirk Marienwerder", II (1877) 43—54.

279. Gisevius (in Tilsit Gymnasiallehrer), „Preussische Volks—Sagen. Laume. Laima: NPrPrBl, IX (1850), 399—400.

280. Gisevius (Kelauninkas), Das Fest der Laima. Nach einer litthauischen Volksage. (Eilėmis). PrPrBl II (1844) p. 417—421.

Fk 12508.

(281. Gisevius (Kelauninkas), Die heidnischen Schlossberge in der Umgegend des Rombinus: PrPrBl, XXII (1839) 97, 252, 444, 453; XXIII (1840) 44, 164, 422.

Plg. *Gisevius,* Rombinus, Pr. Pr. Bl, XVIII (1837) p. 3.

281a. Gollub H. Dr., Die beiden Buchdrucker und Erzpriester Maletius (Königsberger Beiträge. Festgabe zur vierhundertjährigen Jubelfeier der Staats — und Universitätsbibliothek zu Königsberg i. Pr.), Königsberg 1929, 159—181).

Žiūr. nr. 70—71.

* 282. Gottesidee und Cultus bei den alten Preussen (Ein Beitrag zur vergleichenden Sprachforschung), Berlin 1870, 79,

Fk 12510. Wk 1896, Bl 4951.

Rec.: F. v.: AM, VII (1870) 168—170.

283. Hartknoch.

Žiūr. nr. 25. 50—53.

284. Hartmann Ernst, Von der Heidenreligion der alten Preussen: „Heimatglocken", n. 11 (1927).

285. Hassenstein H., Preussischer Aberglaube: NPrPrBl, III (1847) 470—475.

286. Heinel, Muthmassung über den altpreuss. Gott Kurche: PrPrBl IV (1830) 31—41.

Fk 12508, Bl 4955.

287. Henneberger, C. *Žiur. nr. 54.*

288. Hirsch F., Die Seelenbrücke (Eine Andeutung zur altpreussischen Seelensage): AM, IV (1867) 58—64.

LUB Dž 237

289. Hoffmann J. D., De paganitate olim e Prussia profligata, Elbing 1758.

Fk 9216, 12505

290. Jeschke Martin, Dissertatio de quercu Romove, gentilibus olim Prussis sacra (Resp. Theod. Rhodman), Regiomonti 1674. Acta Borussica I (1790), 518—531 (žinios iš S. Grünau); — ibd. Erläutertes Preussen IV 588 p. Plg. nr. 25.

Bl 4962.

291. Jordan, Preussische Sagen: Die Laume: NPrPrBl II (1846) 380—381.

LUB Dž 25. *Bl 5172*

292. Jordan, Mühling u. a., Preussischer Volkskalender, enthaltend Sitten u. Gebräuche, Sagen, Märchen, Aberglauben, Sprichwörter, Wirtschafts = u. Wetterregeln, Lieder, Reime u. Volkswitze, die sich auf bestimmte Tage des Jahres beziehen: NPrPrBl VI (1848) 208.

293. Yčas Jonas, Der Chronist S. Grünau.

Ž. nr. 48.

294. K(i)elauninkas,

Žiūr. nr. 280, 281.

295. Kluke Paul, Romowe (Sein Bild in der Heimatschule): „Lehrerzeitung f. Ost=und Westpreussen", Jg. 56 (1925) 284—286.

296. Kluke Paul, Romowe: „Unsere Heimat", Jahrg. 7 (1925) 40—42; tas pats „Allensteiner Zeitung", n. 238 (1925).

297. Krauledat Johannes, Romowe (Altpreussische Sagen), 1925, Langensalza 1928, 156.

* 298. Krollmann C(hristian), Das Religionswesen der alten Preussen: AF, Jg. IV (1927) Heft 2, 5—19 p.

299. Langkusch A. G., Littauische Sagen: AM, XV (1878), 412—459.

LUB Dž 237.

300. Lehrberg A. Chr., Über den Criwe oder den nördlichen Papst mit Watson zu sätzen: „Sendungen der kurländ. Gesellschaft f. Liter. und Kunst", I (1840) 137—155.

Fk 12517, Bl 4984. Žiūr. nr. 310.

301. Lemke Frosch — und Krötenaberglauben in Ostpreussen: Verhandlungen der Berliner Gesellsch. f. Anthropologie, 1883, 346—347 p.

302. Lepner Th.

Žiūr. nr. 67.

303. Lohmeyer C., Preussen, Land und Volk bis zur Ankunft des Deutschen Ordens: „Preussische Jahrbücher", XXX (1874), Berlin.

Plg. nr. 197.

** 304 Lullies H(ans) Dr., Zum Götterglauben der alten Preussen (Beilage zum Jahresbericht 1904 des königlichen Wilhelms — Gymnasiums in Königsberg i. Pr.), Königsberg i. Pr. 1904, 20 in 4°.

LUB D 10476.

Rec.: *F. Krček:* KH t. XX (1906) 336—337 p. Franc. *Krček:* Mitteilgn. a. d. hist. Lit. Jahrg. 33 (1905) 10 p. Dr. Lullies duoda gerą šaltinių ir literatūros apžvalgą. *Br. 5203.*

305. Maletius Hier.

Žiūr. nr. 70.

306. Maletius Joh.

Žiūr. nr. 25, 71.

307. Maletzki M., Der heilige Rombinus am Memelstrom: „Unsere Heimat", n. 1 (1933) 6.

308. Mannhardt, Die praktischen Folgen des Aberglaubens, mit besonderer Berücksichtigung der Provinz Preussen, Berlin 1878.

309. Meckelburg, Hexenglauben und Hexenprocesse in Altpreussen: „Sitzungsber. d. Alterthumsges. Prussia", XXXIII (1876—1877) 9.

Bl 5074.

310. Merkel G. Dr., Bemerkungen zu den Abhandlungen Lehrbergs und Watsons, gegen die Existenz des Kriwe. Sendungen Kurländ. Gesell. f. Liter. und Kunst, II 49—53 p.

Wl 1854, Bl 4998. Žiūr. nr. 300.

* 311. Mierzyński A. Th., Die heilige Eiche in Romove (Vortrag gehalten auf d. X. Russ. archäol. Congr. in Riga 1896. Referat v. I. Stieda): „Archiv f. Anthropologie", XXV (1898) 103—104.

Plg. nr. 61, 82.

* 312. Mierzyński A., Die samländische Gottheit Auszautis: „Sitzungsber. d. Altertumsges. Prussia", XXI (1896—1900) 41—51.

Žiūr. nr. 38.
LUB Dž 246.

313. Mülverstedt G. A., Ueber Ursprung und Vaterland der von Götzen in Preussen: NPrPrBl, VIII (1855) 1—34.

Fk 12507, Bl 5011.

314. Narbutt, T. Pruskie Romowe: „Przyjaciel Ludu", n. 32, (1839).

315. Nehring, Die Anbetung d. Ringelnatter,

Žiūr. nr. 135.

316. Negelein Julius V. Aberglauben auf der Kurischen Nehrung. (Sonderabdruck aus dem „Globus", Bd. 82 (1902), Nr. 16 u. 18). p. 236—239, 289—292. Braunschweig 1902, 24 in 8^0.

317. (Oderborn, Paul, De Russorum religione, ritibus nuptiarum, funerum, victu, vestitu etc... epistola ad Dar. Chytraeum. Alia ejusdem argumenti de sacrificis, nuptiis et funeribus veterum Borussorum [John. Meletius]. S. 1, 1582. 8^0).

Bl 5016.

318. Ostermeyer Gottfried, Zuverlässigkeit der vorhandenen Nachrichten von dem ehemaligen Gözzendienst in Preussen: „Preussisches Archiv". I (1790) 179—188.

Bl 5019, Fk 12505.

319. Ostermeyer G., Ueber die drei Gottheiten der alten Preussen Perkun, Pykull und Potrimp (Gegen Hartknoch), „Preussisches Archiv" IV (1793) 299—307.

Žiūr. nr. 50—53.
Bl 5017.

320. Ostermeyer G., Kritischer Beytrag zur altpreussischen Religionsgeschichte, Marienwder 1775; Königsberg 1776.

Fk 12505, Bl 5018.

321. The Paganism of the ancient Prussians (Translated by Fred. C. Conybeare): M. A. Folk Lore, XII 293—302 p.

Bl 8432.

322. Pierson W..

Žiūr. nr. 82.

323. P (isanski), G(eorg) C(hristoph), Beleuchtung einiger aus dem Heidenthum und Pabstthum in Preussen zurückgebliebenen Überbleibsel. Königsberg 1756, 22.

Bl 8428.

324. Pisanski, J. K., Antworts — Schreiben über die Überbleibsel des Heidenthums in Preussen, Crac. 1757.

Bl 8429.

325. Plenzat K., Von Feuerreitern und vom Besprechen des Feuers in Ostpreussen: „Zeitschr. d. Altertumsg. Prussia", XXVI (1922—25), Königsb. 1926, 289—292 p.

326. Potrimpus: NPrPrBl, II (1846) 314—315.

Fk 12508, Bl 5027.

327. Praetorius M. Deliciae Prussicae.

Žiūr. nr. 82. Plg. nr. 83.

328. Reusch R. F., Aberglaube und Volkslieder des Preussischen Samlandes: PrPrBl, XXVI (1841) 519—539.

LUB Cž 6.

329. Respublica Prussiae, Acta Borussica, II 7 psl.

Žiūr. nr. 25.

330. Rhesa, De religionis christianae in Lith. gente primordiis, Regiomonti 1819.

331. Rogge Adolf, Der preussische Landberg (bei Heiligenbeil), das älteste Romowe: AM, XIV (1877) 585—592.

LUB Dž 237, Bl 5033.

332. Rombinus, Der: NPrPrBl, XVII (1837) 3—32.

Bl 5253.

333. Rosse E., Preussische Volkssagen (Das Gespenst in der Mulvis): NPrPrBl, IX (1850) 198.

334. Rossius Otto, Aus der Lebensweise und Sitte der Sudauer: „Unser Masurenland", n. 4, 1928.

335. Schirrmann, Trauerbestattung bei den alten Preussen: „Unser Masurenland", n. 7, (1927).

336. Schleicher A., Lituanica.

Žiūr. 34, 72, 75, 76.

337. Schnippel E., Ausgewählte Kapitel zur Volkskunde von Ost = und Westpreussen (Beiträge zu einer vergleichenden Volkskunde. Zweite Reihe), Königsberg 1927, X + 186 in 8⁰.

Turinys: III. Altpreussische Totenglaube, 42—63 p.; 43—44 p. — vėlių kultas, 44p. — Perkūnas, 47 p. — laidojimo būdas, 149 p. — Laumės, 152 p. — lietuviškų kapų kryžiai ir lentos.

338. Sembrzycki J., Joh — u. Hier Maletius.

Žiūr. 71.

339. (Stadie K., Die Perkuhner ein altpreussisches Freiengeschlecht: „Zeitschr. der Altertumsges. Prussia". XXVI (1922—1925). Königsbg. 1926, 1—109 p.).

LUB Dž 246.

339a. Steinkreise und Steinberge in Ostpreussen „Globus", n. 19 (1871) 150—160 (apie akm. aukurus).

Bl 5041.

340. Swilius F., Unser Ostpreussen. Ein Heimatbuch für Schule und Haus. 2. Teil. 1917 (strp.: „Der Opferstein auf dem Rombinus").

341. Tettau W. J. A. Preussische Volkssagen: PrPrBl X (1833) 92.

Bl. 5267.

342. Tettau W. J. A. und Temme J. D. H., Die Volkssagen Ostpreussens, Litthauens und Westpreussens, Berlin 1837, XXVII+286; ²1865

Bl 5266.

Rec.: „Žurnal Min. Narodn. Prosv." 1838 t. XVIII, p. 433—434.

343. Tetzner, Die Slaven.

Žiūr. nr. 146.

344. Teufelsbeschwörer im Dorfe Dinvietė (Dinwethen), Landraths — Amts Memel: PrPrBl, I (1829) 238.

* 345. Toeppen Max Dr., Geschichte des Heidenthums in Preussen (Mit Benutzung einiger handschriftlichen Quellen): NPrPrBl, I (1846) (Heft 4) 297—316, (Heft 5) 339—353. Nachträge zur Geschichte des Heidenthums in Preussen, ten pat Bd II 471—472.

Bl 5047, Fk 12506.

346. Toeppen M., Die letzten Spuren des Heidenthums in Preussen: NPrPrBl, II (1846) 210—228, 294—303, 331—344.

Fk 12506, Bl 5046.

347. Toeppen M., Ueber einige Alterthümer aus der Zeit des Heidenthums in der Nachbartschaft von Marienwerder: AM, XIII (1876) 129—153.

348. Toeppen M., Aberglauben in Masuren: AM, III (1866).

349. Toeppen M., Preussische Sagen: NPrPrBl, II (1846) 44, 115, 461.

Bl 5272.

(350. Toeppen M., Der Litthauer und der Natanger: NPrPrBl, V [1848] 470 [padavimas]).

351. Über die heidnischen Gräber mit ihren Altertümern: NPrPrBl, VI (1848) 321.

352. V i n c k l e r V., Romowe in Warmien. „Zeitschrift f. die Gesch. u. Altertumskunde Ermlands", IV (1865) 521—526.

Fk 12508, Bl 4935.

353. V o i g t Joh., Ueber den Oberrichter und Oberpriester Griwe: „Geschichte Preussen", I (1827) 696—708,

Plg. nr. 232.

* 354. V o i g t H. G., Adalbert von Prag, Berlin—Westend. 1898.

119—149 psl.: Das Preussen der heidnischen Zeit, 304—309 psl. (vertingos ir įdomios pastabos).

(355. V o n d e m Aberglauben, welcher bei dem gemeinen Landvolke anzutreffen ist: PrPrBl, VIII (1832) 186).

356. W a g n e r Erhard, Vita et mores Lithvanorum.

Žiūr. nr. 25.

357. W i t t Gerta, Altpreussische Bockweihe: „Die Truhe", Jahrg. 1 (1924) 152.

Plg. nr. 276.

(358. W i t t Berta, Der preussische Ehrentisch: „Die Truhe", Jahrg. 1 [1924], 75).

359. W i t t Berta, Altpreussische Leichenmahle: „Die Truhe", Jg. 1 (1924) 119.

360. W o h l, Der unglaubigen Sudauen ihre Bockheyligung. Mss, Dnzg. Stadtbibl. I. E fol. nr. 36. Msc. S. 370—384.

Žiūr. nr. 276, 357.

361. W o l t e r E., Ernst Eduard Kuniks Verdienste um die Erforschung der baltischen Völker und ihrer Geschichte: MLLG, V (1911) 248—261.

Briefe E. Kuniks an E. Wolter, 256—258 psl.: apie Krivę. Ištraukos iš Dusburgo kronikos (ž. nr. 44) ir jų komentavimas.

(362. W u l f f Premierlieutn., Bericht über die Aufdeckung altpreussischer Begräbnisstätten bei dem zum Gute Bledau gehörigen Vorwerke Wiskiauten im Samlande: AM, II 641—646).

(363. W[u l f f], Heidnische Grabstätte bei Lötzen: AM, VI 181).

Archeologinėms pagonybės liekanoms susekti žiūr. atitinkamą skyrių Wermke's bibliografijoje ir W. Gaerte „Urgeschichte Preussens".

364. Z i e s e m e r Walter, Was bedeutet Romowe?: „Die Truhe", n. 9. (1925).

365. Z s c h o k k e Fried., Wanderung durch Lithauen und Samland (Altpreussische Sagen und Denkmähler historisch geordnet und erläutert), I. (Bruteno und Waidewut. Ein historisch — romantisches Gemälde aus Preussens Vorzeit.), Leipzig 1845, 248.

Bl 5281. Rec.: NPrPrBl, I (1846) 157—161.

b) Lietuvių, latvių, rusų ir lenkų kalbomis:

366. B a s a n a v i č i u s J., Apie senovės prūsų raštą: „Lietuvių Tauta", IV (1926) 33—43.

367. B (a s a n a v i č i u s) ir B ū g a, Apie senovės Prūsų raštą ir Videvuto vėliavą, 1926.

368. B ū g a K., Dievaitis „Idolum"; „Lietuvių Tauta" kn. I dal. 2 (1908) 208—215.

Žiūr. nr. 106.

369. B ū g a K., „Suaistix": „Lietuvių Tauta", kn. I dal. 2 (1908) 215—219.

Žiūr. nr. 106.

370. B ū g a K., „Panicke": „Lietuvių Tauta", kn I dal. 2 (1908) 219—223.

Žiūr. nr. 106.

371. B ū g a K., „Rickoyot'as ir priesaga = ota = (resp. = uota =) vietų ir žmonių varduose: „Lietuvių Tauta", kn. I dal. 2 (1908) 223—229.

Visi šie straipsniai išleisti skyrium: „Medžiaga lietuvių, latvių ir prūsų mitologijai", Vilnius 1908, I 23. Plg. *Pr. Dovydaitis,* Kazimiero Būgos raštai apie lietuvių senovės religiją; „Soter", (1924) 145—146. *Žiūr. nr. 106 ir 164.*

372. B ū g a K., „Romowe": „Lietuvių Tauta", kn. I dal. 3 (1909) 337—340.

Žiūr. nr. 106.

373. B ū g a K., „Criwe": „Lietuvių Tauta", kn. I dal. 3 (1909) 349—351.

Žiūr. nr. 106.

374. B ū g a K., „Zincz": „Lietuvių Tauta" kn 1 dal. 3 (1909) 349—351.

Žiūr. nr. 106.

375. B ū g a K., „Waidelotte": Lietuvių Tauta", kn. I dal. 3 (1909) 403—407.

Visi „Liet. Tautos" kn. I dal. 3-čioje išspausdinti straipsniai yra taip pat surinkti į vieną atspaudą: „Medžiaga lietuvių, latvių ir prūsų mytologijai, Vilnius 1909, 22.

Žiūr. nr. 106.

LUB D 13242.

376. B ū g a K., Kunigo Criwe's vardo kilmė: „Labdarių Draugijos Kalendorius", Peterburgas 1904.

Plg. nr. 353, 382.

*377. B'u j a c k Franciszek, Dwa bóstwa prusko — litewskie „Curche" i „Okkopirnus" (Studija społeczne i gospodarcze. Księga jubileuszowa dla uczczenia 40-letniej pracy naukowej Ludwika Krzywickiego). Warszawa 1925, p. 29—45.

378. B u j a c k Fr., Dwa bóstwa prusko - litewskie „Kurche" i „Okkopinus", Lwów 1924, 14, Odbitka z kwartalnika etnograficznego „Lud", II (1923) serja 2.

Rec.: Baudouin de Courtenay Ehrenkreutzowa: „Aten. Wil.", zesz. 5—6 (1924).

(379. F l e r i L., O jatviažskich kladbiščach: Trudy IX-go archeol. s'jezda", I 99 prot.).

380. Y č a s J., Sim. Grünau, XVI a. kronisto, reikalu.

Žiūr. nr. 48.

381. Kalnine Ewa, Senuju Prusŭ Pasaka nu Joniniû: „Tilžės Keleivio Kalendorius", 1897, 80—87 p. (legenda).

**382. Mierzyński A. (Mèržinskij A.), O nadravskom žrecè ognia Crive. (Referat) v Trudax IX-go archeolog, sjezda v Vilne, 1893, I tom. 245 p., Moskva 1895.

Plg. nr. 353, 376, 689.

**383. Mierzyński A. (Meržinskij A. F.), Romove (Archeologičeskoje iszledovanije), Moskva 1899, 112, in 4⁰ Atsp. iš „Trudy X-go archeolog. sjezda v Rige 1896, tom. I Moskva 1899, 355 p.

LUB F 423. Žiūr. nr. 61, 82, 583, 688, 760.

Vertingi yra Mierzynskio studijos priedai (51—112, 4⁰): 1) Vyderžki iz rukopisi Praetorius'a Preussische Schaubühne (po bolšej časti do sich por ne napečatannyja), 51 psl.; 2) Vyderžki: a) iz K. Fabera. Preussisches Archiv oder Denkwürdigkeiten aus der Kunde der Vorzeit (III Sammlung), Koenigsberg 1810; b) R. Caspary Ueber zweibeinige Bäume (Schriften der physikalisch — ökonomischen Gesellschaft zu Koenigsberg, XXIII Jahrg.), 1883, 54 p.; 3) Vyderžka iz sočinenija Mannhardt'a Baumkultus der Germanen, 56 p. 4) Litovskaja morovaja devica po Mickeviču, i Giltinė po Olechnoviču, 57 p.; 5) Potrympus (Potrimpe) i Auszautis. Izsledovanije, 60 psl.; 6) O značenije: Deives, Ebrozas, Bałvonas, Stułpas, Stėbas, Stabas, Kameni, izsledovanije, 78 p.; 7) Atmosferičeskija javlenija v pribaltijskich zemliach v XIII—XV vekach, na osnovaniu chronik (v bukval'nych vyderžkach), 87 psl.; 8) Zametki o litovskich chižinach v XV i XVI vekach, 95 p. Alfavitnyj ukazatel' privedennych namu avtorov, 107 p. Šitas A. Mierzynski'o darbas yra didžiausias jo tyrinėjimas lietuvių religijos srityje. Šiaip ar taip, M., nors su dideliu mokslo aparatu tyrinėjo, bet savo išvedžiojimuose pridarė nemaža klaidų. Juo verta atsargiai naudotis.

Rec.: *V. Pietaris,* „Varpas". K. Būgos ir kun. J. Tūmo nuomonę apie tę studiją žiūr. „Mūsų Senovė" (1921) 126, 129—130, 133, 136—137, 141—143 A. J(akštas). „Draugija" n. 9 (1907) 121 bendrai vertina: „Gilesnės moksliškos sintezės M. nesugebėjo savo veikaluose duoti, nes iš prigimimo buvo daugiau darbščiu kompiliatoriu, negu tikru mokslininku..." Žr. nr. 78.

** 384. Mierzyński A., Romowe (Studja archeologiczne). Poznań 1900. (8⁰, 124). Atsp. iš „Rocznik Towarzystwa Przyjaciół Naůk. Poznańskiego", XXVII (1900) 97—218 p., (124, 8⁰).

LUB *D 12083.*

Žiūr. nr. 61, 82, 688, 760.

Ši M. studija yra vertimas resp. parafrazavimas rusiškai rašytosios studijos apie Romovę. Priede įdėti tie patys 8 priedai. Rec. *Zubaty:* Indog. Forsch. Anzeiger, 13 (1902-3) 265. *Brückner:* KH, XVIII (1904) 288—289.

* 385. Mierzyński A. (Meržinskij A.), Prusskij žrec Sicco, Trudy VIII-go archeol. sjezda v Moskve 1890, I tom., 254 p.

Žiūr. nr. 38, 686.

* 386. Mierzyński A., Co znaczy Sicco (Studyum archeologiczno — literackie), We Lwowie 1881, 12. Atsp. iš „Przewodnik naukowy literacki" 1891, Lwów, 1—12,.

LUB *D 14382.*
Vertimas iš rusų kalbos. *Žiūr. nr. 38, 762.*

387. Mierzyński Antoni, Nuncius cum baculo (Studijum archeologiczne o krywuli . Z dwiema tablicami), Warszawa 1895 (8⁰, 40+2 tab.). Atsp. iš žurn. „Wisła" IV tom 361—365 p.

LUB *D 14383.* Bl 5614.
Žiūr. nr. 689.

388. Mierzyński A., Par Romowe Sweto Osolu (Apie šventą ąžuolą Romovėje), Riga 1896 (Turinys referato, skaityto archeologų suvažiavime Rygoje).

Žiūr. nr. 61, 82, 311.

389. Mierzyński A., Par Samiešu Diewu Auszautis (Apie Sambių dievą Auszautis). Austrums (Riga) 1898, IV 328—329 (rankraščio santrauka).

Žiūr. nr. 38, 312.
Bl 5021.

390. Obyczaje pogańskich Prus i Litwy: „Przyjaciel ludu czyli tygodnik potrzebnych i pożytecznych wiadomości", (Leszno), VI (1839).

Fk 12120.

391. O początkach narodu pruskiego (Wyciąg z kroniki Lukasza Dawida świeżo w Królewcu przez pana Hennig wydaney): „Pamiętnik Lwowski", XI (1819) 194—211, 281—296, 381—390.

Nepasirašęs recenzentas, referuodamas apie Luk. Dovydo kroniką, dažnai nurodo, kad vokiečiai iškreipią ar savaip netiksliai aiškiną lietuvių kalbos pavadinimus. Matyti, jis mokėjo lietuviškai.

392. Ramova: „Tėvynė", n. 5, 1899.

* * 393. Šliūpas J., Lietuvių, latvių bei prūsų arba baltų ir jų prosenių mythologija, Šiauliai 1932.

LUB D 28586.
I. Mūsų padermės kilmė (9—57 p.), II. Mūsų padermės mythologija (57—199 p.): Romuvos dievai ir deivės (Aithėrio dievai, ore gyvenantieji dievai, žemės dievai, vandens dievybės, ugnis ir ugnies dievai etc.).

394. Šliūpas J., Dr., Palyginamoji pasaulio religijų historija, 1936.
XVII sk.: Aiščių arba Baltų (lietuvių, latvių ir prūsų) religija, 205—228 p.

395. Žilius. Jonas, Jonila: Gelionas ir Kurkas. Istoriškai — mitiški padavimai. IV knyga. Klaipėda 1929 (8⁰, 46).

(396. Žilius J. J.: Lietuviškas karalius ir jo giminė. Istoriškai mitiški padavimai. II knyga. Rinkinys rusiškų bilinų, Klaipėda 1928 [8⁰, 74]).

4. Žiupsnis literatūros apie latvių, estų ir suomių religiją.

Šis biblijografijos sąrašas apie latvių religiją yra, žinoma, nepilnas. Trūksta čia labai daug latvių kalba rašytų straipsnių — straipsnelių, išmėtytų po įvairius laikraščius bei žurnalus. Geriausios informacijos apie latvių kalba rašytus straipsnius,

įdėtus nuo 1920 metų gerai tvarkomoje biblijografijoje, kurią leidžia Latvijos valstybinė biblijoteka Rigoje: *„Latvijas zinatne un literatūra"* (Science et littérature de la Lettonie). Biblijografijos iki 1930 m. iš viso išleista 12-ka tomų. 1930 m. bibliografija išėjo 1934 m. (LUB *Dp 160).* Šitą keturiolikos metų biblijografiją reikia papildyti biblijografija *„Latviešu zinatne un literatūra"*, (1856 — 1875). Biblijografija B. Sustadijis Augusts *Ginters*, Riga 1928 (keliolika bibliogr. nurodymų apie mitologiją) ir Latviešu zinatne un literatūra, (1886 — 1895). Bibliografija D., Riga 1934 (keliasdešimt biblijogr. nurodymų iš latvių mitologijos). Kiekviename minėtųjų biblijografijų kataloge, kurie suskirstyti pagal dešimtainę biblijogr. sistemą, reikia žiūrėti į skyrius: *„Latviešu mitologija"*, *„Dievturiba"*. Jie yra įdėti n. 293. Verta dar pažiūrėti n. 390 (Tautų ierašas. Etnografiški materiali). LUB *Dp 160.* Apie latvių ir estų religiją senesnioji mitol. biblijografija žr. pas *Winkelmann'ą:* latvių (nr. 2032 — 2070), estų bibliografija (religijai) Winkelm. nr. nr. 1735 — 1812. Iš tos biblijografijos (estų) čia beveik nieko nesužymėta. Naujesnė estų literatūra šuo klausimu bus: Bibliotheca Estoniae historica, Tartu 1933 sqq.

a) Latvių, estų ir suomių kalbomis:

* 397. A l u n a n s J., Par wezzo Latweeschu behrehm (Apie laidotuves pas sen. latvius): „Mâjas Viesis", n. 23 (1856).

* 398. A l u n â n s J., Vecu vâciešu dievi: „Majas Viesis", n. 23 (1856).

399. A l u n â n s J., Vecu latviešu ticība par ūdens gariem: Mâjas Viesis", n. 23, (1856).

400. A l u n â n s J., Dievi un gari, kâdus vecie latvieši cikkart cenijuši: „Majas Viesis", n. 48—49 (1858).

401. A p s e s d ê l s, Latviešu dievturimas atjaunojums (Šaurs vêstures, gudribas un daudzinājumu apraksts): „Latvju Grāmata", n. 4 (1926).

402. (B a l o d i s J.) Reeteklis, Swehtee osoli (pie Walmieras): „Bals", Politiska un literariska nedelas awise, 1 (1890).

403. B e r z i n š L., Dievs latviešu mitologija: „Austrums", n. 1—3, 6—7 (1900).

Bl 4920.

404. B r a s t i n š Ernests, Dvesele un veli: senlatviešu religija: „Atpūta", n. 264 (1929).

405. B r a s t i n š, Ernests, Kas ir dievturiba?: „Atpūta", n. 237, 238 (1929).

406. B r a s t i n š E., Dainu religija un tas sistema: „Dauguva", n. 3 (1930).

407. B r e g ž i s K., Dievturibas atjaunošana: „Dievturu Vestnesis", n. 1 (1928).

408. B r e g ž i s K., No dievturibas apkarošanas vestures: „Dievturu Vestnesis", n. 3 (1928).

409. B r u n e n i e k s M., Jani — auglibas svetki: „Izglitibas Ministrijas Menešraksts", n. 1—3 (1928).

410. B r u n e n i e k s, M., Senlatviešu religiskais pasaules uzskats: „Daugava", n. 2 (1930).

411. B r. V., Pirma latvju dievturu macitaja, ievešana amata: „Pédéjá Bridi", n. 104 (1928).

412. Celms M., Laime un dewibas: „Rota", n. 267, 276 ir 294 (1886).
Bl 4930.

413. Dekšórs A., Latvíšu divturiba: „Jaunô Straume", n. 22 (1929).

414. Dirikis A., Tris augstákas leišu (latviešu) dievibas un vinu svétnica Romava: „Baltijas Véstnesis", n. 25 (1873).

415. Dišlers, K. doc., Latvju nacionâlas religijas „dievturibas" jautajums: „Jaunakas Zinas", n. 33 (1929).

416. Eglits Viktors, Mes latvieši un kristianisms: „Dievturu Vestnesis", n. 3. (1928).

* 417. Eisen, Eesti mütoloogia I, Tartu 1919.
Žiūr. nr. 467.

* 418. Eisen, Eesti uuem mütoloogia, Tallinn 1920.

419. Eisen, Esivanemate ohverdamised, Tallinn 1920.

420. Eisen, Eesti vana usk, Tartu 1926.

421. Erss, Âdolfs, Senejo latvišu — litovišu ticiba: „Jauno Straume", n. 4, 5 (1930).

422. Graudin's Karl, Latwju swehtnicas: „Balss", n. 37—40 (1886).
Bl 4953.

423. Hérvagens L., Par vecu Latvju elka — dieviem paganu laikos, Majas Viesis, 1863, 47 p.

424. Irbe Anna, Vecâs Deribas nozime un latviska religija jeb dievturiba: „Svetdienas Rits", n. 9, (1926).

425. Kalninš K., Par Latwiešu saules — teikam, pec W. Mannhardta: „Die Lettischen Sonnenmythen", Rakstu Krahjums, I 1—41 p.
Bl 4975. Žiūr. nr. 504.

426. Kletnieks V., Žirgi zviedz, jodi brauc, tumsaja naksnina. (Par gaismas dievibu Usinu): „Ugnuskurs", n. 4 (1930).

427. Kreutzwald Fr. u. Neus H., Mythische u. magische Lieder der Ehsten, St. Petersbg. 1854.
Žiūr. nr. 496.

428. Kundzinš, K., Kâds vârds par mūsu vectêvu manu ticibu: „Baltijas Vestnesis", n. 18 (1869).

429. (Kundzinš Karlis) K. K., Kriwe Kriwaito un Romowe: „Baltijas Westnesis", n. 3—8 (1871).

430. (Lacis Jūlijs) Sinus, Dievturu dižvadonis badojas (Ernests Brastinš). „Atpūta", „Stradnieku Avizes" pielikums, 1930, nr. 303.

431. (Lapinš K.), K. Merts, Zaudèta dailuma aizsaule (Par Dievturibu): „Latvijas Sargs", n. 71, 74, 75, 79, 85. (1926).

432. Latvieši, Rakstu krajums, 1930, 161 p., žiūr. Šmits, nr. 456 — 460.
Žiūr. nr. 456—460.

433. Latweeschi, Mitologija (Konwersazijas Wahrdniza, Treschais sehjums), Riga igii, psl. 2345 — 2350.

434. Lautenbach, Par Latviešu pavasara dievibam (Pergrubis, Pušaitis ir tt.): „Rakstu Krâj. Rîg. Lat. Bied. Zinib. Kom.", II (1898) 49 — 60 (apie latvių pavasario dievus).

Bl 8424.

435. Lautenbach J., Par liktená deevibam jeb trim Laiminam: „Rastu krâjums Rîg. Latv. Bied. Zinib. Kom.", IX (1894) 1—22.

Bl 8423.

*436. Lautenbach J., Latviešu mîtologija, „Pagalmâ" i882.

**437. Loorits, Liivi rahva usund. I (Acta et commentationes universitatis Tartuensis [Dorpatensis]. B. Humaniora, XI, Tartu 1927 XVI+270).

LUB Dž 157².

Trumpa vokiška santrauka ten pat 248—170 psl. vokiškai: „Der Volksglaube der Liven". Santraukoje yra: Tikėjimas ir prietarai (10 psl., gamta ir demonai (35 p.). Livių dievų pavadinimų tabelė (224 psl.). Apie livių ir latvių dievų ypatybes (231 p.). Pradžioje X—XIII psl. nurodyta literatūra ir šaltiniai (daug jų estų kalba).

**438. Loorits Oskar, Liivi rahva usund. II (Acta et commentationes universitatis Tartuensis [Dorpatensis], B. Humaniora, XII, Tartu 1928, XVI + 280.

LUB Dž 157².

VII—XII — šaltiniai ir literatūra. 261—280 p. vokiškai turinio antrauka: „Der Volksglaube der Liven", santraukoje paduota mirtis ir mirusieji 1 p. gyvenimas po mirties. Velnias, jo pasirodymas, pavadinimai 149 p., Šmėklos, baidyklės 242 psl.

**439. Loorits (Oskar), Liivi rahva usund, Tartu 1928, III, XV + 285 p., 3 Ekr. Acta et Commentationes Universitatis Tartuensis [Dorpatensis] B. Humaniora, XVI, Tartu 1929.

VIII — XII p. šaltiniai ir literatūra. 258 — 285 vokiškas referatas: „Der Volks-
LUB *Dž 157²*
glaube der Liven", iš turinio: apie burtus ir kerėjimus, „Werwolf" etc.

440. Loorits O., Mulgimas Ohvrikohad (Die Opferstätten in Mulgimaa), Tartu 1935 (Résumé vokiškai 5 psl.).

Plg. nr. 500, 501.

441. Mālbergs F., Isas zinas par to, kur latvieši cēlušies un kādi tiem ieradumi bijuši vecos laikos: „Majas Viesis", 6—7 (1966).

442. Maldonis, Jumis latviešu dainās Latviešu ticêjuma religiski — êtisks vêrtejums: „Kultūras Vestnesis", n. 4—5, 1925 m.

443. Maldons Vold., Latvju dievturu draudze: „Rigas Zinas", n. 46 (1926).

444. Melngailis E., Kādiem senlatvis ticêjis dieviem? (Priekšlasîjums): „Kuldîgas Vêstnesis", n. 42 (1925).

445. (Melnalksnis J.) Melnais—Alksnis, Krivu—Krivs un Romove: „Imantas Laika grāmata", 1921.

446. Partêwu gudrîbam (Apie protėvių prietarus): „Latwiešu draugs", 1833.

447. Pêrkona osols wecājā Romowê: „Rota", n. 21, 1885 p. 245.

Bl 5023.

448. Pêtersons K., Jaunâ drumsla is latwiešu — leišu mitologijas, „Aūstrums", 1892, p. 76.

Bl 5023.

449. Pirmâs. krustabas Dievturu draudzê: „Pédéjâ Brîdî", n. 87 (1929).

450. Senlatviešu dievinu kults ap pagâjuša gadu simtena vidu: „Brîvâ Zeme", n. 121, 1928.

451. Skrodels A., Dievturu draudze: „Mūžîgâs Ilgâs", n. 1 (1930).

452. Sloka, Lauma, Kara dievs dažâdu tautu uztvêrumâ: „Aizsargs", n. 2 (1924).

453. Straubergs K., Hanovijs par dvêseles kultu pie latviešiem. I M M. 1925, nr. 5.

**454. Straubergs K., Latvju mîtologija: „Latviešu konversâcijas vârdnîca", XI (1934—35) sk. 21708—21752.

Puiki šaltinių apžvalga. Iš tiesų yra lietuvių mitologija.

454a. Strausbergs K., Burvju grâmatas (Lett. Zauberbücher), Acta Universitatis Latviensis), XIII (1926) 227—231.

455. (Schilling) Par Latwiešu tautas mânu ticibu (apie latvių tautos prietarus. Magazin der lettisch — liter. Gesellschaft IV), 1. Stück — Mitau 1832, 29—95.

456. Smits P., Seno latviešu ticiba. Latvijas archaiologija, F. Baloža redakcijâ (7-nių autorių straipsnių rinkinys), Rîga 1926, 176—184.

457. Šmits P., Latviešu mitologija. Latvieši. Rakstu krâjums 1930, 161.

Žiūr. nr. 519, vokiškas vertimas.

458. Šmits P., Latviešu mîtologija, Latvieši I, 1932.

459. Šmidt P., Latviešu mîtologija, Moskau 1918.

Tos pačios studijos 2-ras leidimas:

**460. Šmits P., Latviešu mîtologija (Orts pârstrâdâts izdevums), Rîgâ 1926, 152.

Rec.: *B. A.* „Latvju Gramata", N. 1 1928.

*461. Špîss I., Veco latviešu dievi un gari: „Latviešu Avizes", n. 2 (1865).

*462. Švâbe A., Râksti par latvju folkloru, 1923, I: Ozols un liepa.

463. Tautas pastâvêšanas pamati dievturîba: „Dievturu Vestnesis", n. 1 (1928).

464. Volter, Latwiešu — leišu mîtologijas ispêtišaias lietâ: „Dienas lapas felet. turpinâjums", n. 119 (1887).

Ž. nr. 790

Bl 4940.

465. Wissendorff, Henri, Sinas par Lataweeschu tizîbu, Jelgawâ 1893, 15 p.

465a. Zarinu Kârlis, Druskas iz mūsu tautas teiksmu valsts: „Baltijas Vêstnesis", n. 44 (1872).

b) Vokiečių, prancūzų ir lotynų kalbomis:

466. Der alten Churländer Heydnischer Gottesdienst und Aberglauben (Im „Orientalischen Kirchenstaat"), Gotha 1699.
Žr. nr. 118

467. Anderson Walter. Prof. Dr. M. J. Eisen. Estnische Mythologie (Vom Verf. revidierte und mit Anmerkungen versehene Übertragung aus dem Estnischen von Dr. Eduard Erkes, Leipzig): „Rigasche Rundschau" 207 (1925).
Žiūr. nr. 417.

(468. Anderson W., Ein französisches Zauberbuch in estnischer Uebersetzung (Liber semisaecularis societatis feno — ugricae. Mémoires de la société finno — ougrienne LXVII), Helsinki 1933, 1—11).

469. Auning R., Ueber den lettischen Drachen — Mythus (Puhkis), Mitau 1892, 128.
LUB C 1064.
Rec.: A. Brückner: KH VII (657 p.).

470. Becker Herm. (resp. Chr. Hoffmann), Livonia (Livonorum veterum originem, sedem, annum mensesque enarrabit), Vitemb. 1701.
Bl 4918. Wl 1363. Fk 12513; plg. Fk 7130.
Iš Malecijaus, spausdintos žinios apie lietuvių mitologiją, *žiūr. nr. 71—72.*

471. Bielenstein A., Studien aus dem Gebiete der lettischen Archäologie, Etnographie und Mythologie, Riga 1880, III + 382.

472. Bielenstein A., Das Johannisfest der Letten: „Baltische Monatsschrift", XXIII (1874) 1—46.
Wl 2068.

473. Boecler J. W., Die Ehsten, abergläubische Gebräuche, Weisen u. Gewohnheiten (Mit auf die Gegenwart bezüglichen Anmerkungen beleuchtet von Fr. R. Kreutzwald), St. Petersbg. 1854.

474. Bruiningk H. V., Der Werwolfwahn in Livland: „Mitteilungen aus der livländ. Geschichte", XXII (1924) 3 sqq.

475. Brummer O. J., Über die Bannungsorte der finnischen Zauberlieder (Akademische Abhandlung), Helsingfors 1908, 153.

476. Carlblom Paul, Heidnischer Opferdienst in dem Ermesschen Kirchspiele in Livland im 19. Jahrhundert: „Inland", Nr. 39, (1836).
Wl 2053.

477. Einhorn Paul, Böckler Joh. Wolf., Ueber die religiösen Vorstellungen der alten Völker in Liv = und Ehstland, Riga 1857, 118.
LUB E 4768.

478. Einhorn P., Wiederlegunge der Abgötterey und nichtigen Aberglaubens, so vorzeiten ausz der Heydnischen Abgötterey in diesem Lande entsprossen und biszhero im gabrauche blieben...., Riga 1627. Persp. „Scriptores rerum Livonicarum", II (1849) 639—652.
Wl 2032. Wl 1905. Žiūr. nr. 45.

479. Eisen M. J., Estnische Mythologie, Leipzig 1925, 223.
LUB D 7280. Žiūr. nr. 417, 467.

480. Fählmann F. R., Wie war der heidnische Glauben der alten Esten beschaffen?: „Verhandl. der gelehrt. estn. Gesellschaft zu Dorpat", II (1848) 63—69.

481. Frey, Zur Götterlehre der alten Oeseler: „Inland", 4—5 (1840).
Wl 1756.

482. Girgensohn Chr. Reinh., Ueber das lettische Lihgo.: „Merkel's Zeitg. f. Literatur und Kunst", n. 4 (1812).
Wl 2048.

483. Hanów Michael Chr., Dissertatio de Salicernio (vulgo Seelenspeisen); maxime veterum coronum (Rsp. Ferd. Friedr. Reichard Curons), 1728, 35 in 4°.
Bl 4945, Fk 12513.

484. Harder J. J., Untersuchungen des Gottesdienstes der alten Letten. Gelehrte Beiträge zu dem Rigaer Anzeiger 1764.
Fk 12513.

485. Holmberg Uno, Die Wassergottheiten der finisch — ugrischen Völker, Helsinki 1913 (IV+296).
LUB D 2084.

486. Horner Thomas, Livoniae historia in compendium ex Annalibus contracta a Thoma Hornero Egrano. — De sacrificiis et idolatria veterum Livonum et Borussorum libellus Joannis Meletii, Regiomonti. 1551; Wittenbergae 1562; Ruinae 1802.
Bl 4956. Wl 4897,

487. Jôds, der Kriegsgott der Letten: „Inland", n. 15 (1840).
Bl 4963, Fk 12517.

488. K. A., Der Schlangenkultus der Esten: „Inland", n. 20 (1859).
Wl 1780.

489. (Kallmeyer Th.?), Eine alte Nachricht über die Götzenbilder der Letten: „Inland", n. 10 (1852), p. 193.
Wl 2061.

490. Klopmann Emil Baron, Reste lettischen Heidentums: „Die Woche im Bild und Wort", n. 42. (1925).

491. Knüpffer A. F. J., Gebet der Donnerpriesters der alten Ehsten, bei dem Opfer wegen eines fruchtbaren Jahres. Rosenplänter's Beiträge zur genauen Kenntnis der estnischen Sprache, V 156—162 p.
Wl 1744.

492. Knüpffer A. F. J., Ueber die ehstnische Gottheit Thorapitha oder Tharapita: „Inland", n. 51 (1836).
Wl 1749.

493. Kreutzwald Fr., Ehstnische Gebräuche bei den Sterbenden und Todten: „Inland", n. 18 (1837).
Wl 1753.

494. Kreutzwald Fr., Einiges über Aberglauben, Sitten und Sagen der Ehsten: „Inland", n. 41—42 (1837).
Wl 1754.

495. Kreutzwald Fr., Ueber den Charakter der estnischen Mythologie: „Verhandl. d. gelehr. estn. Gesellsch. zu Dorpat, II (1850) 36—50.

Wl 1769.

496. Kreutzwald Fr. und Neus H., Mythische und magische Lieder der Ehsten, St. Petersbg. 1854, VIII + 131.

Žiūr. nr. 427.

497. Kurtz E., Verzeichniss alter Kultstätten in Livland. Mitt. XXII, 2.

498. Lautenbach J., Über die Religion der Letten: „Magazin der Lettisch — Literärischen Gesellschaft", XX (1897) 101—270 (Mitau).

Bl 8422.

499. Lohmeyer Karl, Ein Bericht über Reste lettischen Heidentums: MLLG, III (Heft 16) 384—396.

Plg. *Bl 4988.*

**500. Loorits Oskar, Estnische Volksdichtung und Mythologie, Tartu 1932, 110.

Žiūr. nr. 437—140.

Turinys: Berührungen mit den Letten (27 p.); Pseudomythologie (39 p.); Der Seelen - und Naturgeisterglauben (42 p.); Der Totenglauben, Die Krankheiten (50 p.); Der Zauberglauben (67 p.); Wirbelwind. Werwolf. Schätzeträger (72 p.); Riesen (79 p.); Christliche Mythologie. Teufel (81 p.); Plačiau apie estų religiją žiūr. nuo 1932 m. naują leidžiamą: Bibliotheca Estoniae historica". Plg. *Jahresbericht der* Estnischen Philologie u. Geschichte, 1922/23. V, *Volkskunde,* bearbeitet vom O. Loorits, Tartu 1933, 92 - 94.

501. Loorits Oskar, Das Misshandelte und sich rächende Feuer (Commentationes archivi traditionum popularium Estoniae), Tartu 1935.

Įvairiose tautose: §5. Bei den Letten (34-41 p.) § 6. Bei den Polen (41-43 p.); § 7. Bei den Litauern (43-44 p.); § 8. Bei den Weissrussen, Grossrussen, Oberschlesiern etc.

502. Luce J. W. L. V., Ueber die Hochzeits —, Tauf — und Begräbnissgebräuche der oeselschen Ehsten. Kotzebue: „Monatsschrift für Geist und Herz", II 199—215, III 275—287.

Wl 1743.

503. Löwis of Menar K. v., Trojaburgen (Saulės mytai estuose). „Jahrbuch der Vereinigung für Heimatkunde in Livland, 1911—12), Riga 1913, 63—92.

**504. Mannhardt W., Die lettischen Sonnenmyten: „Zeitschrift für Ethnologie (Organ d. Berliner Gesellsch. f. Anthropologie), VII (1875), 73—104, 209—244, 281—330.

Bl 4992, Fk 12514. LUB E 110. Žiūr. nr. 425.

Turinys: I. Gott, II. Sonne. III. Sonnentochter, IV. Gottessöhne, V. Der Mond, VI. Perkun 317—318 p., VII. Der Himmelsschmied, VIII. Der Nachthimmel als Seelenaufenthalt. Yra atsp. iš Zeitschr. f Ethn. LUB *E 110.* Rusiškai žiūr. „Izvestija im rusk. g. obšč." 1870, VI.

505. Mannhardt W., Beiträge zur Mythologie der lettischen Völker, „Magazin d. lettisch — Litterär. Gesellschaft", XIV 41—82.

Bl 4994, Fk 12514.

506. Mannhardt W. Dr., Die mater deorum der Aestier: „Zeitschr. f. deutsche Alterth"., XXIV 159.

507. Mannhardt W., Denkmäler letto - preussischer Götterlehre. (Iespiešana) (Mini Latwiešu konversacijas vardnica, XI sk. 21751).

508. Manninen I., Die dämonistischen Krankheiten im finnischen Volksaberglauben (Vergleichende volksmedizinische Untersuchung) Helsinki 1922, 253.

509. Menecius J., De sacrificis et idolatria Livonum et Borussorum libellus, žiūr. Horner Th. nr. 486: Livoniae hist. Regiom. 1551. Witemb. 1762, Ruen 1882.

Žr. nr. 25, 70—71. Fk 12512.

510. Meyer Joh., Bestattungsgebräuche der alten Letten und der aus ihnen sich ergebende Glaube an die Fortdauer der Seele nach dem Tode (Felliner Blätter), 1 (1859)

511. Neus H., Die altestnische Gottheit Judas: „Inland", n. 36, 37, 39 (1849).

Wl 1767.

512. Neus H., Die alte estnische Gottheit Turris: „Inland", n. 48 (1849).

Wl 1768.

513. Neus H., Die altestnischen Wind = und Frostgottheiten: „Inland", n. 17,18, 20, 30—32 (1852).

Wl 1773.

514. Neus H., Die altestnischen Wassergottheiten und deren Verehrung; Sammlung und Forschung. Mss 238. (Dorpat Estn. Gesellsch).

Wl 1787.

515. Petri J. Chr., Etwas über die Aerndte und den dabey gewöhnlichen Talkus oder das Aerndtefest der Ehsten: „Neue deutsche Monatsschr.", I (1800) 227—236.

Wl 1742.

516. Pfingsten A. E., Ueber die Feste der alten Letten (Programm d. Gymn.), Mitau 1843, 20.

Wl 2059. Fk 12517, Bl 5025.

517. Rumpaeus J. W., Nachricht vom curischen Glauben, Gadebusch, Livl. Bibl. III, 48: „Merkel's Zeitschr. f. Liter. und Kunst", (1812), (apie lietuvių dievus keleta skyrelių). Plg. „Infland", n. 39 (1836); n. 33 (1837); n. 15 (1840); n. 10 (1852); n. 29 (1861).

Fk 12515.

518. Schiffner A., Zur ehstnischen Mythologie. 1) Bullet. hist.—phil. de l'Academ. Imp. de St. Pet., XII (1854) n. 3, 4, 2) Melanges Russes. Tome, II 406—417.

Wl 1776.

*519. Schmidt P., Die Mythologie der Letten: Die Letten (Aufsätze über Geschichte, Sprache und Kultur der alten Letten), Riga 1930, 192—215.

Vertimas iš latvių kalbos. Latviškai tą patį leidinį žr. nr. 457.

(520. Spekke A., Alt - Riga, 1927.).

521. Stender G. Fr., Lettische Mythologie in Stenders: Lettische Grammatik, Mitau 1783, 260—271.

Fk 12512.

522. Stuhr P. F., Über die Bedeutung der finnischen Götternamen Jummala und Ukko. Schmidt: „Zeitschr. f. Gesch", VI 269.

523. (Tielemann G. T.), Gab es einen Gott Lihgo bei den Letten: „Merkel's Zeitschr. f. Liter u. Kunst", n. 9 (1812).

524. Usener H. und Solmsen F., Litauische und lettische Götternamen, Bonn 1894.

Žiūr. nr. 147, 148.

525. Watson K., Über einige Religions — Gebräuche der alten Letten: „Sendungen d. kurischen Gesellsch. f. Literatur und Kunst", (1845) II 4—7.

Popiežiaus Pijaus II (Aen. Piccolomini) rašto ištrauka apie Lenkiją, Prūsus, Lietuvą. Padavimas apie kūjį.

Bl 4932. Fk 12517.

526. Watson K. F., Ueber einige religiöse Gebräuche der Letten: „Sendungen d. kurl. Gesellsch., II 4—7, (1845).

Wl 2060.

527. Weygand J. G., Vom Curischen Süss =, Sauer =, Brot und Mohn = Cuchen. Kanold's Bresl. Samml. f. Natur — Gesch., Suppl. III 37.

Wl 2038.

528. Wissendorff de Wissukuok Henri, Notes sur la mythologie des Lataviens (Extait de la Revue des Traditions populaires. VII [1892]), 1893 27. Plg. MLLG, IV 102, 349.

Bl 4937.

529. Von einigen aus der heidnischen Zeit herrührenden Opfern der Ehsten: „Inland", n. 16—17 (1837).

Wl 1752.

530. Zimmermann U. E. Etwas über den Aberglauben der Letten in Kurland: „Mitausche wöch. Unterhaltung", I (1805) 200—204, 274—281.

Wl 2043.

531. Zinciam — Wissendorf, Legendes Mythologiques Lataviens (Extrait de la Revue des Traditions populairs). VII (1892).

Bl 5282.

c) Rusų, lenkų ir čekų kalbomis:

532. Obliki Latyšskich jazyčeskich bogov (Perkuns, Pergrubis, Kurgis, Barstuki i drug.): „Pravit. vestnik", n. 78 (1892).

533. Religia łotyska: „Przyjaciel ludu czyli tygodnik potrzebnych i pożytecznych wiadomości", n. 23 (1837) 181—182; n. 24 (1837) 190—191; n. 26 (1837) 208.

Bl 5032, Fk 12516

534. Trusman Georgij, Vvedenije christianstva v Lifliandiji, 22—68.

Rec. E. Volter, Magazin, hgg. v. d. Lettisch — Literärischen Gesellschaft, Mitau 1887, p. XXVIII 171—785 (apie Trusmano mitologiją).

535. Vilnis E. : O poiskach samobytnoj latyšskoj religiji: „Slovo", n. 272 (1926).

536. Volter E. A., Krestovyja sosny (K voprosu o nekrokulte u finskich narodnostej): „Živaja starina", XXIV (1915) vyp. III 33—35, prilož. nr. 3.

537. V(olteris) E., Latyšskaja mifologija: Enciklodedičeskij slovar' Brokgauza i Efrona", XVII (1896) 391—392.

Žiūr. nr. 794 k.

538. (Volteris E.), Latyšskaja mifologija: „Novyj enciklopedičeskij slovar' Brokgauza i Efrona", XXIV (1915) 134—135.

Žiūr. nr. 795 d.

539. Volter E., Ob izučenij Latyšskoj mifologiji: „Izvest. Imp. Russk. Geogr. Obšč.", prilož. k XXIV t., III vyj., (1888) 1—6.

(540. Volter E., Materijaly dlia etnografiji latyšskogo plemeni, St. Petersbg. 1890, I 136).

5. Orientaciniai literatūros nurodymai pagon. slavių religijai.

a) Rusų ir lenkų kalbomis:

541. Afanas'jev A. Poetičeskija vozzrenija slavian na prirodu (Opyt. sravnitel'nago izučenija slavianskich predanij i verovanij, v sviazi s mitologičeskimi skazanijami drugich rodstvennych narodov) t. I—II, Moskva 1865—1868, I—II 803+784.

Bl 4911. Autorius daro lyginamąjį tyrinėjimą slavių padavimų-mitų, sugretindamas juos su kitų tautų mitais.

Daugelyje vietų yra lyginama ir lietuvių prietarai, padavimai etc.

Autorius yra išleidęs rusų pasakų keletą leidinių.

542. Aničkov E. V., Jazyčestvo i drevnaja Rus', (Zap. istor. filolog. fakulteta), St. Petersbg. 1914, XXXVIII + 386.

Turinys: Pagonybė ir krikščionybės mokslas. Dievai ir kultas.

543. Bolsunovskij K., Pamiatniki slavianskoj mifologiji (Vyp. II) 1914 17 in 4^0.

544. Brückner Aleksander, Mitologja słowiańska: „Sprawozdania z czynności i posiedzeń Akademii Umiejętności w Krakowie", XXII (1917) Nr. 10.

545. Brückner Aleksander, Mitologja słowiańska, w Krakowie 1918 152.

LUB *D 7053.*

Itališkai išversta. Rec.: *Aniczkow:* „Slawia", II (1923—24) 527—547, 765—778. *F. R. Gawroński:* „Lud", XXI (1922) 162—163. *Jagič:* AfslPh, (1920) 492.

546. Brückner A., Mitologja polska (Studjum porównawcze), Warszawa 1924, 144+2.

LUB C 14502.

Rec.: *A. Pechnik:* „Gazeta Kościelna", (1924) 241. *X:* „Przegląd Wszechpolski", (1924) 435. *Dr. Z. M.:* „Swiet", n. 34 1924. *Bystroń:* „Slavia", V (1926) 386. Iš veikaliuko turinio: VII skyrius „Siła nieczysta około domu". VIII skyrius: „Siła nieczysta w przyrodzie".

547. Brückner A., Z mitologii słowiańskiej: KH, XIII (1899) 84—87.

548. Brückner A., Dzieje kultury polskiej, Kraków 1931, I.

Rozd. V. Polska pogańska Wiara 133—168 p. Apie Briuknerio mokslo darbus žiūr. *Wl. T. Wisłocki,* Bibljogr. prac Al. Br., Studja staropolskie, księga ku czci Al. Br. 1928. *Gabr. Korbut,* Literatura polska, 1931, IV 2 204—207. *M.Biržiška:* Brückneris „Liet. Encikl.," IV t. sk. 815—817.

(549. Czarnocki A. (Chodakowski), O Słowiańszczyznie przed chrześcijaństwiem i W. Surowckiego sdanie o piśmie temże, Kraków 1835).

Fk 12439.

550. Čulkov M., Slovar' russkich sueverij, St. Petersbg. 1872 (782).

Įvairių tautų prietarai. Galimas daiktas, kad šiame rašinyje ir apie lietuvius rašoma.

550. a. Dovnar — Zapolski, M. V., Čarodeijstvo.

Žiūr. nr. 173.

551. Famincyn Al. S., Božestva drevnich slavian, St. Petersbg. 1884, I 331.

Rec.: *Jagič:* AfslPh, IX 168-171. *V. Miller:* „Žurnal Min. Narod. Prosv.", čast' 239, jun', otd. II (1885) 280-299 p.

552. Famincyn, Boginia vesny i smerti v pesniach i obriadach slavian: „Vestnik Evropy", n. 6 (1895) 675.

Fk 5049, 5277.

Lietuvių padav. apie Krūminę, Nijolę ir Pykuolį-Poklijų.

553. Gergowicz E. S., Mitologia słowiańska w zarysie, Lwów 1872.

Fk 12447.

Rec.: „Bibjoteka warszawska", III (1872).

554. Glinka Gr., Drevniaja religija slavian, Mitava 1804.

Wl 1844.

555. Glovackij J., Očerk staroslovianskogo basnoslovija ili mifologija staroslovianska, Lvov 1860.

Fk 12445.

556. Jagiełło J., O mitologji: „Tygodnik Wileński", (1818).

Fk 12438.

557. Kastorskij M., Načertanije slavianskoj mifologiji, St. Petersbg. 1841, 182.

Wl 1855.

*558. Kirpičnikov A. F., Čto my znaem dostovernago o ličnych božestvach Slavian: „Žurnal Min. Narodn. Prosveč.", (1885), čast' 241, 47—65.

Autorius blaiviai apžvelgia visas žinias — žinutes apie įvairius slavių dievus, pirmiausia Pabaltijo slavių.

559. Kluczycki Szcz., O mytologii słowiańskiej, Roz., Lwów 1848.

Fk 12443.

560. Kostomarov N., Slavianskaja mifologija (Izvlečeno iz lekcij, čit. v Universitete sv. Vladimira 1846 g.) Napečatano cerkovno — slaviansk. šriftom) Kijev 1847, 113.

Fk 12443.

Kostomarovas ir daugiau iš mitologijos šį tą parašė: „Smysl' mifologiji slavian" (96 p.); „Načertanije slav. mifolog."; „Mify arab. jazyčestva" (197 p.); „Kupalo" (20 p.); „Opyt o idolach';' „Sravnit. mifolog." (122 p).

561. Kotliarevskij A., O pogrebal'nych obyčajach jazyčeskich slavjan, Moskva 1868, 252+38.

Wl 1893.

562. Kračkovskij Jul., Den' Zvana Kupały v Zapadnoj Rossij: „Vilenskij Vestnik", n. 34—35 (1872).

563. Kral J., O nynejších smerach badani mythologického, Litsty fil. XV (1888) 224—242, 332—345, 413—431.

564. Leže A., (Leger), Slavianskaja mifologija (Perv. s francuskago), pod red. prof. A. J. Šliapkina i V. A. Pasenko, Voronež 1907, 14+191 (Ott. iz „Fil. Zap". 1907).

Žiūr. nr. 621.

565. Lęgowski, Słowiańskie bóstwa Bialobóg, Strybóg, Lutybóg i Piorun w dokumentach pomorskich: „Zapiski Tow Nauk. w Toruniu", IV (1917) 2—10.

566. Lelewel Joachim, Bałwochwalstwo słowiańskie, Poznań 1853.

Fk 12440.

567. Lelewel J., Cześć bałwochwalcza sławian i Polski, Poznań 1855, 128. Plg. Polska: Dzieje i Rzeczy jej, II (1857).

LUB *D 30573. Fk 12440.*

568. Lubicz Al., Mitologja słowiańska podług Naruszewicza, Lelewela, Boguslawskiego, Brücknera i Gruszewskiego (Księżeczki dla wszystkich, n. 538), 1910.

Autorius sudarė mišinį, sudėdamas ne mitologijos dalykus su mitologijos, lietuvių mitologiją su slavių.

569. Máchal Hanuš Dr., Nákres slovanského bàjesloví, Praha 1891, 221.

Psl. 101—103 liet. dievai Barzdukai (mini *M. Biržiška:* „Liet. Enc.", t. II 1413-15). Autorius turėjo tikslą įvairiuose slavių laikraščiuose išmėtytus straipsnius apie mitologiją surinkti krūvon. Savo uždavinį jis gerai atliko.

570. Maciejowski W. A., Mitologia słowiańska, klechdy, pobożność chrześcijańska i zatrudnienia dom., Panorama literatury krajowej. 1838 i w: Aug. Wilkonskiego „Dzwon literacki", oddz. 1 t. I.

Fk 12441.

571. Maksimov S., Nečistaja sila, St. Petersburg 1899, 202. V. Teniševo įžangos žodis. Folkliorinis tyrinėjimas apie rusų tautos tikėjimą į velnią.

572. Malecka Wanda, Obyczaje, zwyczaje i wiara, dawnych słowian „Wanda": „Tygodnik Nadwiślański", I (1828).

Fk 11487.

573. Mandelštam I. J., Opyt objasnenija obyčajev indoeuropejskich narodov, sozdannych pod vlijaniem mifa, St. Petersbg. 1882, 1 dal. 336.

Rec.: Jagič: AfslPh, VI 484; — VII 653. *Veselovskij A.:* „Žurn. Min. Nar. Prosv.", (1882) 137—145.

574. Matusiak S., O nazwach bóstw słowiańskich w Historji Długoszą, (S. T. L.) XXI 586.

575. Medyński N., O słowianach (nabożeństwie ich itp.) Pam. powsz., 1835 I—II.

Fk 12438.

576. Mifologičeskij slovar', ili kratkoje tolkovanije o bogach i pročich predmetach drevniago basnoslovija, St. Petersbg. 1834, 244.

* 577. M. K., O religii pogańskich słowian, Lwów 1894.

Rec.: *A. Brückner:* KH, IX (1895) 677—678.

578. Miklosich F., Die Rusalien (Ein Beitrag zur slawischen Mythologie. Wiener Akad. Sonder—Abdruck), 1864, 20 p.

579. Mitologja słowiańska: „Przyjaciel ludu czyli tygodnik potrzebnych i pożytecznych wiadomości", (1836) Leszno.

580. Mitologia słowiańska (Muzeum domowe alba czytelnia wieczorna), 1837, 43—44 p. (Lietuvių krivės paveiksl.).

Bl 8425.

581. Močul'skij V., O mnimom dualizmê v mifologiji slavian (Otd. ott. iz „Russkij Filolog. Vestn."), Varšava 1889, 52.

582. Niederle Lubor, Żywot starych słowian, Część pierwsza: Wiara i nabożenstwo, Praga 1916, 299 in 4^0; ^{2}1924.

583. Nikoforovskij, M., Russkoje jazyčestvo (Opyt populiarnago izloženija naučnych svedenij o jazyčeskoj religij russkich slavian), St. Petersbg. 1875, 125.

584. Nikol'ski N. M., Žyvëly ú zvyčajach, abradach v veravannjach belaruskaha sjaljanstva (Instytut historji imja M. N. Pakroûskaha. Pracy sekcii etnohrafii), Mensk 1933, Vyp. III 136 (Belaruskaja Akademija Navuk).

585. Nowosidski A., Badania wierzeń i podań ukrainskich „Klosy", XXIV (1877) 194, 206.

Fk 11975.

586. O mitologji dawnych Słowian: „Lech": „Dziennik polski", II (1823).

Fk 12438.

(587. O načale razmnoženij i padenij idolopoklonstva, o gadanijach i žertvoprinošenijach (Perev. s francuzk.), Moskva 1792, 205).

588. Ondyny, Nixy czyli Nimfy wodne: „Przyjaciel Ludu", n. 14 (1838), p. 107—110; n. 15 (1838), 117—118.

588. a. O prazdnikê Kupaly: „Vilenskij Vestnik", n. 228 (1866).

(589. Ovsjanko — Kulikovskij D. N., Opyt izučenija Vakchičeskich kul'tov indoevropejskoj drevnosti v sviazi s rol'ju ekstaza na rannich stupeniach razvitija obščestvennosti, Čast I: Kult' božestva Soma v drevnej Indij v epochu Ved, Odessa 1884, 240).

Rec.: AfslPh VIII 148—149.

590. Ovsjanko — Kulikovskij, K istoriji kulta i ognia u indusov v epochu ved. Izsledovanije, Odessa 1887, 120.

591. Plotnikov V. Zamêtki o sravnitel'noj mifologi Maksa Miulera, Voronež 1880, 54. Atsp. iš „Filolog. Zap.", (1879).

Rec.: *V. Jagič:* AfslPh, IV 711.

592. Podberski A. Demonologja ludu ukraińskiego. Zbiór wiadomości do antropologji krajowej. Akademja Umiejętności, Kraków, IV (1880). Odb. 1880.

Fk 11976.

593. Poklonenije idolam u Slavian i v Pol'še („Cześć bałwochwalcza u Słowian i Polski", žr. nr. 567). Otečestvennyja Zapiski, 1856, t 56 (nr. 3), otd. 6. psl. 34—36. (Parafraza iš Lelevelio knygos).

594. Potebnia A., O mifičeskom značenij nekotorych obriadov i povêrij, Moskva 1865, 310.

595. Potebnia A., Predanija o narodnych russkich sueverijach, pover'jach ir nekotorych obyčajach (Zaimstvovano iz „Slovaria russkich sueverij", M. Čulkova, izdannoje v 1872 g.), Moskva 1861, 184.

Žiūr. nr. 550.

596. Puzina P., Vzgliad na sueverije i predrazsudki, St. Petersbg. 1834, 336.

(597. Radwański E., Nieco o historyi polskiej i słowianskiej w ogóle, Kitas pavad.: Krótka rzecz mitologii słowiańskiej w ogólności, a w szczególności jednej zabawy ludowej zwanej Turoniem, Kraków 1862).

Fk 12446.

*598. Sokolov M. E., Staroruskije solnečnyje bogi i bogini (Istoriko-etnografičeskoje izslêdovanije), Simbirsk 1887, 179.

Rec.: *V. Miller:* „Žurnal Min. nar. Prov." (1887) 364—373. Kitas recenzijas ir mokslinius Sokolovo darbo papildymus žiūr.: AfslPh Supplement-Band: Bibliographische Übersicht über die slavische Philologie 1876—1891, verfasst von Dr. Fr. Pastrnek, zugleich Generalregister zu Archiv Bd. I—XIII, Berlin 1892, 383.

LUB Dž 454.

599. Sreznevskij I., Sviatilišča i obriady jazyčeskago bogosluženiija drevnich slavian, po svidetelstvam sovremennym i predanijam. Charkov 1846, 107.

LUB D 25798.

600. Stroev P., Kratkoje obozrenije mifologij slavian rossijskich, Moskva 1815, in 12^0.

601. Świerzbiński R., Wiara Słowian, Warszawa 1890; ^{2}1884.

Fk 12449 nurodytos 4 recenzijos.

602. Šepping D., Mify slavianskago jazyčestva, Moskva 1849, 16 + 197.

LUB D 16300

603. Szulc Kaz., Mythologja slawiańska, Poznań 1880.

Rec.: *J. Karłowicz:* „Ateneum", (1881) 361—370. *B. Grabowski:* „Bibl. Warszawska", I (1882) 122—138.

Fk 12448 nurodyta 9-ios recenzijos.

604. Troickij N. I., Sledy jazyčestva i proč. — Kult' ognia, dereva i kamni: „Pamiatnaja knižka Tul'skoi guberniji na 1893 god."

605. V e s e l o v s k i j A. N., Rozyskanija v oblasti russkago duchovnago sticha: „Sbornik otd. russk. jazyka i slovesn." (Imper. Akadem. Nauk), XLVI, Nr. 6, p. 186—187.

Minima lietuvių deivė Laima, Laumė.

Bl 4933.

606. W i e s i o l o w s k i K., O starożytnościach relig. słowian mieszk. Polski: „Rocznik tow. warsz. przyj. nauk", IX (1816).

607. V i l e n s k i j d n e v n i k. Vilenskij Vêstnik, n. 140, (1865).

Kalbama apie Kupalos šventę.

608. Z a p o l s k i j, Čarodêjstvo v severo — zapadnom kraje v XVII—XVIII vv. (Istoriko—etnogr. očerk. Etnograf. Obozrenije), 1890, V, 49—72.

Žiūr. nr. 173, 550a, 737.

Bl 5066.

609. Z e l e n i n D., Očerki russkoi mifologiji, Vyp. I: Umeršije neestestvennoju smert'ju i russalki, Petrogr. 1916, 16 +305.

b) Vokiečių ir prancūzų kalbomis:

610. A l e x i n s k i G., Mythologie slave: „Mythologie générale, publiée sous la direction de Félix Guirand", Paris 1935 (Collection in 4° Larousse).

Žiūr. nr. 113, 132.

611. B r ü c k n e r Aleksander, Die Slaven: „Religionsgeschichtliches Lesebuch" (Quellen zur Mythologie der Slaven, Preussen, Litauer und Letten), Tübingen 1926, 43.

612. B r ü c k n e r A., Die Slaven und Litauer: ‚Lehrbuch d. Religionsgesch", (hgg. v. A. Bertholet und E. Lehmann), Tübingen 1924, 506—539.

Žiūr. nr. 101.

LUB E 2778, 8a.

613. B r ü c k n e r A., La mythologie slave: „Bulletin international de l'Académie des sciences de Cracovie (Classe de philologie), 1917.

614. G l a s e n a p p G. v., Antike Mysterien = Gottheiten u. russische Vornamen (Religionsgeschichtliche Studie), (be vietos ir metų nurodymo), 24 p.

*615. H a n u s c h J. J., Die Wissenschaft vom slawischen Mythus im weitesten, den altpreussisch — lithauischen Mythus umfassenden Sinne. (Nach Quellen bearbeitet, sammt der Literatur der slawisch — preussisch — lithauischen Archaeologie u. Mythologie. Als ein Beitrag zur Entwicklung des menschl. Geistes), Lemberg 1842, XX + 432.

LUB D 12499. Fk 12442 nurodyta 5 recenzijos.

616. J a g i č V., Mythologische Skizzen: AfslPh, IV (1880) 412—427 (Svarog w. Svarožic), 548; V (180) 1—14 (Dažd'bog — Dažbog — Dabog); pap. psl. 91; VI 618—620; IX 528.

LUB Dž 454.

Detalius nurodymus apie įvairius straipsnius, rašytus AfslPh, žiūr. Supplement-Band: „Bibliographische Übersicht über die slavische Philologie 1876—1891, Berlin 1892, 382—385.

617. Kayssarow A. v., Versuch einer slavischen Mythologie in alphabetischer Ordung, Göttingen 1804, (Kl. — 8⁰, mit 6 Kupfern) 117.

Fk 12437, Bl 4969.

617a. Krauss Friedrich, Volksglaube und religiöser Brauch der Südslawen, Münster 1890, XVI + 176.

LUB D 11732.

**618. Krek Gr., Einleitung in die slavische Literaturgeschichte (Akademische Vorlesungen. Studien und kritische Streifzüge), ²Graz 1887, XI + 887.

Krek savo studijoje plačiai kalba apie slavių mitologiją. Pasak *Al. Brücknerį*, jo veikale yra „eine zusammenhängende Uebersicht der slavischen Mythologie" (AfslPh, XIV 161). Jo ekskursas apie „Vėles" (448 p.) buvo anksčiau skelbtas. AfsPh, I (1876) 134—151, įvardintas: „Beiträge zur slavischen Mythologie. Veles, Volos und Blasius. Plg. AlsfPh Supplement- Band: „Bibliographische Übersicht über die slav. Philologie", Berlin 1892, 384, pstb. 2268.

LUB *Dž 454.*

619. Leger L., Esquisse sommaire de la mythologie slave. (Extrait de la Revue de l'histoire des Religions), 1882, 24. Atsp.

Plg. nr. 564.

Rec.: *V. Jagič:* AfslPh, VI 318. Tas Lger'o (prancūzų slavisto) straipsnis buvo išverstas čekų kalba: „Slov. Sbornik" II (1883) 390—394, 440—446; paskui tai padaryta serbų-kroatų kalba ir buvo perspausdintas: „Nouvelles etudes slaves", II tom.

Fk 12450.

620. Leger L., Etudes de mythologie slave, I: Peroun et Saint Elie, Paris 1895—97.

Rec.: *Brückner:* KH, XIII (1899) 84—85.

621. Leger L., La mythologie slave, Paris 1901.

Rec.: *Brückner:* „Wisla", XVIII (1903) 108—110. Šita studija yra rusiškai išversta. *Žiūr. nr. 564.*

(622. Lyonnais, Traité de mythologie a l'usage des jeunes gens [Nouvellement corrigé et augmenté de la mithologie des Slavons. Par S. Ouchakoff. Français et russe. Vols. 1—4], St. Petersbg. 1815).

Šis rašinys taip pat buvo ir rusiškai išverstas: *Lijone,* abbat.: „Načertanije mifologij" s 36 gravirov. tabl., risunk. (na franc. i russk. jazykach), St. Peterbg. 1815, 4 časti (159 + 95 + 17 + 65 + 16).

Bl 4990.

* 623. Mansikka V. J., Über russische Zauberformeln mit Berücksichtigung der Blut=und Verrenkungssegen (Akademische Abhandlung), Helsingfors 1909, XVII+320.

* * 624. Mansikka V. J., Die Religion der Ostlaven, Helsinki 1922, I (Quellen) 377.

5—28 p. Archäologisches Material; 29—141 p. Chroniken (118 p. Kromer, Dlugosz, Bielski, Strijkovski); 143—242 p. Gegen das Heidentum gerichtete Predigten, Belehrungen und Sendschriften; 243—280 p. kirchliche Gesetzgebung; 281—377 p. Verschiedene andere Denkmäler; 347—351 p. — Maletius; 351—352 p. Lasicius; 356 p. Pastor Paul Oderborn Epistala ad Chytraeum; 377 Rostowski.

625. Maretić T., Zu den Götternamen der baltischen Slaven: Afsl Ph, X (1887) 133—142.

Maretić blaiviai ir kritiškai galvoja apie slavių mitologiją, lygiai kaip ir *A. Brückner (žiūr. nr. 544—548, 611—613), V. Jagič (žiūr. nr. 616).* Prie kritiškų mitologijos tyrinėtojų reikia dar priskirti *Louis Leger'ą (žiūr. nr. 564, 619—621), A. I. Kirpičnikov'ą (žiūr. nr. 558), Ed. Volterį (žiūr. nr. 634, 635).* Atbulai senesnė tyrinėtojų grupė į slavų mitologiją įdeda daugiau fantastiškų dalykų pav.: Kaz. Szulc *(žiūr. nr. 603),* Al. S. Famincyn *(žiūr. nr. 551),* M. E. Sokolov *(žiūr. nr. 598).*

625a. Meyer Carolius Henricus, Fontes historiae religiones slavicae, Berolini 1931, 112.

Žiūr. nr. 73.
LUB C 16852.

626. Nork F., Mythologie der Volkssagen und Volksmärchen. (Eine Darstellung ihrer genetischen Entwicklung. 4 Teile in einem Band). Stuttgart 1848, XVI+1078.

Tb. 1: Heidnisch — geist. Sagenbildungen der Skandinavier u. german. Völkerschaften. — *Tl. 2:* Heidnisch — geistl. Sagenbildungen der slawischen Völker. — *Tl. 3:* Heidnisch — geistl. Sagenbildungen der keltischen und romanischen Völker.— *Tl. 4:* Sagenbildungen aus dem Bestreben, Naturphänomene, Local — Eigenthümlichkeiten usw. zu deuten.

627. Rożniecki St., Perun und Thor. (Ein Beitrag zur Quellenkritik der russischen Mythologie), Berlin 1901, 59. (Atsp.).

628. Schwenck K., Mythologie, VII: Die Mythologie der Slaven, Frankfurt a. M. 1853; Frankfurt 1855 — Generalregister.

Fk 12444.

629. Slavische Mythologie: „Der grosse Brockhaus", 17 (1934) sk. 477—478.

630. (Tielemann G. T.), Perkun oder Donnergott der alten Slaven. „Livonia" 1815 p. 145—146.

Bl 5045.

631. Toeppen M., Aberglaube aus Masuren, Danzig 1867.

(632. Weigel M., Bildwerke aus altslavischer Zeit. „Archiv f. Antropol.", XXI).

Rec.: *A. Brückner:* KH, XIII 85.

633. Voevodskij L. F., Etologičeskija i mifologičeskija zametki, I: Čaši iz čeloveč'ich čerepov i tomu podobnyje primery utilizacij trupa, Odesa 1877, 84.

634. Wolter E., Götterssteine und Steinbilder in Südrussland. „Archiv f. Religionswissenschaft", II (1899) 258—261.

635. Wolter E(duard), Die Erdengöttin der Tschuwaschen und Litauer: „Archiv f. Religionswissenschaft", II (1899) 358—361.

6. *Senovės lietuvių religijos bei mitologijos literatūra.*

A. Svetimomis kalbomis

a) Lenkų kalba:

636. Akielewicz M., Słówko o bogach litewskich: „Biblioteka Warszawska" III (1858) 192—195 (Rozmaitości).

LUB Dž 122. Bl 4908, Fk 12497, Gw 3. *J. Tumas,* Akelaitis M.: „Liet. Encikl.", I 136—138 (nurodyta ten platesnė bibliogr. apie jį).

637. A k i e l e w i c z M., Chłop z powiatu Marijampolskiego (Uwagi apie lietuvių mitol.), Paryž w Lutym 1862. Išsp. J. L e l e w e l'i o Polska. Dzieje ir rzeczy jej, V. Poznań 1863, V 483—484.

638. A k i e l a i t i s), = Vytautas, Rzut oka.

Žiūr. nr. 231.

639. B a d a n i a ważne dla mitologji lit.: „Dien. Warsz." n. 260 (1855); „Czas", nr. 269 (1855).

640. B ó s t w a domowe litwinów.

Žiūr. nr. 674; plg. nr. 673.

641. B r e n s z t e j n M., Krzyże i kapliczki żmudzkie. Mat. antrop., archeol. i etnogr., 1906, IX, ir atsp. 16+64 p.

(M. Biržiška). Myk. Brenšteinas: Liet. Encikl. IV, 622—624.

(642. B r e n s z t e j n M. E., Keli Žemaičių padavimai (Lenkiškai išversta), „Wisła", XIII (1899) 348—352.

* 643. B r ü c k n e r A. Dr., Starożytna Litwa. Ludy i bogi (Szkice historyczne i mitologiczne): „Bibljoteka Warszawska", II (1897) 235—268; III (1897) 416—451; I (1898) 37—63, ir atskirai Warszawa 1904, (166).

LUB Dž 122. LUB D 9176.

Bl 1502, 4927. Gw 36.

Žiūr. nr. *162;* plg. nr. 102, 103, 104, 105. Bl 1502, 4927. Gw 36.

Rec.: *A. Prochaska,* KH, XVIII (1904) 106—109; *J. K. Kochanowski:* „Książka", IV (1904) 10—11; *A. Maciejowski,* „Prawda", n. 5 1904, Dr. *St. Zdziarski,* „Lud", X 110—114; *St. Zdziarski:* „Muzeum", (1904) 275; *J. Zubaty.* „Česky časopis historicky", IV (1898) 193—195; „Tydzień", (1903) p. 418. Apie Briuknerio darbus, liečiančius Lietuvą: *M. B(iržiš)ka,* Bruckner A.: „Liet. Encikl.", IV 815—817; *Ml. T. Wisłocki,* Bibljografija prac A. Brücknera. Žiūr. nr. 24.

644. B r ü c k n e r A., Mitologja litwinów: „Wielka encykl. powsz. illustr." XLIII—IV 635.

645. (B r ü c k n e r A., Naujausios literatūros apie lietuvius apžvalga, (lenkų k.), KH, XII, 112—116).

646. (B r ü c k n e r A., Pranešimai apie Mierzyński'o, Usenener'io, Grienberg'o darbus lietuvių mitologijos srityje (lenkų k.): KH, XI 95—99.

647. B u d z k i e w i c z B., Do redakcyj Bibl. Warsz. Pilokalnie litewskie i źródło nazwy Żnicza: „Bibl. Warsz." IV (1859).

Fk 12497. Žr. nr. 649.

648. B u j a c k Fr., Dwa bóstwa prusko - litewskie „Curche" i „Okkopirnus".

Žiūr. nr. 377, 378.

649. B r z o z a Bolesław, Pilakalnie litewskie i zródło nazwy Żnicza; „Bibl. Warsz.", V (1859), 778—782.

Plg. nr. 647.

(650. B(u s z y ń s k i J.), Opisanie historyczno - statystyczne powiatu Rossieńskiego, Wilno 1874).

651. C z a r n o w s k a M., Białoruś. (Opisanie mitologiczne zwyczajów): „Dzien. Wil.", IV, (1817).

Gw 53.

(652. Czarnowska M., Zabytki mitologji słowiańskiej w zwyczajach wiejskiego ludu na Białorusi zachowywane: „Dzien Wil.", VI, (1817) 396).

Gw 62.

653. Czerski, Opis diecez. Żmudzkiey, 1830 (5—6 p. pagoniškos liekanos).

LUB Cs 872.

(654. Chodzko Ign., Podania litewskie (Serya 1—3), Wilno, 1852—1858; Wilno ^{2}1870—74, 360).

Bl 5280.

655. Demantas, Bóstwa i obrzędy religijne dawnych litwinów: „Wędrowiec", II (1890), 231, 243, 255, 267.

Bl 4957. Gw 79 (Demauhas?).

(656. Dowgird T., Pamiątki z czasów przedhistorycznych na Żmujdzi. [Odbitka z „Pamiętnika Fizyjograficznego", t. VIII za rok 1888]).

(657. Sylwestrowicz - Dowojna, Myczysław, Podania źmujdzkie, Warszawa 1894, część I, in 16^{0}).

658. Federowski Michał, Lud białoruski na Rusi litewskiej, materjały do etnografji słowiańskiej zgromadzone w latach 1877—91, wydawnictwo komisji antropologicznej Akademji Umiejętności, tom I: Wiara, wierzenia i przesądy ludu z okolic Wołkowyska, Lidy i Sokółki (Akad. Umiej.) Kraków, 1897, XX+509; II: Baśnie, przypowieści i podania ludu z okolic Wołkowyska, Słonima, Lidy i Sokółki, 1902—3 cz. 1 ir 2, XXXII+358; X+388.

Gw 90 įdėta 15 recenzijų.

(659. Fijałek Jan, Uchrzescijanienie Litwy przez Polskę (Polska i Litwa w dziej. stosunku), 1914, 250).

Žiūr. nr. 26.

660. Gegužinski, „Źnicz", Kłosy, VII 234.

Bl. 4947.

661. Jaroszewicz J., Zarysy z czasów pogańskich Litwy (Pismo zbiorowe Wileńskie na rok 1859), Wilno 1859, I 83—117; II 83—117.

LUB D 3398, Br 1195a, Fk 11305.

(662. Jaroszewicz J., O stanie Litwy do przyjęcia wiary chrześcijańskiej, Wilno 1834).

663. Jucewicz Lud. Ad., Kamienie litewskich bogiń: „Tyg Petersb.", n. 17 (1836), Rusiškai: „Kamni litovskich bogin". „Syn Otečestva". CLXXVI (1836), 166—171.

Žiur. nr. 178, 179, 180.
Bl. 4966.

664. Jucewicz L. A. (Ludwik z Pokiewia) Ks., Przeobraženie mitologii litewskiej: „Tyg. Petersb.", I, (1863), 167—168.

Gw 136.

665. Jucewicz L. A., Góry ir groby olbrzymie w Litwie: „Tygodnik Petersb." XV, (1837).

Fk 11305.

666. Jucewicz L. A. (Ludwik z Pokiewia, žiūr. n. 199), Litwa pod względem etc., žiūr. n. 180, Wspomnienia Żmudzi, žiūr. n. 179.

Apie Jucevičiaus darbus ir jo asmenį: *J. M. Balčiūnas,* Liudviko Adomo Jucevičiaus asmuo ir reikšmė: TiŽ, VI (1930), 315 — 349; *Pranas,* L. A. Jucevičius: „Draugija", n. 30 (1909) 168 — 177; *Balys* J. Dr., A short review of the collection of lithuanian folk-lore: „Tautosakos darbai," I (1935) 12 — 13.

667. Kamerton, Litwa i Żmudż (Kilka słów o mytologji litewskiej. Rzut oka na literaturę litewsko — żmudzką): „Przegl. Pozn.", (1863) 154.

Gw 157.

668. Karlowicz J., Podania i bajki ludowe zebrane na Litwie: „Wiadomości do antropologji krajowej", XI—XII.

Rec.: *Brückner A.:* KH, II (1888) 405—407.

669. Karlowicz Jan, List z prośbą o dostarczenie materjałów do mitologji litewskiej i wogóle rzeczy ludowych litewskich (Be metų ir vietos.), 4 psl.

Gw 170.

670. Kibort J., Burtininkas (zły duch): „Wisła", XI (1897) 99 — 103.

Bl 5069, 5184. Gw 177.

671. Kibort J., Istoty mityczne na Żmudzi: „Wisla", XVIII, 322 —330, 519—525.

Gw 179.

672. Kibort J., Wierzenie ludove żmujdzkie: „Wisła", XIX (1905) 365—370.

Gw 180.

673. K(osarzewski) A. K., Rzecz o litewskich słownikach i ogólny pogląd na kraje Litewskie (Pismo zbiorowe Wileńskie na rok 1862, wydał Jan ze Sliwina), Wilno 1862, 133—212.

Apie mitologiją p. 142, 151, 164 sq., 174 sq. etc.

674. Kosarzewski A., Bóstwa domowe litwinów: TiŽ, I (1923) 105.

Ten idėta iš A. Kosarzevskio rinkinio „Keli tautotyros mažmožiai", I, 101 — 123.

675. Kibort J., Żemaičių žmonių papročiai (lenkų k.): „Wisla", XI, 543—554.

Palyg. *Kibort.* Kai kas. Apie Žemaičius *(Žemaitis* — Kukutis, Telšių Pliumpis, Šiaulių bulius, Raseinių Magdė; lenkų kalba): „Wisła", 780—782.

676. Kraszewski J. F., Mytologja słowiańska i prusko — litewska.

LUB Dž 148. Žiūr. nr. 120.

677. Lasicki Jan, O bogach żmudzinów etc., z lac. przeł. Ad. Rogalski.

Žiūr. n. 66.

* * 678. Lelewel J., Spis bogów żmudzkich i litewskich (Pisma rozmaite), Poznan 1863, 68 p. „Polska" (Dzieje i rzeczy jej), V (1863) 455—482.

LUB D 37418. (Bl 4985, Br 1387a, Fk 12494, Gw 233).

679. Łopalewski Tadeusz, Czarownice litewskie, Warszawa 1933 62. („Bibljoteczka historyczno — geograficzna", n. 226).

680. Maciejowski W. Al., O mitologji Polaków i Litwinów: „Dz. lit.", I 253.

Gw 247.

681. Mickewicz Ad., Dziela Adama Mickewicza, wydał Tadeusz Pini, II: Literatura słowianska, Lekcija XV, 379 p. (Mitologja litewska).

LUB D 38630.

682. Mierzyński A., Mitologija litewska: „Rocz. tow. nauk. Krok.", XVIII, (1870).

Gw 252. Fk 12499.

Miežinskis apie senovės lietuvių religiją labai daug parašė lenkiškai, šiek tiek rusiškai, vokiškai, latviškai. Žiūr. nr. 77, 78, 130, 200, 311, 312, 382—389, 682—692, 759—762.

683. Mierzyński A., Przegląd dzieł i rozpraw tyczących się mitologii litewskiej: 1) Hartknoch, 2) Narbutt.: „Niwa", VIII (1875) Artykuły krytyczne i sprawozdawcze, 18—25 p. Warszawa 1875.

LUB Dž 145. Gw 253. Fk 12482, Bl 5002.

684. Mierzyński A., Charakter wierzeń litewskich: „Wędrowiec", I (1890), nr. 12—15, 133, 145, 157, 169.

Bl 5007. Gw 255.

**685. Mierzyński A., „Źródła", I (1892); II (1896).

Žiur. 31, 36, 37, 44, 60, 63, 69 77, 78, 79, 93.

*686. Mierzyński A., Co znaczy Sicco? Studyum archeologiczno-literackie.

Žiur. nr. 38, 385, 386, 762.

*687. Mierzyński A., Przysięga Kiejstuta, Poznań, 1894. Odb. z „Rocznika Towarzystwa Przyjacioół Nauk Poznańskiego", XX 153—170.

Bl 5006.

Rec. 1) *Selimas,* Keistuczio prisiega, 2) „Tėvynė", nr. 4 (1898), 123—126.

**688. Mierzyński A., Romowe. Studja archeologiczne.

Žiur. 61, 82, 383, 760.
LUB D 788, D 12083.

*689. Mierzyński A., Nuncius cum baculo.

Žiūr. nr. 387.

*690. Mierzyński A., O władzy Criwego nad wszystką Litwą i jej postaciami, Alm. „Caritas" Petersbg. 1894, 235—244;

Plg. nr. 382. *Gw. 254.*

691. Mierzyński A., Jan Lasicki źródło do mytologii Litewskiej, Kraków 1870. Odb. z „Roczn. tow. przyj. nauk. w Krakowie", XVIII (1870), 1—102.

LUB C 14062. Bl 5000. Fk 7894.
Žiūr. nr. 66, 759.

692. Mitologja litewska: „Kalend. gosp. litewski", (1862).
Gw 470 (ekz. w. bibl. akad. Umiejętn. w Krakowie).

693. Mniemania i przesądy ludu litewskiego i pruskiego (J. M. W. Muzeum dom.), 1838, II 223.

694. Narbutt Teod., O panienskim w Litwie (Cunagium — kunigowanie): „Tyg. Wil.", IV (1817) 209—213.
Bl 5624.

695. Narbutt T., Bogini Lajma, wyjątek z mytologii litewskiej. (Ondyna druskiennickich źródeł), Grodno 1840, III, resz. 7, 13—24 p.
Bl 5013, Gw 265, Fk 12490.

*696. Narbutt T., Mitologia litewska: „Dzieje nar. lit.", I (1835).
Žiūr. n. 202.
Bl 5012 (3 recenzijos).

697. Obyczaje pogańskich Prus i Litwy: „Przyjaciel ludu", VI (1839).
Fk 12120.

698. Obyczaje pogańskie Prus i Litwy: „Przyjaciel ludu: n. 27 (1840), 212—213; n. 28 (1840) 223—224; n. 29 (1840) 230—231; n. 31 (1840) 241—242 (iliustracijos tekste).
Gw 274. Fk 12487. Bl 5633.

699. Obrzędy religijne Żmudzinów w porze wiosennej: „Przyjaciel domowy", Lwów (1851) 27.
Gw 271.

700. O Litwie przedchrześć: „Znicz" (1834), „Tygodnik Peterburski", IX—X (1834).
Fk 12487. Gw 239.

701. Polujański Alex., Swiątyne Perkuna; Naiscie Litwinów na miasto Wologdę (Bukiet literacki prze L. Wszendobylski), Warszawa 1851, 237.
Bl 5026.

(702. Paszkievicz [Poška] D., O dębie mającym przeszlo lat tysiąc zwanym Baublis w Bordzie: „Dziennik Warszawski", n. 11 (1826) 37—46).

703. Pošk a (Paszkievicz) Dionizas, O starożytnych obrządkach Religijnych Pogańskich w Xięstwach Litewskim i Żmuydzkim.

Rankr. yra Lenkų Mokslo Akademijos bibliotekoje Krokuvoje, Nr. 1835. Jis yra Poškos sąsiuvinyje, pavadintame „Pszcólka w Baublu", psl. 176—207: *Maciūnas V.*, Krokuvos bibliotekose pasirausius. „Vairas", nr. 6 (1935), 174. To straipsnio nuorašas yra Vilniaus Lietuvių Mokslo draugijos bibliotekoje: *Biržiška M.*, Iš mūsų kultūros ir liter. istorijos, 263 psl. Ištrauką apie mitologiją malonėjo duoti p. *V. Maciūnas.*

Prof. J. Loboiko laiške Rumiancev'ui (1824. III. 30) sakosi tą straipsnį gavęs iš Poškos, trumpai charakterizuoja turinį ir duoda vieną ištrauką Čtenija v imp. obšč istoriji i drevn. rossijsk. pri Moskov. univers., 1864, II.

704. Prochaska A., Czy istniał Krywe na Litwie?: KH, XVIII (1904), zesz. 3 i 4, Lwów 1904, 481—486.

K. Būga 1905 m. laiške J. Tūmui-Vaižgantui plačiai atpasakoja straipsnio turinį ir įdėjo in extenso Algirdo laišką, rodantį buvusį Lietuvoje krivę: „Mūsų Senovė", I (1921) 141—142.

705. Przezdziecki Al., Obrządki pogańskie na Żmudzi XVI w.: „Dziennik Warszawski", n. 117 (1853), ir atskirai Warsz. 1853.
Gw 309. Bl 8431.

706. Radziukynas J., Czary w powiecie Sejneńskim: „Tygodnik ilustrowany", VIII (1871) 2, 198, 225.
Bl. 5077.

(707. Reutt Marja, Z dziejów pogańskiej Litwy [Opowiadanie historyczne dla młodzieży]).
P. Vaičiūnas išvertė lietuviškai.

708. Skirmuntt Konst., Z najstarszych czasów plemienia litewskiego, Kraków 1892, I.
Fk 12508.

709. Skirmuntt K., Nad Niemnem.
Žiūr. n. 214.

710. Siemenski, Podania.
Žiūr. n. 139.

(711. Sochaniewicz Kaz., Przyczynek do czasów na Żmudzi w XVII wieku: „Lud", (1922) Odb. 13 p.

712. Stan Litwy do przyjęcia wiary chrześcijańskiej: „Znicz", wydany przez J. Krzeczkowskiego, Wilno 1834, I.
Fk 12487.

713. Staniewicz Szymon, Kolleg—Sekretarz, Wyjaśnienie Mythologii Litewskiej zawartej w dzielach Hartknocha, Stryjkowskiego, Lasickiego tudzież i słównikach litewskich Szyrwida, Ruhiga i Mielckiego (Rankraštis ($34^3/_4$ lapo) Liet. Mokslo Draug. Vilniuje.

S. Stanevičius pažymi dievų vardus ir jų etimologiją (ištrauka *V. Maciūno).* Šį jo darbą mini *M. Dovoina-Sylwestrowicz:* „Vienybė Lietuvn.", (1893) 381. Iš ten yra paėmęs tą žinią Baltramaitis *(Bl 5039).* Žiūr. *M. Biržiška,* Lietuvių literatūra Vilniaus universiteto metu, Vilnius 1921, 58.

714. Swięto Kozła (su vaidilutės paveikslu): „Przyjaciel ludu", n. 2, (1836).
Bl 5042.

715. Szukiewicz Wanualin, Niektóre wierzenia, przesądy i zabobony ludu naszego, legendy i podania: „Kwartalnik litewski", zesz. II (1910) 85—102: IV (1910) 111—125.
LUB D 20025. Gw 373.

(716. T(yszkiewicz) E., Zabytki w zachodu gub. ces. rosyjskiego: „Przyjaciel ludu", X (1843).
Fk 11305.

(717. Trzuszkowski J., Badanie starożytności litewskich. „Tygodnik Wileński", [1887]).
Fk 12487.

718. W. J. M., Mniemania i przesądy ludów Pruskiego i Litewskiego (Muzeum domove), Warszawa 1838, II 223—228.

719. W a ż n e badania dla mitologii litewskiej: „Dziennik warszawski", (1855); „Czas", n. 269 (1855).

Fk 12495.

720. W i t o r t J., Kunigowanie na Litwie: „Lud", V 78—79.

Gw 405.

721. W i t o r t J., Przyczynki kulturalne (Przeżytki kultu wody i kamieni) „Lud", V 201—207.

(722. W i t o r t J., Zarysy prawa zwyczajowego ludu litewskiego, We Lwowie 1898.

723. W i t o r t J., Matrijarchalinės sistemos pėdsakai Lietuvoje (lenkų k.): „Wisła", XIII (1899) 505—511.

724. W. K., Świątynia Perkuna w Kownie: „Tygodnik ilustrowany", VIII (1866) 271.

Gw 385.

725. W e s e l e na Żmudzi: „Przyjaciel ludu", (1836) 312 (strpsn. autorius mato panašumo su romėnų vestuvėmis).

726. Z a t o r s k i, Znicz nad Niewiażą czyli nawrócenie Żmudzi: „Pielgzrym", Warszawa, IV (1844) 48—104.

Bl 4960.

727. Z n i c z (=M. Paprocka), Vedybos lietuvių vienumoje (lenkų k.): „Wisła", XI 459—464.

b) **Rusų kalba:**

(lietuvių alfabeto tvarka):

728. A k e l e v i č N., Perkunas, Vel'nias i Lauma (Otryvok iz litovskoi mifologii [rus.]). — Perkunas, Welnias i Łauma. Ustęp z mitologii litewskiej (lenk.). Mesiacoslov choziajstvennyj na 1861 god. Kalendarz gospodarski na rok (1861), Wilno 1860. Nenumeruoti dviejų skilčių 6 puslp. rusų ir lenkų kalbomis.

729. B a s s a n o v i č J. (=Basanavičius), O litovskoj mifologii (Do redakcij „Nivy". Po slučaju stat. Kirkora „O pierwotnej slowianszczyznie"): „Niwa", VII (1875) 618—623.

Bl 4913.

730. B a t i r Andrej, Skazanije o litovskom gromoveržce Perkune. „Moskovskija Universit. Izvêstija", n. 9 (1871) 443—462.

Bl 4917, Fk 12500.

731. B o r i č e v s k i j I., Izsledovanije o proischoždenij, nazvanij i ja-

732. B o r i č e v s k i j I., Svedenija o drevnich litovcach: „Kovenskija Gubernskija Vedomosti", n. 27—40 (1844); „Vilenskija Gubernskija Vedomosti", (1844) n. 45—47 (Kalbama apie senovės lietuvių tikėjimą ir mitologiją).

733. B u t v i l o v s k i j O., Opyt istoriji jazyčeskoj Litvy: „Vestnik Zapadnoj Rosiji", IV (1870) kn. 10—12, otd. 2, 1—23, 17—42, 1—29 p.; 1871, I kn. 2, otd. 2, 1—38 psl. (Apie lietuvių religiją, mitologiją ir tt.).

734. Chojnackij A. F., Inkvizicija v Polše i Litve: „Istoričeskij Vestnik", n. 7 (1885) 87—104.

735. Dobrianskij F., Opisanije etc. (Malala).

Žiūr. n. 69.

(736. Dovojna-Sylvestrovič M. — Borejša, Litovskija legendy: „Etnografič. obozrenije", X (1891) 231—234.

Bl 5158. Br 3046.

737. Dovnar-Zapolski M. V., Čarodejstvo.

Žiūr. n. 173, 550a, 608, 737.

738. Famincyn, Boginia vesny.

Žiūr. n. 551, 552.

739. Fleri L. O jatviažskich etc.

Žiūr. n. 379.

(740. Gilis M., Litovskija poverija: „Živaja Starina", (1890), vyp. I, otd. IV 17 psl.).

Bl 5062.

741. Glebovič A. B., Litovskaja mifologija (Posviačeno V. V. Pogodinu): „Šêvernij Archiv", IX (1824) 131—141, 191—199.

Autorius pats (p. 199) pažymi, kad be Stryjkowskio, neturėjęs progos susipažinti su kitais rašytojais.

(Bl 4950).

742. Gukovskij M., Koldovstvo na Litve: „Pamiatnaja knižka Kovenskoj gubernij na 1900, 146—156 p.

(Bl 5063).

743. Janulaitis A., Litovskija sueverija i primety, sobrannyja v Šavel'skom uezde (liet. ir rus.): „Živaja Starina, XV, vyp. 3, 148—164 p.; vyp. 4, 189—201 p.

Bl 8433.

744. Jucewicz Lud. Ad., Prevraščenije litovskoj mifologii: „Syn Otečestva", CLXXVII (1836) 90—95, „Literat. gaz", n. 65 (1840). Lenkiškai: Przeobrażenia mythologii litewskiej (Kamienie litewsk. bogów): „Tygodnik Petersburski", (1836) nr. 28 29.

Žiūr. nr. 663—665.

Fk 12487, Bl 4967.

745. Jucevič A. L., Nekotoryje podrobnosti litovskoj mifologii: „Moskovitianin", n. 11—12 (1846) 247—253.

Turinys 1) Lauma, 2) Laima, 3) Karoliunė, 4) Kauke, 5) Medžioima i 6) Aist.

Bl 5051.

746. Juškevič A., Litovskij slovar:

Žiūr. 64.

747. Kirkor A. N., Litovskij jazyk i litovskaja mifologija. Živopisnaja Rossija. Pod obščej redakcijej P. P. Semenova. Tom 3. Čast' pervaja. Litovskoe Poles'je. Izdanije M. O. Vol'fa. St. Peterburg — Moskva 1882, 27—42.

Br 2310 (petitu įdėtas viso tomo turinys).

748. Kirkor A. N., Izobraženije litovskoj bogini Mil'dy s risunkom. Ottisk iz „Izvest. Imp. Arch. Obšč.", I (1859) 9—11.

Bl 4970, Fk 12496.

749. Kirkor A. N., Perkunas (Drevnosti): „Trudy Moskovskago Archeologičeskago Obščestva", I (1867), vyp. 2; materijaly dlia archeologičeskago slovaria, 21, 47—49 p.

Senovės liet. mitol. su Perkūno paveikslu.

(Bl 4971).

750. Kirkor A. N., Litovskija drevnosti.

Žiūr. n. 183.

Mitologičeskija poniatija. Perkūnas. Dubovoj les. Jaszyčeskij chram v Vilne. Kovas, bog vojny.

751. Koe-čto iz litovskoi mitologii: „Pamiatnaja knižka Suvalskoj gubern", otd. III (1878), 3—11.

LUB D 14415. (Fk 12500, Bl 4974).

752. Kraučunas P., Mitologič. fragmenty: „Živaja Starina", VII 254—256.

Ugnies ir vandens kulto liekanos. Vėlės. Lietuviškai su rusišku vertimu ir pastabomis.

753. Krečinskij N. L., Litovskija jazyčeskija božestva (Stat'ja N. L. Krečinskago dostavlennaja početnym členom V. A. Lialikym): „Vest nik archeologij i istori, izdavaemyj archeologičeskim institutom", Vypusk III, (1885). 69—80.

(Bl 4977).

I. Laumes, Lazdona, Krumynė, Laima. Psl. 70—74. II. Žaltys, Givaitos (!) Raupežė (t. y. rūpūžė). Psl. 74—76. III. Gardeol'dius, Pergrubias, Kurcho, Perdoite, Perdoitys, Judime, Ežerinis, psl. 76—80.

754. Kukolnik P., Predanija Litovsk. naroda.

Žiūr. nr. 191.

Predanija mitologičeskija Lauma, Laima, Karaliunė, Dievitis, Čeltiči(?), Kaukai, Vandenės, Medžiojma, Išmintas ir t.t.

755. Kulikovskij S., Očerki jazyčeskoj Litvy: „Podsnežnik", 1860, 9—11 (1860) 21—38, 54—67.

Senovės lietuvių tikyba, papročiai, etc.

756. Kuznecov G., O litovskoj mitologij Narbuta: „Izvestija Imp. Russk. Geogr. Obšč.", IX (1873), 146—154.

Bl 4979.

(757. M., O proischoždenij litovcev. „Kovenskija gubern. vedomosti", nr. 40 [1854], nr. 1 [1855]).

Žinios apie tikybą ir mitologiją.

758. Mangart Dr., Programma dlia sobiranija svedenij po časti mifologiji i obyčaev žmudian i litovcev: „Izvestija Imp. Russk. Geogr. Obšč.", (1870. VI. 31.).

Bl 4991.

* 759. Meržinskij A. F., Jan Lasickij i ego sočinenije „De diis Samagitarum": „Trudy III Archeologičeskago sjezda", III (1878) 173 (apie pagonių lietuvių dievus). Plg. n. 66, 691.

* * 760. Meržinskij A., Romove. Archeol. izled.

Žiūr. 61, 82, *383, 688.*

* * 761. Meržinskij A. F., O nadravskom Krive.
Žiūr. 382.

* 762. Meržinskij A., Pruskij žrec Sicco.
Žiūr. 385, 386, 686.

763. Mikuckij S. P., Žnič, Vaidelet (Litovskaja koliadka): „Izvestija Imp. Russk. Geogr. Obščestva", (1867) 167—169.
Br 1589. (Liet. tekstas rusų raidėmis).

764. Miller V., Očerki arijskoj mifol.
(Bl 5008).
Žiūr. 131.

765. Narodnyj sud litvinov nad koldunami (čarodejami) 1615 goda, Vitebsk 1896, 16.
(Bl 5081).

(766. Nazvanije litovskago naroda: „Kovenskija Gubernskija Vedomosti", n. 3 [1849]).
Kalbama ir apie senovės lietuvių mitologiją.

767. Očerk religijoznoj istorij jazyčeskoj Litvy: „Kovenskija Gubern. Vedomosti", n. 26—27 (1847). — „Žurnal Minist. vnutr. del", XVII (1847), 5—52.
(Fk 12491. Bl 5020).

768. Originalnoje sujeverije ženščin Ošmianskago uezda o cholere: „Grodnenskija Gubernskija Vedomosti", n. 70 (1893) (iz russkoj žizni).
Bl 5082.

769. O sujeverii litovcev krestjan: „Kovenskija Gubernskija Vedomosti", n. 78 (1892).

769. Pervyj den' vesny u novago goda (sutinkai) u Litovcev: „Kovenskija Gubernsk. Vedomosti", n. 20 (1845). „Prazdnik", n. 24 (1847).
Bl 5022, Fk 12492.

(770. Petkevičaitė) G., Materijaly po narodnoj medicine litovcev: „Živaja Starina", [1911, God XX, 167—218 [Žolių galia, burtai etc.]).

(771. Potulov Iv. Iv., Zametka o drevnich litovcach i ich mogilnikach v Vilenskoj guberniji: „Pamiatnaja knižka Vilensk. gubern. na 1901 g.).

772. Prazdink (velikij) u litovcev jazyč. (Iz „Encikloped. slovaria"): „Kovenskija Gub. Vedomosti", n. 24 (1847).
Bl 5028. „Žemininko", kurį autorius vadina „Zemennik", dievo garbei šventė, baigus visus laukų darbus.

773. P. S., O nekotorych predrazsudkach i pover'jach Žmudinov: „Vilenskij Vestnik", n. 36 (1869).
(Bl 5075).

774. Rothkirch D. v., Litovsko - jazyčeskie očerki, Vilna 1890, 201.
Žiūr. nr. 781—783.

(775. Slonimskis S., Materijaly po istoriji mediciny v Litve: TiŽ, V (1928) 510—561. I. Obzor narodnoj litovskoj literature, 511—523 psl.
LUB D 21894.

776. Sprogis J., Po povodu.
Žiūr. n. 217.

(777. [S t a s e v i č P.], Žmudskije narodnyje prazdniki: „Vilenskij Vestnik", n. 87 [1868]).

Bl. 5669, Br. 1672 (paimta iš Jucevičiaus, su dainų pavyzdž. rusų raidėmis).

(778. S t a s e v i č P., Čerty iz žmudskoj narodnosti: „Vilenskij Vestnik", n. 42—44 ir 107 [1868]. „Vestnik Zapadnoj Rossij", IV [1867] n. 12 (1868) 338—346).

Bl 5670.

779. S t a s e v i č P., Doistoričeskija predanija litovcev: „Vilenskij Vestnik", n. 111 (1868).

Bl 5265.

780. S t r a n i č k a iz litovskoj mitologiji: „Varšavskija Guberskija Vedomosti", n. 6 (1878).

Bl 5040, Fk 12500.

781. T e o b a l d (= von Rotkirch), Litovsko - jazyčeskije očerki (Istoričeskija izsledovanija), Vilna 1890, 201.

LUB D 418. *Bl 5044.* Rec. *J. Jabl.:* „Varpas", n. 10.

782. T e o b a l d (Rotkirch), Drevnija litovskija poverija (Iz III toma „Litovskoj mifologij"): „Vilenskij Vestnik", n. 202, 208, 211, 217, (1888).

(Bl 5083).

783. T e o b a l d, Žnič. Mnimyj sviaščennyj ogon' jazičesko — litovskij: „Vilenskij Vestnik", n. 93 (1890).

(Bl 5043).

784. V e l i k i j prazdnik u litovcev.

Žiūr. n. 772.

785. V e r c h o v n y j žrec Lizdejko na razvalinach chrama Perkuna: „Zvezda", n. 36 (1890) 780.

Bl 4959.

**786. V o l t e r Ed., Litovskij katechizis N. Daukši.

Žiūr. n. 36, *40,* 47, 60, 69, 72.

787. V o l t e r Ed., O kaukach: „Litovskij katechizis". Psl. 84 (žodynas) 167—172.

Žiūr. n. *40.*

Su Kauko charakteristika yra susijęs vienas padavimas. (166—172 p.).

*788. V o l t e r Ed., Zapadno — russkoje svidetel'stvo o litovskich bogach: „Litovskij katichizis", 173—179 p.

Žiūr. nr. 40.

789. V o l t e r Ed., Ob izučenij semeinago byta Litovsko — Žemaitskago naroda: „Pamiatnaja knižka Kovenskoj Gubernji na 1909 god", 282—308.

Programa bei klausimai: 308 p. klausimai nr. 133—146 yra iš mitologijos srities

790. V o l t e r Ed. A., Ob izučeniji litovskoj mifologij: „Pamiatnaja knižka Kovenskoj gubernji na 1887 g.", 309—318. — (tas pats) „Priloženije k XXIV-mu tomu Izvestij Imperatorskago Russkago Geografičeskago Obščestva", St. Petersbg. 1888, 1—9 p. (vyp. III), 403 p. (vyp.IV).

(Br 2830, Bl 4939, Fk 12503).

(791. Volter E., O rezultatach etnografičeskoj pojezdki k prusskim litovcam [letom 1883]).

Br. 2552.

792. Volter E., Ob etnografičeskoj pojezdke po Litve i Žmudi letom 1887 goda, St. Petersbg. 1887).

Br. 2735, Bl 508.

793. Volter E., Obzor trudov po Litevskoj etnografiji 1879—1890. *LUB D 27553* (mitologinių veikalų apžvalga p. 182—183).

794. Volter E., Straipsniai bei straipsneliai: „Enciklopedičeskij, slovar" Brokgauza i Efrona":

a) Devas, X (1893) sk. 238.
b) Devaitis X (1893) sk. 238.
c) Dejvė, X (1893) sk. 294.
d) Dejvutis, X (1893) sk. 294.
e) Dekla, X (1893) sk. 311.
f) Dziasma, X (1893) sk. 566.
g) Diveriks, X (1893) sk. 571.
h) Dirvolite, X (1893)sk. 654.
i) Zaltis, XII (1894) sk. 193.
j) Zemes - mate, XII (1894) sk. 396.
k) Latyšskaja mifologija, XVI (1895) sk. 391—392.
l) Lajma, XVII (1896) sk. 256—257.
m) Laume, XVII (1896) sk. 395.
*n) Litovskaja mifologija, XVII (1896) sk. 812—813.

795. Volter E., Straipsniai bei straipsneliai: „Novyj enciklopedičeskij slovar' Brokgauza i Efrona".

a) Devas, Devaitis (be parašo), XV (1913) sk. 724.
b) Dejvė (be parašo), XV (1913) sk. 763.
c) Dejvutis (be parašo), XV (1913) sk. 763.
(d) Latyšskaja mifologija, XXIV [1915] sk. 134—135.).
*e) Litovskaja mifologija, XXIV (1915) sk. 134—135.

796. Vušviloič, Opyt istorij jazyčeskoj Litvy: „Vestn. Zapadn. Rossiji", IV (1870) 1—22 (Mifologija, vooruženije etc.).

Bl 5541.

797. Vzgliad na dochristijanskuju Litvu (Obzor mifologij.): Kovenskija Gubernskija Vedomosti", n. 9 (1851).

Fk 12491. Bl 4934). Žinios iš tikybos, mitol. ir k. sričių.

798. Zdanije, nazyvajemoje chramom Perkuna v Kovnie: „Niva", n. 15, 27 (1874) 235—238. — (Tas pats) „Gazeta A. Gatenka", n. 19 (1876) 317.

c) Vokiečių kalba.

799. Alter litauischer Aberglaube. (Iš Jacob Grimm). „Kownoer Zeitung", Nr. 246, 1918.IX.6.

800. Bartsch, Christian, Totenklagen in der litauischen Volksdichtung. Zeitschr. f. vergleichende Literaturgeschichte und Renaissanceliteratur. Berlin 1889.

Br. 2841.

801. Bassanávitius J., Fragmenta mythologiae, MLLG, Bd. II, Heft VIII (1884), psl. 57—70. Apie Laumes; Apie deives; apė vėją; apė ugnį; Joniniu naktijs. Surinkta Oškabalûs 1872—1877 m. Heft X (1885), p. 7-19 (187—199). Perkúnas, Vélnias. Vokiškas fragmentų vertimas įdėtas Aleksandro Kuršaičio: MLLG, Heft XI (1886): Übersetzung der „Fragmenta mythologiae". Perkunas und Teufel. A. Kurschat, psl. 340—351.

Bl 4914. Fk 12485. Br 2488.

Basanavičius J.: (Atsiliepimas dėl Kuršaičio vertimo „Fragmenta mythologiae"). Garsas, 1887 m. Nr. 5.

802. Bassanovicius J., Ueber die Bestimmung der Schaafscheere in litauischen Gräbern. Correspondenz — Blatt.

803. Becker, etc. Litauische und Preussische Vokssagen.

Žr. nr. 243. Br 836.

804. (Belau, Franz, Der Aberglauben bei der Landbevölkerung Litauens. 1—2. Königsbg. Hartungsche Zeitung, 1901, Nr. 325, Nr. 337).

**805. Bender, Zur altpr. Mythologie.

Žiūr. nr. 37—38, 66, 93, 258.

(Fk 12491. Bl 4934). Žinios iš tikybos, mitol. ir k. sričių.

**806. Bertuleit, Nans, Das Religionswesen.

Žiūr. nr. 260.

807. Bertuleit, N., Die Reformation.

Žiūr. nr. 34, 46, 72, 158, 262.

808. Bezzenberger, Adalbert, Das Johannisfest der Litauer. AM XII (1875) psl. 70—75.

809. Bezzenberger, A., Mythologisches in altlitauischen Texten. Beiträge zur Kunde der Indogermanischen Sprache. I. 1877, p. 41—47 (Göttingen).

LUB Dž 1. Bl 4922. Fk 12483.

* 810. Bezzenberger, A., Litauische Forschungen. Beiträge zur Kenntnis der Sprache und des Volkstumes der Litauer. Göttingen 1882 (XIII 266 7 p. gaidos).

LUB D 10514. Bl 5295, Br 2295.

Psl. 61—94: Abergläubische und andere volkstümliche Vorstellungen und Gebräuche (įvairios mitologinės reminiscencijos, medžių kultas etc. Rec. *A. Brückner:* AfslPh VI 601—612.

811. Bezzenberger, A., Ueber den Aberglauben der Litauer. (Referat über einen Vortrag). MLLG I (1883) p. 396—398.

812. (B e z z e n b e r g e r, A.), Abergläubische Vorstellungen bei den Litauern. Die Raganas. Der Werwolf. Irrlichter. Nach A. Bezzenberger v. Scholtz. Armeezeitung „Zeitung de 10. Armee" Wilna, 1917.X.19, p. 392.

Tas pats perspausdinta: Volks = und Aberglaube bei den Litauern. (Allgemeines. Von den Raganas, dem Werwolf und den Irrlichtern. Totenbräuche). Das Litauen — Buch. Eine Auslese aus der Zeitung der 10. Armee, 1918, psl. 58—60.

(812 a. B e z z e n b e r g e r, Ad., Ueber Grabkreuzformeln. MLLG, t. II (1883), (Heft 1, p. 24—28).

Žiūr. nr. 59, 72, 85, 809—812. J. Gerullis: Adalbertas Becenbergeris. (Jo raštų bibliografija). „Švietimo Darbas", 1926 m., Nr. 5-6, p. 86—96.

812 b. B r o s o w, August, Dr., Über Baumverehrung, Wald- und Feldkulte der Völker litauischen Stammes. (Referat). MLLG, t. II (1886), Heft 5, p. 370—372.

* 813. B r o s o w, August, Dr., Über Baumverehrung. Wald - und Feldkulte der litauischen Völkergruppe. Programm d. Altstädtischen Gymnasiums. Königsberg i. Pr. 1887, p. 1—35.

Bl 4924. Fk 12502. Br 2648a.

Su lietuviškų dainų ištraukomis lietuv. ir vok. Rec.: MLLG II p. 370—373.

* 814. B r ü c k n e r, A., Mythologische Studien.

Žiūr. nr. 60, 90, 102. Apie Briuknerį ir jo veikalus *žr. nr. 24 (bibl.), 26, 40, 60, 66, 78, 90, 102—105,* 161, 162, *215, 384,* 544—548, 577, 611—613, 618, *621, 625,* 643—646, 814—818, 886a, 889.

* 815. B r ü c k n e r, A., Beiträge zur litauischen Mythologie. AfslPh. IX (1886) p. 1—35, 161—191.

Bl 4925, Fk 12501, Gw 33, Br 2844.

816. B r ü c k n e r, A., Kleine russisch — polnisch — litauische Beiträge. 1)... 2)... 3) Litauische Götternamen AfslPh, Bd. XXII (1900) psl. 569—574

Bl 4928.

817. B r ü c k n e r, A., Osteuropäische Götternamen.

Žiūr. nr. 104; plg. nr. 105.

**818. B r ü c k n e r, A., Slaven und Litauer. Lehrbuch d. Religionsgeschichte. Tübingen 1925, psl. 506—539.

Briukneris surinko čia svarbiausių mitol. šaltinių ištraukas (vokiškuose vertimuose). *B. Prūsai:* Dusburgo vertimas (III, cap. 5, *žr. nr. 44),* Christburgo taikos (1249) ištrauka *(žr. nr. 84),* Dusburgo III, cap. 4 *žr. nr. 44),* Maletius *(žr. nr. 70—71). C. Litauen:* Malala *(žr. nr. 69),* Ipatjevo kronika *(žr. nr. 60),* Chronicon Dubnicense *(žr. nr. 36),* Aeneas Sylvius Piccolomini *(žr. nr. 81). D. Žemaiten (Samogitien):* Lasicius *(žr. nr. 66),* Bericht einer Jesuitenmission von 1583 *(žr. šaltinių papildymai),* Jahresberichte von 1600 und 1605 *(žr. šalt. pap.). E. Letten:* Bericht einer Jesuitenmission v. J. 1666 aus Polnisch — Lifland. Yra atskiras tos dalies atspaudas.

Žiūr. nr. 101. Apie Brücknerį ir jo veikalus iš mitol. srities žiūr. nr. 102—105, 161—162, 544—548, 611—613, 643—646, 814—818, 886a 889.

819. C a p p e l l e r, Carl, Wie die alten Litauer lebten. MLLG V, 365, 561, 581 sg. (apie aitvarą).

Vertimas vokiškai. Originalas lietuviškai žiūr. nr. 1002.

820. Cappeller, C., Leben und Gebräuche der alten preussischen Litauer. Aufzeichnungen aus dem Kreise Stallupönen. Pr. Holland (Ostpr.) 1925 (64 p., 8⁰).

Plg. nr. 1002.

(820 a. Die Betbrüder (Maldeninken) in Litauen. PrPrBl, Bd. VI (1821), p. 204).

821. Ds., Die Mythen der Litauer. Neue Preussische Kreuzzeitung, Abend — Ausgabe, Berlin 1917.IX.11. Persp. „Litauen", 2. Jahrg., 1917, (Komissionsverlag von Ferd. Wyss, Bern), Nr. 10—11, p. 280—284.

822. (Ehrlich, H., Zur Mythologie. Zeitschr. f. vergleichende Sprachforschung, t. 41, Göttingen 1907, p. 283—305).

823. Endzelin, J., Baltische Beiträge. Streitberg — Festgabe, 1924, psl. 41—45.

LUB D 13192.

Turiny 1. Apr. pickuls etc. Rec:*Gerullis,* IJ, XI Bd., 1927, p. 523.

823 a. Feist Sigmund, Kultur, Ausbreitung und Herkuft der Indogermanen, Berlin 1913.

LUB D 1313.

319—356 psl. Götterglaube und Religion; 281—318 Hochzeit, Bestattung etc, (liet. rauda 313 p.).

823 b. Gerullis G., Bretke als Geschichtsschreiber.

Žr. nr. 33, 277 plg. nr. 49, 66, 85, 95.

824. Gisevius, Das Fest der Laima. Laume und Laima.

Žiūr. nr. 279, 280; plg. 281.

825. Gisevius, E., Der Kauk — Stein. Eine littauische Volkssage nach mündlicher Mittheilung im Dorfe Kallehnen an der Jura. NPrPrBl VII (1849) psl. 456—463.

Žiūr. nr. 825 a. Plg. 787, 969.

825a. Gisevius, E. Zur Sage vom Kaukstein. NPrPrBl, Bd VIII (XLII), Heft 6 (1849), p. 469—471. Plg. ten pat, VII, p. 456—463.

825b. Gisevius, E., Litauische Volkssagen. Die Fürstentochter und Priesterin. Das Heldengrab. NPrPrBl, Bd. X (XLIV), Heft 4 (1850), p. 241—249; Heft 5 (1850), p. 387—388.

Žiūr. 280—81, 294.

825 c. Gisevius, E., (Autobiografija, straipsneliai, pasakos, dainos). Tilsit 1881. (II. Scenen aus dem Volksleben der preussischen Litauer, p. 106—136. III. Litauische Sagen, p. 137—164.)

826. Gisevius E., Einige bei Geburt und Kindtaufe noch vor etlichen Decennien übliche Gebräuche der Littauer. NPrPrBl XI, (1866) Königsbg. 253—254 p.

LUB Dž 25. *Žiūr. nr. 279—281, 294.*

826 a. Gottschalk, J., Alte Besprechungsformeln. NPrPrBl, Bd. XI (LVII), Heft 2 (1857).

Feuer zu besprechen, Schlangen zu besprechen etc.

827. Gottschalk F., Anfrage in Betreff einiger litthauischen Götternamen: NPrPrBl, IV (1859) 218—219.

LUB Dž 25.

828. Greiser W., Litauische Mythologie: „Allensteiner Zeitung", n. 244 (1925).

829. Greiser W., Altlitauische Totengebräuche: „Der Erdball", n. 1, Jg. 27, (1926) 391—393.

(830. Grewingk C., Über heidnische Gräber Russisch-Litauens, Lettlands und Weissrusslands, Leipzig 1871).

Fk 11306. Žiūr nr. 111.

831. H. S., Aberglaube der Litauer: „Zeitung der 10. Armee", n. 661 (1918. VIII. 29).

LUB.

Iš Jakb. Grimm'o: Deutsche Mythologie.

832. Hanusch I. J., Die Wissenschaft d. slaw. Mythus.

Žiūr. nr. 115, 120, 615. Fk 12442 pažymėtos 5 recenzijos.

833. Heidnischer, Aberglauben in Litauen nach 1657: NPrPrBl, X (1865) 159—160.

LUB Dž. 25. *Žiūr. nr. 835.*

(834. Hermann E., Bemerkungen zum altlitauischen Schrifttum in Preussen (Nachrichten d. Gesellsch. d. Wissenschaft zu Göttingen. Phil.-hist. Klasse), 1924, 106—120).

835. Hildenbrandt, Heidnischer Aberglauben in Litauen nach 1657: NPrPrBl, X (1865), 159—160. „Preuss. Literat. Zeitung", n. 189, (1865); n. 214 (AM II 574).

Bl 5061. Žiūr. nr. 833.

836. Grienberger Theodor, Die Baltica des Libellus Lasicki.

Žiūr. nr. 66.

837. Hirt Hermann, Die Indogermanen (Ihre Verbreitung, ihre Heimat, und ihre Kultur), Strassburg 1907.

LUB D 1490, 1491.

485—522 p. Mythologie und Religion der Litauer (491 p. Gedimino pagoniškas palaidojimas — plati ištrauka). Šaltinių priedai apie mitol. 730—743 p.

838. J. O., Kownos Perkunastempel: „Kownoer Zeitung", n. 292 (1916. X. 20).

838 a. Jordan, (Pfarrer zu Ragnit), Geeltän — Giltinė, NPrPrBl, Bd. VIII (XLII), Heft 6 (1849), p. 471—472.

Žiūr. nr. 291. (N)PrPrBl yra daug medžiagos Prūsų Lietuvos gyv. padavimams, prietarams, legendoms etc. Žiūr. (N)PrPrBl.I (1845), p. 398; II, p. 468, III, p. 379; IV, p. 157; 1865 m., p. 159 (medžių kultas).

839. Jungfer Victor, Altlitauische Feste: „Das neue Litauen", n. 23 (1918. VIII. 10).

840. Jungfer V., Die Totenfeier der alten Litauer: „Kownoer Zeitung" (Beiblatt), n. 291 (1918. X. 21).

841. Jungfer V., Kulturbilder aus Litauen (Ein Beitrag zur Erkenntnis des litauischen Volkstums), Berlin—Leipzig—Riga 1918 (Litauische Bücherei, Bd. 1).

105—112 p. Die ältesten religiösen Anschauungen und der Totenkultus. 143—146 p. Citatos (ilgos ištraukos apie pagonybę iš Synodus Miednicensis seu Samogitiae, 3 p. ir Annuae Litterae Societatis Jesu anni 1600: MLLG, IV (1897) 550 sq.). Žiūr. papildymai *plg. nr. 190.*

* 842. Jungfer V., Alt-Litauen (Eine Darstellung von Land und Leuten, Sitten und Gebräuchen), Berlin u. Leipzig 1926.

LUB D 16113. *Žiūr. nr. 181.*

Ši knyga yra išaugusi iš 1918 m. išleistos: „Alt-Litauen" (Litauische Bücherei, Bd. 4), imant S. Daukanto „Būdą" pagrindu. Skyrius: „Die Entwicklung der Dachkreuze" yra paimtas iš „Kultubilder aus Litauen", *žr. nr. 841.* Rec.: *P. Ruseckas:* „Mūsų Žinynas", t. nr. 6 (1930) 225. *K. Forstreuter:* AF, VII Jg. (1930) 126. *Grünenthal:* Jahrb. Kult. Gesch. Slav. III, Heft 4 (1927) 510. *R. P.:* „Osteuropa", Heft 10 (1926—27) 621—622.

II Teil. Religion und Kultus 69—135 p. (Die ältesten religiösen Vorstellungen und der Totenkultus, 71—78 p. Die Götterwelt, 91—102 p. Kultstätten. Opfer und Priesterschaft, 103—109 p. Religiöse Feste 110—125 p. Häusliche Feiern 126—135 p.

843. Kampfmeyer G., Ein alter Bericht über litauische Totengebräuche: „Globus", Bd. 169 (1896) 375.

Br 8717a.

844. Kleinschmidt G., Perkunas und Parjanya (Eine Studie über den Feuerkultus): „Zeitschrift d. Altertumsgesellschaft Insterburg", Heft 2 (1888) 163—185. MLLG III 416.

(845. Köhler Reinhold, Vergleichende Bemerkungen zu dem litauischen Märchen von dem listigen Menschen und dem dummen Teufel. MLLG I 164—166).

* 846. Krollmann Chr., Das Religionswesen d. alten Preussen.

Žiūr. nr. 298.

847. Kurschat A., Berichtigungen zur Übersetzung der Fragmenta mythologie von Basanowicz. MLLG II 340; III (1893) 100.

Žiūr. nr. 801.

848. Langkusch A. G., Litauische Sagen.

Žiūr. nr. 299.

849. Lehrberg A. Chr., Über den Criwe.

Žiūr. nr. 300. Pg. apie Krivę nr. 106, 300, 353, 373, 376.

850. Die letzte heidnische Leichenfeier in Wilna: „Zeitung d. 10. Armee", n. 466 (1918).

LUB.

(850 a. Lidén, Evald, Baltisch — slavische Wörterklärung. Le Monde Orientale, V (1911), p. 196—203).

LUB D 14679. Liet. šitivaras.

851. Lippert Julius, Die Religionen europ. Culturvölker.

Žiūr. nr. 123.

Rec. *Basanavičius* (Bassianis): „Auszra", 1883, Nr. 2, p. 49—50.

852. Litauische Geisterglaube: „Skizzen-Mappe d. Kownoer Zeitung", n. 23 (1916).

(853. Litauische Mythen und Allegorien (Himmel und Erde): „Das neue Litauen", n. 6—7 (1918. II. 20 ir III 1).

Litauische Märchen, Volkssagen, Sitten etc. žiūr. *Wermke,* 416 p. sqq.

854. Lullies H., Zum Götterglauben.

Žiūr. nr. 304.

* 855. Maletius,

žiūr. nr. 70—71, 338. Plg. nr. 25, 281a, 508, 877.

(856. Mankowski, Wahrsagen, Kartenlegen, Gesundbeten usw. in Litauen und Masuren: „Aerztlicher Ratgeber", VI [1905] 164).

** 857. Mannhardt W., Die lettischen Sonnenmyten.

Žiur. nr. 504, plg. nr. 125—127, 505—507; 758.

858. Mansikka V. T., Litauische Zaubersprüche, Helsinki 1929, 116.

LUB D 23615. *Žiur. nr. 623, 624.*

858 a. Meškauskas, Pranas, Volksbräuche im litauischen Familienleben. (Niederkunft, Taufe, Hochzeit und Begräbnis der preussischen Litauer). Diss. Leipzig Tilsit 1936. (66 psl. in 8⁰).

Žiūr. nr. 82. Autorius yra naudojęsis Praetorijaus *(žr. nr. 82)* originalo rankraščiu, kurį *Pierson'as* išleido tik ištraukose.

(859. R. van der Meulen, Die Naturvergleiche in den Liedern und Totenklagen der Litauer, 1907).

Plg. *M. Biržiškos* vert.: Gamtos prilyginimai lietuvių dainose ir raudose, 1919.

(860. R. van der Meulen, Zwei litauische Totenklagen aus dem Gouvernement Wilna: „Zeitschrift f. vergl. Sprachforschung", Bd. 44 (1911) 360—366.

Plg. 800, 823a.

Su dviem raudų tekstais ir vertimu. Šiaip jau dainos ir raudos šitoj bibl. sistematiškai nežymėta. Žiūr. *Vacl. Biržiška:* Lietuviškų dainų literatūros biblijografija, „Mūsų Tautosaka" (red. V. Krėvė-Mickevičius), t. III (1931) p. 187—229.

860a. R. van der Meulen, Über die litauischen Vėlės (Vortrag am 10. Sept. 1912, gehalten auf dem 4. Intern. Kongress f. Religionswiss. zu Leiden). Archiv für Religionswissenschaft, Bd. XVII (1914), p. 125—131.

Žiūr. nr. 1055 liet. vertimą.

861. Mierzyński A., Der Eid des Keistutis im Jahre 1351 (Sitzungsberichte d. Altertumsgesellschaft Prussia), Heft 18 (1892—93) 104—112.

Bl 8426; plg. nr. 40, 985, 987; Mierzyńskio darbai *žiūr. 31,* 36—32, 40, 44, *55, 60—1,* 63, 66, 77—9, 82, 93, 130, 184, *192,* 200, 311—12, 382—389, *682—91,* 759—62, *861—63, 914, 922, 1005.*

862. Mierzyński A., Die heilige Eiche.
Žiūr. nr. 311.

863. Mierzyński A., Die samländische Gottheit.
Žiūr. nr. 312.

864. Mone F. S., Geschichte des Heidentums.
Žiūr. nr. 134.

865. Nehring A., Die Anbetung der Ringelnatter.
Žiūr. nr. 135, 315; plg. 238, 872, 1013—14; 488, 879.

866. Orientalischer Kirchenstaat.
Žiūr. 118, 136.

(867. Osthoff H., Allerhand Zauber etymologisch beleuchtet. (Beiträge z. Kunde d. indogerm. Sprachen), Göttingen 1899, XXIV 109—173, 177—214).
LUB Dž 1.

868. Prellwitz Dr., Vortrag über die Namen des Perkunas und über vergleichende Mythologie (Santrauka). MLLG IV 487.

869. Puryckis J., Die Glaubenspaltung.
Žiūr. nr. 26, 49, 89, 209.

870. Schade Maria, Vom Volks- und Aberglauben bei den Litauern: „Unsere Heimat", Jahrg. 6 (1924) 123—124.

(871. Schiefner A., Der kluge Uburtis und der Teufel (Ein Samogitisches Märchen): „Inland" n. 17 [1861].
Wl 1881.

872. Schlangenbeschwören in Litauen (aus Popelken): „Ostpreussische Zeitung", nr. 176 (1878).
Bl 5080; plg. nr. 135, 238, 315, 1013—14; 488.

873. Schleicher A., Berichte aus Litauen (Bildukai): „Sitzungsberichte der Wiener Akademie d. Wissenschaften", IX (1852) 524 sqq.
Plg. nr. 979.

** 874. Schleicher A., Lituanica: „Sitzungsberichte der kaiserlichen Akademie d. Wissenschaften" (Phil.-hist. Classe), Bd. XI 1 Heft (1853) Wien, 76—156.
Plg. nr. 34, 72, 75, 76, 224, 336.
Rec. *J. Bs.* (Basanavičius), „Auszra", 1885 m., nr. 2-3, psl. 42 (yra *J. Bs.* ten strp.: „Schleicheris apie lietuvius").
Psl. 81—86: ištraukos apie dievų vardus iš Brodovskio žodyno. Psl. 86—89 Mažvydo katekizmo žinios apie lietuvių pagonybę. 89—103 p. („Litauische Götternamen. In litauischer Sprachform aus echt litauischen Quellen zusammengestellt"). Iš Schleicher'io surinktų Rėzos, Mažvydo kat., *(žiūr. nr. 72)*, Brodovskio *(ž. nr. 34)* ir Mielkės žodyno *(ž. nr. 76)* sudarytas lietuvių dievų sąrašas. Plg. *Usener:* Götternamen, 85—108 psl. *(ž. nr. 147)*. 104—112 psl. Die Laumės.

874a. Schleicher, A., Litauisches Lesebuch und Glossar (Handbuch der litauischen Sprache, Bd. II), Prag 1857.
Apie Laumes, psl. 197—202.

(875. Schöpfungsgeschichte in der litauischen Göttersage: „Kownoer Zeitung" (Beiblatt), n. 265 (1917).

876. Schulenburg W., Wetterzauber mit Steinbeilen und Gott Perkunas (Verhandl. d. Berl. Gesellsch. f. Anthrop.), 1896, 362.

Bl 5037.

877. Sembrzycki Joh., Joh. u. Maletius.

Žiūr. 71, 338. Plg. 855. Apie Malecijus žr. nr. *25, 70—71, 281a, 338, 509, 855, 877.*

878. Siecke Ernst, Götteratribute und sogenannte Symbole.

Žiūr. nr. 138.

879. Stieda L(udw.), Die Anbetung der Ringelnatter: „Globus", 75 (1899) 160—163.

Plg. nr. 135, 238, 315, 488, 865, 872, 1013—1014.

(880. Tetzner Fr., Feste und Spiele d. Litauer: „Globus", 73 [1898] 317—323).

1. Talkos. 2. Jahres-und Familienfeste. 3. Spiele. 4. Glaube u. Aberglaube. 5. Sprichwörter.

881. Tetzner Fr., Alte Gebräuche, Kleidung und Geräte der Litauer: „Globus", 73 (1898) 110—116 (8 Abbild.).

882. Tetzner Fr., Die Slaven in Deutschland, 1902.

Žiūr. nr. 146, 228, 343.

24—112 p. Litauer. Ihre Verbreitung, Geschichte, Literatur, Feste, Spiele, Sitten, Gebräuche und Hausanlage (lietuvių k. žemėl. ir daug pav.). Rec.: Hans *Stumme:* „Litt. Centralblatt", nr. 47 (1902). Sp. 1560 sq. *A. Brückner:* AfslPh, XXIV (1902) 616—620 (labai neigiama kritika). Tik „Am besten kennt der Verfasser das litauische Gebiet, er scheint sogar litauisch gelernt zu haben... Daher die liebevolle Ausführlichkeit, mit der er bei Litauern verweilt." *Bezzenberger A.:* „Deutsche Literaturzeitung", (1903) Sp. 2091 sq. (neigiama kritika).

883. Der Teufel im litauischen Volksglauben: „Kownoer Zeitung", n. 38—39 (1918).

(884. Thomas A., Märchen, Sagen und Volksglauben aus dem diesseitigen Litauen: MLLG, II [1887] 167—170).

Bl 5269.

885. (Trautvetter E. C., Ueber die neuntägige Woche bei den alten Littauern und Slawen; nebst Erklärung der siebentägigen Woche: „Inland", n. 52 [1853]).

(886. Treichel A., Die Klucke und die Kriwule [Schulzenzeichen aus Westpreussen und Litthauen]. Verhandlungen der Berliner Gesellschaft f. Anthropologie, Ethnologie u. Urgeschichte], Red. v. R. Virchow. Berlin 1882, 11—18 psl. [ypač 17 psl.]).

886 a. Usener u. Solmsen, Litauische und lett. Götternamen.

Žiūr. nr. 147, 148, 224. Rec. *Brückner A.:* KH, t. XI (1897) 95—99.

887. Wagner E., Vita et mores.

Žiūr. nr. 25, 356.

(888. Warnas A., Litauische kunstvolle Wegkreuze (Jahrb. d. bild. Kunst), Riga, Jg. 8, 3—14).

889. Veckenstedt E. Dr., Die Mythen, Sagen und Legenden der Zamaiten (Litauer), Heidelberg 1883, I 307, II 345.

Br 2410, papild. 338 p. *Bl 5275. Gw 381.*

Lietuviškas J. Šliupo vertimas lietuvių k. 1890 m.: „Vienybė Lietuvininkų". Dalis išėjo atskira knyga. Plymouth, Pa 1897. Rec.: *Bezzenberger A.:* AM XIX 658; XXII 158—160; XXI 346—352. *Brückner A.,* Mythol. Studien (žiūr. nr. 102): AfslPh, IX (1886) 1—35, 161 sqq (labai neigiama kritika) *J. I. Trusmann:* ŽMNPr 1884, Čast 234, nojabr' otd. II, 69—76. *J. B(asanavičius):* „Auszra", nr. 8—10 1883 272—277. Žiūr. *V. Biržš.* bibl. nr. 2410 (nurodytos recenzijos). Ten pat pažymėta A. Dambrausko nuomonė laiške Spuduliui. *J. Žiurlys* Edm. Veckenstedtas — mūsų tautosakos falsifikatorius?: „Mūsų Tautosaka", t. III (1931) 181—186. *Volter, E.,* Dr. Veckenstedt: „St. Peterburger Zeitung", nr. 260 (1887). *Žiur. nr. 900; plg. nr. 912.*

890. Veckenstedt Edm., Pumphut ein Kulturdämon der Deutschen, Wenden, Litauer und Žamaiten (Mit Originalsagen der Litauer und Žamaiten), Leipzig 1885, 33 .

LUB D 10761, 10738. *Bl 5276. Br 2547.*

(891. Voelkel J. A., Papártei [Das Farnkraut]: MLLG, Heft V, [1882] 343—344).

Bl 5085.

(892. Von dem Aberglauben der Litauer: PrPrBl, VIII [1832]).

* 893. Wolter Eduard, Mythologische Skizzen, I. Litauische Götter in Joh. Malala's Chronograph russischer Redaction vom Jahre 1261. AfslPh, IX (1887) 635—642.

Bl 4941. Br 2734. Žiūr. nr. 69; plg. nr. *60, 788.*

894. Wolter E., Litauische Zauberformeln und Besprechungen: MLLG II sąs. 11 (1886) 301—306.

Bl 5056. Br. 2634.

895. Wolter E., Zur Geschichte des litauischen Hexenwesens (žinawimas): MLLG, IV sąs. 22 (1899) 375—382 ir atskirai.

Gw 417. Bl 5059. Žiūr. nr. 65, 99.

896. Wolter E., Die Erdengöttin der Tschuwaschen u. Litauer.

Žiūr. nr. 635. Bl 4943.

897. Wolter E., Zum Feuerkultus der Litauer: „Archiv f. Religionswissenschaft", I (1898) 368 sqq.

(898. Wolter E., Göttersteine und Steinbilder).

Žiūr. nr. 149, 634. Plg. nr. 244.

899. Wolter E., Perkunas und litauische Opfer- und Deivensteine: MLLG. IV sąs. 22 (1897) 393—395 ir atsk. atsp.

Žiūr. nr. 190, plg. nr. 244.

900. Wolter E., Dr. Veckenstendts Žemaitische Goettinnen: „St. Peterburger-Zeitung", n. 17 (1887).

Žiūr. nr. 889, plg. nr. 912.

(901 Wolter E., Drei litauische Lenorenstoffe: MLLG, IV [1899], 297—298. Mythos).

902. Wolter E., Ernst Ed. Kuniks Verdienste.

Žiūr. nr. 361. Visi kiti biblijografijoje Volterio minėtieji dalykai *žiūr. 36, 40, 41, 47, 60, 65, 69, 72, 85, 98, 99, 149, 361, 464, 536—540, 634, 635, 786—793, 794a—794n, 795a—795e, 889 893—902, 924.*

903. Wotschke Th., Johann Lasitius (Ein Beitrag zur Kirchen- und Gelehrtengeschichte des 16. Jhs. Teil 1 und 2): „Zeitschr. für slavische Philologie", Bd. II (1925) 77—104, 442—471.

Žiūr. nr. 66.

904. Zur Mythologie der Litthauer: „Archiv f. wissenschaftliche Kunde von Russland" (hgg. von A. Erman), Bd. 14 (1855).

905. Zur Mythologie der Litauer: „Kownoer Zeitung", n. 302, 303, 304 (1917).

d) Prancūzų kalba

906. Alexinsky G., Mythologie lituanienne.

Žiūr. nr. 113, 132; plg. nr. 610.

907. Basset, Le culte de marteau, I. Chez les Lithuaniens: Le soleil captiv (Revue des traditions populaires), 1891, VI 162 p.

Bl 4916.

908. Bekker Balthasar, Croyances et superstitions des Irlandois, des Samogites, des Ceremisses et des Islandois. (La Tradition), 1189, III 186 p.

Bl 5129.

909. Chodzko Leonard, La Pologne... illustrée.

Žiūr. nr. 167; plg. nr. 918. Apie L. Chodzko: *M. Biržiška,* Liet. Enciklop., V.

Žiūr. nr. 654.

910. Dukszta M., Résumé de Mythologie Lithuanienne (par Miecislas Dukszta, Docteur en Phil., Membre de l'Institut. Travail primé au II-e concours de l'Académie der sciences à Genève. Be datos [Genève 1916]), 44 p.

Rec.: „Litwa", 1914, Nr. 5-6 (Luty 14 (28)), psl. 47. Šitoje recenzijoje tas darbas labai teigiamai vertinamas.

910 a. Dukszta, M., Dr., Le culte des Anciennes Lithuaniens. Deuxième édition. Genève 1918.

911. Guirand F., Mythologie.

Žiūr. nr. 113.

912. Karłowicz Jan, Dr. La Mythologie lituanienne et M. Veckenstedt. Mélusine. Tome V nr. 5 (1890), 122—144.

LUB F 353. *Fk 12470, 12486, Gw 169, Bl 4968.*

Rec.: MLLG III 416 p. Pagrindinė „Zeitschr. f. Volkskunde" leidėjo (J. Karl.) kritika Veckenstedt'o ir jo požiūris į liet. mitologiją. *Žiūr. nr. 889, 900.*

913. Malte-Brun, Tableau de la Pologne ancienne et moderne. (Nouvelle edition par Lénard Chodzko), Bruxelles 1830.

LUB D 14349.

Samogitie, 98 psl. sąg. Žemaičių dievai (Perkūnas, Žemininkas, Vaižgantas etc.) 99—100 p.

914. Mierzyński A., Sur quelques objets, trouvés dans des sepultures en Lithuanie (Compte — Rende du Congrès Internationale à Buda — Peszt), 1876, 465—480 p.

Kiti darbai žiūr. nr. 31, 36, 37, 40, 44, 55, 60—1, 63, 66, 77—9, 82, 93, 130, 184, *192, 200, 311—12, 382—89, 682—91, 759—762, 861—863, 922, 1005.*

915. Neumann A., La Lithuanie et ses légendes: „Bulletin polonais, littérair, scientifique et artistique", nr. 49—50 (1891), 47, 80.

916. Pietkiewicz Michal, La Lithuanie et sa dernière insurrection, Bruxelles 1832.

Įžangoje „Žvilgsnis į Lietuvos istoriją". Mitologijos apžvalga.

916 a. Viscont, Antoine, La Lituanie religieuse. Paris — Genève 1918.

Religion païene des Litauniens, p. 59—79.

(917. Wissendorff N., Matériaux pour l'ethnologie lithuanienne [Extrait de la Revue des traditions popul.], Vannes 1893).

Plg. nr. 528, 531.

918. Wrotnowski Felix, Esquisse sur la réligion payenne, sur les traditions populaires et sur les anciens usages des Lituaniens. Atsp. iš *Chodzko* Leonard: La Pologne historique, litteraire, monumentale et illustrée..., Paris 1847, 404—416.

Žiūr. nr. 167; plg. 909.

Pirmas leidimas Paryžiuje 1835—45. Wrotnowskio atsp. dar išleista 1863 m.

e) Kitomis kalbomis (italų, latvių, čekų)

(919. Balys J., Leišu folklora. Latviešu konversacijas vardnica, 90 burt., p. 22876—83. Riga 1935).

Plg. nr. 666, 951—954.

Rec.: „Rytas", 1935 m., nr. 250 p. 6.

920. (Kundsinsch Karlis) K. K., Kriwe kriwaito un Romowe: „Baltijas Wehstnesis", Nr. 3—8 (1871).

921. (Melnalksnis J.) Melnais — Alksnis: Krivu —krivs un Romove. Imantas Laika gramata 1921.

Žiūr. nr. 445.

922. Mierzyński A., Par Romowe swehto osolu (apie šventą ąžuolą Romovėje. Austrums), Riga 1896.

Turinys referato, skaityto Rygoje archeologų suvažiavime.

923. Pumpurs A., Leischu — latweeschu prekschwehsturigais laikmets. (Pagal Briancevo: Istorija lit. gosud. (žiūr. nr. 160): „Austrums", VIII (1892) 1, schjums. Jelgava, 100—102, 171—175 psl.

924. Volter E., Latweeschu — leischu mitologijas ispehtischanas leeta: „Deenas lapas felet. turpin", nr. 119 (1887).

Bl 4940. Kiti jo darbai *Žiūr. nr. 36, 40,* 41, 47, 60, 65, 69, 72, 85, *98,* 149, 361, 464, 536—540, 634—35, 786—793, 794a—94n, 795a—95e, 889, 893—902.

---

925. Ježek J., Romove, k. devitistalete památce mučenicke smrti sv. Vojtecha: „Marianský kalendar", 1897, Vimperk.

926. Machal H., Nakres slovanského bajeslovi, 1891.

Žiūr. nr. 569.

Barzdukai 101—103 p. *plg. nr. 956.*

927. Zubaty J., Romove (Ottü v slovnik naučny).

Plg. nr. 150, 384, 643.

---

927 a. Haberland, Arthur, Lietuvių etnografija ir folkloras (ital.). Enciklopedia Italiana, t. XXI, 1934, strp. „Lituania", (etn ir folklr. p. 285—297).

Rec.: *Vetusius* (Blynas): Lietuva „Italų enciklopedijoje", Nauj. Romuva, Nr. 188—89 (1934. VIII. 19.), p. 572—573.

928. Salvatori Giuseppe, Storia, miti e canzoni degli antichi lituani, 1930).

928a. Turchi, Nicola, Lietuvių religija (itališkai). Enciklopedia Italiana, t. XXI, 1934, strp. „Lituania" (288—304 p.).

Apie liet. religiją p. 299. Rec. Vetusius, žr. nr. 927a.

B. Lietuvių kalba

929. Aitvaras: Liet. Encikl., I sk. 125—128.

Žiūr. nr. 1010. plg. nr. 64, 165; 76.

930. Akmenys: Liet. Encikl., I sk. 161—162.

Žiūr. nr. 1122.

931. Alabathis: Liet. Encikl., I sk. 186—187.

932. Alcis: Liet. Encikl., I sk. 206.

933. Aleksota: Liet. Encinkl., I sk. 260.

Žiūr. nr. 984.

933a. Alkos kalnai, Liet. Encikl. I sk. 324.

Žiūr. nr. 1122. Plg. nr. 947, 1037, 1111, 1114, 1118, 1150.

933b. Ak., N., Gromata iš Parižiaus. „Auszra", 1884, Nr. 4, p. 197-201).

Filologiškas aiškinimas žodžio „Krivė" kilmės, p. 199.

934. Algis: Liet. Encikl., I sk. 296.

935. Apidomė: Liet. Encikl., I sk. 822.

Žiūr. nr. 1020.

935a. A p y s a k o s .

Iš pagoniškųjų lietuvių tautos laikų yra apysakų (lietuviškai, rusiškai, lenkiškai ir vokiškai), kuriose figuruoja atskiri senosios jų religijos elementai. Jos čia nesužymėtos. Paprastai medžiaga imta iš tų pačių čia nurodytų dalykų. *Žiūr. nr. 707, 1135.*

936. A r buvo Krivė — Krivaiczių?: „Tėvynė", nr. 1, (1899). 10—12. *Bl 4909.*

Apie A. Mierzyńskio Źródła (žr. nr. 78), 2-ją dalį.

937. A s p e l e n i e: Liet. Encikl., I sk. 1280.

938. A t l a j b o s: Liet. Encikl., I sk. 1433.

Žiūr. nr. 985.

939. A u d r o s: Liet. Encikl., II sk. 58.

940. A u k a: Liet. Encikl., II sk. 152—155.

Žiūr. nr. 985.

941. A u k u r a s,

942. A u s k a: Liet. Encikl., II sk. 273.

Žiūr. nr. 985.

943. A u k š t ė j a s. Liet. Encikl., II sk. 273.

944. A u s t e j a, Austheja: Liet. Encikl., II sk. 276.

945. A u š a u t a s (Aušaitis): Liet. Encikl., II sk. 324.

Žiūr. nr. 984.

946. A u t r i m p a s, Atrimpas: Liet. Encikl., II sk. 397—399.

Žiūr. nr. 985.

946a. A v i ž o n i s , K., Kelios istorinės Lietuvos vietos. Kaunas 1927. Apie alkvietes etc. Rec.: *A. Ruseckas:* „Švietimo Darbas", 1927 m., Nr. 7, p. 680.

947. A v i ž o n i s K., Alkvietės ir alkakmeniniai — senovės lietuvių tikybos paminklai: „Lietuva", nr. 29, (1927).

948. Ą ž u o l a s tikybos istorijoje: Liet. Encikl., II sk. 536—538.

Žiūr. nr. 950.

949. B a b i l o s: Liet. Encikl., II sk. 583.

Žiūr. nr. 985.

950. B(a l d a u s k a s) J., Ąžuolas tik. istorijoje: Liet. Encikl., II sk. 538—538. Budintoja, IV sk. 933 Burtai (Lietuvoje), IV sk. 1173—1175 (Plati bibliografija). Burtininkas, IV sk. 1176—77. Burtų knygos, IV sk. 1178.

950a. B a l d a u s k a s , J., Krivulė. „Gimtasai Kraštas", 1935 m., Nr. 1(5), psl. 204—206.

Apie Krivulę *plg. nr. 886, 959, 987, 991, 1068, 1069, 1143.*

951. B a l y s J., Senovės lietuvių tikybos klausimu: „Lietuva", nr. 45 (1927).

951a. B a l y s , J., Lietuvių kryžiai. „Panevėžio Balsas", 1927 m., Nr. Nr. 43, 44, 49, 50, 52.

Plg. nr. 641, 973, 1023, 1040a.

951b. (B a l y s , J.), Padavimai, legendos, burtai, TiŽ, V. (1928), p. 629—645.

951c. B a l y s , J., Ar senovės lietuviai turėjo stabų? „Jaunoji Lietuva", 1929 m., Nr. 8, p. 33—37; Nr. 9, p. 44—46; Nr. 10, p. 40—45.

952. B a l y s Jonas, Aitvaras: „Gimtasai kraštas", nr. 2—4 (1934) 104—111, 141—146.

Plačiai šaltiniais bei kita medžiaga paremtas straipsnis. Trūksta prie jo su trumpinimuose tekste cituojamų skaitlingų šaltinių sąrašo, kuris bespausdinant buvo pamestas.

953. B a l y s J., Perkūnas medžioja velnią (Lietuviškos kilmės mitologinis padavimas): „Vairas", nr. 3—4 (1935) 293—302, 450—8.

Rec.: Žl., „Lietuvos Aidas", 1935 m., Nr. 56.

953a. B(a l y s), J., Dr., Raganavimai vestuvėse. „Tautosakos Darbai". I(1935), p. 279—283.

Plg. nr. 679, 742, 765, 812, 1098, 1034-35, 1129, 1131.

954. B a l y s J., Lietuvių mitologija „Mythologie Générale" leidinyje (recenz.): „Lietuvos Aidas", nr. 205 (1935).

Žiūr. nr. 113, 132, 610.

954a. B a l y s , J., Dr., Dvasių nunešti žmonės. „Jaunoji Karta", 1936 m., Nr. 3, p. 167—170.

*954b. B a l y s, J., Dr., Gyvi numirėliai, 1936 m., Nr. 6, p. 611—625.

Dr. *J. Balio* kiti bibl. sužymėtieji dalykai *žiūr. nr. 919, 1068, 4—5, 7.; nr. 113, 666, 1045, 1103.*

955. B a n g p u t y s: Liet. Encikl., II sk. 1110—11.

Žiūr. nr. 985. Žiūr. nr. 76.

956. B a r z d u k a i: Liet. Encikl., II sk. 1414—1415.

Žiūr. nr. 985. Plg. nr. 64, 569, 926; ž. nr. 71, 76.

956a. B a r a n a u s k a s , A., A. a. kunigo vyskupo Antano Baranausko laiškai į prof. Boudouiną de Courtenay. „Lietuvių Tauta", I, kn. 3, p. 418—419.

Apie „Žnicz", žinyčią, žinius.

(956b. B s (B a s a n a v i č i u s), J., Apie senovės Lietuvos pilis. „Auszra", 1883 m., Nr. 1—10; 1884 m., Nr. 1, 2—3.

Išskaičiuojant ir užrašant pilis, minima (pav. 1884, Nr. 2-3, p. 37—52), kur buvę deginta amž. ugnis, gerbta krivaičiai etc. Apie tokius pasakojimus žinių galima rasti daug kur, kai aprašoma senos bažnyčios, jų vietos (altorių vietos), piliakalniai ir kt. senoviški pastatai. *Žiūr. nr. 1000b, 1025—26, 1086, 1119, 1128.*

957. B(a s a n a v i č i u s) J., Senovės lietuvių szventenibė: „Auszra", nr. 8—10 (1883) 277—278.

Br 2353.

957a. B s (B a s a n a v i č i u s), J., Ar sena ira lietuviszka „duszia", „Auszra", 1884 m., Nr. 4, p. 131—137.

Pastabos prie senovės liet. religijos.

957b. Bs (Basanavičius), J., Bažniczios — kapai. „Auszra", 1884 m., Nr. 4, p. 195—197.

Tarp kitko saulės kultas pas senovės lietuvius.

958. Bs (Basanavičius Jonas), Prie Patrimpo: „Auszra", nr. 5—6 (1884) 192.

Nurodo vienam autoriui *(Žr. nr. 1029)* vokišką E. Gigas' strp. *(žr. nr. 278)* tuo klausimu.

959. Bs (Basanavičius J.), Prie Krivulės: „Auszra", nr. 5—6 (1884) 192—194.

Mini tuo klausimu įdomų A. Treichel'io darbą (žiūr. nr. 886). *Plg. nr. 950a, 987, 991, 1069, 1088, 1143.* Žiūr. „Auszroje", nr. 12. 1885 402 apie liet. mitol. Bretkūno Postilė). Apie Krivulę žiūr. 886.

Bl 5034.

960. Basanavitius (Bassanovič) J., Fragmenta mythologiae.

Žiūr. nr. 801.

(961. Basanavičius J., Žiponas ir Žiponė, Tilsit 1885).

962. B(asanavičius) J., Saule — menuo „Prie etnologiškų smulkmenų": „Varpas", nr. 9—10 (1895).

(963. B-s (Basanavičius) J., Kaip vadinosi senovės Lietuvoj sanvaites dienos?: „Tėvynė", nr. 7 [1897] 205—206).

964. Basanavičius (Bassanowicz) J., Lietuviszkos pasakos (Medega lietuviszkai mylotogijai). Shenandoah Pa 1898, I.

LUB D 890, 10671. *Br. 4019.*

Veikalas dedikuotas prof. Dr. A. Bezzenbergeriui. Rec.: „Tėvynė", nr. 1 (1899) 32. *Bl 4915.* Dalis čia įdėtų pasakų buvo jau spausdinta: MLLG (1884—1885). Užrašytos jos J. B., V. Vaičaičio, Vinco Basanavičiaus, P. Kriaučiūno, M. Slančiausko, St. Žiupsnio.

965. Basanavičius J., Lietuviškos pasakos, 1902, II.

LUB D 13152.

* * 966. Basanavičius J., Apie vėles bei nekrokultą senowės Lietuvių. Įžanga jo knygoje „Iš gyvenimo lietuviškų Vėlių bei Velnių" surinko Dr. J. Basanavičius, Chicago Ill. 1903, 385+83. 3 leid. elektrotypiškai atsp. Kaune 1928 m. VI—LXXXIII p.

Šito įžanginio strp. VI—LXXXIII psl. yra XII skyrių. Prie jų duota daug bibliojografinių nurodymų. R.: *Ivinskis* Z, Apie J. Basanavičiaus raštus senovės liet. religijos srityje: „Soter", nr. 2 (1927) 157—158.

(967. Basanavičius J., Lietuviškos Pasakos yvairios, 1903 I 280; 1904 II 335; 1904 III 333+V p. 1905 IV, XXII+299 p. Chicago Ill. [išl. „Lietuva"]).

4-tas leidimas „Švyturio" Kaune iš A. Olševskio elektrotypų atsp. 1928. m.

(968. Basanavičius J., Levas lietuvių pasakose bei dainose ir prygiškai — trakiškoje dailoje. [Folkloriškai — archailogiška studija]: „Lietuvių Tauta", kn. I [1907] 1—70; kn. II [1908] 162—177 [dal. 2]).

969. Basanavičius J., (J. Birštonas), Apie kaukus: „Viltis", nr. 113 (1908).

Plg. nr. 787. Kaukų gerbimas, kurie anot pasakų, nešą savo gerbėjams javus ir įvairius turtus, yra žinomas ne tik pas lietuvius, bet taip pat Trakijoj ir Mažojoje Azijoje. Todėl autorius mano, kad lietuvių proseniai yra iš ten į Lietuvą atvykę. Jis žada parūpinti studiją apie Kaukus ir kreipiasi į lietuvių inteligentus, prašydamas apie juos surinkti jam žmonių pasakojimus. Trumpą strp. santrauką žiūr. „Draugija", 1908 m., II metai, nr. 23, psl. 305.

(970. Basanavičius J., Apie medžių garbinimą senovės Lietuvoje [Lietuvių Mokslo Draugijos visuotiname susirinkime paskaita, 1908 m. rugpiūčio 5—6 d. Pranešimas]: „Draugija", [1908 m.] 105).

* 971. Basanavičius J., Lietuvių Kryžiai archailogijos šviesoje, Vilnius 1912 (atspausta iš Antano *Jaroševičiaus* „Lietuvių Kryžiai", Vilnius 1912 m., 5—33).

(972. Basanavičius J., Iš krikščionijos santykių prie senovės lietuvių kultūros: „Viltis", nr. 144 [1912]).

973. Basanavičius J., Iš krikščionybės santykių su senovės lietuvių tikyba ir kultūra (Prie studijos „Lietuvių kryžiai archailogijos šviesoje"), Vilnius 1912, 100.

Atsakymas „Vienybei", Nr. 47 (1912). Rec.: *Pr. Dovydaitis:* „Ateitis", (1913) 396—401, 456—463, 550—554. Plg. „Soter", Nr. 2 (1927) 158.

(974. Basanavičius J., Lapelis iš senovės lietuvių kultūros istorijos: „Lietuvių Tauta", II 4 [1919] 598—601).

(974a. Basanavičius, J., Gamta lietuvių dainose ir pasakose. Folkloro studija. „Lietuvių Tauta", 1915, kn. 2, p. 619).

Skaityta L. M. Dr-jos susirinkime 1919. VI. 13/26.

794b. Basanavičius, J., Lietuvių kalba archailogijos ir etnografijos šviesoje. „Lietuvių Tauta", III, kn. 2, p. 266—274.

Laidojimo būdai, vaiduliai, vampirai etc.

974c. Basanavičius, J., Dėliai žynio Ilgio, „Lietuvių Tauta", III, kn. 2, p. 345—353.

(974d. Basanavičius, J., Levas lietuvių pasakose ir dainose. Folklero studija. Vilnius, 1919 (235+XLIV tob.) iš „Lietuvių Tautos", 1919).

Plg. nr. 1012h, 1013—14, 1043—1046.

* 975. Basanavičius J., Trakų ir lietuvių mytologijos smulkmenos: „Lietuvių Tauta", III 1 (1921) 169—214; dal. 3 (1925) 169—214. Atsp. 1 d. (1921) 47.

Rec.: *Ivinskis Z.,* Apie Bas. raštus senovės liet. religijos srityje: „Soter", Nr. 2 (1927), 157.

* * 976. Basanavičius J., Iš senovės lietuvių mytologijos: „Lietuvių Tauta", IV sąs. 1 (1926) 5—26. Atskirai atspausta 24 psl.

LUB E 2887.

Skaityta 1926 m. IV. 6. L. M. Dr-jos visuotiname susirinkime.

Rec.: *Ivinskis Z.,* Apie B. raštus sen. liet. rel. srityje: „Soter", nr. 2 (1927) 158.

(977. Basanavičius J., Apie senovės prūsų raštą).

Žiūr. nr. 366; plg. nr. 983. Jo paties „Dėlei žynio Ilgio": „Lietuvių Tauta".

978. B(asanavičius) ir Būga, Apie sen. prūsų raštą ir Videvuto vėliavą.

Žiūr. nr. 367.

Dr. J. Basanavičiaus raštų bibliografija paduota prof. *V. Biržiškos* „Mūsų Žinyne", *žiūr. nr. 6.* Prof. *V. Biržiška,* J. Basanavičius, „Liet. Encikl.", II sk. 1420—1438 (ten sužymėta bibliografija apie Basan.). *Žiūr. nr.* 72, 123, 146, 215, 366, 367, 729, 801, 802, 889.

979. Baubis: Liet. Encikl., II sk. 35.

Žiūr. nr. 985.

980. Bentis: Liet. Encikl., II sk. 516.

Žiūr. nr. 985.

981. Beržanskis - Klausutis, Gediminas, Jonas, kun-tis, Senovės lietuvių tikėjimas. Ką reiškia žodis „Criwe" — Krivis, Kaunas 1928, 12.

Plg. nr. 106, 300, 353, 373, 376, 704, 849, 933b, 989.

981a. Beržanskis — Klausutis, Gediminas J., Ką reiškia žodis „Criwe" — Krivis, „Rytas", 1927 m. IV. 9, Nr. 81.

982. Bildukai: Liet. Encikl., II sk. 987.

Žiūr. nr. 985. Plg. nr. 873.

(983. Biržiška Vacl., Ar senovės lietuviai turėjo savo raštą?: „Trimitas", nr. 18 [1929] 291—293).

Plg. nr. 977, 978.

984. Biržiška V., Aleksota: Liet. Encikl., I 260; Aušautas (Aušaitis), t. p., II 324.

Plg. nr. 5—7, 30, 32—33, 40—41, 48, 66, 70—72, 76, 115.

985. Biržiška M., Atlajbos: Liet. Encikl., I 1433; Auka, t. p., II 152—155; Auska, t. p., 273; Autrimpas, t. p. 397—399; Babilos, t. p. 583; Bangputys, t. p., II 1110—11; Barzdukai, t. p., 1414—15; Baubis, t. p., 35; Bentis, t. p., 516; Bildukai, t. p., 987.

Žiūr. nr. 32, 71—72, 168—9, 643, 703, 713.

(985a. Bitaitis, J., Kokiu būdu buvo išgręžiamos skylės taip vad. Perkūno kulkose. „Varpas", 1891 m., Nr. 12, p. 185—188.

„Varpe" buvo spausdinta įvairių strp. pavydalu kai kas, kas yra įdomu senovės liet. relig.: 1891 m. Nr. 6 (p. 86—88), Nr. 7 (p. 100—102); Nr. 11: *J. Bitaitis:* Apie išdirbinius iš tekįto akmens, rastus Lietuvoje ir Žemaitijoje (pagal T. Daugirdą). Įdomios pasakos apie Perkūną ir jo kultą. 1892 m. Nr. 2, p. 26—27; Nr. 3, p. 39—42; Nr. 4—5, psl. 61—63; Nr. 6, p. 89—93, Nr. 7, p. 100—101. 1894 m. Nr. 10; 1895 m., p. 153; 1896 m. Nr. 9; Nr. 10, p. 145.

986. Budintoja: Liet. Encikl., IV sk. 933.

Žiūr. nr. 950.

(987. Būga Kaz., Kas tai būta Krivulė?: „Labdarių Draugijos Kalendorius", Peterburge 1904).

Žiūr. nr. 991.

988. B ū g a K., Kęstučio priesaikos žodžių aiškinimas: „Labdarių Draugijos Kalendorius", Peterburge 1904.

Žiūr. nr. 990; plg. nr. 40, 861; 687.

989. B ū g a K., Kunigo Criwe's vardo kilmė.

Žiūr. nr. 376; plg. nr. 106, 300, 353, 373, 849.

990. B ū g a K., 1351 m. Kęstučio priesaika: „Draugija", nr. 2 (1907) 156—160.

Plg. nr. 36, 40, 687; plg. 988.

991. B ū g a K., Krivulė: „Draugija", nr. 3 (1903) 272—274 ir atskirai 2 psl.

Žiūr. nr. 987.

992. B ū g a K., Aistiški studijai (Aistische Studien. Teil. I), Petersburg 1908.

157—159 psl. Perkūnas, Patrimpas, Patulas. Be abejo, tose studijose kalbin. kun. *Jaunius* yra perdavęs Būgai visą savo minties palikimą, kurį jis nemėgo fiksuoti.

993. B ū g a K., Medžiaga lietuvių etc. mytologijai, I.

Žiūr. nr. 106, 368—371 („Idolum", „Suaistix", „Panicke", „Rickoyotas").

* 994. B ū g a K., Medžiaga lietuvių etc. mytologijai, II.

„Žiūr. 106, 372—375 („Romowe", „Criwe", „Zincz", „Waidelotte").

Plg. nr. 989.

994a. B ū g a , K., Apie lietuvių asmens vardus. Atsp. iš „Lietuvių Tautos", II, kn. 1 (1911), psl. 1—50.

LUB E. 598. Mitologijai psl. 9, (22—23) (Gabija, Gabjauja etc.).

(995. B ū g a K., Kalėdų vardo kilmė: „Vilties" 1913 m. priedas, 9—11 psl.).

(996. B ū g a K., Senovės lietuvių „rojaus" vardas: „Vilties" 1914 m. priedas 200—201 p.).

* 997. B ū g a K., į kun. J. Tumą. Veikėjų korespondencija: „Mūsų senovė" (neperiodinis žurnalas Lietuvos istorijos medžiagai rinkti), I (1920) 126, 129—130, 133, 136—137, 141—143 (laiškai). II (1921) 83—89 (laiškai).

Žiūr. nr. 78.

Tuose laiškuose duota apie Mierzyńskio: Zródła kritiškos pastabos: 127 psl. (Vėl Romovės, stabų), 127 p. (Jauniaus prierašai prie Mierzyńskio „Romovės", 129 p (Jauniaus nuomonė apie Mierzyńskio „Romovę"; 130 psl. (tas pats). 131—132 psl. (Vaidevučio vėliava); 133 psl.; 136—137 psl. (Grünau ir Mierzyński); 141—143 p. (dėl Krivės). Recenzuodamas „Mūsų Senovėje" savo (veikėjų) korespondenciją (Ti Ž, I (1923), p. 422—423) Būga rašo: „Šiandien nebe su visa kuo, ką ten skelbiu, sutinku. Daug kas reiktų pataisyti... Videvučio vėluvos antrašo skaitymas (I 132) tėra gyvas sapnas. Šiandie aš to antrašo nebepaskaitau!"

998. B ū g a K., Lietuvių k. žodynas.

Žiūr. nr. 35, 165.

LXXVI psl. dievų vardai.

(999. Būga K., Videvuto vėliavos antraštis: „Lietuvių Tauta", IV [1926] 44—50, 312—313).

Plg. nr. 366, 367. Žiūr. K. Būgos, Lietuvių raštas. Mytol: „Vilniaus žinios", (1907).

* 1000. Būga K., Kalba ir Senovė, I d.

Žiūr. nr. 164.

Būgos raštų bibliografiją žr. nr. 7. Apie Būgą žiūr. Lietuv. Enciklop., IV sk. 962—967. *Pr. Dovydaitis,* K. B. raštai apie liet. senovės religiją: „Soter", (1924) 145—146. Būgos raštai iš liet. relig. srities žiūr. nr. 7, 35, 78, 106, 163—165, 367—376.

(1000a. Buračas, B., Šatrija — Žemaičių šventkalnis. „Trimitas", 1931 m., Nr. 49, p. 972—974).

Žiūr. nr. 1014a. Plg. nr. 1001a, 10; 1068, 9—21.

(1000b. Buračas, B., Mūsų istorinės vietos. Šatrijos kalnas. „Mūsų Rytojus", 1935 m., Nr. 84, p. 7).

Žiūr. nr. 1014a. Istoriškų vietų aprašymuose yra dažnai minima senos praeitų amžių ar žmonių papročiuose bei pasakojimuose išlikusios pagoniškos tradicijos.

1001. Burtai, burtininkas: Liet. Encikl., IV 1173—1177.

Žiūr. nr. 950.

1001a. Burtai, prietarai; plg. papročiai (žr. nr. 1068).

Plg. nr. 670, 672, 706, 718, 740, 743, 768—70, 773, 778, 782, 799, 804, 811—12, 831, 833, 835, 856, 858, 867, 870, 880, 892, 894—95, 950, 951b, 1003a, 1003b, 1011, 1073, 1148.

1. A. M., Joninių apeigos ir burtai, „Ūkininkų Patarėjas" 1932 m. Nr. 25 (126), VI. 24.

2. Ambraziejutė, A., Merga ir tetulė — ragana. „Mūsų tautinės tverybos, Žiedai", priedas prie „Ateities", 1912 m. Nr. 11—12 (23), p. 86—87.

3. Arūnas, Rugpiūtės prietarai ir papročiai Veliuonoje, „Diena", 1932 m. Nr. 32 (209), VIII. 7.

4. Bacevičia, M., Prietarai ir burtai, „Vasaros Darbai", Nr. 6, priedas prie ‚Aušrinės", 1911 m., Nr. 13.

5. Bakanas, J., Velykiniai burtai, prietarai ir papročiai, „Mūsų Rytojus", 1934 m. (Nr. 423), III. 30, p. 25.

6. Bakanas, J., Kalėdiniai lietuvių burtai ir prietarai, „Mūsų Rytojus", 1934 m. Nr. 99 (497), XII. 21.

7. Bakanas, J., Mūsų Velykiniai burtai ir prietarai, „Mūsų Rytojus", 1935 m. Nr. 31 (529), IV-19, p. 2.

8. Balys, J., Kalėdų papročiai ir burtai. „Mūsų Tautosaka", I (1930), p. 124—153

9. B-lis, A., Burtai ir prietarai (Antašavos par., Panevž. apskr.), „Mūsų tautinės tverybos ‚Žiedai'", priedas prie „Ateities", 1911 m., Nr. 11—12, p. 45—46.

10. Buračas, B., Kaip ožį veda aplink beržą, „Mūsų Rytojus", 1935 m., Nr. 92, p. 5.

11. Burtai (12), „Panevėžio Garsas", 1935 m., Nr. 17.

12. Butėnas P., Burtai, spėjimai, įpročiai ir dar šis tas (Joniškėlio vlsč.), TiŽ, (1925), p. 373—375.

13. Dulskiutė, Liudvika, Prietarai, „Mūsų tautinės tverybos ‚Žiedai'", priedas prie „Ateities", 1912 m., Nr. 4 (16), p. 29.

14. Dulskiutė, L., Burtai, ten pat, priedas prie „Ateities", 1912 m., Nr. 10 (22), p. 74—76.

15. Elisonas, J., Burtai (Panevėžio apskr.), TiŽ, III (1925), p. 341—363. *(Žiūr. nr. 1012a—14).*

16. Eržvilkietis, Burtai ir prietarai (vaistai dėl karpų), „Mūsų tautinės tverybos ‚Žiedai'," priedas prie „Ateities", 1911 m. Nr. 6—7 (18), p. 47 (priedas prie „Draugijos" Nr. 66—67).

17. E. D., Medega tautiškai medicinai, „Mūsų tautinės tverybos ‚Žiedai'," priedas prie „Ateities", 1912 m. Nr. 9 (20), p. 68—69; 1913 m., Nr. 4, p. 31—32.

18. Galaunė, P. (Golovnia), Prietaringi tikėjimai ir žaislai, „Vasaros Darbai", Nr. 2, priedas prie „Aušrinės", 1911 m. Nr. 2.

19. Janulaitis, A., Iš Lietuvos folkloro, TiŽ p. 333—344 (šeimyniški burtai ir prietarai).

20. Jukna, Povilas, Burtai (96) iš Papilių ir Mongelių km. (Abelių par., Zarasų pav.), „Mūsų tautinės tverybos ‚Žiedai'," priedas prie „Ateities", 1912 m., Nr. 2 (12), p. 11—15 (nr. 1—63 bur.); Nr. 3 (13), p. 21—23 (nr. burtų 75—96).

21. Juokingas prietaras (Gustonys, Panvž. apskr.) „Mūsų Rytojus", 1932 m. Nr. 52 (290), XII. 6.

22. Kalėdų burtai ir prietarai, „Mūsų Laikraštis", 1929 m. Nr. 51, XII. 21, p. 6.

23. Kalnų Juozas, Burtai, „Mūsų tautinės tverybos ‚Žiedai'," priedas prie „Ateities", 1912 m. Nr. 4 (16), p. 32.

24. Katilėlis: Prietaringi tikėjimai ir žaislai, „Vasaros Darbai", 1911 m., Nr. 2. (priedas prie „Aušrinės", 1911 m. Nr. 2).

25. Klimas, P. (P. Kl.), Prietaringi tikėjimai, „Vasaros Darbai", 1911 m. Nr. 4 (priedas prie „Aušrinės" 1911 m.. Nr. 4).

26. Kozeris, Prietarai, „Vasaros Darbai", 1911 m. Nr. 3 (priedas prie „Aušrinės" 1911 m. Nr. 3).

27. Krėvė - Mickevičius, V., prof., Burtai Sėdos parapijoj, TiŽ III (1925), p. 363—366.

28. Krėvė - Mickevičius, V., Burtai Pasvalio par., TiŽ III (1925), p. 366—372.

29. Krėvė - Mickevičius, V., Burtai ir prietarai (Marcinkonys, Ratnyčia, Merkinė, Perloja, Nedzingė), TiŽ IV (1926), p. 487—503.

30. Krėvė - Mickevičius, V., Kerai (užkalbėjimai), TiŽ IV (1926) p. 504—508.

31. Krėvė - Mickevičius, V., Prietarai ir burtai, TiŽ V (1928), p. 629—645 *(žiūr. nr. 1042a—1046.)*

32. Kriaučius, K., Kriaučius apie burtus, „Mūsų Laikraštis", 1930 m. Nr. 7 (59), II. 15 (burtininkės).

33. Kūčių papročiai ir prietarai Lietuvoj, 1929 m., Nr. 72 (Kalėdų nr.) (Užrašyta iš Skapiškio apylinkės; vid. mok. mokinių tautosk. rinkin).

34. Kvailas paprotys (Gustonys, Panevėžio apskr.), „Mūsų Rytojus", 1932 m. Nr. 39 (277), IX. 30, p. 7.

35. Margalis, Prietarai ir burtai, „Viltis", 1909, Nr. 127 (312), IX. 1 (14 d.).

36. Matulaičiutė, O., Prietarai, „Mūsų tautinės tverybos ‚Žiedai'," priedas prie „Ateities", 1911 m. Nr. 6—7, p. 15—16.

37. M. J., Prietarai, „Mūsų tautinės tverybos „Žiedai", priedas prie „Ateities", 1911 m., Nr. 11—12, p. 47.

38. Misevičius, A., Burtai ir prietarai, „Trimitas", 1933 m. Nr. 3 (I. 19), p. 59.

48. Miškinis, J., 300 dzūkų burtų ir prietarų, TiŽ IV (1926), p. 463—475.

49. Natkevičius, Vl. (Vl. Parausvinis), Prietarai, „Vasaros Darbai", (1911 m. Nr. 3 (priedas prie „Aušrinės", 1911 m. Nr. 3).

50. Neišnykęs prietaras (Žeimiai, Kėdainių apskr.), „Lietuvos Aidas", 1932 m. Nr. 5 (1380).

51. Patašius, J., Prietarai ir burtai, „Vasaros Darbai", 1911 m. Nr. 6 (priedas prie „Aušrinės" 1911 m. Nr. 13 ir „Liet. Žinių", Nr. 150—151).

52. *Prietarai* ir burtai „Viltis", 1909 m. Nr. 128 (313), IX. 4. (17 d.).

53. *Prietarai* ir burtai, „Žemaičių Prietelis", 1929 m. Nr. 32 208). VIII. 10.

54. *Prietarai* (Apie nužadėjimą), „Lietuvos Ūkininkas", 1927 m. Nr. 35 (IX. 4).

55. *Prietarai,* „Lietuvių Tauta", IV, kn. 1 (1926), p. 146—155.

56. *Prietarai* (Kur nėra laikraščių, ten prietarai laikosi; Karmėlava), „Mūsų Rytojus", 1932 m. Nr. 31 (269), VII. 5.

57. *Prietarai* — Kad trobos nedegtų (Skapiškėnuose), „Ūkininko Patarėjas", 1933 m.Nr. (200), VII. 27.

58. *Prietarai* (Dingo viltis aitvarą išsiperėti), „Mūsų Rytojus", 1933 m. Nr. 34 (330), V. 2.

59. *Prietarai* (2), „Mūsų tautinės tverybos ‚Žiedai'," priedas prie „Ateities" 1911 m. Nr. 8, p. 24.

60. *Prietarai* (surinko *Vl. Parausvinis* (žr. nr. 49), *Vl. Stp.* (žr. nr. 70), *J. Sondeckis* (žr. nr. 67), „Vasaros Darbai", 1911 m., priedas prie „Aušrinės" Nr. 3 ir „Liet. Žinių" Nr. 59.

61. *Prietaringi* tikėjimai ir darbai (surinko *Katilėlis* (žr. nr. 24), Povilas Golovnia (žr. nr. 18); V.), „Vasaros Darbai", (priedas prie „Aušrinės", 1911 m. Nr. 2 (9) ir „Liet. Žinių" Nr. 34).

62. *Prietaringi* tikėjimai ir darbai (surinko stud. A. Spudas (žr. nr. 68), stud. P. Kl. (žr. nr. 25), V. St. (žr. nr. 70) „Vasaros Darbai", priedas prie „Aušrinės" 1911 m. Nr. 4 (11) ir „Lietuvos Žinių" Nr. 86).

63. *Prietarai* (gydimosi), p. 48—49.

64. *Sėjos* laiką nustato pagal vabzdžius (Gudžiūnai, Kėdainių apskr.), „Mūsų Rytojus", 1933 m. Nr. 37 (333), V. 12.

65. *Senk.,* Burtai (surinkti Didvydžių par., Vilkaviškio apskr), „Mūsų Laikraštis", 1929 m. Nr. 37 (IX. 14).

66. *Suvainiškėnų* burtai, „Panevėžio Balsas" 1931 m. Nr. 37 (393; IX. 13); Nr. 38 (394; IX. 20); Nr. 39 (395; IX. 27) p. 3; Nr. 44, Nr. 45 (IX. 8) p. 3; Nr. 46 (402; XI. 15); Nr. 48 (404; XI. 29); 1932 m. Nr. 9 (417; II. 28); Nr. 19 (427; V. 8); Nr. 21 (429) p. 3; Nr. 25 (433; VI. 19) p. 3.

67. *Sondeckis, J.,* Prietarai, „Vasaros Darbai", 1911 m. Nr. 3 (žr. nr. 60).

68. *Spudas A.* (St. A. Sp.). Prietaringi tikėjimai (žr. nr. 62).

69. *Ščesnulevičius, K.,* Burtai iš žibančios balanos. „Gimtasai Kraštas", 1935 m. Nr. 6, psl. 276.

70. *Steponaitis,* (V. St.) Prietarai (žr. nr. 60).

71. *Tsb.,* Prietaringas paprotys (Gustonys, Panevėžio apskr.), „Lietuvos Aidas" 1932 m. Nr. 187 (1562), VIII. 19.

72. *Tsb.,* Už ką tamsūs žmonės keršija (Butrimonys), „Lietuvos Aidas", 1932 m. Nr. 194 (1569), VIII. 27.

73. *Tumas, J.* Kun., Prietarai ir burtai, „Viltis" 1909 m. 133 (318), XI. 15 (28 d.), p. 3.

74. *Vainutis, J.,* Telšių žemaičių prityrimai, „Viltis", 1908 m. Nr. 63 (98), VI. 1 (14 d.).

75. *Viščiukus* „aprūko", „Mūsų Rytojus", 1933 m. Nr. 35 (331), V. 5.

76. *Vilkų Šlapokšna,* Prietarai (4), „Mūsų tautinės tverybos ‚Žiedai'," priedas prie „Ateities", 1912 m. Nr. 5 (17) p. 40.

77. *Vyt. P.,* Lietuviški Kalėdų prietarai ir burtai, „Ūkininkų Patarėjas", 1932 m. Nr. 51 (107) XII. 23.

78. *Žemaičių* prietarai, „Lietuva", 1927 m. Nr. 221 (2604), X. 1.

79. *Žemaičių Posūnis:* Liaudies kraitis. Mūsų liaudies prietarai. „Žemaitis", 1930 m. Nr. (XI. 16).

1001b. But., Kokie gyvulių ir paukščių balsai ir kaip jie žmonių šaukiami ar mėgzdomi, „Ateitis", 1922 m. Nr. 7, p. 170—171; Nr. 8, p. 199—201.

Žiūr. nr. 1012a, 1051, 1089.

1002. Cappeller M., „Kaip senėji Lėtuvininkai gyveno" (La vie des anciens Lituaniens), dont j'ai donné ci - dessus une traduction suèdoise, contient les parties suivantes: I — Demeures, II — Agriculture, III — Contes et récits des jeunes bergers, IV — Fêtes, V — Baptême, VI — Diverses superstitions. Le Monde Orientale, I (1906) p. 101—133.

LUB Dž. 110. *Žiūr. nr. 819, 820.*

Vertimas vokiškai *(žr. nr. 819)*, MLLG, V, Heft 25. Lietuviškai išėjo 1904 m. Heidelberge (76 psl.). Daug įdomių žinių (apie aitvarus, p. 37). Švedišką vertimą padarė *J. Charpentier* iš 1904 m. leidimo.

1003. Chromopolitanus, Mažmožei isz lietuviu mitologios: „Vienybė Lietuv.", nr. 26 (1893) 309.

Bl 4931.

1003a. Čiapaitė, E., — Mickienė, Senovės valgių apžvalga. „Gimtasai Kraštas", 1935 m., Nr. 3—4 (7—8), psl. 341 (prietarai).

1003b. Čilvinaitė, M., Upynos apylinkės (Tauragės apskr.) butovė. 1. Kerėjimai, čeravojimai, burtai, monai. 2. Bobalės (kaimo akušerės). „Gimtasai Kraštas", 1935 m., Nr. 3—4 (Nr. 7—8), p. 342—349.

(1004. Cicėnas Jeronimas, Daugėliškiniai burtai, Vilnius 1934, 31 [Vilniaus tautosaka]).

1004a. Dainos.

Dainų bibl. čia nesužymėta. Ją yra davęs prof. *V. Biržiška:* „Mūsų tautosaka" III (1931). p. 187—231. Mitologinių dainų, berods, visai maža pėdsakų tėra užsilikę. *Žiūr. nr. 1127.* Mini jas *A. Niemi (nr. 1060)* psl. 256—262. *Plg. nr. 1007, 1015, 1055.* Žiūr. *Raudos nr. 800, 823a, 859, 860.*

1005. (Dambrauskas) A. Jakštas, A. A. Antanas Mierzynski (1829—1907): „Draugija", nr. 9 (1907) 121.

Žiūr. nr. 78, 383.

1006. Daukantas S., „Darbay". „Buda". „Liet. istorija".

Žiūr. nr. 168, 169, 170. Ištrauka iš „Būdo", MLLG, 1885. Nauj. leidimas (1935) red. *J. Talmanto.* Tikyba, 108—197 psl. Plg.*Ivinskis* Z., Simanas Daukantas ir Lietuvos istorija: „Naujoji Romuva", nr. 11 (1936), 247—250. *Ivinskis Z.,* Lietuvių kultūros istorikas Simanas Daukantas: „Nauj. Romuva", nr. 12 (1936) 275—278. Apie Daukantą žiūr. Liet. Encikl., V.

1007. Davainis - Silvestraitis, Patarlės ir dainos..., 1889, 30 p.

Bl 1502. Br 2848.

10 „patarlių"; iš tikrųjų mitolog. padavimai Plg. nr. *713, 736.*

1008. Demereckis B., Apie senovės žemaičių šermenis: „Lietuvių Tauta", I (1907) 145—147.

(1009. Dovydaitis Pr., K. Būga (Jo raštai senovės liet. senovės religijos srity): „Soter", I (1924) 145—146).

Žiūr. nr. 28, 973.

1009a. Dovydaitis, Pr., Lietuvos gintaras. „Gamtos Draugas", populiarus „Kosmo" priedas), 1929 m. VI, psl. 73—86.

2. Gintaras mituose bei poezijose, p. 75—76. Ten (p. 76) Tacito žinios vertimas lietuviškai.

1010. Dovydaitis Pr., Aitvaras: Lietuv. Encikl., I 125—128; Alabathis, t. p. 186—187; Alcis, t. p. 206; Algis, t. p. 296; Apidome, t. p. 822; Aspelenie, t. p. 1280; Audros, t. p., II 58; Auka, t. p. 152—155; Aukštėjas, t. p. 209; Aukuras, t. p. 254—255; Austeja, Austheja, t. p. 276.

(1011. Dudutis, Burtai: „Ūkiškasis Kalendorius ant 1893 m.", 43).

Bl. 5064.

1012. Ekertis, Žemaicziai (Pagoniškos palaikos): „Tėvynės Sargas", nr. 7 (1897).

Bl. 5065.

(1012a. Elisonas, J., Paukščių balsų pamėgdžiojimai, „Kosmos", I-ji ir II-ji (1920—21 m.) metai, p. 95—96.).

Žiūr. nr. 1001b, 1051, 1089.

1012b. Elisonas, J., Keletas folkloro dalykų apie Lietuvos roplių (Reptilia) atstovus. „Kosmos", V (1924), p. 89—97.

1. Gyvatė pantinė. 2. Driežas vikrasai. 3. Žaltys paprastasai. 4. Gluodenas trapusai. (Pradžioje paduota citata lotyniškai apie „Givoite" iš Herberšteino. *Žr. nr. 56).*

1012c. Elisonas, J., Kaip lietuvis sodietis iš gyvulių elgesio spėja orų atmainas. „Kosmos", VI (1925), p. 104—108, 176—184, 235—239.

Žiūr. nr. 1001a, 15.

(1012d. Elisonas, J., Elninių, arba Elnių (Cervidae), šeimos praeitis ir dabartinis jų stovis Lietuvoje, „Kosmos", VIII (1927), p. 177—186, 265—275; IX (1928), p. 123—137).

(1012c. Elisonas, J., Žinios apie vebrą senovės Lietuvoje, „Kosmos", X (1929), p. 385—399).

1012e. Elisonas, J., Keletas žinių apie šerno praeitį ir dabartį Lietuvoje, „Kosmos", XI (1930), p. 11—20).

1012f. Elisonas, J., Keletas folkloro dalykų apie mūsų krašto varles (Amphibia). TiŽ IV (1926), p. 476—485.

(1012g. Elisonas, J., Ožio ceremonijos. „Mūsų Tautosaka", II (1930), psl. 117—126.).

Gamtos folkloro medžiaga *žiūr. nr. 1043—1046.*

1012h. Elisonas, J., Vilkas tautosakoje. „Mūsų Tautosaka", II (1930), psl. 127—144.

Vilkas burtuose, prietaruose, patarlėse, priežodžiuose, legendose ir pasakose.

* 1013. Elisonas J., Mūsų krašto ropliai (reptilia) lietuvių folkloro šviesoje: „Mūsų Tautosaka", III t. (1931) 81—177.

Plg. nr. 135, 238, 301, 315, 865; 488, 879, 1012b.

Pantinė gyvatė. Žaltys paprastasai. Geležinė gyvatė. Driežlai. Geležinė varlė. 81—89 psl. duota in extenso iš šaltinių ištraukos apie žalčių (gyvačių) garbinimą Lietuvoje.

* 1014. Elisonas J., Mūsų krašto fauna lietuvių tautosakoje: „Mūsų Tautosaka", V t. (1932) 3—231.

Keletas žinių apie gyvulių gerbimą senovės lietuviuose, 6—17 p. Paduotos ilgos ištraukos apie gyvačių, paukščių ir k. gyvulių garbinimą. Bestuburiai. Žuvys. Varlės. Ropliai. Paukščiai. Žinduoliai.

1014a. Istorišku vietų aprašymai. Plg. Korespondencijos (žr. nr. 1041). Piliakalniai (žr. nr. 1074a).

Įvairias istoriškas vietas aprašinėjant kartais yra minima gana charakteringų senojo kulto tradicijų bei padavimų likučių. Išrankioti atskirų pastabų nebuvo galima. *Žiūr. nr. 956b, 1025—26, 1086, 1000b, 1119, 1128, Plg. nr. 1075—76, 1080, 1095—96, 1142, 1155.*

1015. Iwinskis Laurynas, Diewajtej Lietuwiu ir Żemajcziu pirm krikszczionisties amžiaus (Pasakos, dainos), „Kalendorius 1864".

Br. 314.

1016. Iwinskis L., Apie dwasiszkus dalykus pas Lietuwiu ir Żemajcziu senowes gadinieje pirm Krikszczioniste prijemus: „Kalendorius 1865".

Br. (Pap.) 1424 a. Rankr. (buvo pas P. Kriaučiūną).

(1017. Ivinskis Z., J. Basanavičiaus raštai senovės lietuvių religijos srityje: „Soter", nr. 2 (1927) 157—158).

1018. Ivinskis Z., Biblijografinė senovės lietuvių religijos ir mitologijos medžiaga: „Soter", nr. 2 (1935) 133—161; XIII (1936), nr. 1 (1936) 55—96, Nr. 2 (1936) p. 54—94.

1019. Jablonskis, Kast., Lietuviški žodžiai Liet. oficij. kalboje.

1020. Jablonskis, K., Archyvinės smulkmenos. Žiūr. nr. 61.

Plg. nr. 10, 41, 61—62, 80, 85—6.

(1021. Janulaitis A., Lietuviškos pasakos, suteikė A. Janulaitis: MLLG, IV Heft 24 (1899) 516—527.

Bl. 5165. Br. 4210.

1022. Janulaitis, A., En. S. Piccolomini bei Jer. Pragiškis.

Žiūr. nr. 81; 1001 a, 19.

1023. Jaroševičius, Lietuvių kryžiai. Vilnius, 1912 (albumas). Basanavičiaus „Prakalba".

Žiūr. nr. 971, Plg. nr. 641, 951a, 973, 1040a.

(1024. J—čius Vyt., Knyga apie senovės lietuvių istoriją, mitus ir dainas italų kalba (G. Salvatori: Storia, miti e canzoni degli antichi lituani). „Lietuvos Aidas", 1930, nr. 134.).

Žiūr. nr. 928.

1025. Jonas Iv., Vilnius (Pilis Gedimino Vilniuje, Aukuras Szventosios ugnies zniczio Vilniuje, Lietuviszkos liekanos). „Tėvynė", 1898, Nr. 2, p. 52—57.

1026. Jonas, Kas yra Rambynas. „Trimitas" 1935 m. Nr. 25, p. 471—472.

1027. Juraitis, J., Mokas. (Apie Moko akmenį). „Žvaigždutė", 1932 m., psl. 80.

1028. Jurgutis, Mitologiszkos smulkmenos. Apie Laumes. „Vienybė Liet.". 1898, Nr. 11.

(Bl 4965).

1029. J. A. V. L., Sengadiniszkas musu gentės paminklas. „Auszra", 1883 m., Nr. 8—10, p. 278—279.

Dievaičio Patrimpo paveikslas. *Žiūr. nr. 958. Plg. nr. 51, 319, 326, 989.*

1030. J. K. Sz., Giltinė ir avykirpės žirklės, „Auszra", 1885 m., Nr. 1, p. 10—13.

Žiūr. nr. 802, 1030.

(1031. Yčas, Jonas, Dr., Mažosios Lietuvos praeitis, (XIII—XX amžių bruožai). Leidiny „Kovo 20 d." 1921 m., p. 24—86.).

Psl. 34—38 tikybos stovis XVI amž. Jurgio Fridricho dokum. (lietuviškai) Tilžės apskr. gyv. (apie pagon. apeigas) 1578 m. *(žiūr. nr. 85),* paduotas in extenso, p. 35—38. Rec.: *Klaipėdiškis, A. B.,* „Švietimo Darbas", 1922 m. Nr. 1—2, p. 108. *Yčas, J. Dr.:* Dėl mano „Maž. Lietuvos praeities" (prie A. B. Klaipėdiškio recenz.), „Švietimo Darbas", 1922 m., Nr. 3—6, p. 440. Visa, kas „Švietimo Darbe" 1919—30 m. laikotarpyje spausdinta ir recenzuota žiūr. bibl. „Švietimo Darbas", Šv. Min-jos knygų leidimo komisijos leidinys Nr. 381 (1919—30 m. rodyklė). Sudarė maj. Aleks. *Ružancovas,* Kaunas 1932.

(1032. Yčas, J., Lietuvių tikyba ir kultūra ir jų vystimasis istorijos eigoj. Paskaita Karaliaučiuje. „Lietuva", 1927 m. Nr. 16 (I. 20).).

Dienraštyje „Lietuvoje" yra tarp kitko tilpę ne maža mokslinio pobūdžio strp. Nėsant prie daugelio metų turinių, sunku susivokti. *V. Bičiūnas.* Kun. Dr. M. Gustaitis „Lietuva", 1928 m. Nr. 5 (autoriaus pasakojimai apie liepos ir ąžuolo simboliška reikšmę Lietuvos mitologijoje ir liaudies papročiuose).

1033. Yčas, J., Simono Grunau XVI a. kronisto reikalu.

Žiūr. nr. 38, 48, 293; plg. nr. 182.

(1034. K—la, Kl., Raganų deginimas Lietuvoje, „Lietuvos Žinios", 1935 m. nr. 4875; „Diena", 1935 m. nr. 27.

1035. Kla, K., Raganų deginimas Lietuvoje. (Iš senų, archyvuose randamų dokumentų.). „Lietuvos Žinios", 1935 m. (Nr. 4875) (VIII. 24).

1036. K—la, K., Rūdijančios dienos. Tikybiniai papročiai iš vysk. Giedraičio dienų. „Lietuvos Žnos", 1935 m., Nr. 175, p. 7.

1037. Klykūnas. J., Šis tas iš mūsų senovės. „Švietimo Darbas", 1926 m. Nr. 6, p. 755—757.

Slaptieji karo keliai. Milžinkapiai. Bažn. istoriniai turtai. Alkakmeniai.

1038. Klimas, P., Lietuvių senobės bruožai.

Žiūr. nr. 58, 184. Rec.: *J. Tumas:* „Mūsų senovė", II (1922) p. 453—58.

1039. Kodatis, B., Apie senovės lietuvių astronominę medžiagą „Kosmos", t. XVII (1936), Nr. 1—3, psl. 10—17; Nr. 4—6, psl. 173—177.

1040. Koncevičius, J., Giltinė ir avykirpės žirklės, „Auszra", 1885 m. Nr. 1.

Žiūr. nr. 1030.

1040a. Končius, Ign., Žemaičių padangės kryžių ir koplytėlių statistika. Atsp. iš „Soter"[1]) VIII (1931), Nr. 2, psl. 36—64; 2) X (1933) Nr. 2, psl. 46—71; 3) XI (1934 m.) Nr. 2, p. 143—168; 4) XIII (1936 m.) Nr. 1, p. 24—54. (Gražios iliustr.).

Plg. nr. 641, 951a, 973, 1023, 1059.

1041a. Korespondencijos. Plg. istoriškos vietos (žiūr. nr. 1014a), piliakalniai (1074a).

Korespondencijose (iš provincijos) yra dažnai medžiagos apie įvairias istoriškas senovės vietas (alkakalnius, gojus etc.), apie burtus, prietarus ir t. t. *Žiūr. nr. 1075—76, 1080, 1095—96, 1142,1155.* Čia yra sužymėta tik nedaug korespondencijų (iš „Auszros", „Liet. Aido" etc.).

1042. Kosarzewski, A., Keli tautotyros mažmožiai iš A. Kosarzevskio rinkinio, TiŽ I (1924), p. 101—123 (bóstwa domowe, p. 105).

Žiūr. nr. 674; plg. nr. 673. Kosarzewskiu jau naudojosi prieš D. Karą Būga, rinkdamas iš jo rankr. mitologijos žinias („Lietuvių Tauta", kn. I, dal. 2, p. 213—214).

1042a. Krėvė-Mickevičius, V., Prof. Padavimai apie Laumes, apie Perkūną, apie Aitvarą. TiŽ III (1925), p. 333—340.

(1043. Krėvė-Mickevičius, V., Mūsų paukščiai. „Mūsų Tautosaka", I (1930), psl. 17—90.).

Gegutė, gandras ir karvelis liaudies burtuose, prietaruose, ir legendose. Berods, turi būti pėdsakų bei reminiscencijų iš gyvulių ir paukščių kulto senovėje. Apie gyvulius ir juos supančią gamtą daug folkloriškos medžiagos yra surinkęs *J. Elisonas, žiūr. nr. 1012a—1012h, 1013—14.*

1044. Krėvė-Mickevičius, V., Mūsų paukščiai tautosakoje, „Mūsų Tautosaka", II (1930), p. 94—116.

Kregždė ir vanagas liaudies padavimuose, burtuose, prietaruose, priežodžiuose ir patarlėse.

1045. Krėvė-Mickevičius, V., Aitvaras dzūkų legendose. „Mūsų Tautosaka", t. III (1931) p. 3—81.

Aitvaras ir moterys. Aitvaras ir pavargėliai. Aitvaras ir žmonės. Rec.: *Balys, J.*, „Vairas", 1931 m. Nr. 10 (t. III), p. 272—273.

(1046. Krėvė-Mickevičius, V., Mūsų paukščiai padavimuose, „Mūsų Tautosaka", t. VII (1933), p. 3—29.

Žiūr. prof. *Krėvės - Mickevičiaus* kiti darbai *nr. 1001 a,* 27—31.

1047. Kriaucziunas, Petras: Mitologiszkos smulkmenos. A. Apie ugnį. B. Apie vandenį. „Vienybė Lietuvninkų", 1898, Nr. 7 ir 8, p. 83—84.

Bl 4978. Br 4153. Žiūr. nr. 752 (iš „Zivaja Starina").

1048. Kuosgalvis, J., Senuju Lietuwiu tikiba, „Tilžės Keleiwis", 1893, Nr. 67.

(1049. Kuprevičius, M., Dr., Senovės gadynės karšinčių tėvų žudymas Lietuvoje. (Žiupsnelis medžiagos senovei rinkti). „Švietimo Darbas" 1927 m., Nr. 4, p. 324—327.).

Visa kas spausdinta „Švietimo Darbe" yra gerai ir sistematiškai sužymėta (1919—1930 m.) rodyklėje, kurią sudarė maj. *A. Ružancovas.* (Šv. M-jos Knygų Leidimo Komisijos leidinys Nr. 381, 1932).

* 1050. Kuzmickis, Zig.: Lietuvių religija, „Kardas" 1931 m. p. 35.

(1051. Liepaitė, E., Gamtos balsų pamėgdžiojimai, „Kosmos" III—IV (1922—23), p. 98).

Lietuvių gamtinio folkliioro daug yra surinkęs J. Elisonas *(žiūr. nr. 1012a—h, 1013—14).* Apie gamtos balsų pamėgdžiojimus žr. nr. *1001b, 1012a, 1089.*

1052. Ličkūnas, St., Apie senovės mūsų laidojimo papročius. „Senovė", neperiodinis Mažeikių muziejaus leidinys, Kaunas 1930, p. 7—8.

Žiūr. nr. 1097a. Plg. nr. 829, 843, 850, 1008, 1052.

* 1053. Linksmūnėlis, J., Keletas bruožų iš senovės lietuvių tikybos. „Kultūra", 1925, Nr. 10, p. 454—460; Nr. 11, p. 526—531.

1054. Matulaitis, St., Lietuvių Tautos istorija. Kaunas 1923.

Iš visų Lietuvos istorijos vadovėlių *(žr. nr. 235)* St. Matulaitis yra daugiausia apie lietuvių religiją pasakęs, p. 37—48, pasinaudodamas P. Klimo bruožais *(žr. nr. 58, 184).* Kiti vadovėliai čia nesužymėti, o tik suminėti vienoje vietoje *(nr. 235).*

1055. R. van der Meulen, Apie lietuviškas vėles. „Vilties" priedas 1914 m. Nr. 3, p. 77—82.

Lietuviškas vertimas (vertė Pr. D(ovydaitis)) paskaitos, skaitytos Leidene religijų istorijos tarptautiniame kongrese (1912. VIII. 9—13) ir atspausdintos: Archiv für Religionswissenschaft, XVII (1914), 1. u. 2. Heft, p. 125—131 (žiūr. nr. 860a). Plg. *Dovydaičio, P.,* pranešimą „Draugijoje", Nr. 69, p. 103.

(1056. Minkevičius, A. Dr., Laumių šluotos, „Mūsų Girios", 1935 m. Nr. 4, psl. 201).

1057. Mitologiszkos smulkmenos. Pasakojimas mano dieduko apie velnius. „Vienybė Lietuvninkų", 1898, Nr. 10.

(Bl 5009).

(1058. Nespausdinti laiškai iš Valančiaus archyvo. Ganytojiški laiškai apie burtininkus. „Literatūros Naujienos", 1935 m., Nr. 11, p. 2).

(1059. Nez(abitauskas), A., Apie Žemaitijos dievukus, „Lietuva", 1935 m., 255 nr.

Plg. nr. 641, 951a, 973, 1023, 1040a.

* 1060. Niemi, A. R., Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.

Žr. nr. 49, 66, 72, 204.

Iš suomių k. išvertė A. Sabaliauskas, Skyriuje „Lietuva istorijos priešaušry" (p. 19—30) randame apie religiją (20 p.), Kęstučio priesaiką (22, 28 p.) Autorius paduoda iš įvairių šaltinių (Lasitius, p. 38) ištraukų apie lietuvių relig. papročius. Psl. 256—262. Mytologinės dainos. *Plg. nr. 1004a.*

1061. N k. J n., Žiloji senovė. Lietuvių sentėvių tikyba. „Trimitas", 1932 m., Nr. 14, p. 272.

1062. N k. J n., Ar garbinę lietuviai stabus? „Trimitas", 1932 m. Nr. 15, p. 301.

1063. N k. J n., Lietuvių dievai ir kunigai. „Trimitas", 1932 m. Nr. 15, p. 301—302.

1064. N(o r e i k a), L.: Senovės lietuvių tikyba. „Vilniaus Kalendorius 1911 metams". Vilnius 1910.

1065. O l e c h n o v i č, Pasakos, pritirimaj. wesełos ir giesmes sudierinimays lietuwiszkay paraszitos. Wilniui 1861 [p. 140]).

Plg. *A. Mierzynski'o,* Romowe *(žr. nr. 383).*

1066. P a d a v i m a i, legendos.

Žr. nr. 139, 642, 657, 668, 710, 736, 803, 825, 825a—25c, 849, 871, 890, 951b.

(1067. P a k u c k a s, Č., Kas yra tie vadinami kaukspeniai? „Gamtos Draugas", populiarus „Kosmos" priedas, Liepos mėnuo p. 106—108, 112. [Įdomus redakc. prierašas, p. 112]).

1068. P a p r o č i a i (įvairių švenčių), apeigos. Plg. burtai ir prietarai (nr. 1001 a, 1—79).

Žr. nr. 675, 693, 697—698, 699, 705, 738, 769, 772, 777, 789, 808, 819—820, 825c, 826, 839—40, 881, 1002, 1091, 1096, 1105, 1139, 1194.

Patarlės, priežodžiai paprastai su senąja lietuvių mitologija ir religija vargu ką bendrą turi. Todėl čia neįtraukta jų bibliografija. (plg. nr. 1007)

1. A. B., Kūčios ir Kalėdos. Iš liaudies papročių. „Lietuvos Aidas", 1932 m. Nr. 292 (1667), XII. 23, p. 5.

2. Artojas, Stabmeldystės laikų papročiai (Vėliuona, Kauno apskr.), „Mūsų Rytojus", 1935 m. Nr. 8 (506), I. 29.

3. Banguolis, P., Užgavėnių tradiciniai papročiai Žemaičiuose, „Trimitas", Nr. 8 (793), psl. 180—81.

* *4. Balys, J.,* Joninės „„Lietuvos Aidas", 1928 m. Nr. 114 (328), VI. 22 (medžiaga iš įvairių istor. šaltinių).

* *5. Balys, J.* Jonas Krikštytojas ir Joninių kultas, „Rytas" 1926 m. Nr. 223 (X. 3), Nr. 236 (XI. 19). Plg. ten pat V. Bičiūno repliką.

6. Bičiūnas, V., Šv. Jonas Krikštytojas ir Šv. Jonas Nepomukas, „Rytas" 1926 m. Nr. 246 (X. 30). (Redakcijos prierašas).

7. B-ys, J., Kalėdų papročiai, „Mūsų Kraštas", 1932 m. XII. 23, Nr. 51 (137), p. 2.

8. B-nas, V., Joninių kilmė ir prasmė, „Trimitas", 1934 m. Nr. 24, p. 471—472.

9. Buračas, B., Sekminės — piemenų šventė. „Ūkininko Patarėjas", 1933 m. Nr. 22 (192), VI. 1.

10. Buračas, B., Užgavėnės Žemaičiuose (Lietuvių liaudies papročiai). „Trimitas", 1933 m. Nr. 9 (III. 2).

11. Buračas, B., Senieji Kalėdų papročiai, „Trimitas", 1932 m. Nr. 51—52 (XII. 21—28), p. 1010.

12. Buračas, B., Kūčios ir jų papročiai. „Sekmadienis", 1933 m. Nr. 52 (203; gruodžio m.).

13. Buračas, B., Užgavėnės Šiaulių apylinkėse. „Ūkininkų Patarėjas", 1934 m. Nr. 6. (II. 8).

14. Buračas, B., Kupiškėnų Gavanas (senovės papročiai kaime), ilustr. „Ūkininkų Patarėjas", 1935 m. Nr. 9, p. 12 (Visa, kas rašyta 1935 m., lengva susekti iš *M. Šneideraitienės:* Lietuviškos tautosakos bibliografijos 1935 m., „Tautosakos Darbai", I (1935), p. 284—304).

15. Buračas, B., Javų sėjos papročiai, „Naujoji Romuva", 1935 m. Nr. 25—26, p. 582.

16. Buračas, B., Trys Karaliai (mūsų tautiniai papročiai kaime), „Ūkininkų Patarėjas", 1935 m. Nr. 1, p. 9.

17. Buračas, B., Jurginės, 23. IV.

18. Buračas, B., Kupiškėnų Velykos, „Ūkininkų Patarėjas", 1935 m. Nr. 16, p. 2 (IV. 8).

19. Buračas, B., Raudos ir raudotojos prie mirusiųjų. Iš Kupiškėnų senovės (Vėlinių proga). „Mūsų Rytojus", 1935 m., Nr. 85, p. 4.

20. Buračas, B., Kupiškėnų rugiapiūtės papročiai. „Ūkininkų Patarėjas", 1935 m. Nr. 34, p. 14.

21. Buračas, B., Šiaulėniškių rugiapiūtės pabaigtuvės, „Jaunoji Karta", 1935 m. Nr. 32.

22. Cemkus, C., Kaip seniau švęsdavo Verbas, „Lietuvos Ūkininkas", 1934 m. Nr. 12 (III. 22), p. 12.

23. Čilvinaitė, M., Šventės ir jų apeigos, „Gimtasai Kraštas", 1935 m. Nr. 2 (6), p. 261—266.

24. Daugeliškis, A., Kalėdų švenčių papročiai, „Jaunoji Karta", 1935 m. Nr. 51—52.

25. Demereckis, B., Pabaigtuvės Žemaičiuose, „Lietuvių Tauta", I, (1), 1907 m., psl. 147.

26. Dovydaitis, J., Kanapinskis ir Lašinskis užgavėnių tautosakoje, „Gimtasai Kraštas", 1935 m. Nr. 1 (5), p. 206—210.

27. Dovydaitis, J., Joninės, „Gimtasai Kraštas", 1935 m. Nr. 2 (6), p. 257—261.

28. G. Pr., Kaimo ir miesto Velykos, „Mūsų Kraštas", 1935 m. Nr. 16 (68), IV. 21, p. 6.

29. Joninių pradžia ir dabartis, „Mūsų Rytojus", 1935 m. Nr. 48, p. 6.

30. Iš žiemos švenčių papročių istorijos, „Lietuvos Aidas", 1930 m. Nr. 293 (1074), XII. 24.

31. Ivošiškis, S. L., Pabaigtuvės, „Lietuvos Aidas" 1935 m. Nr. 197 (VIII.29), Nr. 198 (VIII. 30).

32. Kalėdų papročiai Lietuvoje, „Mūsų Laikraštis", 1935 m. Nr. 51, p. 6.

33. Kazys, Senovės lietuvių laidotuvių papročiai, „Sekmadienis", 1934 m. Nr. 10 (314), III. 11.

34. Koncė, Al., Kam šv. Jono išvakarėse degina stebules. „Panevėžio Balsas", 1926 m. Nr. 4.

35. Ks. Gs., Paslaptingos gyvulių naktys, „Mūsų Laikraštis", 1931 m. Nr. 52 (156), XII. 26, p. 7 (rišama su žila senove).

36. KSŠ., Sekminių šventė Zanavykijoje, „Mūsų Kraštas", 1935 m. Nr. 23 p. 3.

37. Kupiškėnų Gavėnas, „Ūkininkų Patarėjas", 1935 m. Nr. 9 (283), II. 28 (žr. nr. 14).

38. Kzm. Z., Kalėdos ir jų apeigos. „Trimitas", 1928 m. Nr. 51—52 (XII. 21).

39. Laskauskas, L., Ganymo pabaigtuvės. „Žvaigždutė", 1930 m. p. 339—340.

40. M. D., Kalėdų papročiai, „Žvaigždutė", 1926 m. Nr. 10 (XII.).

41. N. A., Trimpos ir Velykos, „Lietuvos Aidas", 1929 m. Nr. 72 (556), III. 28 (Lietuvių pavasario šventė ir jos papročių palyginimas su Velykų papročiais).

42. Pavasario romantika Žemaitijoje, „Diena", 1936 m. Nr. 18 (874), V. 3. p. 2 (papročiai pavasarį, pav., griaustiniui graudžiant).

43. Ragaišis, A., kun., Senovės papročiai Žemaičiuose. „Rytas", 1931 m. Nr. 72 (2118), III. 30 (Stabmeldiški papročiai Luokės vlsč., Beibelio ir Upynos apylinkėje).

44. Senkus, J., Velykiniai lietuvių papročiai, „Mūsų Rytojus", 1934 m. (Nr. 423), III. 30.

45. Senobės paprotys, „Viltis", 1908 m. Nr. 82 (117), VII. 18 (31 d.). (Iš „Sievero — Zapadnij Telegraf: rugiapiūtės pradžioje savotišku būdu (Vidžiuose) pagerbiama Saulė).

46. Senovės lietuvių paprotys pavasario šventė, „Ūkininkų Patarėjas", 1935 m. Nr. 16, p. 1.

47. Serb. R., Velykiniai vaikystės prisiminimai, „Mūsų Kraštas", 1935 m. Nr. 16, p. 8.

48. Šlekys, Vincas, Užmirštos Kapsų Joninės, „Trimitas". 1933 m. Nr. 29 (VI. 29).

49. Tarasenka, P., Senovės lietuvių pavasario šventės (Žeminės, Sekminių ir „rasos" šventės), „Karys", 1927 m. Nr. 22.

50. Trinka, Vl., Užgavėnių ir Peleninių dienos papročiai, „Gimtasai Kraštas" 1935 m. Nr. 1. (5) p. 210—212.

51. Trinka, Vl., Baigtuvių papročiai, „Gimtasai Kraštas", 1935 m. Nr. 1 (5) p. 243—245.

52. Užgavėnės, „Ūkininkų Patarėjas", 1933 m. Nr. 8 (178), II. 24.

53. Vabalkšnis, A., Kada kalba gyvuliai, „Mūsų Rytojus" 1929 m. Nr. 51 (133), XII. 20 („...Tvartuose dirbdavo išsijuosę aitvarai, žmones ir gyvulius nakties glūdumoj smaugdavo slogučiai, klonuose sukinėdavosi valniūkščiai, striuko buko vokietuko pavidalo, apie šulinius ir balas klegėdavo laumės...").

54. Vainikų, dainų ir liepsnojančių laužų šventė (Joninės), „Ūkininkų Patarėjas", 1935 m. Nr. 25.

55. Vaižgantas: Lietuvių papročiai per šventes I. Gavėnas. II. „Šventasai", 1908 m. „Viltis" Nr. 25.

56. Vaižgantas, Lietuvių papročiai per šventes: Velykius. „Viltis", 1908 m. Nr. 44.

57. Vaitkus, J., Joninių šventė, „Trimitas" 1935 m. Nr. 25, p. 461.

58. Valentas, Ap., Kada Dzūkijos žemėje nelabos dvasios šelmavojos, „Diena", 1935 m. Nr. 39.

59. Valentas, Ap., Kaip seniau dzūkai sėją pradėdavo. Lietuvių sėjos apeigos. „Diena" 1935, Nr. 21.

60. Velykų papročiai. „Trimitas", 1933 m. Nr. 15 (IV. 13; palyginimas su lietuvių pavasario švente).

61. Verpstys, Lietuviškos Velykos. „Sekmadienis", 1935 m. Nr. 16, p. 3.

62. Viekšnys, Jonas, Velykiniai papročiai Žemaičiuose, „Diena", 1935 m. Nr. 16.

1069. Parplis: Isz Lietuvos. „Auszra", 1884 m. Nr. 2—3, p. 81—82.

Apie Krivulę ir kt. mitol. liekanas. *Žiūr. nr. 886, 950a, 959, 987, 991, 1069 1088, 1143..*

1070. Pasakos.

Pasakų bibliografija čia pilnai nesužymėta. Tik kai kas iš tų rinkinių, kur galima aptikti senojo kulto reminiscencijų, yra čia paminėta.

Žr. nr. 964—968.

1071. Perkowski, J., Senovės gadynės pėdsakai Telšių apskrity, „Gimtasai Kraštas", 1934, Nr. 2, p. 112—114; Nr. 3—4, 160—163.

Žiūr. papildymai.

1072. Perkūno szwentenyczia i krikszczcioniczka baznycze pawercziama. I. M. V. „Liet. Ceitunga", 1882, nr. 36.

1073. Petkevičaitė, G., Materijaly po narodnoj medicine.

Žiūr. nr. 770 LUB E 4558 (atsp.); *Dž. 1540.* Šalia rusiško teksto lygiagretis tekstas lietuviškai. *Plg. nr. 1001, 17; 1094, 1125.*

1074 a. Piliakalniai. Plg. istoriškos vietos (1014 a), korespon- 1935 m. Nr. 26 (69), VI. 25).

(1074. Petkevičaitė, G., Mūsų senovė, „Panevėžio Balsas", dencijos (1041 a).

Piliakalnių bibliogr. ir jų inventor. žiūr. P. Tarasenkos: Medžiaga *(nr. 1121).* Aprašinėjant senus piliakalnius, dažnai minima senojo kulto tradicijų bei pasakojimų. *Žiūr. nr. 956b.;* plg. nr. *1000b, 1025—26,* 1086, *1119, 1128.*

1075. Pleškys, A., Įpilties piliakalnis ir Alkos kalnas. „Trimitas", 1927 m. Nr. 1, p. 18—20.

(1076. Pleškys, A., Nuo Gargždų ligi Lapių. „Trimitas", 1927 m. Nr. 14).

Pasakojama, kad kadaise ant Dykliaus piliakalnio (Minijos ir Želsvos santakoje) buvę draudžiama net mažiausias medelis nukirsti.

(1077. Pranas, Liudv. Adomas Jucevičius, „Draugija", III (1909) Nr. 30, p. 168—177).

Žiūr. nr. 178—180, 663—66.

Apie L. A. Jucevičių yra dar: *D. D.,* Liudvikas-Adomas Jucevičius, Lietuvos etnografas, „Lietuvių Tauta", I, (1), 1907, p. 84—88. *J. M. Balčiūnas,* Liudviko Adomo Jucevičiaus asmuo ir reikšmė, TiŽ VI (1930), p. 315—349.

(1078. Presas, A., Šv. Jono bažnyčia Zapiškyje. „Lietuva" 1924 m. Nr. 67 m. [III. 21]).

Bažnyčios vietoje buvę pagonių šventykla ir t. t.

(1079. Puryckis, A., Senovės kapų kalnai, „Viltis", 1910 m., Nr. 77).

1080. Pupaleigis, G., Beižonių milžinkapiai, „Rytas" 1927 m. Nr. 181 (1066), VIII. 13.

Aprašoma aukuro liekanos.

1081. Radviliškėnas (A. Sabaliauskas), Senovės kapų kalnai. „Viltis", 1910 m., Nr. 72.

1082. Ragaišis, A., kun., Senovės papročiai Žemaičiuose, „Rytas", 1931 m., Nr. 72.

1083. Ramova, „Tėvynė", 1899, Nr. 5, psl. 118—120.

(Bl 5031). Yra paveikslas, skirtingas nuo Hennenbergerio *(žr. nr. 54).*

1084. Raudonis: Žaltvyszles. „Ukininkas", 1891, 263.

(Bl 5079). Žiūr. nr. 1100.

1085. Raudos. Plg. Dainos (nr. 1004 a).

Žiūr. nr. 800, 823a, 859—860.

1086. Rimkus, J., Apie vieną piliakalnį. „Lietuvos Žinios", 1923 m., Nr. 153 (VII. 14).

Aprašo Šiaulių Kryžių kalną. Pasakoja ten buvus lietuvių pagonių aukurą. *Žiūr. 1074a.*

1087. Savasis (V. Pietaris), Apie Lietuvos senovę. „Žinyčia", 1901 m., Nr. 4—5.

1088. Selimas, Krivė ir Krivulė. (Apie Mierzyńskio veik. „Nuncius cum baculo", žiūr. nr. 387). „Tėvynė", 1897 m., p. 301—304.

Žiūr. nr. 687. Plg. 886, 950a, 959, 987, 991, 1069, 1088, 1143.

(1089. Skardinskas, Vl., Kai kurių paukščių giesmės ir kalbos. „Gamtos Draugas", 1930 m. Balandžio mėn., psl. 78—80).

Žiūr. nr. 1001b, 1012a, 1051.

(1090. S(enkus), J., Apie įvedimą katalikiszko tikėjimo Lietuvoje, „Szwiesa", 1888, Nr. 3).

1091. Senovės lietuvių pasavario šventė. „Ūkininkų Patarėjas", 1935, Nr. 16.

1092. Skardžius, Pr., Kai kurie žodyno dalykai. „Švietimo Darbas", 1928 m., Nr. 7, p. 799—800.

Analizuojama žodžio „auka" kilmė.

1093. Spragaruczio žedas (poparczio), papasakojimas. Žemaicziu ir Liet. Apžvalga, 1894, Nr. 24.

(1094. Spudienė, Em. (užrašė St. A. Spudas), Žmonių medicina. „Vasaros Darbai", priedas prie „Aušrinės" 1911 m., Nr. 4 (11) ir „Lietuvos Žinių", Nr. 86, p. 61—62).

Žiūr. nr. 1001a, 17; 1073, 1074, 1094, 1125.

1095. St., Senosios lietuvių tikybos palaikai Siesikuose (Ukmergės apskr.), „Lietuvos Aidas", 1935, nr. 162 (VII. 18).

1095 a. St., Velnio duobė (prie Taujėnų), „Lietuvos Aidas", 1935 m., Nr. 162. (VII. 18).

1096. Staugaitis, J., kun., Zanavykai. Pirmoji dalis. Zanavykai prieš lenkmetį. „Švietimo Darbas", 1921 m., Nr. 3—4, p. 66—105.

III. Senovės Zanavykų būdas ir papročiai (p. 70—73). V. Naminės Zanavykų apeigos (p. 77—94). Vestuvės, šermenys, krikštynos, talkos. Toliau darbo tąsoje (t. p. 1921 m. Nr. 5—6 p. 108 ir Nr. 7—8, p. 44) sen. liet. relig. klausimui žinių nebėra.

(1097. Steikūnas, J., kun., Senovės kapų kalnai. „Viltis", 1910 m., Nr. 63).

1097 a. Šermenys. Plg. Raudos (žr. nr. 1085).

Žiūr. nr. 27, 62, 85, 829, 843, 850, 1008, 1052.

1098. Šinkūnas, P., Lietuviški žavėtojai ir raganos. „Mokykla ir Gyvenimas", 1930 m., Nr. 6, p. 293—301.

Žiūr. nr. 679, 742, 765, 953a, 1034—35, 1129, 1131.

1099. S(zliupas), J. (Kuoksztis), Lietuviu senoviszkas pantejistiszkas pažvilgis į gamtą. „Auszra", 1884 m., Nr. 7—8, p. 282—283.

1100. Šliupas, Jonas: Vaikszcziojančios žvakelės. „Auszra", 1883, Nr. 8—10, p. 279—282.

Žiūr. nr. 1084.

1101. Szliupas (N.), Lietuv - Latviszkoji tauta po valdžia Kryvio. „Nauja Gadynė", lietuviszkas darbininkiszkas laikraštis. 1895 m., Nr. 29.

1102. Šliupas, J., Lietuvių tauta senovėje ir šiądien.

Žiūr. nr. 221.

* * 1103. Šliupas, J., Lietuvių, Latvių bei Prūsų arba baltų ir jų prosenių mythologija. Kaunas, 1932.

Žiūr. nr. 393. Rec. *Balys, J.* Dr., „Vairas", 1933 m. Nr. 3 (t. VII) p. 403—404.

1104. Šliūpas, Jonas, Dr.: Palyginamoji pasaulio religijų historija. 1936.

Žiūr. nr. 394.

Aisčių arba Baltų (lietuvių, latvių ir prūsų) religija, p. 205—228. Dr. Šliūpas nuo 1918 m. yra parašęs keletą dalykų bendrais religijos klausimais: Palyginamoji eligija. J. Estlin'as Carpenter'is. Kaunas 1926. Moteriškės religija. Pagal Melabe's „The Religion of Woman", Šiauliai 1929.

(1105. Šliūpas, J., Dr., „Morynę veža!" Iš Žemaičių švenčių papročių. „Lietuvos Aidas", 1931 m., Nr. 45 (1123), II. 25.

Žiūr. nr. 1068.

(1106. Šneideraitienė, M., Lietuviška tautosakos bibliografija. 1935 m., Tautosakos darbai, I (1935), p. 284—304.

* 1107. Štuopis, P., Romuva mūsų mitologijoj. „Naujoji Romuva", 1931 m., Nr. 27, p. 638—640.

1108. Štuopis, P., Seniausios aiščių vedybos. „Akademikas", 1935 m., Nr. 1, p. 17—20. 2. Tikyba ir vedybos.

Aisčių vedybos su religin. apeigomis. Vestuvių aprašymų ir jų papročių bibliografija čia liko nesužymėta. Vestuvinės liaudies apeigos yra, žinoma, jau perdaug nutolusios nuo pirmykščių kulto papročių.

1109. Šventės, žiūr. papročiai (nr. 1068, *1—62),* burtai (1001, *1—79).*

1110. Tamulaitis, Vyt., Perkūno kūjis. (Perkūnas, Strauklys, Vaiva). „Žvaigždutė", 1931 m., p. 401—404.

1111. Tarasenka, P., Alkakmenys (alko akmenys) Trakų apskrityje, „Kultūra", 1923, Nr. 1, 25—34.

Plg. nr. 933a, 947, 1037, 1114, 1118, 1150.

1112. Tarasenka, P., Gimtoji senovė. Šiauliai, 1923. II l. 1935.

Žiūr. nr. 225.

(1113. Tarasenka, P., Panerio pirmykštės kultūros sodybos. „Kultūra", 1924 m., Nr. 7—8).

1114. Tarasenka, P., Rambyno alkvietė, „Klaipėdos Žinios", 1924, Nr. 115.

Žiūr. nr. 933a, 947, 1037, 1111, 1118, 1150.

(1115. Tarasenka, P., Kretingos stabakūliai. „Klaipėdos Žinios", 1924 m., Nr. 160 ir 161).

(1116. Tarasenka, P., Tauralaukių Velnio akmuo. „Klaipėdos Žinios", 1924 m., Nr. 193).

(1117. Tarasenka, P., Kretingos mengirai, „Krivulė“, 1925 m., Nr. 1).

1118. T(arasenka), P., Senovės lietuvių šventyklių vietos — alkvietės. „Lietuva“, 1926 m., Nr. 288 (XII. 22 d.).

1119. Tarasenka, P., Mūsų senovės liekanos. „Trimitas“, 1927 m., Nr. 5.

Nedzigės bažn. akmuo su žalčio atvaizdu, gal iš pagonystės laikų etc.

* 1120. Tarasenka, P., Senovės lietuvių šventovės, „Švietimo Darbas“, 1926 m., Nr. 6, p. 706—715.

1121. Tarasenka, P., Priešistorinė Lietuva. 1927.

Žr. nr. 226. Rec.: *P. Šinkūnas,* „Švietimo Darbas“, 1927 m. Nr. 4, p. 370.

1121 a. Tarasenka, P., Lietuvos archeologijos medžiaga. 1928.

Žiūr. nr. 227. Rec. *J. Balys,* „Švietimo Darbas“, 1929 m. Nr. 8, p. 776.

1122. (Tarasenka, P.), Akmenys (kulto), Lietuv. Enciklopedija, I, 161—162. Alkos kalnai, t. p. I, 324.

1123. Tarasenka, P., Akmuo „Laumių stalas“, „Gimtasai Kraštas“, 1934 m., Nr. 1, p. 48.

1124. Tarasenka, P., Apeiginiai Lietuvos piliakalniai, „Židinys“, 1935 m., p. 409—418.

(1125. T(arvydas), B., Apie prūsų stabmeldybę, apeigas ir papročius, vert. Petro Dusburgo „Cronica terrae Prussie“, III, 5, „Naujoji Romuva“, 1931 m., Nr. 5, p. 120.

Žiūr. nr. 44.

(1125a. Tiškus, Vl., Mūsų liaudies medicina, „Medicina“. 1931 m., Nr. 7, p. 4).

Žiūr. nr. 1001a, 17; 1073—74, 1094.

1126. Totoraitis, J., Senovės liekanos ir mitologiški atminimai. „Šaltinis“, 1906 m., Nr. 22, 24—25, p. 342, 376 ir 391.

Šio strp. tąsa *žr. nr. 1127.*

* * 1127. Totoraitis, J., Senovės liekanos ir lietuvių mytologiški atsiminimai, Lietuvių Tauta, kn. I, dal. 2, 1908, p. 177—204.

Žiūr. nr. 1004a.

Yra sužymėta tarp kitos įdomios medžiagos mitologiškų dainų.

(1128. Totoraitis, J., Liškevos piliakalnis ir Vokės raganos. Lietuvių Tauta, kn. I, dal. 2, 1908, p. 204—208).

1129. Tučas, P., Ragana ant laužo Ukmergėje. „Lietuvos Aidas“, 1936 m., Nr. 130 (2746), III. 20, p. 4.

(1130. Tumas, J., kun., Apie lietuvių namą. L. M. Dr-jos visuot. 1907—08 metų susirinkime paskaita (1908. IX. 5—6 (18—19 d.), „Draugija“ 1908, p. 105).

1131. Tumas, J., kun., Kalbamieji žmonės, „Švietimo Darbas“, 1921 m., Nr. 3—4, p. 116—120; Nr. 5—6, p. 3—10.

Žiūr. nr. 679, 742, 765, 812, 953a, 1098, 1034—35, 1129.

(1132. T u r a u s k a s, J. (R. M.), Senovės kapų kalnai. „Viltis", 1910 m., Nr. 68).

1133. V. B., Vysk. M. Valančiaus gadynės papročiai ir prietarai. „Gimtasai Kraštas", 1934 m., Nr. 1, psl. 51—52.

Meškininkai (kaip jie su savot. papročiais priiminėta), burtininkai, pakaruoklių savot. laidojimas. Iš vysk. Valančiaus gan. laiškų ištraukos.

(1134. V a i d i l a s, P., Devintas Rusijos archeologų kongresas, „Varpas", 1893 m., Nr. 9).

Yra atpasakotas Mierzyńskio referato apie Krivę *(žiūr. nr. 382)* turinys.

(1135. V a i s g a m t a s: Vaisiû dievaitis, „Auszra", 1883 m., Nr. 4, p. 97).

(Žodžių paaiškinimas prie L. Kondratavičiaus vertimo „Margis").

* 1136. V a l a n č i u s (Wołonczewskis), Motiejus, Žemaijtiu wiskupiste.

Žiūr. nr. 233, Plg. II. p. 168—196. Vysk. Valančius nurodo dar 17-me amž. labai daug senojo kulto reminiscencijų, žavėjimų, etc. (II d., 178—196 p.).

1137. V a l a n č i u s, M., Palangos Juzė, par. 1869.

Aprašoma žemaičių papročiai, vestuvės etc. *žiūr. nr. 1068.*

(1138. V a r n a s, kun., Senovės kapų kalnai, „Viltis", 1910 m., Nr. 63).

1139. V a s a r o s saulėgrąžų šventei artėjant. „Trimitas", 1933 m., Nr. 24 (VI. 15).

1140. V e c k e n s t e d t, Edm., Mytai, pasakos ir legendos Žiamaicziu. Lietuviszkai iszguldė J. S z l i u p a s. I dalis. Plymouth, Pa. 1897 (191 psl.). Atsp. iš „Vienybė Lietuvninkų", 1897, Nr. 15—33, 35—51.

Br 3996, 3999. Žiūr. nr. 889. Rec.: (vok.) *J. Bs.*, „Auszra" 1883 m. Nr. 8—10, p. 272—277.

1141. V e c k e n s t e d t, Edm., Mytai, pasakos ir legendos Žiamaicziu. Lietuviszkai išguldė J. S z l i u p a s. (II dalis). Plymouth, Pa. 1900. Atsp. iš „Vien. Lietuvn." 1898, Nr. 1—50, 1899, Nr. 1—14.

Br 4489 (tiksliai sužymėta), plg. ten *nr. 4153, 4315. Žr. nr. 889.*

1142. V ė v(e r s y s), Betygala (korespond.), „Auszra", 1885 m., Nr. 2—3, p. 61.

Apie senojo tikėjimo dievus. *Žiūr. nr. 1041.*

1143. V ė v e r s y s, Dar apie krivulę. „Auszra", 1885 m., Nr. 2—3, p. 64.

Žiūr. nr. 886, 950a, 959, 987, 991, 1069, 188, 1143.

1144. V e v e r s y s, Diena priesz szventą Joną (apie Panevėžį). „Varpas"; 1889 m., Nr. 6, p. 83—84 (Papročiai).

Žiūr. nr. 1068.

1145. V i d i v u t o vėliavos antrašas (minimas pas Grunau, K. Jaunius), „Vilniaus Žinios", 1905 m., Nr. 55.

Plg. nr. 977—78, 983. Vidiv. vėl. iliustr. žr. „Ūkininko" 1927 m. Nr. 19 (V. 5).

(1146. V i n g e l a, A., Ten, kur Girinis viešpatavo (įspūdžiai iš lietuviškos „taigos"). „Mūsų Kraštas", 1935 m., Nr. 23, p. 3).

(1147. Volteris, Ed., Prof., Apie senovės lietuvių tikybą.
Paskaita Liet. Mokslo Draugijos visuotiname susirinkime, 1908 m. rugpiūčio mėn. 5—6 d. (18—19). Pranešimas „Draugija", 1908 m., p. 105.

(1148. Wolter, E., (Lokavos kalns). Gidymai su burtais. Burtai MLLG V (1911), p. 198—202).
Žiūr. nr. 1001a.

(1149. Volteris, E., Kai kurie iš senovės Lietuvos gyvulių. Iliustr. Lietuva, 1927, Nr. 38 (91), p. 306—307).
Plg. nr. 1012c, 1012d, 1012e.

1150. Volteris, E., Alkiai ir alkvietės — Lietuvos šventovės ir jų vadinimas. „Akademikas", 1933 m., Nr. 4.
Žiūr. 933a, 947, 1037, 1111, 1114, 1118.

1151. Volteris, E., Vytauto Didžiojo laikų laidotuvės ir žmonių aukojimas. „Akademikas", 1933 m., Nr. 6.

1152. Volteris, E. Prof., Aisčių kilmės ir protėvynės klausimas. „Akademikas", 1936 m., Nr. 13—14, p. 263—264.
Lavonų deginimas.

1153. Volteris, E. A., D. L. Kunigaikščio Kęstučio 1351 metų priesaika ir senieji lietuvių prietarai. „Židinys", 1936 m., Nr. 4, psl. 453—455.
Volterio kiti čia suminėtieji dalykai, *žiūr. nr. 36, 40, 41, 47, 60, 65, 69, 72, 85, 98, 99, 149, 361, 464, 536—640, 634, 635, 786—793, 794—794n, 795a—795e, 889, 893—902, 924, 1147—1152.*

1154. Ž. Senovės lietuvių tikėjimas, „Vilniaus Rytojus", 1930 m., Nr. 29, 30.

1155. Žagaras, A. I. B., Nauj. Žagarė (koresp.). „Auszra", 1885 m., Nr. 10, p. 355—56.
Minima Raktuvės piliakalnis. *Žiūr. nr. 1041.*

1156. Žilevičius, J., Mitologinė lietuvių muzikos pradžia, „Naujoji Romuva", 1936 m., Nr. 43, p. 840—841.
Sutrumpinta ištrauka iš J. Žilevičiaus veikalo, paruošto spaudai — „Muzikos Žinynas".

1157. Žilius, Jonas, Jonila, Istoriškai mitiški padavimai. 1 knyga Palemonas ir jo padermė. Klaipėda 1928 (68 p.).
Maišoma dievų mitologiški vardai su įvairiais legendariškais XI—XIII amž. kunčiais. Apskričių dievai — globėjai etc.

1158. Žilius, J. J., Istoriškai mitiški padavimai. 2 knyga. Liet. karalius ir jo giminė.
Žiūr. nr. 396. Rec.: *B. Sruoga*, „Liet. Aidas", 1928 m. Nr. 222.

1159. Žilius, J. J., Istoriškai mitiški padavimai. 3 knyga: Prutėnas ir Vaidevutis. Klaipėda 1929 (62 p.).

1160. Žilius, J. J., Istoriškai mitiški padavimai. 4 knyga. Gelionas ir Kurkas.
Žiūr. nr. 395. Visos keturios knygos yra tikras įvairiausių dalykų mišinys. *Plg. nr. 377—78, 648* (apie Kurką).

1161. Žiurlys, J., Dr. Edm. Veckenstedtas mūsų tautosakos falsifikatorius? Mūsų Tautosaka, III (1931), p. 181—187.
Žiūr. nr. 889.

IV. PAPILDYMAI.

1. Šaltiniai.

1162. Annuae Litterae Societatis Jesv anni 1600. Antverpiae 1618. In min. 8°.

Psl. 564 apie lietuvių (švęstus) dievų akmens: *„Alibi lapides non parui in horreis, in terra defossi, superficie plana sursum versus, non terra sed stramine contecti asseruantur, quos Deyves appellant, atque ut custodes frumentorum et pecorum religiose colunt. Focus ipse ita ab omnibus observatur religiosè, it nemo accedere propriùs audeat; quòd si quis eum attingat, cum confractum iri credunt. Mactant porcellum lactante omni parte nigrum, quem coctum pater et mater familias, cum anu sacrifica comedunt; particulas autem tam ex porcello, quam ex aliis cibis, si qui forte parati fuerint, cum ter novem buccellis panis, anus in horreum defert, ubi dictum Deyves sola, remotis omnibus, placat. Ad quendam rusticum e morbo decumbentem daemon, specie deum referens venit, suadens, vt si pristinam recipere vellet salutem, pateram ceruisiae sibi quotannis offerret, et sextaferia ab omni opere abstineret. Alius galli (551) nam ad ripam fluminis sacrificium annuum offerebat, quod aliquando in eius fluminis transitu grave periculum adiisset: illa oblatione placatum sibi fluuium reddere studebat. Nonnulli, quoties nascitur infans, ad lacum dedecunt hoedum, ibi capite et pedibus praecisis, truncum in lacum iniiciunt: quo ritu Deo gratias agunt, quod partus sit editus feliciter. Vulgo credunt feminam, quae non placato prius Deyves, Christiano eum non colenti nuberet, macie confectum iri; pecora, si quae in domum mariti, non facto pro illis oblatione, adduceret, esse interitura. Hos lapides, primum quidem aegre, ut demonstraret, adduci, potuere, veriti ne quod malum grave in poenam numinis violati incurrerent. At vbi viderunt impune a nostris suos deos abiecte tractari, et pedibus conculcari, stultitiamque suam rideri; tum et ipsi accurrere intrepidi, lapides effodere, suamque in tam vilibus diis colendis stultitiam ridere et admirari non cessabant“.* Psl. 978: *„Quidan rudissimi villani, opera nostrorum, prauam exuere consuetudinem colendi lapidem quendam, quem horrei ac foecundatis, domesticae felicitatis deum putarunt“.* Cituota iš *E. Volterio:* „Perkunastempel und litauische Opfer — oder Deivensteine, MLLG IV (1899), 393—395.

1163. Bednarski Stanisław Ks. T. J.: Geneza akademji wileńskiej. Odbitka z „Księgi pamiątkowej ku uczczeniu 350 rocznicy założenia uniwersytetu wileńskiego“. Wilno 1929.

Duota ištrauka iš „Archivum Societatis, dział. Poloniae, tom 50, folio 48: (Blogas katalikų Bažnyčios stovis Lietuvoje). *„Parochiae autem utriusque Episcopatus vix 800 numerantur. Haec ruditas multa secum incommoda trahebat, inde enim nascebatur, quod serpentes, viperas, aliasque creaturas pro diis colebat, varia sacrificia animalium, boum, porcorum, ovium, caprarum, gallorum, gallinarum illis offerebant. Alii deos segetum, alii pecorum, alii alios prout caeca gentilitas tradiderat mordicus retinebant“...*

1164. Brand J. A. (1647—1691): Reisen durch die Mark Brandenburg, Preussen, Churland, Lievland... wie auch der Litthauer Lebensart, Gottesdienst, allerhand Ceremonien... angemercket etc. Wesel 1702, 23+516 in 8⁰.

LUB Cs 853. Br 111.

99—101 *Begräbnüss — Ceremonien der Litthauer* (lietuv. tekstai). 101—102 *Beygläubige Gewohnheiten der Litthauwen* (Ypatinga — šventa liepa; *„...aberglaubisches volck es und koennen die übrige reliquien des Heydenthumbs nicht gantz aussgerottet werden"),* liet. k. žodynėlis, dainos.

1165. Chytraeus, David. Chronicon Saxoniae et vicinarum aliquot gentium, 1500—1593. 1593.

De russorum religione, ritibus nuptiarum, funerum, etc. Epistola ad D. Davidem Chytraeum recens scripta, 1582.

1166. *Corpus constitutionum Prutenicarum, oder Koenigliche Preussische Reichs-Ordnungen, Edicta und Mandata... in drey Theil, ...herausgeb. v. D. George Grube, Königsberg 1721.

LUB Fs 517.

I Teil, 72 psl.: *Recessus Generalis der Kirchen — Visitation Insterburgischen und anderer Littawischen Embter im Hertzogthumb Preussen. De anno 1638:* apie burtininkus, žynius etc. *(„Von den Wahrsagern und Ziegeinern),* tekstą žiūr. nr. 86. Ištrauką paduoda *K. Jablonskis:* Lietuviški žodžiai Lietuvos oficijalinėje kalboje, 1936, 20—21. II Teil, psl. 41: *Land-Ordnung von Anno 1640: „Von Zauberey und Bockheiligung. Nach dem Zauberey in unserm Lande gemein und auch die Bockheiligung bey den Sudawen noch in Ubung sein mag, wollen wir alten unsern Ampt — Leuten... befohlen haben, fleissig darauff su sehen, und wo jemands befunden, es sey Mann oder Weib, so Zauberey treibet, oder dem Bockheiligen, und dergleichen Dingen anhaengig ist, soll es uns anezeiget werden, und... gestraffet werden.* 66 pus.: *Landesordnung von* Anno 1640, cap. 4: *„Weil auch die Zauberey, Wahrsagen, Buessen und was des Aberglaubischen Wesens mehr ist, sehr gemein wird, das man mehr solchen Leuten als Gott und seinem Worte nachlaeuffet, als sollen dieselbigen vom Leben zum Tode mit dem Schwerdt gestraffet werden..."* Psl. 382—383: *„Wegen des Processes in Hexensachen von Anno 1714.*

1167. David, L., Preussische Chronik.

Žiūr. nr. 42. Bd. I p. 23—64. Aprašyti prūsų dievai, Videvuto vėliavos rašto paveikslas (p. 40) etc.

1168. Decretales Summorum Pontificum pro regno Poloniae et Constitutiones Synodorum provincialium et dioecesanarum regni ejusdem ad summam collectae. Editae cura et studia Zenonis Chodyński et Eduardi Likowski. Tomus III (Complectens librum IV. et V. Decretalium et in Additam. Decreta Congreg. Decan. Dioc. Gnesn. et Posnan.). Posnaniae 1883.

Titulus XXI. *De sortilegiis* (psl. 194—197). Cap. III. Psl. 196: „Vilnensis an. 1717. *Pastoribus, inquit, animarum inculcamus, quatenus sagas et maleficos a pernicioso illo cum daemone commercio in concionibus et catechismis dehortentur et deterreant".*

Cap. VI. Recensentur et damnantur nonullae superstitiones vigentes in Samogitia: Pastoralis Karpiana. (Žiūr. nr. 1177). *Adhuc vigent in hac dioecesi*

aliquae reliquiae paganismi et vanae observationes, quales sunt: 1) dum tonitru prima vice auditur, prostrati capite terram quatiunt et se invertunt. 2) In festo S. Joannis Baptistae in pagis et oppidis ignes succeduntur et ad eos congregati, maxime juniores, per ignem saltant, choreas ducunt, totam noctem in hac laetitia ac petulancia traducunt. 3) A Nativitate Dni usque ad Epiphaniam vespere mulieres fila ducere habent pro peccato, sed eo tempore convenientes in unam domum, maxime juniores, in solescunt, cum occasione proxima offensae divinae. 4) Feria 2 et 3 Paschatis perfundunt se aqua invicem excedendo etiam modum perfusionis, puellas aquis immergendo. 5) Feria 4 Paschatis vacant ab opere servili et tanquam celebrem habent, ne isto anno grando, tempestas frugibus noceat, et vulgo vocatur ista dies: Ladą Diena(!). Has et similes vanas observationes mandamus omnibus curatis, ut eas tanquam praeceptis Decalogi adversantes, tum verbo in cathechismis, tum aliis modis suaviter et fortiter eradicare studeant.

1169. Dusburgo kronika.

Žiūr. nr. 44. Sudeginimas su apeigomis vokiečio, part. 3, c. 5. Apie švęstus arklius (part. 3 cap. 5), žiūr. koment. Scr. rer Liv. I p. 54, psl. n.

1170. Gerullis, Georg, Dr., Die altpreussischen Ortsnamen, gesammelt und sprachlich behandelt. Berlin und Leipzig 1922.

Vietovardžiuose (žemės vardyne) yra likę daug senojo kulto pavadinimų. *Dewitte* (114, 28 p.), *Dewslauks, Dewune, Dewynne, Dievupelis, Diwite, Kaucaliskis* (p. 58), *Kaukelawke* (p. 201), *Kavken* (p. 234), *Kurke* (paprastai yra tie žodžiai su paaiškinimais), *Alkayne* (138), *alka, Laumygarbis* (234 p.), *Patollen* (234 p.). Įvairiausiose formose užtinkama: *Kaukenynen, Kaukėnai, Kaukeyne,* ir t. t. *Laumygarbis* (242 p.), Milden (p. 34). *Potollen* (254, 94; 5). *Ragow, Ragav, Romaw* (p. 88)), *Rome, Romiten, Rummowe, Šventybrastis, Stabegaide, Stabayen, Stabelauken, Svent, Swenwtegarben, Swentyn, Swyntheynen, Swinteyn* — šventainė, etc. Rec.: *K. Būga:* TiŽ I (1923) p. 420—421. Plg. nr. *34, 35, 62, 64, 76, 91, 165, 1181, 1182.*

1170a. Giedraičio laiškas jėzuitų generolui.

Žiūr. nr. 47. Aleks. Brückner, Dzieje kultury polskiej, t. II (1931) psl. 371 (lenkiškas teksto vertimas).

1171. Hartknoch, Chr., Alt-und Neues Preussen.

Žiūr. 52. Das V. Capitel: *Von denen zum Gottesdienst gewidmeten Oertern bey den alten Preussen* (p. 115—146; p. 116 ir 139 yra tas pats prūsų Romovės paveikslas su tradicine trejybe) . Das VIII. Capitel: *Von den heidnischen Pfaffen der alten Preussen* (p. 146—155). Das IX. Capitel: *Von der alten Preussen Goetzendienst* (p. 155—166). Das X - Capitel: *Von den alten Preussischen Festtagen* (p. 166—175). Das XI - Capitel: *Von den Hochzeiten der alten Preussen* (p. 175—180). Das XII - Capitel: *Von den Begräbnüssen der alten Preussen* (p. 181—191). Das XIII - Capitel: *Von der alten Preussen Hauszhaltung und gemeinem Leben* (p. 191—218. Plg. tokius pat Hartknoch'o traktatus lotyniškai *nr. 51* (§ 2 — § 7). Naudota Metrop. kunigų semin. egz.

1172. Hartknoch, Chr., Preussische Kirchen-Historien. Darinnen von Einführung der christlichen Religion in diese Lande, wie auch von der Conservation, Fortplanzung, Reformation und dem heutigen Zustande derselben ausführlich gehandelt wird. Frankfurt am Mayn und Leipzig 1686.

Psl. 39, 152, 179, 190, 211. Naudota *K. Jablonskio* egz. *Plg. nr. 51, 52.*

1173. Heinrici Chronicon.

Žiūr. nr. 55. Kronikos psl. 39 (relig.). Atitinkamos vietos Scr. rer. Livon I p. pagonių burtai, žr. komentarai psl. 55, pstb. p.); p. 66 (livių dievas — medis; žr. koment. psl. 66—67, pstb. I, Oliverus Scholasticus); p. 90 (pom. gyvenimas, moterų pasikorimas; žr. koment. t. p. pstb. e ir pstb. f.); psl. 108.

1174. Jacobson, Heinrich, Friedrich, Dr., Geschichte der Quellen des Kirchenrechts des Preussichen Staats, mit Urkunden und Regesten. Erster Theil: Die Provinz Preussen und Posen. Erster Band: Das katholische Kirchenrecht. Königsberg i. Pr. 1837.

Žr. nr. 63. 1—242 p. (kat. bažn. teisės istorija). 1—328 p. Anhang: Urkunden — Sammlung. Nr. 7 (p. 20—59): Statuta Provincialia Concilii Rigensis anno 1428 congregati *(žr. nr. 63).* Nr. 8 (p. 59—72): Statuta provinciae Rigenses d. a. 1428 abbreviata (psl. 64—65): *„...qui reiectis fiducia creatorum et sufragiis sanctorum* (64 p.) *a creaturis, videlicet a tonitruo quod deum suum appellant, a serpentibus, vermibus, anibus et arboribus etc...“* (p. 65; *žr. nr. 63).* Nr. 52 (psl. 127—180): Statuta synodalia ecclesiae Sambiensis edita Regiomonti c. a. 1427 (psl. 287: Sauferei, Trinken; p. 292: Kindelbier).

1175. Jacobson, H. Fr., Die Quellen des Kirchenrechts des Preussischen Staats mit Urkunden und Regesten. Erster Teil: Die Provinz Preussen und Posen. Zweiter Band: Das evangelische Kirchenrecht. Königsberg i. Pr. 1839 (Geschichte d. Quellen des evangelischen Kirchenrechts der Provinzen Preussen und Posen).

Žr. nr. 63 Psl. 69 Recessus Generalis (tik paminėtas). Psl. 1—408 (bažn. teisės istorija). 1—225 p. Anhang (Urkunden — Sammlung). *Nr. (3 Urkunden — Anhang): Landesordnung von 1526): [Psl. (12)]: „Art. 32 Von zauberey vnd Bockheyligen. Nachdem Zaubery In vnserem Landt vnnd sonderlich das pockheyligenn auf Samlandt etwas gemain ist, wollen wir allen vnnsern Amptleuten Auch denen vom...“ Nr. 8 Verordnungen gegen verschiedene abergläubische Missbräuche, 1541:* (psl. 20—21) *„...sönderlich mit opfferung der wichsenen bilder jnn menschlicher gestalt... nicht minder wichsene krentze.* Nr. 14. Andreas Ossiander's Visitations — Fragepunkte, 1551. (psl. 48): 1) *„ob nicht ymand sey, der da Abgotterey vnnd falschen Gottes Dinst treybe, heimlich oder offenlich.* 2) *Ob nicht ymand sey, der da Zauberey treyb oder ime andre mit Zauberey lass helffen oder dienen...“* Naudota prof. A. Janulaičio egz.

1176. Jeroschin, Nicolaus, Kronike von Pruzinlant. Scr. rer. Prussicarum, I (1861) psl. 348, eil. 4020 sqq.

Apie Romovę, Krivę etc. Plg. Dusburgo kron. III c. 5 *(žr. nr. 44).*

1177. Karp, Michael, Josaph., Epicopus Samogitiensis. Epistola Pastoralis ad clerum dioecesis Samogitiensis ex mandato illustrissimi, excellentissimi ac reverendissimi domini, D. Josaphati Michaelis Karp, Dei et Apostolicae Sedis gratia episcopi Samogitiensis. Edita et impressa anno domini 1737. Vilnae (Typis Academicis Societatis Jesu).

Caput III. De maleficis et superstitiosis (p. 14): *„...notitiam accepimus, quod in hacce Dioccesi Nostra Samogitiensi quidam Nobiles... non verentur mulieres ex levi imo levissima aut penitus nulla conjectura sibi de maleficiis suspectas per aqua-*

rum supernatationem experiri, easq; tandem torturis gravissimis afficere; ...igne etiam vivas comburere, aut alio genere mortis enecare..." Psl. 16 (apie Žemaičių prietarus, žr. nr. 1168).

1178. Kleinas Danielius: Neu Littauisches ... Gesangbuch ... — Naujos giesmjų knygos .... Karalauczuje 1666.

Įžangoje yra įdomios lotyniškos eilės su lietuviškais deivių vardais. Plg. *J. Gerulis:* Senieji lietuvių skaitymai, 1927, 302.

1179. Krollmann, Chr., Eine merkwürdige samländische Urkunde. AF, XI Jahrg., Heft 1 (1933), p. 32—38.

Statuta Sambiensis episcopi (für die Geistlichen seiner Diözese). Apie šermenis, p. 34. Psl. *„Item a crapula et ebrietate et illo abuso (!) potandi, quo se ad equales potus et immoderatos obbligant, et a potacionibus Pruthenorum, que serme dictuntur, et ab illis eciam, que fere ad medium noctis vel ultra se extendant, abstineant diligenter*". Žiūr. nr. 27, 61.

1180. Kromer, M., Polonici Regni cum adiunctis provinciis descriptio, išl. in Scriptores rerum Polonicarum, Krakòw, 1894, t. XV, psl. 174.

„...Reperiuntur tamen multi inter silvas degentes, praesertim in Samagitia, qui solem et lunam, serpentes, arbores eximias et lucos seu praesides eorum, daemonios et lares pro diis colunt. His lac, mel, fruges et cibos coctos libant, mortuis etiam inferias super sepulchris ponunt et incantationibus magicaque arte multum utuntur". Tą ištrauką mini *J. Fijalek:* Uchrześcijanienie Litwy przez Polskę. Polska i Litwa w dziejew. stosunku, 1914, p. 301, pst. 1.

1181. Kurschat, Friedr., Littauische-deutsches Wörterbuch. Halle a. S. 1883 (p. 529).

Apgėbai, Jagaubis, baubis, wėlnias, welniawà, welniksztis, wèls, wėlės, diėwė, deiwės, giltinė, deiwys, Kaukanius, Kaukas, Kaukoras, Kaukiėnai, kirvis, krivule, Gabiáuja, Gabwartas, bildukas, bangputys giltinė, graudulinis, Pykùlas, Lauksargiai, laumė, laumžirgis, monai, Žemijna, Žempati, Žynė. Žiūr nr. 34, 35, 62, 64, 76, 91, 165, 1170.

1182. Lietuvos apgyventos vietos. Pirmojo visuotinojo Lietuvos gyventojų 1923 m. surašymo duomenys. Finansų Ministerija. Centralinis Statistikos Biūras. Kaunas 1925.

Vietovardžiuose yra daug mitologiškų liekanų: *Aitvariškiai, Laumaičiai, Laumakiai, Laumalinkos, Laumėnai, Pašventupės, Šventybrastis, Apidėmės (Apidomės)* km., *Epidėmės* km., *Dievaičiai, Dievogalos, Dievalis, Raganiškiai, Raganynės, Ragiškiai* etc., *Vaideliotai, Vaidylai, Vaidilionai, Šventupis, Šventarėčius* ir t.t. *Kaukalnis* (Alvito v.), *Velniakalnis* (Rok. v.), *Paalkupė* (Pan. apskr.), „Vyr. Žinios", Nr. 261, 262. Žemės vardyne yra daug tokių reminiscencijų. Žiūr. registerius (vietovardž.): Istorijos Archyvas. XVI-tojo amž. inventorius, išld. *K. Jablonskis,* Vyt. D. un-to bibl. leid. 1935. Akty Vilenskoj kommisiji t. I— XXXIX (1865—1915). Litovskaja Metrika (Russkaja istorič. biblioteka, t. XX, XXVII, XXX, XXXIII), Opis dokumentov Vilenskago Centralnago aschiva drevnich aktovych knig. 1901—1913 (t. I—X) ir kt. rinkiniai. *Žiūr. nr. 34, 35, 62, 64, 76, 91, 165, 1170, 1181.*

1183. Lites ac res gestae inter Polonos ordinemque cruciferorum. Tomus II, Posnaniae[2] 1892.

Psl. 137 „...ex alia parte fluvii predicti Nemen silva dicta Ventus, que alias Sancta in paganismo vocabatur..." (Vėliuonos apylinkėje).

1184. Liv-, Esth-, und Curländisches Urkundenbuch, herausggb. von F. G. v. *Bunge*, I (1853).

Livonijos ordino sutartis su sariečiais (ezeléčiais), sk. 224 (nr. 169): *„Interim si quis ritu gentili immolavit et qui immolari fecit, uterque dimidiam marcam argenti dabit..."*

***1185. Mannhardt Wilhelm, Letto-Preussische Götterlehre (Latviešu-Prūšu mitologija; Magazin der Lettisch-Literärischen Gesellschaft, XXI [Latviešu Literariskas biedribas Magazina]), Riga 1936 (XXIV+674). Hgg. von Dr. *A. Bauer*.

Žr. nr. 507. Plg. nr. 125—128, 308, 504—507, 758, 857.

Erstes Kapitel: Ethnographische Einleitung (1—7 p.).

Zweites Kapitel: Älteste Zeugnisse bis auf den Beginn der germanischen Eroberung 7—14 p. (Tacitus; Wulfstan; die Biographen Adalberts; Adam von Bremen *(žr. nr. 28)*; Idrisi (um 1130), Vinzenz (gen. Kadłubek).

Drites Kapitel: Das erste Jahrhundert deutscher Herrschaft, 14—97 p. (Bulle Papst Innocenz III., 1199 *(žr. nr. 58)*; Heinrich von Lettland, 1226—27 *(žr. nr. 55, 1173)*; Bulle Papst Honorius III., 1218; Oliverus von Paderborn um 1220 *(žr. nr. 79)*; Bulle Papst Gregors IX., 1232; der Friedensvertrag von 1249, 40—48 p. *(žr. nr. 84)*; Thomas von Chantimpré v. 1263; die Wolhynische Chronik, 1252 u. 1258, 59—56 p. *(žr. nr. 60)*; Russischer Zusatz zu der Chronographie des Johannes Malalas v. 1261, 56—68 p. *(žr. nr. 69)*; Annalles Polonorum, 1279; die sog. Lübeckische Chronik des Albrecht von Bardowik, 1298; die livländische Reimchronik um 1290, 70—82 p. *(žr. nr.* 88); Peter von Dusburg v. 1326, 83—97 p. *(žr. nr. 44, 1169)*).

Viertes Kapitel: Das zweite Jahrhundert deutscher Herrschaft, 98—151 p. (Zeugnisse über das lettopreussische Heidentum aus der Zeit der Kriege um Žemaiten — Peter von Dusburg; Nicolaus von Jeroschin; Heinrich von Hervord; Breve Chronicon Silesiae; Chronicon S. Petri (Sampetrinum Erfurtense); Peter Suchenwirt; Chronicon Dubnicense *(žr. nr. 36)*; Chronik des Heinrich von Diessenhofen; Hermann von Wartberge und Wigand von Marburg; Johann von Posilge; die Wegeberichte und einige andere Aktenstücke; Enea Silvio *(žr. nr. 81)*; Johannes Długosz *(žr. nr. 43)*; p. 137—151 (ilgos lotyniškos ištraukos).

Fünftes Kapitel: Die letzten Zeiten des Deutschen Ordens, 151—175 p. (Colattio episcopi Warmiensis — *žr. nr. 37*, Statuta provincialia concilii Rigensis 1428 — *žr. nr. 93*, Artikel des Bischofs von Samland Michael Junge *(plg. nr. 63)*, Mandat des Bischofs von Samland Nikolaus, Heinrich Beringers Ermahnung, die Landesordnungen, Bild des religiösen Zustandes dieser Zeit in Preussen, Laurentius Blumenau (žr. nr. 31); Laonicos Chalcocondylas, Guillebert de Lannoy).

Sechstes Kapitel: Das Zeitalter der Reformation (176—227 p.) Erasmus Stella, 176—189 p. *(žr. nr. 94)*; Simon Grunau, 190—227 p. *(žr. nr. 48)*.

Siebentes Kapitel: Das Zeitalter der Reformation (Fortsetzung), 228—276 p. (die Constituciones Synodales von 1530 *(žr. nr. 96)*, das Sudauerbüchlein, 235 — 272 p. *(žr. nr. 70)*; die Götzenopfer des Jahres 1531 und 1546).

Achtes Kapitel: Das Zeitalter der Reformation (Forts., XVI. Jahrhundret), 277—311 p. (Georg Sabinus, Severin Goebel, Martin Mosvidius *(žr. nr. 72)*, Johannes und Hieronymus Maletius, 282—307 p. *(žr. nr. 70—71)*; Kleinere Denkmäler: S. v. Herberstein *(žr. nr. 56)*. Zedel zu einem verlorenen Briefe. Amtliches Schreiben des Amtmanns von Labiau).

Neuntes Kapitel: Des Zeitalter der Reformation (Forts., XVI. Jahrhundert), 311—327 p. (Kaspar Hennenberger *(žr. nr. 54)*, Lukas David *(žr. nr. 42, 1167)*.

Zehntes Kapitel: Das Zeitalter der Reformation (Forts., XVI. Jahrh.), 327—402 p. (Matys Stryjkowski *(žr. nr. 95)*; Jan Łasicki, 341—401 p. *(žr. nr. 66)*, Nikolaus Daukša *(žr. nr. 40, 41)*.

Elftes Kapitel: Das Zeitalter der Reformation (Schlus, XVI. Jahrh.), 402—421 p. (Kurländische Kirchenordnung, Stephan Bülow, Alex. Einhorn, Salomon Henning, Boltenius, Balthasar Russow, Joh. Dav. Wunderer, Reinhold Lubenau).

Zwölftes Kapitel: Nachrichten aus Preussisch - Litauen Ende des XVI. und Anfang des XVII. Jahrhunderts, 421—430 p. (Johann Bretke — *žr. nr. 32, 33;* Erhard Wagner — *žr. nr. 25;* die Insterburgische Kirchenvisitation 1638 — *žr. nr. 86, 1166).*

Dreizehntes Kapitel: Jesuitenberichte. Ende des XVI. und Anfang des XVII. Jahrhunderts, 430—458 p. (1. Aus Litauen: Annuae Litterae Societatis Jesu — *žr. nr. 99, 1162; plg. nr. 1163;* Stanislaus Rostowski *(žr. nr. 90).* 2) Aus Livland: Annalen des Rigaschen Jesuitenkollegiums von 1604—1618; Stribings Bericht über seine Missionreise 1606, E. Tolgsdorffs Jahresbericht auf Grundlage des vorher wiedergegebenen Stribingischen Berichtes 1606, Tolgsdorffs Bericht über Stribings zweite Missionsreise 1608, Visitatio Livonicarum ecclesiarum facta anno 1613. Annales Residentiae Vendensis, Dionysius Fabricius).

Vierzehntes Kapitel: Nachrichten über das Heidentum der Letten in Kurland und Livland im XVII. Jahrhundert, 459—512 p. (Paul Einhorn — *žr. nr. 45;* Adam Olearius; Christian Kelch; das lettische Livland im 17. u. 18. Jahrhundert — Visitationsprotokolle, 490—512).

Fünfzehntes Kapitel: Litauisches Heidentum im XVII. und XVIII. Jahrhundert, 512—615 p. (Daniel Klein — *žr. nr. 1178),* Wilhelm Martini; Theophil Schultz; M. Praetorius, 514—606 p. *(žr. nr. 82),* J. Brand *(žr. nr. 1164),* Theodor Lepner *(žr. nr. 67), Brodowski (žr. nr. 34)* und Ruhig *(žr. nr. 91),* Mielcke *(žr. nr. 76),* Ostermeyer *(žr. nr. 318—320),* Hennig, Kotzebue *(žr. nr. 186).*

Sechzehntes Kapitel: Schicksale der letto-preussischen Mythologie bei einigen gelehrten Bearbeitern im XVIII, 615—630 p. (Mislenta; Hartknoch *(žr. nr. 50—53, 1171—1172);* Praetorius *(žr. nr. 82);* Lange-Stenders lettische Mythologie. Sachregister, Literaturverzeichnis.

Rec.: *Dr J. Balys,* „Akademikas", Nr. 6 1937, 147. Kai kurie mūsų nepaskelbti ar atskirai neišvardyti (žr. nr. 25-100, 1162 sqq.) lietuvių ir kitų jų giminių mitologijos šaltiniai, kurie čia Mannhardto sužymėti, toliau alfabete atskirai nebenurodomi. Šis W. Mannhardt'o sudarytas lietuvių relig. šaltinių rinkinys yra, nepalyginti, geresnis ir daug gausingesnis už panašų *A. Mierzyńskio* rinkinėlį *(žr. nr. 77, 78).* Tobuliau jis yra atliktas ir už *J. Mansikkos* (žr. nr. 624) surinktus rytų slavų religijos šaltinius. Iš čia paduodamo sąrašo matyti, kiek daug naujų mitologijos šaltinių jo rinkinyje yra sužymėta. Tačiau ir jam toli iki pilnumo. Štai šitoje bibliografijoje sužymėtieji dalykai, kurie į jo rinkinį nėra įdėti (žr. nr. *25—27, 29—30, 47, 49, 59, 61—62, 64—65, 80, 85, 86, 89, 96, 1163, 1166, 1168, 1170, 1177, 1179, 1181—83, 1188, 1190, 1192, 1194—95, 1198—1205).* Plg. *Z. Ivinskio* rec. „Židinio" 1937 m. Nr. 5.

1186. Maletius Joh., Monumenta Poloniae Typographica XV et XVI saeculorum, Leopoli 1922, I, 78—81.

Žiūr. nr. 70, 71.

1187. Michalo Lituanus, „Archiv istoriko-juridičeskich sviedenii", II čast' 2 (1854), išl. *N. Kalačov'o.*

Žiūr. nr. 74. Yra lotyn. tekstas ir rusiškas jo vertimas.

1188. Miežinis N., Lietuviszkai - latviszkai - lenkiszkai - rusiszkas žodynas, 1894 .

Kriviu - Krivaitis, krivulė, vaideliotas.

1189. Nesselmann F. G. H., Wörterbuch der Littauischen Sprache, Königsberg 1850.

Plg. nr. 85.

Alkas, Apgebas, Aitwaras, Baubis, Bangputtis, Bildukas, Gabjauja, Jagaubis, Kaukaras, Kaukas, Kaukspennis, Kriwas, Kriwis, Žempatys, Žemyna, Žemynėlė, Žemberys.

1190. Pac Casimirus, Collectanea constitutionum synodalium dioecesis Samogitiensis, Vilnae 1690.

Žr. nr. 1168, 1177, 1192, 1199, 1200, 1203, 1205.

„An aliquae sint superstitiones, imprecationes, maleficia et praestigia?" (p. 96). Toks klausimas duodamas parapijonims per vizitaciją. Constitutiones ex tertia synodo Olsiadensi anno 1643, die 20—21 Septembris (Jurgio Tiškevičiaus laiku), 108 p. *(de maleficiis.* Caput V.), 137 p. *(De exorcistis).*

1191. Piccolomini, Eeneas Sylvio. Apie Lietuvą perspausdinta visa lotyniška ištrauka: MLLG V, 384—393 p.

Žr. nr. 81, 1022.

1192. Piotrokavo provincijos sinodo nutarimai, 1544 m.

Žiūr. nr. 1168, 1177, 1190, 1199, 1200, 1203, 1205.

„.. et praecipue in dioecesi Mednicensi, quae ampla et populosa est, satis paucae admodum ecclesiae parochiales existunt et inde fit, quod vulgus et utriusque sexus homines religionis et fidei christianae ignari silvas, serpentes, lapides, tonitrua more gentilium veterum colunt et adorant in divinae maiestatis offensam et animarum suarum periculum et interitum...". Cit. iš *J. Fijałek,* Uchrześcijanienie Litwy przez Polskę, Polska i Litwa w dziej. stosunku, 1914, p. 300 psl. 1.

1193. Polonorum, Annales (1279); Dzierzwa resp. Traska, Monumenta Poloniae historica, wyd. A. Bielowski, II (1872) 854.

LUB E 903[2]. *A. Mierzyński,* Źródła, I 152. Scriptores rerum Prussicarum, I 768 (belaisviai aukojami dievams).

1194. Possevini Antonii, Societatis Jesv, Moscovia et, alia Opera, de stato hvivs seculi, 1587.

Antonii Possevini de Societate Iesv, epistola ad Stephanum Primum, Poloniae regem etc. Ecclesiae praesentis adversus quendam haereticum, 306 p.: „...Sed recentiora et ipsa quidem in hac Lituania, Sarmatiaque tota paucis recenseamus. Colebant pro Dijs Poloni, et caetere Slauici nominis gentes Iouem, Martem, Plutonem, Cererem, Venerem, Dianam, quos Jessam, Ladum, Niam, Marzanam, Ziziliam Zieuanam vocabant: his sacra et aras dicârat antiquitas, vt difficillimum esset, eos ab idolatriae tam inueterata consuetudine abducere. Vxores septem barbarico more duxerat Miecislavs, is qui denique abdicatis illis Dambrouucam Boleslai Primi Bohemorum Regis filiam duxit. Iam veró proanorum nostrorum aetate, eodem adhuc morba Lithuania laborabat (šone: Vide Cromerū et Dlugossum), *sic, vt ignem pro Deo coleret, cum perpetuo seruans et Percuno, id est fulmini, diuinum tribuebat honorem: Si vero arbores daemonibus dicatas ferro aliquo violâssent, hi daemonum vi interibant; serpentibus autem et viperis, lacte libato, gallinaceis item gallis immolatis eos vt Deos colebant: Haec autem omnia exterminata sunt..."*

1195. Preussische Chronik, von M. Lucas *David,* hgg. von E. Hennig (I—VII), D. Fr. Schütz (VIII), 1812—1817.

Žr. nr. 42, 1167. Pagoniškos prūsų liekanos, I, 105 sqq. 110 sqq. 114 sqq., 117 sqq., 126—130 *(Abgott Puszkaites - Erdleuttein)* 139, 142 *(Begräbnisse),* 151—152 (keistos gydymo apeigos prie šventos liepos); III, 35 p. (Šventas paveikslas ant ąžuolo); VIII, p. 158 (žemaičiai gyvena XVI amž. dar pagonystėje: *„...ob sie aber noch Schlangen oder ander Vngeziefer anbeten, ist mir vnbewust").* Čia nurodytos vietos apie prūsų ir lietuvių pagonystės liekanas yra daugiausia L. Davido pastabos iš jo gyventojo laikotarpio XVI amž. Apie L. David žr. *Z. Ivinskis:* „Liet. Encikl.", VI. 197—199 sk.

1196. Prūsų valdžios įsakymai (1578 m.).

Žr. nr. 85. *Nesselmann, G. H. F.*, Eine litauische Urkunde vom Jahre 1578: NPrPrBl, I (1852), 241—246. *J. Yčas*, Mažosios Lietuvos praeitis: „Kovo 20 diena", Kaunas, 1921, 35—38 (paduotas visas lietuviškojo dokumento tekstas).

1197. Reimchronik, Livländische, hgg. von L. Meyer, Paderborn 1876.

Žr. nr. 88.

Eil. 336—37 (sieliai turi daug dievaičių), eil. 1436 (Perkūnas), 3870—3890 (lavonų deginimas), 4680—4710 (žynių būrimas, aukojimas), 5702 (mirusiųjų raudojimas), 5795—96 (riterių deginimas,, 6085—89 (grobio dalies aukojimas), 7015 (riterio deginimas), 7232 (būrimas, paukščio giedojimas).

1198. Relacye nuncyuszów apostolskich i innych osób o Polsce, 1548—1690, ed. *E. Rykaczewski*, II (1864).

Žr. 89 (ten paduotos žinios tik apie I-jį tomą).

II, 89 p. (Vilniaus vyskupystėje pagal Malaspinos 1598 m. reliaciją: „... jest *do stu tysięcy wieśniaków nie umiejących pacierza, wielu bałwochwalców...*); II, 114 p. (jėzuitai pakrikštijo apie 1622 m. tokius (Žem.), kurie *„dotąd czcili bałwany, drzewa, węże ."*); II, 366 p. (ilga ištrauka: *„W dawnych wiekach Litwini czcili węże, które chowali w domach jak swych bożków domowych..."*); II, 368 p. (*„... czcili fałszywe bóstwa podobnie jak Litwini i Rusini. "*).

1199. Sapieha Alex., in Macieiow, Acta synodi diaecesis Vilnensis, Vilnae Anno 1699. III. 11—13.

Marij. bibl. egz.

Žr. nr. 1168, 1177, 1190, 1192, 1200, 1203, 1205.

De funeribus laicorum: (Greit po mirties ir be didelių puotų turi būti laidojama).

1200. Synodi Dioecesanae Acta et Decreta sanctiones, ab D. Constantino Casimiro *Brzostowski*, Dei et Apostolicae Sedis gratiâ Episcopo Vilnensi... Anno MDCCXVII... celebratae... Vilnae Typis Academicis Societatis Jesv.

Marij. bibl. egz. *Žiūr. 1168, 1177, 1190, 1192, 1199, 1203, 1205.*

Caput XXII *(De sagis et maleficis*, 78—79 p.).

1201. Stanislovas Augustas. Jo raštas apie Žemaičių pagon. liekanas.

Įsakyta naikinti miškuose likusius stabus. Žr. *J. Perkowski*. Resztki dawnych wierzeń i kultów na Żmudzi: „Mūsų Tautosaka", X (1935) 181 ir psl. 6 (188 p.). Mums to rašto surasti nepasisekė.

1202. Stryjkowski M., Kronika.

Žr. nr. 95. I. II, 79, 81 p.

1203. Tyszkiewicz Ant., Synodus diaecesana Mednicensis, seu Samogitiae sub auspiciis... Antonii Dominici comitis in Łohoysk et Bardyczow Tyszkiewicz... Episcopi Samogitiae,... in ecclesia sua cathedrali Vornensi anno Dni MDCCLII, diebus 4—6 septembris celebrata. Typis mandata Vilnae S. R. M. Academ.: Societ.: Jesv.

Žiūr. nr. 1168, 1177, 1190, 1192, 1199—1200, 1205.

Caput XIV (de Sacramentorum abusu, 45 p.). Caput XVI (De judicio Maleficiorum, 89—91 p.): *„Non sine ingenti animi Nostri sensu perfrequnter inaudimus faeminas, virosq; ... illicitô per aquas probatione, modis nullibi practicatis, nec in legibus expressis tractari, in dolia ligatis post tergum manibus, et oculis imponi, deinde ad torturas destinari, et tribus (89 p.) diebus manu carnificis per trinos qualibet die tractus torqueri, igneq; aduri; post quamlibet torturam sine refocillatione iterum in eadem dolia similiter revinctis post tergum manibus, ac oculis obnubilatis reimponi, atq.; ita accumulatis cruciatibus consumi; et tandem vel innocuas fustigatas relegari, vel crudeliter comburi...".*

1204. Zeiller Mart., Newe Beschreibung dess Koenigreichs Polen vnd Groszherzoghthumbs Lithauen..., ²1652.

LUB Cs 4146.

Psl. 46: *„Es soll aber allda von der Abgoetterey noch nicht alles rein seyn, vnd sonderlich theils von den Hausschlangen, so vie Givoiitos nennen, gar viel halten".* Plg. *Guagnini* nr. 49. Iš jo imtos šios žinios.

1205. Zienkowicz Michaelis Joanus, Synodus dioecesana Vilnensis ab illustrissimo, excellentissimo ac reverendissimo domino D. Michaele Joanne Zienkowicz Dei et Apostolicae Sedis gratia episcopo Vilnensi, in ecclesia cathedrali sua, anno dni MCCCXLIV, diebus 10, 11, 12 M. Febr: celebrata. Typis mandata Vilnae Sacr: Reg: Majestatis Academ: Soc: Jesu.

Žr. nr. 1168, 1177, 1190, 1192, 1199—1200, 1203.

Psl. 4—5. „Caput IV. De sagis seu maleficis. *Cum nostris etiam temporibus contingat practicari accusatas de maleficiis faeminas aut viros, frequenter ex levi conjectura per supernatationem in aquis contra manifesta jura tam canonica, quam civilia probari, illasq; à personis saecularibus non tantum legum statutorum, verum et literarum ignaris pudicari sine ullo nostro, aut officii nostri scitu, imó parochis quoq; inconsultis...*" (griežtai uždrausta, ekskomunikos bausme, sauvaliavauti).

Psl. 14. „Caput IX. De Exorcismis. *Ocurrendo temerariis praesumptionibus quorundam presbyterorum tam saecularium, quam regularium, praeter praescriptos ab Ecclesia ritus, obsessos aut infirmos exorcizantium, qui balnea seu lavabra, et alios insolitos modos ad exorcismos adhibere audent, quod cum imprimis sit contra honestatem clericalem, deinde experimento compertum est, in istis lavabris, plerumque suffocari energumenos vel infirmos...*"

Psl. 31. „Caput XXVII. De funeribus et sepulturis. *Corpora Christi fidelium defunctorum, suae jurisdictioni subjectorum, nullus parochus alibi, scilicet in campis, sylvis, vel aliis locis non consecratis sepeliri permittat, nisi in Ecclesia vel saltem caemeterio, secus facientes arcant ab ingressu Ecclesiae per tres menses ut qui mortuos privant suffragiis Ecclesiae, ipsi viventes iisdem non gaudeant...*"

Psl. 37—149 Vilniaus vyskupijos dekanatų, parapijų ir kaimų sąrašas. 171—194 p. Vilniaus vysk. kunigų sąrašas.

2. *Bendrai apie lietuvių religiją ir jų kaimynų mitologiją*

(Žiūr. nr. 101—150, 151—235).

1206. Balys Jonas, Dr., Šamanizmas: „Eranus", III (1935), 145—171 p.

Žr. 113, 666, 919, 951—954b, 1001a(8), 1068(4—5), 1045, 1103, 1185.

Rec. *J. Baldauskas*, „V. D. Universiteto žinios", nr. (1936) 33—34 p.

1207. Balys J., Primityvių tautų Vyriausia Būtybė: „Soter", nr. 2 (1922), 57—65.

Žr. 113, 666, 919, 951—954b, 1001a(8), 1068(4—5), 1045, 1103, 1185.

1208. Bastian, Der Baum in vergleichender Etnologie: „Zeitschrift für Völkerpsychologie" (Berlin) (1868), 287.

1209. Bertholet Alfred und Lehmann Edv., Lehrbuch der Religiongeschichte (Begründet von Chautepie de la Saussaye)[4], 1924 I—II.

Žr. nr. 101. A. Briukneris rašo apie slavius ir lietuvius; *plg. nr. 818.* Rec.: *A. Senn — Pr. Dovydaitis:* „Soter", (1924), 179—180; nr. 1 (1928), 103.

1210. Chautepie de la Saussaye P. D., Tikėjimų istorijos rankvedis (vertė D. Keliauninkas - J.Laukis): „Lietuva" (savaitinis laikr. Chicago) nr. 1—52 (1911).

Atskira knyga išėjo 1914 m. įvardyta „Tikėjimų istorija", 1086 p. Originalas prancūziškai.

1211. Foy W., Religionsgeschichte Europas, I (1926).

Rec.: *Pr. D(ovydaitis),* „Soter", nr. 1, (1928).

1212. Froehde F., Mythologische Namen. Beitr. z. Kunde d. indogerm. Sprachen. Bd. 21, Göttingen 1896, p. 185—207.

LUB Dž. 1.

1213. Götz Berndt, Die Bedeutung des Opfers bei den Völkern, 1933.

1214. Gering Hugo, Ueber Weissagung und Zauber im nordischen Altertum, Kiel 1902.

1215. Kokius dievus garbino senovėje, Boston 1922 [„Keleivio" leid.], 300.

1216. Samter Ernst, Geburt, Hochzeit und Tod. Beiträge zur vergleichenden Volkskunde, Leipzig und Berlin 1911, 222.

1217. Sennas A., Dr., Doc., Keleto Dievo pavadinimų etimologija, 1. liet. Dievas, lot. Deus ir kt., 2. Graik. Deós. 3. Vok. Gott. 4. Slav. Bog. „Soter", nr. 1 (1927) 1—16; nr. 2 (1927) 97—116.

Liet. „Dievas" nagrinėjama etimol.: deivós, deywis etc., 3—8 p.

1218. Vries Jan, Altgermanische Religionsgeschichte, Berlin (1935), I.

3. *Literatūra prūsų (senprūsių) religijai.*

Žr. nr. 236—365 (vok. ir lot. k.), 366—396 (lietuvių, latvių, rusų ir lenkų k.).

1219. Frischbier, Hexenspruch und Zauberbann, 1870.

Žr. nr. 274.

Apie burtus ir prietarus Rytprūsiuose.

*1220. Gaerte W(ilhelm), Kriechkur in Altpreussen: „Altpreussen", 1 (1935) 179—182, 247—248 (su įdom. iliustr. iš Praetorijaus rankr.: Deliciae Prussicae).

Gydymo būdas, perlendant per medžio skyles.

1221. Gisevius E., Laume und Laime: NPrPrBl. IX (1850) 323.

Žr. nr. 280, 824.

1222. Gaerte W., Die „Kulstätte" von Klarheim, Kr. Johannisburg, Prussia: „Zeitschr. d. Altertumsges. Prussia", Heft 26 (1922—25) 1926, 319.

Žr. nr. 275—276.

1223. Heinel E., Bemerkungen zu dem Aufsatze über „die preussischen Aerndtegebräuche": NPrPrBl, II (XXXVI, 1846), Heft 6, 401—409.

Žr. nr. 286. Minimas Kurche.

1224. Jonas R., Der Potrimposberg. Der Schlangenberg: NPrPrBl, II (XXXVI, 1846), Heft 3, 185—188.

Plg. nr. 326.

1225. Jonas Richter - Glithenau, Preussische Gebräuche, 1—4. 5. Erntelied etc.: NPrPrBl, IV (XXXVIII, 1847), Heft 1, 47—55.

Plg. nr. 285 (autoriai: Jonas, R. ir Hassenstein).

1226. Mühling u. Toeppen, Preussische Sagen. NPrPrBl, V (1848) 467.

Žr. nr. 345—350.

1227. Mühling, Volkssage aus Klaukendorf: NPrPrBl, XI (LVII, 1857), Heft 2, 155—156.

1228. Pfligg Gustav, Zauberei und sonstiger Aberglaube in dem „Landrecht des Herzogthumbs Preussen Publicirt Anno 1620" und in seinen Bearbeitungen von 1685 und 1721, Borna 1935, 30.

1229. Preussischer Aberglaube: NPrPrBl, I (XXXV, 1846), Heft 1, 1—7, 36.

1230. Preussischer Aberglaube und Sagen: NPrPrBl, I 398, II 468, III, 379, IV, 157.

1231. Preussische Volkssagen von der Austreibung des Teufels: NPrPrBl, X (XLIV, 1850), Heft 5, 398.

1232. Preussische Volksagen (Sonntagskinder, Geisterseher, der Wehrwolf-wilkołek, das todte Kind): NPrPrBl, IX (XLIII, 1850), Heft 6, 467—470.

1233. Reusch O. L. G., Die Preussischen Erntegebräuche: NPrPrBl, I (XXXV, 1846), Heft 1, 1—14.

Plg. nr. 328 (to strp. turi būti dar viena tąsa). Minimi lietuvių papročiai („*Rugia Boba*", etc.).

1234. Reusch R., Nachträge zu den „Preuss. Erntengebrauchen": NPrPrBl, II (XXXVI, 1846), Heft 4, 303—307 p.

Žr. 328.

1235. Schattkowsky Erich, Der Mai im altpreuss. Volksglauben: „Der Heimattreue Ost- u. Westp.", nr. 5 (1935).

4. *Literatūra latvių ir estų religijai.*

Žr. nr. 397—465a (latvių, estų ir suomių kalb.), *466—531* (vokiečių, prancūzų ir lotynó kalb.), *532—540* (rusų, elnkų ir čekų kalb.).

1236. Adamovičs L., Jumis, Das altlettische Ackerbaumysterium: „Latvijas Univ. Raksti", Teol. fakult. I, nr. 1.

1237. Arbusow Leonid, Frühgeschichte Lettlands (Dommuseum der Gesellschaft f. Geschichte u. Altertumskunde zu Riga, III), Riga 1933, 35—36 (Bestattungsriten, Religion und Kultus).

Žr. nr. 151.

1238. Berkholz G., Götternamen in Lange's lettischem Lexicon, Sitzungsberichte der Gesellsch. f. Gesch. und Altertumskunde, Riga 1873, 45.

1239. Brunnieks Martinš, Senlatviešu religaiskais pasaules uzskats, Riga 1930, 19.

1240. E. A., Saarimaa, Liiviläisten mytologisia uskomuksia, Viritäjä, 1914, XVIII.

1241. Hylsen J. A., Inflanty w dawnych swych, y wielorakich aż do wieku naszego dziejach... w Wilnie, 1750.

P. 3—5 (Bożkowie Liwow Przodkow Inflantskich). P. 340—341 (Bałwochwalstwo Łotewskie).

1242. Kurtz Edith, Verzeichniss alter Kulstätten in Lettland. A. Heidnische Kulstätten. B. Einstige Kapellen und Kirchen. Mitteilungen a. d. livländischen Geschichte, 1934, Bd. XXII, Heft 2.

Žr. nr. 497.

1243. Loritss O., Libju folklora un mitologija: „Latviešu Konversacijas Vardnica" (burtn. 92), 1935, k. 23298—23307.

Žr. nr. *437—440, 500—501.*

1244. Loorits O., Livische Märchen- und Sagenvarianten: FF. Communications, nr. 66 (1926).

1245. Loorits O., Das Misshandelte und sich rächende Feuer. 1935.

Žr. nr. 501. Rec. *A. Fischer:* „Baltic Countries , II (1936), 117—118 p. Dr. *J. Balys,* „Lietuvos Aidas", Nr. 45 (2308), 1935. II. 3 (dėl 3-jų lietuv. varijantų).

1246. Religia łotycka (Romowe): „Przyjaciel Ludu", nr. 23, 24, 26 (1837), 181—182, 190—191, 208.

1247. Retelis P., Jumis: „Latvis", (1930) 2646.

1248. Schmidt Peter, Tree Cult among the ancient Letts. (Résumés des communications présentées au congrées Varsovie 1933, I, 236—238.

Žr. nr. 456—460, 519.

1249. Šmits Peteris, prof., Latviešu mitologija: „Latviešu literatūras vesture", burt. II (1935).

1250. Šmits P., prof., Koku loma mitos: „Latvijas Tautas Dainas", 1928, 1.

*1251. Švabe A., Raksti par latvju folkloru, Riga 1923, I.

Žr. nr. 462.

3) Ąžuolas ir liepa latvių tikyboje. 4) Latvių saulė.

1252. Winter C. A., Die Birke im Volksliede der Letten: „Archiv für Religionswissenschaft", II (1899) 1—41.

1253. Ž. D., Par bišu dievu Ūsinu. Latvijas Bičkopis, 1925, 9.

5. *Orientacinė literatūra pagonių slavių religijai.*

Žr. nr. 541—609 (rusų ir lenkų kalb.), 610—635 (vokių ir prancūzų kalb.).

1254. Klawe Janina, Totemizm a pierwotne zjawiska religijne w Polsce (Studjum porównawcze), Warszawa 1920, 173.

Totem jako bóstwo, imię i godło rodowe, zawołania jako wyraz kultu rodowego, niektóre obchody ludowe jako przeżytki kultu rodowego.

1255. Kraushar Al., Totemizm w rozwoju dziejowym społeczeństwa polskiego (Próby hipotezy historycznej), 1920.

6. *Literatūra senovės lietuvių religijai ir mitologijai.*

Žr. nr. 636—727 (lenkų k.), 728—798 (rusų k.), 799—905 (vokiečių k.), 906—918 (prancūzų k.), 919—924(latvių k.), 925—927 (čekų k.), 927a—928a (italų k.), 929—1161 (lietuvių k.).

1256. A. G., Kalėdų papročiai: „Jaunoji Lietuva", nr. 12 (1936), 616—619.

Žr. nr. 1068.

1257. Ad. N., Romowė: „Słownik geograficzny", IX (1888) 737—738.

Šitame geograf. leksikone, aprašinėjant alfabeto tvarka įvairias Lietuvos vietoves, miestus — miestelius, istorinėse apžvalgose daug kur yra minimi pagoniški laikai (šventovės, tariamieji aukūrai, ugnies kultas etc.).

1258. Ambrazevičius J., Lietuvių liaudies pasakojimai: „Naujoji Romuva", nr. 4—5 (1937), 83—86.

Lietuvių pasakojimai ir padavimai apie laumes, žalčius etc. Mitologiniai padavimai.

1259. Ambrozaitis J., Raganė' „Karys" (1930), 1935.

1260. Avižonis K., Pasakojimas apie musų senovę: „Skautų Aidas", 1936, 38, 79.

1261. (Baldauskas J.), Deginamosios aukos: „Lietuviškoji Enciklopedija", VI sk. 281—283.

Žr. nr. 950, 950a.

*1262. Balys Jonas, Dr., Lietuvių pasakojamosios tautosakos motyvų katalogas (Motif-Index of Lithuanian narrative Folk-Lore). „Tautosakos Darbai", Lietuvių tautosakos archyvo leidinys, II, 1936.

Žr. 113, 666, 919, 951—954b, 1001a (8), 1068 (4—5), 1045, 1103, 1185, 1206—7.
Magiškos pasakos (19—74 p.). Perkūnas ir velnias (214—216 p.), Aitvaras, Pukys, Kaukas (216—220). Giltinės, numirėliai (220—229). Raganos ir burtininkai (239—241 p.). Vilkolakiai (242—243). Slogučiai ir slogutės (243—245 p.). Laumės 245—246 p.). Milžinai (247—248 p.).

1263. Balčiūnas V., Velykų margučių tradicija, „Karys" (1931), 273.

1264. Balys J., Pasakojamoji tautosaka ir jos tyrinėjimai: „Tautosakos Darbai", II (1930), 255—293.

1265. Bassanowicz J., Do „Niwy" red.: „Niwa", VII (1875).

Žr. nr. 729 (strp. rašytas lenk.).
Red. prierašas (ten pat) 623—624 p. iš *L. Szczerbowicz*, Wieczór, pastaba apie Perkūną (624 p.).

1266. B(asanavičius) J., Isz priežasties atradimo Lietuvoje „raszyto akmens": „Auszra", nr. 12 (1885), 377—387 (akmenų kultas).

1267. B(asanavičius) J., Bretkūno „Postilla": „Auszra", nr. 12 (1885), 401—402.

Apie pagonybės liekanas (402 p.). *E. Zablockienė*, D-ras *J. Basanavičius* — kraštotyrininkas: „Gimtasai Kraštas", nr. 1 (1937) 80—83.

1268. Baublis, Wielka encyklop. powszechna, VII—VIII (1892) 117.

1269. Bezzenberger A., Einige Bemerkunge (zum Aufsatz von A. Brückner, Osteurop. Göttern.): „Zeitschrift f. vergleichende Sprachforschung auf dem Gebiete der indogerm. Sprachen", 50 (1922).

1270. Biržiška M., Lietuvos geografija, Vilnius 1918.

Žr. nr. 32, 71—72, 168—9, 643, 703, 713, 985.
Psl. 15 (akmens), 33—35 (alkakalniai), šventupiai - alkupiai (71—72 p.). Medžiai (115 p.). Medžių garbinimas (123—124 p.).

1271. Boričevskij I. T., Kamni litovskich bogin: ŽMNPr, 1939, Aprel, 14—16.

Žr. nr. 731—732: LUB Dž. 343.

1272. Boričevskij I., Svedenije o drevnich litovcach: ŽMNPr, 1844, Aprel, 1—53.

Žr. nr. 732 (atspausdinta „Kovenskija Gubernsk. Viedom.").

1273. Br(ückner) A., Łasicki Jan: „Wielka encykl. powszechna ilustr.", seya I, t. XLII—IV (1910) 991.

1274. B r(ü c k n e r) A., Mitologia litewska: „Wielka encyklopedya powszechna ilustrowana", serya I, t. XLIII—XIV (1910, 633—635).

1275. B u d r e c k a s P., Užgavėnių ir pelenijos papročiai: „Jaunoji Karta" (1936), 164.

1276. B u d r y s P., Užgavėnės Lietuvoje: „Naujoji Romuva", nr. 7 (1937), 159—162 (iliustr.).

1277. B u d r y s Petr., Tradicinai užgavėnių papročiai: „Lietuvos Aidas", nr. 62 (1937).

1278. B u r a č a s B., Velykų papročiai seniau: „XX Amžius", 1937. III. 25.

1279. B u r a č a s B., Šatrija — Žemaičių šventovė: „Skautų Aidas" (1936), 281.

1280. B u j a c k Fr., Dwa bóstwa prusko-litewskie „Kurche" i „Okkopirnus".

Žr. nr. 377—378. Rec. Boudouin de Courtenay *Ehrenkreutzowa:* AW II (1924), zesz. 5—6, 277—281 p. Žr. „Bujack": „Liet. Enc.", IV 990 sk.

1281. Č e r b u l ė n a s Klemensas, Tautinis elementas lietuvių kryžiuose: „Naujoji Romuva", nr. 4—5 (1937), 87—92.

Stabó garbinimo klausimas. Kryžių santykis su lietuvių senove.

1282. Č i l v i n a i t ė M., „Perkūno kolka" ir kiti gydymo būdai: „Gimtasai Kraštas", nr. 1 (1937) 84—85.

1283. D o e b n e r Theodor, Ein Mythus bei Joh. Malala über die Enstehung der Feuerbestattung bei den Litauern, Sitzungsberichte der Gesellschaft für Gesch. u. Altertumskunde, Riga, 1911, 259.

Ištrauka iš W. Mannhardt'o: Letto-Preuss. Götterlehre. Žr. nr. 1185.

1284. F i j a ł e k J., Uchrześcijaniene Litwy przez Polskę.

Žr. nr. 26, 659. Apie pagonystės liekanas 298—302 psl. duota įdomios ištraukos.

1285. G a d o n M., Opisanie powiatu Telszewskiego, Wilno 1846.

Pažymėta, kad žemaičiai dar negali atsikratyti nuo prietarų ir kt. pagonystės liekanų.

1286. G l o g e r Zygmunt, Gaje swięte: „Encyklopedja staropolska", 1901, II, 176—177.

1287. G o ł ę b i o w s k i Ł., Lud Polski, jego zwyczaje, zabobony, Warszawa, 1830.

LUB D 31062. Zabobony gminu na Litwie 151 p.

1288. G u k o v s k i j K., Kovenskij uezd, Pamiatnaja knižka Kovenskoj gubernji na 1892 god, 1891, 142 p. (aprašomi prietarai).

1289. I s z Prusų Lietuwių Gyvenimo Senowėje: „Naujasis Tilžės Keleiwis", nr. 8 (1937).

Kaip mūsų sentėwiai Ligas, Nelaimes ir piktąsias Dwasias wisokiais Prietarais apkowodawo.

1290. Ivinskis Zenonas, Senosios lietuvių kultūros problemos: „Naujoji Romuva", nr. 4—5 (1937), 93—99.

Apie lietuvių religiją 96—97 p.

1291. Jonaitis M., Senovės lietuvių seitai, arba amuletai: „Akademikas", nr. 3 (1936).

1292. Jotvingėnas,Vilkalokai (liaudies pasaka): „Gimtasai Kraštas", nr. 1 (1937), 86—87. *J. B.* (ten pat) pastabos prie „Vilkolakų" pasakos (87—88 p.).

1293. Kamiński M., Dożynki i okrężne na Litwie: „Tygodnik Illustrowany", IX (1864) 169—172.

Rugiapiūtės ir pabaigtuvių papročiai.

1294. Karlowicz (J(an), Wielka encykl. powsz. ilustrowana.

a) Alabathis, I (1890) 500.
b) Alcis, I (1890) 571.
c) Algis, I (1890) 696.
d) Apidome, III (1890) 444.
e) Auskut, Auscauts, V (1891) 465.
f) Austeja, V—VI (1891) 467
g) Auszra, Auska, V—VI (1891) 518—519.
h) Babilos, V—VI (1891) 647.
i) Gabia (Gabjauis), XXIII (1899) 456.
j) Jagaubis, XXXI—XXXII 373.

1295. Kibort J., Wierzenia ludowe w powiecie Wilejskim: „Wisła", (1899) 321—337.

Žr. nr. *670—672, 675.*

1296. Kibort J., Żmujdzkie podania o kwiatach: „Wisła", (1893) t. VII, 156—157.

1297. Kibort J., Istoty mistyczne na Żmudzi: „Wisła", (1904). Žr. nr. 671.

Laumė, Kauks, Ejtwaris, Welnis, Biesas, Perkunas, Baijdikles, Piktwarlės, Wiłkołak, užkeikti pinigai.

1298. Kirkor A. N., Strp. leid. „Živopisnaja Rossija". Žr. nr. 747.

Plg. nr. *119, 183, 748—750.*

Rec. *J. B(asanavičiu)s:* „Auszra", 4 (1884), 137—139.

1299. Kirkor A. N., Sovremennaja priroda Litwy: „Živopisnaja Rossija", (1882) 49—72.

P. 60 sqq. minima seni medžiai, po kuriais būdavo aukojama.

1230. Kirkor A. N., Etnografičeskij vzgliad na Vilenskuju guberniju: „Vestnik imperatorskago russkago geografičeskago obščestva", 12 (1857), 245, 271.

1231. (Klimas P.?), Kokius Dievus garbino senovėje, Boston 1922 („Keleivio" leid.) 300.

Žr. *184, 1038.*

1231a. Končius Ign., Žemaičių padangės kryžių ir koplytėlių statistika. „Soter", 1—2 (1937) 62—77, 23—38.

Žr. *nr. 1040 a.* Plg. *nr. 641, 951a, 973, 1023, 1059.*

1232. Koreva A., Vilenskaja gubernija (Materijaly dlia geogr. i statistiki Rossij), 1861.

Religioznoje obrazovanije, 531—534 p. Nekotoryje obyčai, pover'ja i predrazsudki Litovcev, 612—616 p.

1233. Krappe A. H., Pikuls: „Indog. Forsch.", I (1932), 63—69.

Plg. *1259.* Trumpa santrauka J. S. Balticoslavica, II 212.

1234. Lelewel J., Waga historya książąt i królów Polskich, Wilno, 1824.

Žr. *nr. 194, 566, 567, 678.*

Mini Perkūną, Patrimpą, Pokolį, Romovę, Swaistik, Barstuki. „Nie wymieniamy wiscej bórtuw, albowiem po większey części są wątpliwie..." Kitų vardai dėl kalbos nežinojimo esą iškreipti (105—106 p.).

1235. Lietuvos Vaikas, Lietuvos istorija: „Ūkininkas", 5—11, (1890) 69—70, 88—89, 101—104, 117—119, 132—134, 149—150, 165—166.

Tikėjimas, kunigija ir apeigos. Daigtai, kuriuos lietuviai laikė už szventus.

1236. Loorits. O., Estnische Volksd. u. Mythologie. Žr. nr. 500.

Plg. nr. *437—440, 501.* Rec. *W. Lęga,* Balt. Countr., II (1936) 116—117.

1237. Loorits O., Der Tod in der livischen Volksüberlieferung. Verh. der Gel. Estn. Gesellsch., XXVI (1932) 170—200.

1238. L. R., Litwa: Mitologija: Encyklopedya Powszechna, XVII (1864), 181—191.

1239. M., Musų sentėwių Paprocziai ir Prietarai: „Naujas Tilžės Keleiwis", 10, (1937).

Plg. *1001a, 1068.*

1240. Malakauskis P., Dr., Laidojimas (Kapinės, lavonų kremacija ir laidojimas): „Soter", 2 (1936).

Apie lietuvių laidojimą, 37—38 p.

1241. Matusiak S., Piorun a Perkun: „Lud", r. XIV, zesz. 3 (1908) 199—201.

1242. Merkelis A., Vėlinės lietuvių tautosakoje: „Jaunoji Lietuva", 11 (1936).

1243. Mierzyński A., Ałkas: Wielka encykłopedya powszechna ilustrowana, I (1890) 887—889.

1244. M(ierzyński) A., Aspelenie: Wielka encyklopedya powsz. ilustr., V (1891 (215.

1245. M(ierzynski), A., Kauke, włsc. Kaukas: Wielka encykl. powsz. ilustr., Serya I, t. XXXV — XXXVI (1904) 187.

1246. Mierzynski A., Nuncius cum baculo: „Wisła", IX (1895) 361.

Žr. *nr. 387, 689.* LUB Dž. 137. Ant kreid. pop. žurnalo pradžioje 2 faks. Kiti A. Mierzynskio darbai žr. nr. 31, 36, 37, 40, 44, 55, 60—61, 63, 66, 77—79, 82, 93, 130, 184, 192, 200, 311—12, 382—389, 682—691, 759—762, 861—863, 914, 922, 1005.

1247. Michnevič, Domašnij byt naselian Kovenskoj gubernji: Pamiatnaja knižka Kovenskoj gub. na 1861 god.

Kalba apie pagon. reminiscencijas lietuviuose resp. Žemaičiuose. Mini 1737 m. vysk. J. Karpio gan. laišką, kuriame peikiami žmonės už pagonystės liekanas.

1248. M-us J., Gedimino ainiai ir senovės lietuvių dievai: „Sekmadienis", 18 (1934).

1249. Narbutt Th., O posągach w Kownie odkrytych: Dzieje nar. litew., IV 80—84 p.

Dievų statulėlės. Žr. *nr. 1263.* Plg. kitus Narb. veikalus *202, 694-96.*

1250. Očerk religijoznoj istoriji jazyčeskoj Litvy: „Kovensk. Gub. Vedomosti", 26—27 (1847), 80—82, 85—89.

Žr. *nr. 767.*

1251. P(altarokas) V. K., Panevėžys prieš 434 m.: „Panevėžio Balsas", 7 (1937).

Wizyta dekanalna kościoła i plebaniji Staro Paniewieskiej 1509 augusta 8 (nuorašo nuor.). Vilenskaja publič. biblioteka, otdiel rukopisej, C. Nr. 48/197. Žmonių tikyba (pagal 1509 m. vizitaciją) buvo negirtina. Pagonystė nebuvo išnykusi. Buvo paplitę pagonių burtai.

1252. Pamiętnik umiejętności, sztuki i nauk, Warszawa, 1824, 206—252.

Naruševičiaus istorijos (1824) I t. recenzija. Recenzentas, padaręs pastabų, kad slavių mitologiją reikėjo atskirti nuo žemaičių, prūsų ir lietuvių mitologijos (224 p.), dėsto mitologiją, pasirėmęs Naruševičiumi, tik kiek kitaip sutvarkęs.

1253. Papročiai. Lietuwiszki Paprocziai Linus minant: „Naujasis Tilžės Keleiwis", 18 (1937).

Plg. *nr. 1068.*

1254. Paszkewiczowa St., Chrzest Żmudzi: „Litwa", 3—4 (1914) 23—25.

Apysakos pobūdžio. Minima daug mitologinių dalykų. Plg. *nr. 935a.*

1255. Perkowski J., Wiarogodne i fantastyczne wiadomości o Żmudzi w XVI w.: „Dzień Polski", 86—92 (1936).

Žr. *nr. 1071.*

1. Źródła. 2. Kraj. 3. Lasy i zwierzęta. 4. Lud i wieś. 5. Dwory i kościoły. 6. Nazwy topograficzne i nazwiska. 7. Wiek XVI na Żmudzi.

*1256. Perkowski J., Resztki dawnych wierzeń i kultów na Żmudzi: „Mūsų Tautosaka", X (1935) 179—190.

Iš įvairių šaltinių ir veikalų bandyta išrankioti pagoniškos reminiscencijos Žemaičiuose XVI—XIX amž. (medžių kulto etc. liekanos).

1257. Perkowski J., O niektórych motywach symbolicznych i międzynarodowych w zdobnictwie ludowom na Żmudzi: „Dzień Kowieński", 142—144 (1930).

1258. Pietkiewicz Cz., Bóstwa rolnicze w wierzeniach Białorusinów: Wiadom. Ludozn., II (1933) 14—21.

Rec. M. Z.-P., Balticoslavica, II 262 p.

1259. Pisani V., Zu balt. Pikuls: „Indogerm. Forsch.", I (1932) 237.

Plg. A. H. Krappe, *nr. 1233.*

1260. Reinsonas Jonas, Senovės lietuvių tradicijos arba Sandariškių ąžuolas: „Karys", (1931) 14.

1261. Ruomuva, „Artojas", 9 (1923) (Cleveland) 21.

1262. Sylwestrowicz - Dowojna M., Podania żmujdzkie, žr. nr. 657.

Rec. „Varpas", 3 (1894). Plg. *nr. 657, 713, 736, 1007.*

1263. Statulos (dievų).

Tyszkiewicz, Badania archeol., tabl. IV. *Grewingk*, Heidnische Gräber Russ. Litauens (žr. nr. 830). 149, 150, 184, 200. Plg. *nr. 1249.*

1264. Schneider Stanisł., Sowij - Sofija: „Lud", (1909) resz. III (1909) 217—220.

1265. Štuopis Povilas., Aisčių vėlių kultas: „Akademikas", 6 (1934).

Plgn. *nr. 1107—1108.*

1266. Šturms E., Die heiligen Stätten der baltischen Völker.: Premièr Conférence des historiens baltiques à Riga", (1937, 15—20 août).

Šita pask. išsp. kongreso paskaitų leidinyje.

1267. Švėgždinis (Švėgžda) P., Kaip mūsų sentėviai švęsdavo Velykas: „Karys", (1935) 372.

1268. Šventykla, kur buvo garbinamas perkūnas: „Lietuvių Balsas", 6 (1937).

1269. Szukiewicz Wandalin, Dawne lasy królewskie na Litwie: „Ziemia", 9 (1911).

Senojo tikėjimo liekanos ir garbinimas senų medžių. Plg. *nr. 715.*

1270. Teobald, Litovsko - jazyčeskije očerki, 1890, rankr.

Polnaja litovskaja mitologija. Šaltiniai — 3 tomai. Daug folkloro medž. (V+201 p.).

1271. T-ka P. (Tarasenka), Velnio keliai ir brastos: „Jaunoji Karta", 2 (1933).

Žr. *1111—1124.*

1272. Trumpa V., Lietuvių nekrokultas ir tikroji Mickevičiaus prigimtis: „Šviesos Keliai", 12 (1931) 798—801.

Žr. *nr. 1130—1131.*

1273. Tumas J., O dawniejszych zabudowaniach litewskich: Kalendarz Nadbaltycki na rok 1905.

1274. Tumas J., Cetra — Šatrija: „Lietuvos Aidas", 50 (1930).

1275. Über die sogenannten Heiligen unter den Litauern PrPrBl IX (1833) 583—586.

1276. Uola, Apie kalniukus Lietuvoje: „Lietuvos Balsas", 8—10 (1888).
Plg. *nr. 1074a.*

1277. Urbas D., Senovės lietuvių muzika: „Vyrų žygiai", 2(1937) 15.

1278. Užkalbinėtojai ir gydytojai: „Vilniaus Rytojus", 46a (1937).
Plg. nr. 679, 742, 765, 812, 953a, 1034—35, 1098, 1131, 1129.

1279. Waiselius Mathaeus, Cronica alter Preuscher, Lifflendischer und Curlendischer Historien, 1599.

1280. Valančius M., Žem. vyskupystė (žr. nr. *1136).*
I 122 p. (Pagon. Žemaičiuose).

1281. Valančius M., Palangos Juzė (žr. nr. *1137).*
5 leid. 1907 m., 35 p. Daug liaudies papročių.

1282. Werner Fr. Historische Disputation von dem Götzendienst und andern aberglaubischen Gewohnheiten der alten Preussen, Königsberg 1675.

1283. Višinskij P., Višinskis Pov., Antropologičeskaja charakteristika žmudinov: „Mūsų Tautosaka", X (1935) 124—178.
Duchovnaja žizn', 138—141 p. (pagon. liekanos, laumės juosta, padavimai, pasakojimai apie sielą, mirusius etc.),

1284. Witort J., Zarysy prawa zwyczajewego ludu lit., žr. nr. 722.
Plg. *nr. 720—723.*
P. 118 apie raganą; 119 p. — apie piemenų šventę; 149, 150, 154 apie įvairius prietarus ir burtus; 164—165 — apie burtininką (iš *J. Kiborto,* „Wisła", XI, 102 p., *žr. nr. 670).*

1285. Vyturys, Dar medega „Krivulei", „Auszra", 1885 nr. Nr. 10—11, 372 p.
Žr. *nr. 1143.* Plg. nr. *886, 950a, 959, 987, 991, 1069, 1088, 1143.*

1286. W. L. P., Keli musų Kraszto Welykų Paprocziai, kuriuos mes jau užmiršę esame: „Naujasis Tilžės Keleiwis", 24 (1937).

1287. Volteris E., Kas yra kapstatai?: „Naujoji Romuva", 48 (1936) 973 (+ 1 fot.).
Kiti E. .V. dalykai nr. 36, 40, 41, 47, 60, 65, 69, 72, 85, 98, 99, 149, 361, 464, 536—540, 634, 635, 786—93, 794—794 n, 795a—795e, 889, 893—902, 924, 1147—1153.

1288. Zablockienė E., D-ras J. Basanavičius — kraštotyrininkas: „Gimtasai Kraštas", 1 (1937) 80—83.

1289. Zanavykas Stanyslovas, Vistorija arba apsakymai apie Lietuvos praeigą, Tilžė 1891.

Rec. *J. Sapalius:* „Vienybė Lietuvninkų", (1892) 71—73. Įdomios recenzento pastabos (72 p.) apie lietuvių mitologiją.

1290. Žilevičius Juozas, Kanklės mitologijoje ir tautosakoje pas mus ir pas mūsų kaimynus: „Vairas", 7—8 (1937).

Žr. nr. 1156.

VII. ANTRIEJI PAPILDYMAI IR PATAISYMAI.

(Prie visų skyrių ir skyrelių)

1291. Andrievskyj O., Bibliograf. literatura z ukrainskoho fol'kloru, X Kyiv 1930, X I tom., XXVII + 823 p. (Materijaly do istorii ukr. etnografii, I).

1292. Bachman A., Bibljografija ludoznawca na rok 1929: „Lud", XI (1932) 163—175.

Bibl. tąsa 1925—1928: „Lud", XXVII (1929).

1293. B(aldauskas J(uozas), Diveriks: Lietuv. Enciklopedija, VI tom. 1087—88.

Plg. *nr. 950—950a, 1261.*

1294. Basanavičius J., Apie senovės lietuvių dailą ir raštą: Vilniaus Kalendorius, 1907.

Plg. nr. *801—802, 956b—978.*

1295. Bezzenberger A., Über einige Steindenkmäler in Ostpreussen. Sitzungsberichte der Altertums-Gesell. Prussia XVII (1892) 15 sqq.

Plg. nr. 59, 72, 85, 809—812.

1296. Boričevskij I., Izsledovanije o proischoždenij, nazvanij i jazyke litovskago naroda: ŽMN Pr, VI (1847), otd. 2, 272—314 p. Vokiškai tas pats: Forschungen über Herkunft, Namen und Sprache des litauischen Volkes: „Ausland", 171—173 (1848).

Žr. nr. 731 (dvi eilutės buvo neišsp.). Plg. *nr. 732.*

1297. Brückner A., Die Slaven, (J. C. B. Mohr) 1926, 43 p. Quellen zur Mythologie d. Slaven, Preussen, Litauer u. Letten.

A. Br. žr. nr. 26, 40, 60, 66, 78, 90, 102—105, 161, 162, 215, 384, 544—548, 577, 611—613, 618, 621, 625, 643—646, 814—818, 886a, 889.

1298. Buračas B., Raseiniečių Žemaičių Velykos: „Naujoji Romuva", 13—14 (1937).

Plg. *nr. 1000a, 1000b, 1001a, 10; 1068, 9—21.*

1299. Buračas B., Kupiškėnų vestuvės: „Naujoji Romuva", 20—22 (1937).

1300. Buračas B., Kapsų rugiapiūtės pabaigtuvės (Įdomi ir reta mūsų sodžiaus egzotika): „XX Amžius", 117 (1937).

1301. Cziszewski Stanisław, Ognisko, studyum etnologiczne, 1903, VII + 238 p.

LUB D 2778.

Ugnies kultas įvairiose tautose ir kraštuose. Ugnies kultas lietuviuose (226—232 p.). Sofijus (Malala) 232—237 p.

1302. D., Seno latvju dievi un dievietes: „No vecam chronikam", „Zeltene", 14 (1931).

(1303. Demetrykiewicz W., Altertümliche steinerne Statuen in Asien und Europa, 1911).

1304. Gražys (Biliūnas), Aukos karės Dievui, Darbininku biblioteka, „Lietuvis", 1 (1922).

1304a. Ivinskis Z., Biblijografinė sen. liet. relig. ir mit. medž. (Žr. nr. 1018): „Soter", 1—2 (1937), 78—98, 73—106.

1305. Jucewicz Ludwik, Przeobrarzenia mithologji litewsk.: „Tygodnik Petersburski", 28—29 (1836).

Pl. *nr. 178—180, 664—666.*

1306. Kirkor Adam, O pierwotniej słowiańszczyznie: „Niwa", VII (1875) 16 sqq., 100 sqq. 167 sqq., 248 sqq., 353 sqq., 411 sqq.

Plg. nr. *119, 183, 748—750, 1298. Žr. nr. 729* (Basanavičiaus laiškas dėl to strp.).

1307. L. N., Senovės lietuvių tikyba: Vilniaus kalendorius, 1911 m. („Lietuvos Ūkininko" red.).

1308. La Baume W., Bildsteine des frühen Mittelalters aus Ost- u. Westpreussen (Blätter für deutsche Vorgeschichte), Heft 5.

1309. Machal Jan, Slavic mythology (The mythology of all races), Vol. 3.

LUB D 39331. Plg. *nr. 569.*

1310. Mark J., Einige mythische Gestalten bei den Utsjoki-Lappen. Verhandl. d. Gelehrt. Estn. Gesellsch. XXVI (1932) 201—231.

1311. Parčevskio, vysk., aplinkraštis.

Kalba apie Žemaičių burtus, papročius, pagoniškas liekanas. Ištraukos: *Ludwik z Pokiewia (L. A. Jucewicz),* Litwa (žr. nr. 180), 118, 119, 140 p. Plg. V. Biržiška, Liet. Bibliogr. I, Nr. 696. Parčevskio aplinkr. iš Jucevičiaus teksto persp. *J. Gerullio,* Senieji liet. skaitymai, 277—278 p.

1312. Vordemfelde H., Die Hexe im deutschen Volksmärchen. Festschrift für Eugen Mogh. Halle 1928, 558 sqq.

1313. Zelenin D. K., Totemičeskij kult derev'ev u russkich i belorussov (Izv. Ak. N. Otd. obščestvennych nauk), 1933, 591—629.

Rec. E. Kagarov: „Lud", XII (1933) 181.

VIII. TRETIEJI PAPILDYMAI (LITERATŪRA).

** 1314. Adamovičs L., Senlatviešu religija, Vestures Atzinas un Telojumi, red. prof. F. Baloža, Izglitibas Ministrijas Izdevums 1937, 45—115 psl.

Žr. nr. 1236, 1346.

1. Ievadam. 2. Senlatviešu religijas vestures avoti. 3. Senlatviešu religijas vestures un mitologijas pētnieciba. 4. Latviešu dvēseles religiskas kustibas. 5. Senlatviešu religijas geografiski klimatiskie un kultūrvēsturiskie pamati. 6. Ticiba dzivam nepersoniskam spēkam. 7. Vina saule. Dvēselu kults. 8. Garu ticiba. 9. Dievs. 10. Senlatviešu mitologija. 11. Debesu un gaismas. 12. Laima un citas liktena dievibas. 13. Lauksaimniecibas dievibas. 14. Senlatviešu dzimtas kults. Pirmais gods. 15. Dzimtas kults. Vedibas. 16. Dzimtas kults. Pēdējais gods. 17. Kulta laiki. Mēness un saules svētki. 18. Kulta laiki. Gadskartējie lauksaimniecibas svētki. 19. Kulta vietas. Ziedojumi, svētdarbibas. 20. Izskanas.

1315. Adamovičs L., Dievturi un vinu katkismi, Burtnieks 1932.

1316. Adamovičs L., Der Acker, sein Ertrag u. Segen in d. Weltanschauung u. Religion der Altletten. Lat. Univ. Raksti, teol. fak., serja I, nr. (1932).

Žr. nr. 1236.

1317. Adamovičs L., Vidzemes baznica un latv. zemnieks 1710—40, 1933.

1318. Adamovičs L., Diferenciacija un integracja latviešu mitologija, Senatne un maksla, 1936 g., IV 210—218 p.

1319. Adamovičs L., Latvieši un katolu ticiba, Latvieši, 1936², 193—196.

1320. Atminimai (šermenys), Liet. Encikl. I 1467—1468.

1321. Auning R., Ueber den lettischen Drachenmythus, Magazin, hgg. von d. lett.-liter. Gesellsch. XIX (1891) Heft 1.

Žr. nr. 469.

1322. Auning R., Beiträge zu Uhsin - Mythus, Magazin, hgg. von der lett.-liter. Gesellsch. XX (1905) Heft 3.

1323. Baldauskas J., Dievo teismas Lietuvoje, Liet. Enc. VI 828—829.

Plg. nr. 950a, 1206, 1261, 1293.

1324. Balys Jonas, Dr., Perkūnas lietuvių liaudies tikėjimuose „Tautosakos Darbai", t. III (1937) 141 sqq.

Kiti jo darbai žr. 113, 666, 919, 951a, 951b, 951c, 952, 953, 954, 954a, 954b, 1001a, VIII; 1045, 1068, IV, V; 1103, 1121a, 1185, 1206, 1207, 1245, 1262.

1325. Balys J., Lithuanian legends of the devil in chains „Tautosakos Darbai" III (1937).

1326. Balys J., Iš Mažosios Lietuvos tautosakos, atsp. iš „Tautosakos Darbų", t. III (1937).

Burtai ir prietarai, liaudies medicina, papročiai.

1327. Berzinš L., Ziemassvėtki senak un tagad. „Celos", VII (1936) 84—89 p.

1328. Berzinš L., Senas lieldienas „„Celos", VII (1936) 164—171 p.

1329. Berzinš L., Latviešu tautas dziesmas. Latviešu literaturas vesture, virsred .L. Berzinš, I (1935).

Žr. nr. 403.

2. Gara virzieni latviešu tautas dzeja, 145—165 p. 3. Dievs latviešu tautas dziesmas 166—190 p. 5. Latviešu tautas dzejas nozares: c) Gada miti un Dievu kults, 222—226 p., d) Kazas, 226—233 p., e) Kekatas, 233—237 p.

1330. Biržiška Myk., Atminimai, Liet. Enc. I 1466—1468.

Žr. 32, 71, 72, 85, 105, 168, 169, 548, 569, 643, 859, 909, 985, 1270.

1331. Brunenieks M., Mara — Laimina, Izglitibas Ministr. Menesšr. 1926, II.

Žr. 409, 410, 1239.

1332. Brunenieks M., Jani etc. (žr. 409), Izgl. Min. Men. 1928, Nr. 1, 28—37; Nr. 2, 140—150 p.

1333. Brunenieks M., Ziemasvėtki dvėselu jeb garinu svėtki, Izglit. Ministr. Menesšr. 1931, I.

1334. Būga K., Kalbos dalykai (Siela ir vėlė), „Draugija", 1907 m. Nr. 5.

1335. Buračas B., Joninės! (Kaip šiaulėniškiai jas anksčiau praleisdavo) „XX Amžius", 1937 m. Nr. 140 (VI. 24).

Žr. 1000b, 1068, 1279, 1300.

1336. Buračas B., Kupiškėnų Sekminės, „Tautosakos Darbai", t. III (1937).

1337 Freijs Alb., Dievturibas macibu kritiks apskats, rink. „Par svėto un labo", 1936.

1338. Freijs Alb., Religijas būtiba, rink. „Par svėto un labo", 1936.

1339. Hupel A., W., Topographische Nachrichten von Lief- u. Estland. Riga 1774—82.

Wl. 699.

1340. Jansons J. A., Uz ka pamatojas mūsu tragėdijas sakumi Janos un Dievaines, Filolog. biedribas raksti VI (1926).

1341. Jonval Michel, Latviešu mitologiskas dainas, Paris 1929.

1342. Kasparsons K. (Siguldietis), Mūsu senču dvėseles, rink. Pūrs I (1891).

1343. Kasparsons K,. Mežs un lauks, Pūrs II (1892).

1344. Kornets Fr., Senlatviešu bėru ierašas, Sėta, daba pasaule V (1889).

*1345. Kreicers H., Latviska gara pamati, Izglitibas Ministr. Menesšr. 1936, Nr. 3, 243—255 p.; Nr. 4, 376—385 p.; Nr. 5, 549—560 p.

1346. Latviešu konversacijas vardnica, Riga 1930 sqq.

Adamovičs L.: Jumis, VIII 14569—14575; Latvju baznicas vèsture XI 21519—21611 (daug sužymėjimų iš vėlybų pag. liekanų — Malecijus); Latvi triju religiju krustcelės XI 21548. Maleckis XIII; Mates. mates latv. mitolg. XIII; Mėnesskults (senlatviešu religija) XIV 26626—30; Mirušo kults XIV 27402—403.

Dvėselu mielasts III 6117—6119; Laima, Laimes mate X 19839—843; Launums (latv. tautas ticejumos) XIII 24919—921; Launa ticiba XIII 24912—913; Mitologija XIV. Mits XIV 27465—67.

Rumba E., Mara, Maras mate XIII 25756—758; *Spekke,* Latvju kulturas vesture XI 21622—42;

Straubergs K., Janis VII 13877—81; Jana rasaVII 13968—70; Jani VII 13971—76; Janu ticejumi un burvibas VII 13984—89; Kauli (latv. ticejums) VIII 16290—291; Kekatas X 19395—98; Laime (latv. ticejumos) X 19845—46; Lauku noburšana XII 22600—03; Lauku svėtiba XII 22606—611; Lauliba ticejumos XII 22623—25; Laušana XII 22648—49; Lietus burvibas XII 24363—4; Liktena dievibas XII 23472—473; Lopu laišana ganos XIII 24610—612; Lopu noburšana XIII 24612—614; Lupatas XIII 24851—852; Macišanas XIII 24982—83; Majas gars XIII 25242—45; Maiss latv. ticejumos XIII 25201—02; Maize, latv. ticėjumos XIII 25215—216; Makonis (latv. ticejumos) XIII 25325—6; Maldišanas XIII 25481—2; Maleficium XIII 25487—9; Malka (ticejumos) XIII 25511—12; Malleus maleficarum XIII 25515—16; Maltuve (tautas ticejumos) XIII 25547—50; Mannhardt XIII 25644—45; Manta (latv. ticejumos) XIII 25673—4; Mate XIII 26032—33; Mėle XIII 26478—9; Meness (taut. ticejumos) XIII 26618—20;

Švabe A., Dvėselu mielasts III 6117—6119; Dievs latviešu mitologija III 5596—99; Latviešu kalendars VIII 15040—43.

1347. Latviešu pasakas un teikas pėc Anša Lercha-Puškaiša un citiem avotiem sakopojis un redigėjis P. Šmits, t. I, II, III, IV, V, VII (1931).

1348. Latvju tautas dainas, red. P. Šmits, I—X (1928—32).

Žr. nr. 1367—70.

1349. Laucevičius J., Iš „krivulių" krašto, „Lietuva", 1921, Nr. 100.

1350. Leskien A., Eine litauische Totenklage (das Begräbnis als Hochzeit), Festschrift für Ernst Windisch, 1914.

1351. Maldonis V., Dievs, der Gott der lettischen Volkstraditionen, Studia theologica I, 1935.

Žr. 442, 443.

1352. Maldonis V., Jumis. Latv. dainas, religiški etisks vėrtėjums. Kultūras Vestnesis 1925.

1353. N(ezabitauskas) A., Iš senųjų prūsų papročių ir tikybinių įsitikinimų reformacijos metu. (Prieš 400 metų buvo išvyta paskutinioji vaidilutė), „Lietuvos Aidas", 1937, Nr. 367 (VI 17).

Žr. 1059, 1068, XVI.

1354. Ozolinš D., Jumis. Etnografiskais piel. „Dienas Lapai", 1892, 114—119.

1355. Pavlina Kr., Puški un puškojumi tautas tradicijas, Latvju Tautas Dainas VIII 103—147.

1356. Petersons K., Kekatas iet (lėkt), Filolg. b-bas raksti II (1922)16 sqq.

Žr. 448.

1357. Rantasalo A. V., Der Ackerbau im Volksabberglauben der Finnen u. Esten mit entsprechenden Gebräuchen der Germanen verglichen, I—V. Helsinki 1919—25.

1358. Rudzišs Richard, Dvėsele seno latviešu pasaules uzskata, Latv. literat. vesture, I (1935) 360—369.

*1359. Rumba Edg. Latviešu dieviba Laima, Izglitib. Ministr. Menesšrakts 1936, Nr. 7—8, 1—22 p.; Nr. 9, 232—245; Nr. 10, 367—377 p.

Žr. 1346.

1360. Schlau C., Materialien zur Aufstellung einer altlettischen Zeitrechnung, Magazin d. Lett. Litter. Gesellschaft XX (1905) Heft 3, 63 sqq.

1361. Spekke A., Latvieši un Livonija 16 g. s. Riga 1935, 223—227 (latviešu izskats, parašas un ticėjumi).

Žr. 520, 1346.

1362. Straubergs K., Vina saule, Izglitibas Ministr. Menesšr. 1922, Nr. 6, 604—618.

Žr. 453, 454, 454a, 1346.

1363. Šilling K., Par latviešu tautas manu ticibu, Magazin IV, 1 (1832) 55.

1364. Šmits P., Etnografisku rakstu krajums II un III.

Žr. 432, 456—460, 519, 1249—1250.

1365. Šmits P., Latviešu tautas dvėsele, Daugava 1928, Nr. 1.

1366. Šmits P., Latviešu mitologija, Latviešu literaturas vėsture, virsred. L. Bėrzinš, 1935, I 119—132 p.

Žr. 1249.

1367. Šmits P., Latviešu mitologija, Latvju Tautas Dainas X (1932).

Žr. 432, 456—460, 519, 1249—1250.

1368. Šmits P., Seno latviešu kazas, Latvju Taut. Dn. VIII (1931) 5—17 p.

1369. Šmits P., Miršana un bėres, Latvju Taut. Dn. X (1932) 769—788 p.

1370. Šmits P., Mitologiskas dziesmas, Latvju Taut Dn. X 305—362.

Tekstai: Mėness, Saule, Dieva Kumelini, Mila Mara.

1371. Šmits P., Majas kungs, Izglitib. Ministr. Mnesšr. 1933. Nr. 7—8, 61—67.

1372. Šneideraitienė M., Lietuviškos tautosakos bibliografija 1936 m., „Tautosakos Darbai“ III (1937).

Žr. 1068, XIV.

1373. Šturms Ed., Elka kalni un pilskalni Kursa, Pagatne un tagadne I (1936) 82—102.

Žr. 1266.

1374. Švabe A., Latviešu Dievs un Veins, „Domas“, 1915, 87—102 p.

Tas pats rusiškai *žr. 1375.* Kiti Šv. darbai: *462, 1251, 1346.*

1375. Švabe A., Otkliki nacionalnoj borby v latyšskom mifotvorčestve, „Golos Minuvšago“, 1915, 233.

Tas pats latv. *1374.*

1376. Velme J., Par latviešu tautas dvēseli, „Varaviksna“ 1916, 7.

1377. Vitols A., Mūsu tautas dziesmu „Laimas lēmuma“ psichologija, Izglitib. Ministr. Menesšr. 1927, I.

1378. Vitols A., Latviešu religiska ipatniba un kristianisma latviskošanas iespējas, „Cela“ 1937, 13 sqq.

1379. Zicans Ed., Die Hochzeit der Sonne und des Mondes in der lettischen Mythologie, Studia theologica I (1935) 171—200 p.

1380. Zicans E., Latviešu tradicija par garo pupu un ar to saistitie mitologiskie priekšstati, Izglitib. Ministr. Menesšr. 1936, Nr. 7—8, 224—232; Nr. 9, 352—357.

1381. Kletnova E., Ostatki zmeinogo kul'ta v predelach Smolenskoj gubernij. (Gosudarstvennyj Smolenskij Universitet). Naučnyje izvestija, tom II. Obščestvenno gumanitarnyje nauki, 1924, 149—159 p.

Yra ir apie Lietuvą.

Pastaba: Eilinius bibliogr. numerius surašant prie 1299 nr. įvyko apsirikimas: nuo 1299 nr. peršokta prie 1230 nr. ir numeruota iš eilės vėl iki 1299 ir, tęsiant toliau, iki galo (1380). Tokiu būdu 1230—1299 numeriai pasikartoja du kartu (IV. Papildymai, skyr. 3—5 ir skyr. 6). Taip pat ir rodyklėn pateko tie 70 bibl. numerių du kartu. Dėl techniškų aplinkybių ir visos kartu pravestos numeracijos to atitaisyti nebebuvo galima.

RODYKLĖ

A

Aberglaube d. gemeinen Landvolkes in Preussen 236, 355.
Aberglaube žr. burtai, prietarai.
A. B., Kūčios ir Kalėdos 1068, 1.
Acta Borussica 25, 71, 94, 290, 329.
Acta et decreta C. Brzostowski (ep. Viln.) 1200.
Acta Pol. hist. 26.
Acten d. Ständetage Preussens 27.
Adalbertas, Šv. (ir jo biografijos) 77, 1185.
Adam Bremensis 28, 77, 1185.
Adamovičs L., Altlettisches Ackerbaumysterium 1236, Acker etc. in der Relig. d. Letten 1316; Dievturi un vinu katk. 1315; Diferenc. un. integr. latv. mitolg. 1318; Latvieši un katol. ticiba 1319; Latv. konv. vardn. 1346 (Jumis, Latv. bazn. vesture, Latvi triju relig. krustc., Maleckis, Mates mate — mitolg., Menesskults, Mirušo kults); senlatv. relig. 1314; Vidzemes bazn. un latv. zemn. 1317.
Ad. N., Romovė 1257.
Aeneas Sylvio žr. Piccolomini.
Afanasjev A., Poetič. vozzrenija slavian na prirodu 541.
A. G., Kalėdų papročiai 1256.
Aitvaras 30, 64, 72, 76, 165; (Cappeller) 819, (Lidén) 850a, (LE) 929, (J. Balys) 952, 1010, 1042a, (Krėvė-Mickevičius) 1045, 1182, (Nesselmann) 1189, (J. Balys) 1262, (J. Kibort) 1297.
Akelaitis M., Gromata iš Paryžiaus 933b; Perkūnas, Velnias, Lauma 728; Rzut oka na nar. lit. 231, 638; Słowko o bogach litewskich 636; Uwagi o lit. mitol. 637; 66.
Akielewicz, Akielaitis žr. Akelaitis.
Akmens (kulto), jų garbinimas, 30, 80, 190, 244, 339a, (Mierzyński) 383, (rusai) 604, (Volteris — slaviai) 634, (LE) 930, 1122, (Annuae lit. S. I.) 1162, 1192, (Basanavičius) 1266, (M. Biržiška) 1270, (Boričevskij) 1271; plg. alkakmeniai.
Akten žr. Acta ir Acten.
Akty Vilenskoj Komis. 62.
Alabathis 931 (LE), (J. Karłowicz) 1294a.
Alcis 932 (LE), (J. Karłowicz) 1294b.
Alekna A. rec. (A. Mierzyński) 78.
Aleksota 933 (LE), 984.
Alexinski G., Myth. lithuanienne 113, 906; Mythol. slave 113, 132, 610.
Algirdo laiškas (Krivė) 704.
Algis (LE) 296, (J. Karłowicz) 1294c.
Alkakalniai (LE) 933a, (M. Biržiška) 1270; žr. alkas.
Alkakmeniai (K. Avižonis) 947, (J. Klykūnas) 1037, 1111, (Tarasenka), 1114, 1118; žr. akmens, alkas.
Alkas, alkavietė 30, 40, 62, 64, 65, 85, 165, 221, 225, 227, 933a (LE), 946a, (K. Avižonis), 947 (K. Avižonis); (Tarasenka 1114, 1118;. (Volteris) 1150; (Gerullis) 1170, 1182, 1889, (Nesselmann), (Mierzyński) 1243; plg. alkakalniai, alkakmeniai, medžiai ir jų garbinm.
Alkos kalnai žr. alkakalniai.
Alter Litauischer Aberglaube 799.
Altpreuss. Forschungen 1.
Altpreuss. Monatsschrift 2.
Altpreussischer Mythus 115.
Altpreussisch - Sudaische Hochzeit 270.
Alunans J., Dievi un gari 400; Par wezzo lat. behrehm 397; Vecu vaciešu dievi 398; Vecu latv. ticiba 399.
A. M., Joninių apeigos 1001a, 1.
Ambrazevičius J., Lietuvių liaudies pasakojimai 1258.
Ambrozaitis J., Ragané 1259.
Ambraziejutė A., Merga ir tetulė ragana 1001a, 11.
Anderson W., Estnische Mythologie 467; Franz. Zauberbuch in estnischer Übersetzung 468.
Andrievskij O., Bibliogr. liter. z ukrainsk. folkloru 1291.
Andziulytė-Ruginienė M., Anfänge d. Bistums Samaiten 81.
Aničkov E., Jazyčestvo i drevn. Rus' 542; (Brückner) rec. 545.
Annales Ingolstad. Academiae 29.
Annales Polonorum (Dzierzwa-Traska) 1185, 1193.

Annales resident. Vendensis (Mannhardt) 1185.
Annuae Litterae Societatis Jesu 99, 190, 841, 1162, 1185.
Antonovič V., Istorija zap. i jugozap. Rossiji 152.
Apeigos žr. papročiai; plg. burtai, prietarai.
Apeigos pagoniškos, žr. pagoniškos liekanos.
Apidėmė, Apidomė, Apidemia 30, 62, (LE) 935; (J. Karłowicz) 1020, 1182, 1294.
Apysakos 707, 935a, 1135, 1254.
Apsesdelis, Latv. dievturimas 401.
Arbusow L., Frühgeschichte Lettlands 1237; Geschichte Livlands 151.
Ar buvo Krivė-Krivaičių 936.
Archiv f. slav. Philologie 3.
Arnoldt D. H., Kirchengeschichte Preussens 1239.
Artojas, Stabmeldystės laikų papr. 1068, II.
Arūnas, Rugpiūtės prietarai ir papr. Vėliuonoje 1001a, III.
Aspelenie, Aspelenė (LE) 937, (Mierzyński) 1244.
Atlaibos, Atlaibos (LE) 938, 985.
Atminimai 1320; žr. laidotuvės, šermenys.
Audros (LE) 939.
Auka, aukos 202, 221, 275, 842, 940 (LE), 985, 1180 (Kromer), 1197 (Reimchr.), (Baldauskas) 1261; plg. deginimas, ugnies kultas.
Aukštėjas (LE) 943.
Aukuras (LE) 941.
Auning R., Lett. Drachen-Mythus (Puhkis) 469, 1321; Beiträge zu Uhsin-Mythus 1322.
Aus der heidn. Zeit herrührende Opfer d. Ehsten 529.
Auska 942 (LE), 985, (J. Karłowicz) 1294.
Austeja, Austheja (LE) 944, (J. Karłowicz) 1294f.
Aušautas, Aušautis, Auszautis, Ausschauts, Auskut, Auscauts (Mierzyński) 38, 164, 312, 383, 389, (Mierzyński) (LE) 945, 984, (J. Karłowicz) 1294e.
Aušra, Auszra, Auska (J. Karłowicz) 1294g.
Autrimpas, Autrympus, Atrimpas (LE) 38, 946, 985.
Avižonis K., Alkvietės ir alkakmeniai — sen. liet. tikybos paminklai 947; Kelios istor. Liet. vietos 946a; Pasakojimai apie mūsų senovę 1260.
Ąžuolas kulte, tikybos istorijoje 47, 48, 94, 183, 242, 922; (LE) 948, 950, 1251.

B

Babilos (LE) 949, 985; (Karłowicz) 1294h.
Bacevičia M., Prietarai ir burtai 1001a, IV; plg. burtai.
Bachmann A., Bibljogr. ludoznawca 1292.
Baczko L., Abgott Curcho u. seine Verehrung 240; Gesch. Preussens 153; Mutmassung über preuss. Begräbniskronen 241.
Badanie ważne dla mitol. lit. 639.
Bahl J., Göttereiche zu Romowe 242.
Bakanas J., Kalėdiniai lietuvių burtai ir prietarai 1001a, VI; Velykiniai burt., priet. ir paproč. 1001a, V; Velykiniai burt. ir priet. 1001a, VII.
Balčiūnas J. M., L. A. Jucevičiaus asmuo ir reikšmė 666, 1077.
Balčiūnas V., Velykų margučių tradicija 1263.
Baldauskas J., LE (Ąžuolas, Budintoja, Burtai, Burtininkas, burtų knygos) 950a, LE (Deginamosios aukos) 1261, LE (Diveriks) 1293, Dievo teismas Liet., 1323; Rec. (Balys) 1206.
Baliński M., Starożytna Polska 154.
Balys J., Aitvaras 952; Ar senov. liet. turėjo stabų? 951c; A short review of the collection of lith. folklore 666; Dvasių nunešti žmonės 954a; Gyvi numirėliai 954b; Joninės 1068, IV; Jonas Krikšt. ir Jonin. kultas 1068, V; Kalėdų papr. ir burt. 1001a, VIII; Leišų folklora 919; Liet. kryžiai 951a; Liet. mitol. „Myth. Générale" leid. 954; Liet. pasak. tautosakos motyvų katalg. 1262; Liet. tikybos klausimu 951; Padav.-legendos-burtai 951b; Pasak. tautosaka ir jos tyrinm. 1264; Perkūnas medžioja velnią 953; Primit. tautų vyr. būtybė 1207; Raganavimai vestuvėse 953a; Šamanizmas 1206; Perkūnas lietuvių liaud. tikėj. 1324; Lithuan. leg. of the devil in chains 1325; Maž. Lietuvos tautosaka 1326. Rec. (Guirand) 113, (Krėvė-Mickevičius) 1045, (Šliupas) 1103, (Tarasenka) 1121a, (Mannhardt) 1185, (Loorits) 1245.
Balodis Fr. 1314.
Balodis J., Swehtee osoli 402.
Baltenius (Mannhardt) 1185.
Baltramaitis J., Bibl. mater. Litvy 4.
Balvonas (Mierzyński) 383.
Bangputys 76; (LE) 955, 985; (Nesselmann) 1189.
Banguolis P., Užgavėnių trad. paproč. Žem. 1068, III.
Baranauskas A., Laiškai į Boudouiną de Courtenay 956a.
Bardeayts 38.
Bardewik Albr. 77, 1185.

Barstukai, Barstuki žr. Barzdukai.
Bartsch Chr., Totenklagen in d. lit. Volksdicht. 800.
Barzdukai, Barstukai 64, 71, 76, 532, 569; (Machal) 926; (LE) 956, 985; 1234.
Basanavičius J., Apie kaukus 969; Apie vėles bei nekrokultą sen. liet. 966; Ar sena liet. dušia 957a; Atradimas Liet. rašyto akm. 1266; Bažnyčios-kapai 957b; Bestimmung d. Schaafsscheeren in lit. Gräbern. 802; Bretkūno Postilė 959, 1267; Dėliai žynio Ilgio 974c; Do „Niwy" red. 1265; Fragm. mythologiae 801, 960; Gamta liet. dainose ir pasak. 974a; Iš gyv. liet. vėlių bei velnių 966; Iš sen. liet. mitologijos 976; Krikšč. santykiai su sen. liet. kultūra 972, 973; Lapelis iš sen. liet. kult. istor. 974; Levas liet. pasak. ir dainose 968, 974d; Liet. daila ir raštas 1294; Liet. klb. archeol. ir etnogr. šviesoje 974b; Liet. kryžiai archeol. šviesoje 971; Liet. pasakos (medž. mitolog.) 964; Liet. pasakos 965; Liet. pasakos įvairios 967; Medžių garbin. sen. Lietuv. 970; O litovskoj mifolg. 729; Prie Krivulės 959; Prie Patrimpo 958; Prūsų raštas ir Vi-962; Savait. dienų pavadnm. pas sen. devuto vėliava 367, 978; Saulė-mėnuo liet. 963; Sen. liet. pilys 956b; Sen. liet. šventenybė 957; Sen. prūsų raštas 366, 977; Trakų ir lietuv. mitolg. smulkm. 975; Žiponas ir žiponė 961; Res. (Bezzenberger) 72, (Lippert) 123, (Tetzneris Lietuvoje) 146, (Skirmuntt) 215, (Lippert) 851, (Schleicher) 874, (Veckenstedt) 889, 1140; (Kirkot) 1298; 1017.
Basset, Le culte de marteau (ch. l. lithuan.) 907.
Batir A., Skazanije o lit. gromoveržce Perkune 730.
Batiuškov P. N., Belorusja i Litva 155.
Baubis (LE) 979, 985; (Nesselmann) 1189.
Boudouin de Courtenay Ehrenkreutzowa rec. (Bujack) 378.
Bauer H., Dusburg 44.
Bauer A., red. (Mannhardt) 1185.
Becker F., Lit. u. preuss. Volkssagen 243, 803.
Becker H., Livonia 470.
Beckherrn, Merkwürdige Steine in Ostpreussen 244.
Bednarski St., Geneza akad. wileńskiej 1163.
Beerbolm. Heidn. Gräber auf d. Kur. Nehrung 255.
Behm J., De statu Borussiae eccles. 25, 256.
Bekker B., Croyances et superstit. des Irlandois, d. Samogites 908.
Belau Fr., Aberglauben b. d. Landbevölkerung Lit. 804.
Beliajev J. D., Očerk istorij Sev.-Zap. kraja 156.
Bender J., De veterum prut. diis 37, 257; Zur altpr. Mythol. u. Sittengesch. 37, 38, 66, 93, 258, 805.
Benedictsen M. A., Lithuania 157.
Bentis (LE) 980, 985.
Bergau R., Zur Kunde d. heidn. Altertums in Preuss. 259.
Beringer H., Ermahnung 78, 1185.
Berkholz G., Götternamen im Langes lett. Lexikon 1238.
Bertholet A., Lehrb. d. Religionsgesch. 612, 1209; Religionsgesch. 101.
Bertoleit (Bertuleit.) H., Eigenarten relig. Lebens in Pr. Lit. 261; Reformation unter d. Pr. Lit. 34, 46, 72, 158, 262, 807; Religionswesen d. alten Preussen 71, 260, 806.
Beržanskis - Klausutis G., Ką reiškia žodis „Criwė" 981a; Liet. tikėjimas — „Criwės" reikšmė 981.
Beržinš L., Dievs latv. mitologija 403; Latviešu tautas dziesmas (Dievs, miti, Dievu kults, Kazas, Kekatas) 1329; Senas lieldienas 1328; Ziemasvetki 1327.
Betbrüder (Maldeninken) in Lit. 820a.
Bezzenberger Adb., Aberglauben d. Litauer 811; Aberglb. Vorstellungen bei d. Lit. 812; Einige Bemerkung zu lit. Gött. 1269; Grabenkreuzformeln 812a; Johannisfest d. Lit. 808; Lit. u. lett. Drucke 72; Lit. Forschungen 810; Mythолog in altlit. Texten 809; Nachrichten 85; Steindenkmäler in Ostpr. 1295; Urkunde von 1578 J. 85; Zur lit. Bibliogr. 59, 86; Rec. (Tetzner) 882, (Veckenstedt) 889; 964.
Bičiūnas V., M. Gustaitis 1032; Šv. Jonas Krikšt. ir šv. Jonas Nepomukas 1068, vi.
Bielauk J., Iszguld. Evangel. 30, 97.
Bielenstein A., Johannisfest d. Letten 472; Studien aus d. lett. Arch., Etnogr. u. Mythologie 471.
Bielski 624.
Bildukai, (Schleicher) 873; (LE) 982, 985; 1181, 1189 (Nesselmann).
Bilkins V., Indrika chronika 55.
Biržiška M., (LE: Atlajbos, Auka, Auska, Autrimpas, Babilos, Bangputys, Barzdukai, Baubis, Bentis, Bildukai) 985 (LE) Atminimai 1330; Barzdukai (LE) 71, 569, 985; Brenšteinas (LE) 642; Brückneris (LE) 105, 548, 643; „Būdas" Daukanto (LE) 168, 169; Chodzko (LE) 909; Gamtos prilygnm. lietuvių dainose ir raudose 859; Iš mūsų kult. ir liter. istor. 703; Lietuv. geografija 1270; Liet. liter. Vilniaus univ. metu 713; Rinkt. mūsų sen. raštai 32, 72, 85.

Biržiška Vcl., (LE: Aleksota, Aušautas) 984; Ar sen. liet. turėjo savo raštą 983 (plg. 977, 978); Basanavič. raštų bibl. 6, 978; Basanavičius (LE) 978; Bretkūnas (LE) 32, 33; Liet. dainų liter. bibligr. 3 p.; 860, 1004a; Lietuvių bibl. 5, 30, 32, 41, 66, 70, 71, 72, 76, 115, 139, 202; Būgos raštų bibl. 7; Rec. (Yčas) 48.
Bitaitis J., Kokiu būdu buvo išgręž. skylės Perkūno kulkose 985a.
B-ys J., Kalėdų papročiai 1068, vii.
Bystroń J., Katech. Ledesmy 65; Rec. (Brückner) 546.
Bell, Keule d. heidn. Preussen 263.
B-lis A., Burtai ir prietarai 1001a, ix.
Blynas (Vetusius) rec. (Haberland) 927a, (Turchi) 928a.
Blumenau L., Chron. Ordin. Teuton. 31, 78, 1185.
B-nas V., Joninių kilmė ir prasmė 1068, viii.
Bobrzyński M., Długosz 43; Dz. Polski 159.
Bockheiligung, Bocksheiligung (Hartknoch) 51, vi. 63, 70, 96, 264, 275, 276, 357, 360, 1012g (Elisonas), 1166, 1175.
Boecler J. W., Ehsten. Abergl. Gebräuche u. Gewohnheiten 473; Religiöse Vorstellungen d. Völker in Livland 477.
Boguslawski 568.
Bolšunovskij K., Pamiatniki slav. mifologiji 543.
Bongiovani B., Opis Polski 89.
Boričevskij I., Izsledov. o proischožd., nazvan. i jaz. lit. 731, 1296; Sveđenija o drevn. litovcach 732, 1272; Kamni litovsk. bogin 1271.
Borzemski, Kron. Miechowity 75.
Bóstwa domove litwinów 640, 674, 1042.
Brachmann K. D., rec. (Lippert) 123.
Brand J. A., Reisen durch d. Mark Brandenbg. etc. 1164, 1185 (Mannhardt).
Brastinš E., Dainu religija 406; Dievturiba 405; Dvesele un velis senl. relig. 404; 430.
Bregžis K., Dievturibas atjaunošana 407; Dievtur. vesture 408.
Brensztejn M., Krzyże i kapliczki źmudzkie 641; plg. J. Končius, plg. 951a, 973, 1023, 1040a, 1059.
Bretkė, Bretkūnas J., Postilla 32, 959, 1185, (Basanavičius) 1267; Chron. Preuss. 33.
Briancev P. D., Istor. lit. gosudarstva 160.
Brodowski J., Lexikon 34, 76, 874, 1185 (Mannhardt); plg. Žodynai.
Brosow A., Baumverehrung, Wald-u. Feldkulte d. Litauer 812a, 813; plg. Medžių kultas.
Brückner A., 66, 568, 625; Beiträge z. lit. Mythol. (Myth. Studien) 60, 90, 102, 814, 815; Dzieje kult. pols. 161, 548, 1170a; J. Łasicki 1273; Lit. Götternamen 816; Mitologja litvinów 644; Mitolg. litewska 1274; Mitolg. metoda 103; Mythologie slave 613; Mitolg. słowiańska 544; Mitolg. polska 546; Myth. Thesen 105; Nauj. lit. apie liet. 645; Osteurop. Götternamen 104, 817, 1269; Praneš. apie mit. darbus 646; Quellen z. Mytholg. d. Slaven etc. 611; Starož. Litwa (Ludy i bogi) 26, 162, 643; Slaven u. Litauer 101, 612, 818, 1209, 1297; Z mitolg. słowiańsk. 547. Brück. recenzijos: (Auning) 469, (Karłowicz) 668, (Krek) 618, (Krzywicki) 189; (Léger) 620, 621; (Mierzyński) 77, 78, 384; (M. K.) 577; (Usener) 148, 886a; (Skirmuntt) 215; (Tetzner) 146, 882; (Veckenstedt) 889; (Weigel) 632.
Bruiningk H. V., Werwolfwahn in Livland, 474.
Brummer J. O., Bannungsorte d. finn. Zauberlieder 475.
Brunenieks M., Jani — auglibas svetki 409, 1332; Mara — Laimina 1331; Ziemasvetki — dveselu jeb garinu svetki 1333.
Br. V., Dievturu macitaja 411.
Brzostowski C., Synod. Dioeces. Viln. acta 1200.
Brzoza B., Pilakalnie lit. i Znicz. 649; plg. 647.
Budintoja (LE) 950, 986.
Budreckas P., Užgavėnių ir pelen. paproč. 1275.
Budrys P., Užgavenės Liet. 1276; Tradic. Užgavėn. paproč. 1277.
Budzkiewicz, Pilikalnie lit. i Żnicz 647; plg. 649.
Būga K., 1042; Aistiški studijai 163, 992; Criwe 373; Dievait. „Idolum" 368; Kalba ir senv. 163, 164, 1000; Kalėdų vardo kilmė 995; Kas būta Krivulė 987; Kęst. priesaika 990; Krivulė 991; Criwes vardo kilmė 376, 989; Liet. asmens vardai 994a; Liet. k. žod. 35, 165, 998; Medž. liet.-latvių mitolg. I t. 106, 368—371, 993; — II t. 106, 372—375, 994; Panicke 370; Prūsų rašt. ir Videvt. vėl. 367, 978; Rickoyotas 371; Romovė 372; Sen. liet. „rojaus" vard. 996; Suaistix 369; Waidelotte 375; Veikėjų koresp. (su Tumu) 78, 704, 997; Videvuto vėlv. antraštis 999; Zincz 374; Kalbos daylkai 1334. Būgos recenzijos: (Mierzyński) 383, 997.
Bujack Fr., Bóstwa pr.-lit. „Curche" i „Okkopirnus" 377, 378, 648, 1280.
Bülow Stph. 1185 (Mannhardt).
Buračas, B., Javų sėjos papr. 1068, xv; Jurginės 1068, xvii; Kapsų rugiap. pabaigt. 1300; Kupiškėnų Gavanas 1068, xiv; Kupiškėnų rugiapt. paproč. 1068,

xx; Kupiškėnų Velykos 1068, xviii; Kupiškėnų vestuv. 1299; Kūčios ir jų paproč. 1068, xii; Ožį veda aplink beržą 1001a, x; Raudos ir raudotj. prie mirusių 1068, xix; Raseiniečių Žem. Velykos 1298; Sekminės — piemenų šventė 1068, ix; Sen. Kalėdų paproč. 1068, xi; Šatrijos kalnas 1000b; Šatrija — Žemaičių šventovė 1279; Šiaulėniškių rugiapiūtės pabaigt. 1068, xxi; Trys Karaliai (taut. papr. kaime) 1068, xvii; Užgavėnės Žem. 1068, x; Užgavėnės Šiaulių apyl. 1068, xiii; Velykų papr. seniau 1278. Joninės 1335; Kupiškėnų Sekminės 1336.

Burtai, (Aberglaube, Sueverij.) 65, 85 (Aberglaube) 236, 355; (estų) 473, 550, 595, 596, (Radziukynas) 706, (Szukiewicz) 715, (Janulaitis) 743, 778, (Belau) 804; (Bezzenberger) 811, 812; 858 (Mansikka), 908, 951b, 1001, 1001a, vi, (Velykų) 1001a, vii; 1001a, viii, ix, xiv, xvi, xix; (Krėvė - Mickevičius) 1001a, xxvii, xxviii, xxix, xxxi; 1001a, xxxviii, xLiii; (Ščesnulevičius) 1001a, Lxix; (Čilvinaitė) 1003b, (Daugėliškių) 1004, (Dudutis) 1011, 1148, 1168, 1219, 1287, plg. Medicina (žmonių), Papročiai, Prietarai, Šventės (Kalėdos, Pabaigtuvės, Velykos) Burtai Maž. Lietuvos (Balys) 1326.

Burtininkas 27, 59, 62, 85, 86, 99, 217, (Kibort) 670, 950, 1001, 1058, (Balys) 1262; plg. Dvasininkai, Kerėtojai, Raganos.

Buszynski J., Opisanie hist.-stat. pow. Rossiensk. 650.

Butenas P., Burtai, spėjimai 1001a, xii.

But., Gyvulių-paukščių balsai ir jų šaukim. 1001b; plg. gyvulių balsų pamėgdž.

Butvilovskij, O., Opyt istoriji jazyč. Litvy 733.

Cz Cz

Caland W., Balt. Totengebräuche 107.

Cappeller M., Kaip senieji lietuvn. gyveno 1002; Leben u. Gebräuche d. alten preuss. Lit. 820; Wie d. alten Litauer lebten 819.

Carlblom P., Heidn. Opferdienst in Livl. 476.

Caspary, Caspari R., Preuss. Götzendienst, Relig., Gebräuche 266; Zweibeinige Bäume 265, 383.

Celms M., Laime un dewibas 412.

Cemkus C., Kaip seniau švęsd. Verbas 1068, xxii.

Chalkokondylas L, 78, (Mannhardt) 1185.

Charpentier J., vert. (Cappeller) 1002.

Chautepie de la Saussaye, Tikėjimų istor. 1210.

Chytraeus D., 317, 624, 1165 (Chronicon Saxoniae etc.).

Chodynicki K., Próby zapr. chrześć. na Litwie 166.

Chodynski Z., Decretales 1168.

Chodzko I., Podania litewskie 654.

Chodzko L., Pologne historique, litteraire (liet.) 167, 909, 918.

Chojnackij A. F., Inkvizicija v Polše i Litve 734.

Christburgo taika 77, 84, 818, 1185.

Chromopolitanus, Mažmožiai iš liet. mitlg. 1003.

Chronicon — Dubnicense 36, 40, 78, 818, 1185; — Erfurtense sive Chron. Sempetrinum 78, 1185; — Silesiae (breve) 78, 1185.

Churländer (alten) Heydn. Gottesdienst.

Cicėnas J., Daugėliškiniai burtai 1004.

Collatio ep. Varmiensis 37, 78, 1185 (Mannhardt).

Constitutiones synod. evangel. 38, 96, 1185 (Mannhardt).

Corpus const. Prutenicarum 86, 1166.

Crive, Criwe žr. Krivė.

Cromerus M., de orig. Polon. 39.

Cosack Speratus 38.

Curche, Curcho žr. Kurkas.

Czarnocki A., Słowianszcz. przed. chrześcj. 549.

Czarnowska M., Białoruś (mitolg. zwyczaje) 651; Zabytki mitolg w zwyczajach wiejsk. ludu na Białorusi 652.

Czerski, Opis diecez. Żmudzkiey 653.

Cziszewski St., Ognisko 1301.

Č

Čerauninkas žr. burtininkas, kerėtojas, ragana.

Čerbulėnas Kl., Tautinis element lietv. kryžiuose 1281.

Čiapaitė-Mickienė, Senovės valgių apžvl. 1003a.

Čilvinaitė M., „Perkūno kolka“ ir kt. gyd. būdai 1282; Šventės ir jų apeigos 1068, xxiii; Upynos apyl. būtovė (kerėjimai, čeravojimai, burtai) 1003b.

Čulkov M., Slovar' russkich sueverij 550, 595.

D

Dainos (mitolog.) 1004a, 1007, 1015, 1055, 1060, 1127; — estų 427.

Dambrauskas (Jakštas) A., (Mierzyński) 78, 383; 889, 1005 (apie A. Mierzyński).

Daniel Klein žr. Klein.

Daugėliškiniai burtai (Cicėnas) 1004.

Daugeliškis A., Kalėdų šv. papročiai 1068, xxiv.
Daukantas S., 48; Būdas 169, 181, 842, 1006; Darbay sen. Lit. yr Žem. 168, 1006; Liet. istorija 170, 1006.
Daukša N., Katichizis 40, 65, (Mannhardt) 1185; Postilla katol. 41.
Davainis-Silvestraitis, Dovojna-Silvestrovič, Borejša (Lit. legendy) 736; Podania zmujdzkie 657, 1262; 713 (Staniewicz).
David Lucas, Preuss. Chronik 42, 48, 391, 1167, (Mannhardt) 1185, 1195.
D. D., L. A. Jucevičius, Liet. etnogr. 1077.
De conviviis vet. Boruss. 25, 268.
Decretales 1168.
Deginimas (Reimchr) 1197; — lavonų žr. laidojimas.
Deginamos aukos žr. aukos.
De habitu — cultu et indole vet. Boruss. 25, 267.
Deivė, Deivės, Dejvis 64, 65, (Mierzyński) 383, (Volter) 794c. (Gerullis) 1170, (D. Kleinas) 1178.
Dejvutis (Volter) 794d.
Dekla (Volter) 794e.
Dekšors A., Latv. divturiba 413.
Demantas, Bóstwa i obrzędy relig. dawnych litw. 655. Pabaigtuvės Žemaič. 1068, xv.
Demereckis B., Senovės žem. šermenys 1008.
Demetrykiewicz W., Steinerne Statuen in Asien u. Eur. 1303.
De sacrif. vet. Boruss. 71.
D., Seno latvju dievi un dievietės 1302.
Diecezijos žr. vyskupijos, synodai.
Dievas (Sennas) 1217.
Dievo teismas Liet. (Baldauskas) 1323.
Dievų vardai (sąrašai) 64, 76, 95, 221; (Usener) 147. 148; (Schleicher) 874, (Gerullis) 1170; atskiri vardai passim.
Dievitis 180, 191.
Dirikis A., Leišu dievib. un svetnica Romava 414.
Dirvolite (Volter) 794h.
Diessenhofen H. žr. Heinrich von Diessenhofen.
Dišlers A., Latv. nacion. relig. 416.
Diveriksas, Diveriks 60 (Volter) 794g, (Baldauskas) 1293.
Długosz J., Histor. Pol. 43, 574, 624, (Mannhardt) 1185.
Dobrianskij F., Opisan. vil. publič. bibl. 69, 735.
Doebner Th., Ein. Mythus bei J. Malala 1283.
Dowgird T., Pamiątki z czasów przedhist. na Żmujdzi 656.
Dovydaitis J., Joninės 1068, xxvii; Užgavėnės 1068, xxvi.
Dovydaitis Pr., 1055; (LE) Adomas iš Brem. 28; (LE) Aitvaras, Alabathis, Alcis, Algis, Apidomė, Aspelenie, Audros, Auka, Aukštejas, Aukuras, Austeja, Austheja 1010; (LE) Būga 1000; Būgos raštai sen. liet. relig. srity 28, 371, 973, 1000, 1009; Liet. gintaras (mituose) 1009a. Dov. recenzijos (Basanavičius) 973, (Bertholet-Lehmann) 1209, (W. Foy) 1211.
Dovnar-Zapol'ski M. V., Čarodejstvo v Sev.-Zap. Kraje 173, 550a, 608, 737.
Dovojna-Silwestrowicz žr. Davainis Silvestraitis.
Ds., Mythen d. Litauer 821.
Dubinski S. A., Bibliogr. po archeolog. Belarusi 3 p.; 227.
Dubnicense Chron. žr. Chronicon.
Dudutis, Burtai 1011; žr. Burtai.
Dukszta M., Culte d. anciennes Lithuan. 910a; Résumé de Myth. Lithuan. 910.
Dulskiutė L., Burtai 1001a, xiv; Prietarai 1001a, xiii.
Dusburg P., Chron. terrae Prussiae 44; 51, i, vii; 78, 87, 361, 818, (vert. liet.) 1125, 1169, 1176, (Mannhardt) 1185.
Dvasininkai 198, 214, 202, 232, 260, 275, (Mierzyński) 387, (Lizdeika) 785, 1063, (Hartknoch) 1171; plg. Burtininkas, Kerėtojas, Krivė.
Dziasma (Volter) 794f.
Dzierzwa 77.
Dzūkų (burtai, prietarai) 1001a, xLviii; plg. Burtai, Prietarai.

E

E. A., Liiviläisten mytologiska 1240.
Ebrozas (Mierzyński) 383.
Eckermann K., Lehrb. d. Relig. u. Mith. 109, 171.
E. D., Medega taut. medicinai 1001a, xvii.
Eglits V., Mes latv. un kristian 416.
Ehrlich H., Zur Mytholg. 822.
Ehrenreich P., Allgm. Mytholg. 108.
Einhorn P., Hist. Lett. 45, (Mannhardt) 1185; Wiederleg. d. Abgött. (SrL II) 478; Relig. Vorstell. d. Völker in Livl. 477.
Einhorn A., (Mannhardt) 1185.
Eisen M. J., Estn. Mytholg. 467, 479; Eesti mütolog. 417; Eesti nuem. mütolg. 418; Esivanemate ohverdamised 419; Esti vana usk. 420.
Ekertis, Žem. (pag. palaikos) 1012.
Elisonas J., 1043, 1051; Burtai 1001a, xv; Elnių šeim. praeitis ir jų dab. stov. 1012d; Folkl. apie mūsų kr. varles 1012f; Folkl. apie Liet. roplius 1012b; Kaip liet. iš gyvulių elgesio spėja orą 1012c; Kelet. žinių apie šerno pr. ir dab. Liet.

1012e; Mūsų kr. fauna liet. tautos. 1014; Mūsų kr. ropliai liet. folkl. 1013; Ožio ceremn. 1012g; Paukščių balsų pamėgdž. 1012a; Vilkas tautosak. 1012h; Žinios apie vebrą sen. Liet. 1012c.
Endzelin J., Baltische Beiträge 823.
Enėjus Sylvio žr. Piccolomini.
Erasmus Stella 94, (Mannhardt) 1185.
Erfurtense Chron. žr. Chronicon.
Erkes Ed., vert. (Eisen) 467.
Erläutertes Preussen 290.
Erss A., Latvišu - litovišu ticiba 421.
Eržvilkietis, Burtai ir prietarai 1001a, XVI.
Evangel. — Kirchenordn. 46.
Ewald A. L., Eroberung Preuss. 172.
Ežerinis (Krečinskij) 753.

F

Faber K., Preuss. Archiv. od. Denkwürdg. 383.
Fabricius Dion., (Mannhardt) 1185.
Famincyn Al. S., 625; Božestva drevnich slavian 551; Boginia vesny i smerti 552, 738.
Fählmann F. R., Heidn. Glauben d. alten Esten 480.
Fedorowski M., Lud białoruski na Rusi litewsk. 658.
Feist S., Kultur, Ausbreit. u. Herkunft d. Indogerm 823a.
Fijałek J., Uchrześcijan. Litwy przez Polskę 26, 174, 659, 1180, 1192, 1284.
Finkel L., Bibl. histor. polsk. 8, 43.
Fischer A. rec. (Loorits) 1245.
Fleri L., O jatviažskich kladbiščach 379, 739.
Forstreuter K. rec. (Jungfer) 842.
Friederici W., Altpr. Gräber u. Bestattungsgebr. 271; Preuss. Romowe 272; Über d. Lage Romowes 273.
Frey d. alten Oeseler 481.
Freijs Alb., Divt., macibu krit. apsk. 1337; Religijas būtiba 1338.
Frischbier H. V., Hexenspruch u. Zauberbann 1219; Ostpr. Sagen 274.
Froehde F., Mytholog. Namen 1212.

G

Gabjaujis, Gabjauja 64, 76, (Būga) 994a, 1181, (Nesselmann) 1189.
Gabija, Gabjauis 164, (Būga) 994a, (Karłowicz) 1294i.
Gadon M., Opisan. pow. Telszewsk. 1285.
Gaerte W., Bocksheiligung in Altpr. 276; Kriechkur in Altpr. 1220; Kultstätte v. Klarheim 1222; Urgesch. Ostpreuss. 275, 363.
Gaigalaitis, Wolfenbt. Postillenhandschr. 30, 72.
Galaunė P., Prietaringi tikėjimai 1001a, LXI; 1001a, XVIII.
Gamtos garbinam. objektai 90, 260, 275.
Gardaitis 164.
Gardeoldius (Krečinskij) 753.
Gawełek Fr., Bibl. ludozn. 9.
Gawronski F. rec. (Brückner) 545.
Gebräuche žr. Papročiai.
Gegužinski, Znicz 660.
Geitler L., Litauische Studien 175.
Gergowicz E. S., Mitolg. słowiańska 553.
Gering H., Weissagung u. Zauber 1214.
Gerullis G., Altpr. Ortsnamen 1170; A. Becenbergeris 812a; Bretke als Geschichtschreiber 33, 277, 823b; Sen. liet. skaitm. 49, 66, 85, 95, 1178, 1311; Rec. (Endzelin) 823.
Giedraitis Melch., Laiškas 47, 90, 1036, 1170a.
Gigas E., Potrimpos zu Christburg, Bartel u. Gustabalde zu Bartenstein 278, 958.
Gilbert de Lannoy 78, (Mannhardt) 1185.
Gilis M., Litovskija poverija 740.
Giltinė 76, (Olechnovič) 383, 838a, 1030, 1040, 1181, (Balys) 1262.
Girgensohn Chr., Ueber d. lett. Lihgo 482.
Girrystis 76.
Gisevius E., Autobiogr. straipsn. 825c, Fest. d. Laima 280, 824; Gebräuche bei Geburt u. Taufe 826; Heidn. Schlossberge bei Rombinus 281; Kauk-Stein 825; Laume u. Laima 279, 1221; Lit. Volkssagen 279, 825b; Zur Sage vom Kauk-Stein 825a.
Gyvatės, jų garbinimas, 40, 47. (Herberšteinas) 56, 65, 80, (Krečinskij) 753; (Elisonas) 1012b, 1013, 1014, 1204; plg. žalčiai.
Gyvuliai senovėje, jų vart. kultui, 58, 1012c, 1912d, 1012e, (Elisonas) 1014, 1149, (Bednarski) 1163.
Gyvulių balsų pamėgdžioj. 1001b, 1012a, 1051, 1089; žr. Paukščių balsų pamėg.
Glasenapp G., Antike Mysterien — Goth. u. russ. Mysterien 614.
Glebovič A. B., Litovsk. mifolg. 741.
Glinka Gr., Drevn. relig. slavian 554.
Gloger Z., Gaje swięte 1286; plg. alkas.
Glovackij J., Očerk staroslov. basnoslovija 555.
Goebel Severin, (Mannhardt) 1185.
Gojus žr. alkas.
Golębiowski L., Lud polski, jego zwyczaje, zabobony 1287.
Gollub H., Buchdrucker u. Errpr.. Maletius 281a.

Gottesidee u. Cultus bei d. alten Preussen 282.
Gottschalk F., Alte Besprechungsformeln 826a, Litt. Götternamen 827.
Götz B., Bedeutung d. Opfers bei d. Völkern 1213.
Götzenbilder (Altertumsfunde) 237; žr. statulos.
G. Pr., Kaimo ir miesto Velyk. 1068, xxvm.
Grabowski B., rec. (Szulc) 603.
Gray L., Baltic Mythology 110.
Graudins K., Latwju swetnicas 422.
Graudulinis 1181.
Gražys, Aukos karės Dievui 1304.
Greiser W., Litauische Mytholog. 828. Litauische Totengebr. 829.
Grewingk C., Heidn. Gräber in Russ.-Litauen 111, 830, 1263.
Gregorius (Grigalius) IX, 77, (Mannhardt) 1185.
Grienberger Th., Baltica des Lasicki 66, 836; Rec. (Brückner) 646.
Grimm J., Deutsche Mythologie 112, 799, 831.
Grube, Corpus const. Prut. 86, 1166.
Grunau S., Chronik 42, 48, 54, 182, 290, 997 (Vid. vėl. antr.) 1145, (Mannhardt) 1185; žr. Yčas, Lilienthal.
Grünenthal rec. (Jungfer) 842.
Gruševskij M., Istorija Ukrajiny 176, 568.
Guagnini Al., Descr. Sarmatiae 49, 1204.
Guirand F., Mytholg. générale 113, 132, 911.
Guillebert de Lannoy žr. Gilbert.
Güntert H., Namen d. indogerm. Donnergottes 114.
Gukovskij M., Koldovstvo na Litve 742; Kovensk. uezd 1288.

H

Haberland A., Lietuvių etnogr. ir folkl. (Enc. Ital.) 927a.
Hanów M. Chr., Diss. d. Salicernio (Seelenspeisen) 483.
Hanusch Ig. J., Wissenschaft d. slav.-lit. Mythus 115, 120, 615, 832.
Harder J. J., Gottesdienst d. alten Letten 484.
Hartknoch Chr., 283, 319; Alt.- u. Neues Preussen 52, 1171; Cur. et Semg. Republ. 25, 53; De cultu deorum 51, iv; De diis secundi et tertii ord. 51, iii; De festis Pruss. 51, vi; De funeribus Pruss. 51, vi; De locis divino cultui destin. 51, 1; De sacerdotb. Pruss. 51, iv; De tribus diis Pruss. 51, ii; Diss. de idol. Prussor. 50; Preuss. Kirchen-Historien 1172; Selectae dissert 51, (Mannhardt) 1185; Rec. (Staniewicz) 713, (Mierzyński) 683.
Hartmann E., Heidenreligion d. alten Preussen 284.
Hassenstein H., Preussischer Aberglaube 285; plg. prietarai.
Heidnischer Aberglaube in Lit. 833; plg. prietarai.
Heidnische Gräber in Preussen 351.
Heinel, Altpr. Gott Kurcho 286; Bemerkung zu preuss. Aerndtegebr. 1223.
Heinrich von Diessenhofen (Mannhardt) 1185.
Heinrich d. Lette, Chron. Lyvon. 55, 77, 87, 1173, (Mannhardt) 1185.
Heinricus de Hervord (Mierzyński) 78, (Mannhardt) 1185.
Henneberger C. sp., Ercklerung d. preuss. Landtaf. 33, 48, 54, 287, (Mannhardt) 1185.
Hennig E., leid. 391, 1195.
Hennig Scharfenberg 78.
Henning Sal. (Mannhardt) 1185.
Henricus žr. Heinricus.
Herberstein S., De Lith. 56, (Mannhardt) 1185.
Hermann Wartberge (Mierzyński) 78, (Mannhardt) 1185.
Hermann E., Altlitauisches Schriftum in Pr. 834.
Hervagens L., Par vecu latvju elka 423.
Hervord H. žr. Heinricus de Hervord.
Hieronymus Pragensis 78, 81; plg. Piccolomini Aeneas Sylvius.
Hildebrandt, Heinr. von Lettl. 55; Heidnischer Aberglauben in Litauen 835.
Hirsch F., Seelenbrücke (altpr. Seelensage) 288.
Hirt H., Indogermanen (ihre Kultur) 837.
Hylsen J. A., Inflanty w dawnych dziejach 1241.
Hypatiuschronik žr. Ipatjevo kron.
Hochzeit (altpr.-sud.) 270; žr. vestuvės.
Hoffman J. D., De paganit. e Prussia profligata 289.
Holmberg U., Wassergottheiten d. finnisch-ugr. Völker 485.
Holtzmann R., Studie z. Heinrich d. L. 55.
Honorius III (Mierzyński) 77, (Mannhardt) 1185.
Hopkins Gr. St., Deiwos 116.
Horner Th., Livoniae historia 486.
Hryszkiewicz M., vert. (Valančius) 233.
H. S., Aberglaube d. Litauer 831.
Hupel P. W., Topogr. Nachr. von. Lief.- u. Estl. 1339.

I

Idolum, idola 29, 84; (Būga) 106, 368; plg. Statulos, Stabai.
Idrisi, (Mannhardt) 1185.

Ingermann, Nord-Slavisk 117.
Inocentas (Innozenz) III, 58, (Mierzyński) 77, (Mannhardt) 1185.
Inkvizicija Lietuvoje (Chojnackij) 734.
Instruction der Kauffschultzen 59.
Ipatjevo kronika 40, 60, 77 (Mierzyński) 87, 102, 818, (Mannhardt) 1185.
Irbe A., Latv. relig. jeb dievturiba 424.
Istorišku vietų apraš. 956b, 1000b, 1014a, 1025—26, 1086, 1119, 1128; plg. 1075—76, 1080, 1095—96, 1142, 1155; žr. korespondencijos.
Išmintas 180, 191.
Iš prūsų liet. gyvenimo senov. 1289.
Ivinskis Laur., Apie dvasiškus dalyk. pas liet. ir žem. 1016; Dievaičiai liet. ir žem. 1015.
Ivinskis Zen., Basanavičiaus raštai liet. relig. srity 966, 975, 976, 1017; Bibliogr. sen. liet. relig. ir mit. medž. 1018, 1304a; (LE) L. David 1195; Liet. kult. istor. S. Daukantas 1006; S. Daukantas ir Liet. is-ja 1006; Sen. liet. kult. problemos 1290; Vyt. D. bibliogr. 43; Rec. (Mannhardt) 1185.
Ivošiškis S. L., Pabaigtuvės 1068, xxxi.

J

Jablonskis Jon., sen., recenz. (Batiuškov) 160, (Teobald) 781.
Jablonskis Konst., Archyvinės smulkm. 61, 1020; Bibliogr. („Praeitis") 10; Dokum. apie Daukšą 41; Invent. XVI amž. 1182; Lietuv. žodžiai Lietuvos oficjl. kalb. 59, 62, 85, 86, 1019, 1166; Papildm. žinios apie Daukšą 41, 80; 1172.
Jacobson H. Fr., Gesch. d. Kirchenrechts 63, 93, 1174, 1175.
Jagaubis 76, (Nesselmann) 1189, (Karłowicz) 1294j.
Jagič V., 625; Mytholg. Skizzen 616; Jagič recenzuoja: (Brückner) 545, (Famincyn) 551, (Léger) 619, (Mandelštam) 573, (Plotnikov) 591, (Usener) 148.
Jagiełło J., O mitologji 556.
Jakštas A. žr. Dambrauskas.
Jansons J. A., Uz ka pam. mūsų trag. sakumi Janos un Dievaines 1340.
Janulaitis Aug., En. Sylvio Piccolomini 81, 1022; Liet. pasakos 1021; Litovsk. sueverija i primety sobr. v Šavel'sk. uezde 743; Šeimyniški burtai ir prietarai 1001a, xix.
Jaroševičius A., Lietuvių kryžiai 971, 973, 1023; plg. Kryžiai.
Jaroszewicz J., Obraz Litwy p. względem j. cyw. 177; O stanie Litwy do przyj. wiary chrześc. 662; Zarysy z czasów pogań. 661.
Jaunius Kaz., 78, (Būga) 992; rec. (Mierzyński) 997; (Vidivuto vėl. antr.) 1145.
J. A., Sengadin. mūsų gentės paminkl. 1029.
J-čius V., Liet. istorija - mitai 928, 1024.
Jeronimas Pragiškis žr. Hieronymus.
Jerošin N., Kronike 78, 1176, (Mannhardt) 1185.
Jeschke M., Diss. de quercu Romove 290.
Jesuitenberichte, (Mannhardt) 1185.
Ježek J., Romove 925.
J. K. Sz., Giltinė ir avykirpės žirklės 1030; plg. 802.
Jods, Kriegsgott d. Letten 487.
Jonaitis M., Sen. lietuvių seitai arba amuletai 1291.
Jonas Iv., Gedim. pilis, švent. ugnies zniczio aukr. 1025.
Jonas R., Potrimpos - u. Schlangenberg 1224; Preuss. Gebräuche 1225; Rambynas 1026.
Joninės, Joninių kultas (Šv. Jono papročiai), (Bielenstein) 472, (Basanavičius) 801, (Bezzenberger) 808; 1001a, I; (Balys) 1068, IV, 1068, V; 1068, VIII, XXVIII, XXIX; (A. Koncė) 1068, XXXIV; 1068, XLVII, XLVIII (Buračas) 1335.
Jonval M., Latv. mitolg. dainas 1341.
Jordan, Preuss. Sagen (Laume) 291; Preuss. Gebräuche, Sagen, Aberglauben etc. 292; Giltinė 838a.
Jotvingėnas, Vilkolakai 1292.
J. O., Kownos Perkunastempel 838.
Jucevičius L. A., 139, 1077; Góry i groby olbrzymie w Litw. 665; Kamienie litewsk. bogiń 663; Litwa 180, 666, 1311; Nekotoryje podrobnosti litov. mitol. 745; Rysy Żmudzi 178; Przeobrażenie mitolog. litewsk. 664, 1305; Prevraščenije litovsk. mitolog. 744; Wspomnienia Żmudzi 179, 666.
Juciewicz, Jucewicz žr. Jucevičius.
Judime (Krečinskij) 753.
Jukna P., Burtai 1001a, xx.
Junge Michael, Bisch. von Samland žr. Michael.
Jungfer V., Alt-Litauen 181, 842; Altlitauische Feste 839; Kulturbilder aus Lit. 841; Totenfeier d. alten Lit. 840.
Juraitis J., Mokas 1027.
Jurgio Fridricho įsak. (1578) 85.
Jurgutis, Mitolg. smulkmenos 1028.
Jušk evičius A., Slovar' 64, 746; plg. Žodynai.

Y

Yčas J., Chronist Grunau 48, 293; S. Grunau kronikos reikalu 48, 380, 1033; Liet. tikyba ir jų kultūra 1032; Maž. Liet. praeitis 182, 1031, 1196; žr. Grunau.
Ydola žr. idolum.

K

Kadłubek Vinzenz žr. Vinzenz.
Kagarov E., rec. (Zelenin) 1313.
K. A., Schlangenkultus der Esten 488.
Kayssarow A., Slav. Mythologie in alph. Ordn. 617.
Kalačov, red. (Michalo Lituanus) 1187.
Kalėdos (jų papročiai) 995, 1001a, VI; (Balys) 1001a, VII; 1001a, VIII; 1068, I; 1068, VII, VIII, XI, XII, XXIV; (Kuzmickis) 1068, XXXVII.
(Kallmeyer Th?) Nachr. über Götzenbilder d. Letten 489. Kalnų garb. 30.
Kalnine E., Prūsų padav. nu Joninu 381.
Kalninš K., Par latviešu saules teikam (Mannhardt) 425.
Kamerton, Litwa i Żmudź (kilka sł. o myt. lit.) 667.
Kamiński M., Dożynki i okrężne na Litwie 1293.
Kampfmeyer G., Alter Bericht über lit. Totengebr. 843.
Kapsų rugiapiūt. papročiai 1300.
Karaliunė 180, 191, (Jucevičius) 745.
Karłowicz J., List z prośbą o dostarcz. materjał. do myt. lit. 669; Mythol, lituan. et M. Veckenstedt 912; Podania i bajki ludowe zebrane na Litwie 668; Wielka enc. pow. il. (Alabathis, Alcis, Algis, Apidome, Auscauts, Austeja, Auszra, Babilos, Gabia, Jagaubis). Karl. recenzuoja: (Mierzyński) 77, (Szulc) 603.
Karp M. J., Decretales 1168; Epistola Pastoralis 1177; plg. synodų nutarimai.
Kasakaitis A., vert., 216.
Kasparsons K., Mūsu senču dveseles 1342; Mežs un lauks 1343.
Kastitis 180.
Kastorskij M., Načertanije slav. mifologiji 557.
Katilėlis, Prietaringi tikėjimai ir žaislai 1001a, XXIV, LXI.
Kaukaras (Nesselmann) 1189.
Kaukas 30, 40, 72, 76, 180, 191, (Jucevičius) 745, (Volteris) 787, 825, 825a, (Basanavičius) 969, 1067, (Gerullis) 1170, 1181, 1182, (Nesselmann) 1189, (Mierzyński) 1245, (Kibort) 1297.
Kazys, Sen. liet. laid. papr. 1068, XXXIII.
Kelauninkas žr. Gisevius.
Keliai (kryžiuočių) žr. Wegeberichte.
Kelch Chr. 1185.
Kerėtojai, kerėjimas 179, 180, 217, 218, (Lopałewski) 679, (Gukovskij) 742, 765, 1001a, XXX; (Čilvinaitė) 1003b.
Kęstučio priesaika 36, 40, 78, 204, 687, (Mierzyński) 861, (Būga) 988, (Būga) 990, 1060, (Volteris) 1153; plg. Chronicon Dubnicense.
Kibort J., Burtininkas 670; Istoty mistyczne na Żmudzi 671, 1297; Wierz. ludowe żmujdzkie 672, 1295; Žem./ žm. papr. (lenk.) 675;. Żmudskie pod. o kwiatach 671, 1296.
Kiprijanovič, N., Livonsk. chr. Genrika L. 55
Kirchenordnung (Kurländ.) (Mannhardt) 1185.
Kirchenstaat (orientalischer), heydn. Gott. d. Lit., 118; 136, 466, 866.
Kirchenvisitation (Insterburgische) 86, 1166, (Mannhardt) 1185.
Kirkor A. N., Etnograf. vzgliad 1230; Hroby na Litwie 119; Izobraž. lit. bogini Mil'dy 748; Litovsk. drevnosti 183, 750; Lit. jaz. i lit. mifolg. 747, 1298; O piervotn. slovianšč. 729, 1306; Perkunas 749; Sovrem. priroda Litvy 1299.
Kirpičnikov A. F., Ličnyje bož. slavian 558; 625.
Kisinas I., Volterio bibl. 11, 40.
Klawe J., Totemizm a pierw. zjaw. religijne 1254.
K-la Kl., Raganų degin. Lietuvoje 1034—35; Tikyb. paproč. iš vysk. Giedraičio laikų 1036.
Kleinas Dan., Neu-Litt. Gesangbuch 1178, (Mannhardt) 1185.
Kleinschmidt G., Perkunas und Parjanya 844.
Kletnieks V., Par gaismas dievibu Usinu 426.
Klimas P., Kok. diev. garb. senovėje(?) 1231; Liet. sen. bruožai 58, 72, 184, 1038, 1054; Prietaringi tikėjimai 1001a, XXV.
Klykūnas J., Iš mūsų senovės 1037.
Klopmann E., Reste lett. Heidentums 490.
Kluczycki Szcz., O mytolg. słowiańskiej. 559.
Kluke P., Romowe 295, 296.
Knüpffer A. F. J., Gebet d. Donnerpr. d. alten Esten 491; Über die estn. Gottheit Thorapitha 492.
Koch F., Letzter Druck Malet. 71.
Kochanowski J. K. rec. (Brückner) 643.
Kodatis B., Sen. liet. astronm. medž. 1039.
Koe-čto iz lit. mifolg. 751.
Köhler R., Vergl. Bemerkg. zu d. lit. Märchen 845.
Koialowicz A. W., Hist. Lith. 185.
Kokius dievus garb. senovėje 1215.
Koncevičius J., Giltinė ir avykirp. žirklės 1040.
Koncė Alf., Šv. Jono išvak. stebulių deginm. 1068, XXXIV.
Končius Ign., Žemaičių kryžių ir koplytėlių statist. 1040a, 1231a.
Koplytėlės žr. Kryžiai.

Korbut Gabr., Liter. polska 39, 43, 49, 66, 70, 71, 95, 548.
Korespondencijos 1041a, 1075—75, 1080, 1095—96, 1142, 1155; plg. istoriškų vietų aprš.
Koreva A., Vilensk. gubern. 1232.
Kornets Fr., Senlatv. beru ierašas 1344.
Kosarzewski A. K., Bóstwa dom. litwin. (keli tautotyros mažm. iš jo rink.) 674, 1042; Rzecz o litewsk. słown. i ogólny pogląd na kraje lit. 673.
Kostomarov N., Slavianskaja mifolg. 560; Kiti 6 jo darb. iš slavių mitlg. 560.
Kotliarevskij A., O pogrebalnych jaz. obyčajach slav. 561.
Kotzebue A., Preuss. ält. Gesch. 186, (Mannhardt) 1185.
Kovas 183.
Kozeris, Prietarai 1001a, xxvi.
Kračkovskij J., Den' Kupala v Zap. Rossiji 562.
Kral J., O nynejšich smerach bad. mythol. 563.
Krappe A., Pikuls 1233; plg. Pykuolis.
Kraszewski J. I., Mytholg. słow. i prusko-litew. 120, 676; plg. nr. 115; Litwa (dzieje, wiara, obyczaje etc.) 187.
Krauledat J., Romowe 297.
Kraushar Al., Totemizm w rozwj, dziejow. społ. polsk. 1255.
Krauss Fr., Volksglaube u. relig. Brauch d. Südslawen 617a.
Krček rec. (Lullies) 304.
Krečinskij N. L., Litovskija jaz. božestva 753.
Kreicers H., Latviska gara pamati 1345.
Krek Gr., Einleitg. in die slav. Literaturgesch. 618.
Kreutzwald Fr., Aberglauben, Sitten u. Sagen d. Ehsten 494; Char. d. estn. Myth. 495; Estn. Gebräuche bei den Sterb. u. Todten 493; Myth. u. mag. Lieder d. Esten 427, 496.
Krėvė-Mickevičius V., Aitvaras dzūkų legendose 1045; Burtai Sėdos apskr. 1001a, xxvii; Burtai Pasvalio apskr. 1001a, xxviii; Burtai ir prietarai 1001a, xxix; Kerai 1001a, xxx; Mūsų paukšč. (fokl.) 1043; Mūsų paukšč. tautosk. 1044; Mūsų paukšč. padavimuose 1046; Padavim. apie Laumes, Perkuną, Aitvarą 1042a; Prietarai ir burtai 1001a, xxxi.
Kriaučiūnas P., Kraučunas, Mitolg. fragmenty — Mitolg. smulkm. (liet. ir rus.) 752, 1047; 964.
Krivė 78, 106, (iliustr.) 157, 164, 197, 198, 214, 221, 232, 300, 310, 353, 361, 373, 376, 382, (pav.) 580, (Mierzyński) 690, (Prochaska) 704, (Mierzyński) 761, 849, (Akielaitis) 933b, (Beržanskis-Klausutis) 981, 981a, 989, 997, 1101, (Jeroschin) 1176, (Nesselmann) 1189; plg. Dvasininkai, Krivių-Krivaitis.
Krivių-Krivaitis 48, 95, 192, 202, 232, (Kundzinš) 429, (Melnalksnis) 445, 920, 921, 936; plg. Dvasininkai, Krivė.
Krivulė (Mierzyński) 387, (Treichel) 886, 950a, (Basanavičius) 959; (Būga) 987, 991; 1069, 1088, 1143, 1181.
Kryžiai (lietuvių) 641, 951a, 971, 973, 1023, 1040a, 1231.
Kryžiuočių žygiai žr. Wegeberichte.
Krollmann Chr., Dusburg 44; Merkwürdige samländische Urkunde 1179; Religionswesen d. alten Preussen 298, 846.
Kromer M., 624; Polonici regni descriptio 1180.
Krumbholtz R., Samaiten u. d. deutsche Orden 188.
Krūminė, Krumyne, (Famincyn) 552, (Krečinskij) 753.
Krzywicki L. 377; Žmudź starożytna 189; Žem. sen. (vert.) 189.
KSš., Sekminių šventė Zanavykijoje 1068, xxxvi.
Ks. Gs., Paslaptingos gyvulių naktys 1068, xxxv.
Kūčios žr. Kalėdos.
Kukolnik P., Predanija litovsk. naroda 191, 754.
Kulikovskij S., Očerki jaz. Litvy 755.
Kundzinš K., Vectevu ticiba 428; Krive-Krivaito un Romove 429, 920.
Kunigai žr. dvasininkai.
Kunik Ed. 361.
Kuosgalvis J., Sen. liet. tikyba 1048.
Kupalos šventė 588a, 607.
Kupiškėnų rugiapiūtės papr. 1068, xx; — Užgavėnių papr. 1068, xiv; — Velykų papr. 1068, xviii; — vestuvių papr. 1299. Sekminės (Buračas) 1336.
Kuprevičius M., Sen. gadynės karšinčių tėvų žudm. 1049.
Kurländer heidn. Gottesd. žr. Churländer.
Kurche, Kurcho, Kurke, Kurko, Kurkas 84, 164, 240, 286, 377, 378, (Krečinskij) 753; (Žilius) 395, 1160; (Heinel) 1223.
Kurschat Fr., Lit.-deut. Wörterbuch 1181; plg. Žodynai.
Kuršaitis Al., Kurshat, vert. (Basanavičius) 801; Berichtigungen z. Übersetz. d. Fragm. myth. v. Basanavičius 847.
Kurtz E., Verzeichniss alter Kultstätten in Lettl. 497, 1242.
Kuzmickis Z., Kalėdos ir jų apeigos 1068, xxxvii; Liet. religija 1050.
Kuznecov G., O litovsk. mifolg. Narbuta 756.

L

La Baume W., Bildsteine d. frühen Mittelalters 1308.

(Lacis J.) Dievturu dižvadonis badojas (E. Brastinš) 430.

Laidojimas (mirusiųjų) 221, 225, 227, 271, 275; (prūsų) 335, 337; (estų) 493, 502; (Meyer — latvių) 510, (Bezzenberger) 812, (Feist) 823a, 829, (Hirt) 837, (Kampfmeyer) 843, (Jungfer) 840, (liet. kun-čio laid.) 850, (Meškauskas) 858a, (Basanavičius) 974b, (Demereckis) 1008, (Ličkūnas) 1052; 1068, xxxm; (Volteris) 1151, 1152; (Brand) 1164, (Hartknoch) 1171, (David) 1195, (Reimchr.) 1197, (Malakauskis) 1240; Plg. Mirusiųjų kultas, Papročiai, Šermenys, Vėlės.

Laima 1314, 1346.

(Lapinš K.) Zaudeta dail. aizsaule 431.

Landesordnungen 78, 96, (Mannhardt) 1185; — (von 1640) 1166.

Lange-Stender, Lett. Mythologie (in Gramm. u. Lexic.) 521, (Mannhardt) 1185, 1238.

Lasicius Joh., De relig. Russ., Moscov. et Tartar. 66; De diis Samag. 66, 74, 624; O bogach żmudzinów (vert. A. Rogalski) 66, 677; (Vcl. Biržiška) 76; (Brückner) 1273, 818; (Grienberger) 836; (Mannhardt) 1185; (Mierzyński) 691, 759; (Niemi) 1060; (Staniewicz) 713; (Wotschke) 903.

Laskauskas L., Ganymo pabaigtuvės 1068, xxxiv.

Laimė, Laima, Lajma, Laimelė 76, 180, 191, 279, 280, 412, 605, (Narbutt) 695, (Jucevičius) 745, (Krečinskij) 753, (Volter) 1941, 824.

Laucevičius J., Iš krivulių krašto 1349.

Laumė, Lauma, Laumės, 180, 191, 279, 291, 337, (Vieselovskij) 605, (Akielaitis) 728, (Jucevičius) 745, (Krečinskij) 753, (Volter) 794m, (Basanavičius) 801, 824, (Schleicher) 874, (Jurgutis) 1028, 1042a, 1181, 1182, (Balys) 1262, (Kibort) 1297.

Lautenbach J., Latviešu mitolg. 436; Latv. pavas. dievib. 434; Par likt. dievib. 435; Relig. d. Letten 498.

Lavonų deginimas (Reimchr.) 1197; žr. Deginimas, Laidojimas.

Lazdona, (Krečinskij) 753.

Ledesmos Katekizm. 65.

Legendos žr. Padavimai; plg. Pasakos.

Leger L., 625; Esquisse sommaire de la myth. slave 619; Etudes de myth. slave 620; La myth. slave 621; russ. vert. slav. mifolg. 564.

Lęgowski, Slow. bóstwa 656.

Lehmann E., Götterdämm. im Norden 121; Lehrb. d. Religionsgesch. 101, 612, 1209.

Lehrberg A. Chr., Criwe od nördl. Papst 78, 300, 849.

Lelewel J., 568; Bałwochw. słow. 566; Cześć bałwochw. sław. i Polski 567, 593; Dzieje polsk. 74; Dz. Litwy 194; Spis bogów żmudsk. i litewsk. (Polska, dzieje etc.) 637, 678; Waga hist. książąt 1234.

Lemke, Frosch- u. Krötenaberglauben 301.

Lepner, Preuss. Litauer 67, 302, (Mannhardt) 1185.

Lerchis-Puškaitis, Pasakos 1347.

Leskien A., Eine lit. Totenklage 1350.

Letzte heidn. Leichenfeier in Wilna 850.

Lewicki A., Zarys hist. Polski 195.

Liaudies medicina žr. Medicina.

Lideń E., Baltisch-slavische Worterklärung 850a.

Ličkūnas St., Senovės mūsų laidoj. papr. 1052.

Liebusch K., Burgreligion u. Fetischismus 122.

Liepaitė E., Gamtos balsų pamėgdž. 1051; žr. Gyvulių balsų pamėgdž., Paukščių bal. pamėgdž.

Lietuvių relig. ir mitol. (čia sužymėta tik tie bendri veikalai, kur yra medž. apie liet. rel. ir mit.; šiaip passim) 113, 118, 124, 131, 134, 161, 206, 207, 208, 210, 226, 229, 233, 234, (Šliupas) 394 517.

Lietuvių apgyv. vietos 1182; plg. Žodynai.

Lietuvos Vaikas, Liet. istorija 1235.

Ligaschones, Ligho 84, 482, 523; plg. Dvasininkai, Krivė, Tulissones.

Likowski E., Decretales 1168; žr. Vyskupų nutarimai

Lilienthal J. D., Ehrenrettung Grunaus 48, žr. Grunau.

Linksmūnėlis J., Bruožai iš sen. liet. tikybos 1053.

Lipinski T. žr. Baliński.

Lippert J., Relig. der eur. Culturvölker (Litauer, Slaven) 123, 851.

Lippomano, Relacya o Polsce 89.

Litauischer Geisterglaube 852; — Mythus 115; — e Mythen u. Allegorien 853.

Lites ac res gestae 1183.

Litovskaja mifolg. (Volter) 794n.

Liubavskij M. K., Očerki lit.-russk. gos. 192.

Liv-, Esth- u. Curl. Urkundenbuch 1184.

Lyonnais, Traité de mythol. 622.

L. N., Sen. lietv. tikyba. 1307.

Lohmeyer K., Bericht über Reste lett. Heidentums 499; Gesch. v. Ost- u. Westpr. 197; Preussen bis zur Ankunft d. deutschen Ordens 303.

Loorits O., Estn. Volksdichtung u. Mytholg. 500, 1236; Liivi rahva usund (I—III) 437—439; Libju folkl. un mitologja 1243; Livische Märchen u. Sagenvarianten 1244; Misshandelt. u. sich rächend. Feuer 501, 1245; Mulgimas Ohvirikohad 440; Tod in der livl. Volksüberlieferung 1237.

Lopałewski T., Czarownice litewskie 679; plg. Kerėtojai.

L. R., Lit. Mitolg. 1238.

Lowmiański H., Studja społ. i państwa Litewsk. 198.

Löwis of Menar, K., Trojaburgen (saulės mytai est.) 503.

Lubenau Reinh., (Mannhardt) 1185.

Lubicz Al., Mitologja slow. 568.

Luce J. W., Hochzeits-, Tauf- u. Begräbnisgebr. d. oesel. Ehsten 502.

Ludwik z Pokiewia, 188, žr. Jucevičius.

Lukken H., Uroffenbarung Gottes unter d. Heiden 124.

Lullies H., Götterglauben d. alten Preussen 304, 854.

M

Machal J., Nakres slov. bájeslovi 569, 926; Slavic mythology 1309.

Maciejowski W. A., Mitolog. słowiańska 570; O mitolg. polaków i Litwinów 680; rec. (Brücknerį) 643.

Maciejowski Sam. (laiškas jam Žyg. Aug.) 26.

Maciūnas V., Krokuvos bibliotekose pasirausius 703.

Maksimov S., Nečistaja sila 571.

Malakauskis P., Laidojimas — kapinės 1240.

Malala Joh., Chronogr. 60, 69, 77, 735, 818, 893, (Mannhardt) 1185, 1264, 1283.

Malbergs F., Isas zinas par vecos laikos 441.

Maldeninken žr. Betbrüder.

Maldonis V., Latvju dievturu draudze 443; Latv. dainas — latv. tic. relig. 442; Dievs, der Gott der lett. Volkstrad. 1351; Jumis. Latv. dainas, relig. etisks. vertėj. 1352.

Malecka W., Obyczaje, zwyczaje, wiara 572.

Maletius 470, 624, 818, 855; — Hieron. 70, 281a, 305, 338, (Mannhardt) 1185; — Joh. Libellus ad Sabinum 25, 71, 96, 281a, 306, 317, 338, 486, 509; (Mannhardt) 1185 (Mon. Pol. Typogr.) 1346.

Maletzki M., Heiliger Rombinus am Memelstrom 307.

Malte-Brun, Tableau de l. Pologne ancienne 913.

Mandat d. Bischofs v. Samland (Mannhardt) 1185; plg. Vyskupų nutarimai.

Mandelštam J. J., Opyt objasnenija obyčajev 573.

Mankowski, Wahrsagen, Kartenlegen, Gesundbeten usw. in Litauen 856.

Mannhardt W., Baumkultus d. Germ. u. Nachbarn 126, 383; Beitr. z. Mytholg. d. lett. Völker 505; Denkm. letto-preuss. Götterlehre (rank.) 507; Korndämonen 125; Lasicius (tekstas) 66; Lett. Sonnenmythen 425, 504, 857; Letto-preuss. Götterlehre 1185, 1283; Mater deorum d. Aestier 506; Prakt. Folgen d. Aberglaubens in Preussen 308; Programm dlia sobir. svedn. po časti mitolg. 753; Roggenwolf u. Roggenhund 128; Wald- u. Feuerkulte 127.

Manninen I., Dämonistische Krankheiten im finn. Volksaberglauben 508.

Mansikka V. J., Lit. Zaubersprüche 858; Relig. d. Ostslaven 624; Russ. Zauberformeln 623; (Mannhardt) 1185.

Maretič T., Götternamen d. balt. Slaven 625.

Margalis, Prietarai ir burtai 1001a, xxv.

Mark J., Mythische Gestalten b. d. Lappen 1310.

Martini Wilh. (Mannhardt) 1185.

Matulaitis St., Liet. t. istorija 1054.

Matulaičiutė O., Prietarai 1001a, xxxvi.

Matusas J., Alb. Vijukas Kojal. 95.

Matusiak S., Piorun a Perkun 1241; Słow. bóstwa w histor. Dług. 574.

Mažvydas Katekzm. 72, 76, 874, (Mannhardt) 1185.

Meckelburg, Hexenglauben u. Hexenproz. in Altpr. 309.

Mederer N., Ann. Ing. Acad. 29.

M. D., Kalėdų papr. 1068, I.

Medicina (liaudies) 770; 1001, xvii; 1073, 1094, 1125a; (Balys) 1326.

Medeinė, Mejdeinė 40, 60.

Medyński N., O słowianach 575.

Medžiai, jų kultas, 30, 40, 58, 63, 65, 80, 82, 94, 221; (Caspary) 265, 383; (rusų) 604; (Brosow) 812b, 813, 838a, (Basanavičius) 970, (Kromer) 1180, 1192, (Possevinus) 1194, (Gaerte) 1220, 1269, (Perkowski) 1256, (M. Biržiška) 1270, 1299; plg. Alkas, Miškai (šventi).

Medžioima 180, 191, (Jucevičius) 745.

Meyer C. H., Fontes relig. slav. 73, 625a.

Meyer Fr., Allg. myth. Lexicon 129.

Meyer Joh., Bestattungsgebr. d. alten Letten 510.

Meyer L., Reimch. 87.

Meletius žr. Maletius.
(Melnalksnis J.) Krivu-krivs un Romove 445, 921.
Melngailis E., Kadiem senlatvis ticejis dieviem 444.
Menecius žr. Maletius.
Merkel G., Bemerkungen zu Lehrbergs u. Watsons Abhandl. über Kriwe 310.
Merkelis A., Vėlinės liet. tautosakoje 1242.
Meržinskij A., žr. Mierzyński.
Meškauskas Pr., Volksbrauche im lit. Familienleben 858a.
Meulen R. v., Litauische Vėlės 860a, 1055; Naturvergleiche in Liedern u. Totenklagen 859; Zwei lit. Totenklagen 860.
Michael Junge's, Bischof, v. Samland Artikel 63, (Mannhardt) 1185.
Michalo Lithuanus, De moribus Litauen etc. 66, 74; (Archiv. jurid. sved.) 1187.
Michnevič, Domašnyj byt 1247.
Mickewicz A., Mitolg. litewska 681.
Miechowita, Chron. 75.
Mielcke, Woerterbuch 76, (S. Staniewicz) 713, 874, (Mannhardt) 1185; plg. Žodynai.
Mierzyński Ant. 184, 192, 383, 1005; Alkas 1243; Aspelenie 1244; Charakter wierzeń litewsk. 684; Co znaczy Sicco 38, 386, 686; Eid. d. Keistutis 861; Heilige Eiche in Romove 311, 862; Kaukas 1245; J. Lasicki (lenk.) 66, 691; — (rus.) 66, 759; Mitol. litewska 682; Mytolg. porównawcza 130; Nuncius cum baculo 387, 689, 1088; — (encikl. strp.) 1246; O nadravskom žrece Crive (rus.) 382, 761; O władzy Criwego nad Litwą 690; Quelques objets, trauvés dans sepultures en Lith. 914; Par Romove sveto osolu 388, 922; Par Samiešu Dievu Auszautis 389; Prusskij žrec Sicco (rus.) 385, 762; Przegląd dziel tyczących się mitol. litewskiej 683; Przysięga Kiejstuta 687; Romovė (rus. ir lenk.) 60, 61, 78, 82, 383, 384, 583, 688, 760, 1065, 1134; Samländ. Gottheit Auszautis 312, 863; Zródła do myt. lit. 60, 685, 997, (Mannhardt) 1185; Zródła I t. 55, 58, 69, 77, 79, 936, 1193; Zródła II t. 31, 36, 37, 44, 63, 78, 93; rec. (Brückner) 646.
Miežinis N., Žodynas (liet.-latv.-lenk.-rus.) 1188; plg. Žodynai.
Mifologja žr. Mitologija.
Miklosich F., Rusalien 578.
Mikuckij S. P., Žnič, Vaidelet 763.
Miller V., Arijskaja mifolg. 131, 764; rec. (Famincyną) 551; (Sokolovą) 598.
Minkevičius A., Laumių šluotos 1056.
Mirusiųjų kultas, (estų) 493, 500; (lietuvių-prūsų) 181, 197, 260, 337, 841, 842, (Basanavičius) 996, (Adamovičs) 1346, (Reimchr. 1197); plg. Laidojimas, Šermenys, Vėlės.
MiseviČius A., Burtai ir prietarai 1001a, xxxviii.
Mislenta, (Mannhardt) 1185.
Miškai (šventi) 84, (Brosow) 812b, 813, (Lites) 1183, 1192; plg. Alkas, Medžių kultas.
Miškinis J., Trys šimtai dzūkų burtų ir prietarų 1001a, xLviii.
Mitologja dawnych sławian 586.
Mythologie d. Litauer 904, 905.
Mitologinės liekanos žemės vardyne žr. Vietovardžiai; — žodynuose žr. Žodynai.
Mitologja litewska (kalend.) 692.
Mitologičeskij slovar' 576.
Mitologija słowiańska 579, 580.
Mitolog. smulkmenos 1057.
Mitteil. d. Lit. Liter. Gesell. 13, 59, 72, 86, 190, 528.
M. J., Prietarai 1001a, xxxvii.
M. K., O relig. pogańskich słowian 577.
Mniemania i przesądy ludu litewsk. 693.
Močuls'kij V., O dualizme v mifolg. slavian 581.
Mone Fr. J., Relig. d. finn. slav. u skand. Völker 134, 864.
M., O proischoždenij litovcev 757.
M., Sentėvių papročiai 1239.
Mühling, Preuss. Gebräuche, Sagen, Aberglauben etc. 292; Preuss. Sagen 1226; Volkssage aus Klaukendorf 1227.
Müler M. 591.
Mülverstedt G. A., Ursprung u. Vaterland d. Götzen in Preussen 313.
M-us J., Ged. ainiai ir liet. dievai 1248.

N

Načalo, razmnoženije i padenij idolopokl. 587.
Narbutt Th., 756; Dzieje nar. lit. 139, 177, 202, 696; Lajma (Boginia) 695; O panienskim w Litwie (kunigow.) 694; O posągach w Kownie 1249; Pomniki d. dziejów lit. 203; Pruskie Romove 314; (Mierzyński) 683.
Narodnyj sud litv. nad koldunami 765.
Natkevičius V., Prietarai 1001a; xLix, Lx.
Natrimpa žr. Patrimpas.
Naruszewicz 568, 1252.
Nazvanije lit. naroda 766.
Negelein J. V., Aberglauben auf d. Kur. Nehrung 316.

Nehring A., Anbetung d. Ringelnatter b. d. Litauern 135, 315, 865; plg. Žalčių garb.
Neselmann F., Eine lit. Urkunde 85, 1196; Wörterb. d. lit. Sprache 1189.
Neumann A., Lit. et ses légendes 915.
Neus H., Altestnische Wassergottheiten 514; Altestnische Wind- u. Frostgottheiten 513; Altestnische Gottheit Judas 511; Altestn. Gottheit Turris 512; Mythische u. magische Lieder der Esten 427, 496.
Nezabitauskas A., Apie Žemaitijos dievukus 1059; Trimpos ir Velykos 1068, xLi. Prūsų papr. ir tik. įsit. 1353.
Niederle L., Żywot starych sławian 582.
Niemi A. R., Liet. dainų tyrinėjimai 49, 66, 72, 204, 1004a, 1060.
Nijolė (Famincyn) 552.
Nikoforovskij M., Russkoje jazyčestvo 583.
Nikolski N. M., Žyvėly u zvyčajach, abradach i verannjach belar. 584.
Nk. Jn., Ar garbino liet. stabus 1062; Liet. dievai ir kunigai 1063; Lietuvių tikyba 1061.
Nonadievis 60.
Nork F., Mythologie u. Volkssagen 626.
Noreika L., Sen. liet. tikyba 1064.
Nowosidski A., Wierz. i podania ukrainsk. 585.
Nuncius cum baculo 387, (Mierzyński) 689; plg. Krivė, Krivulė.

O

Obyczaje poganskie Prus i Litwy 390, 697, 698.
Obliki latyšskich jazyč. bogov 532.
Obrzędy religijne Żmudzinów w porze wiosennej 699.
Očerk relig. istor. jaz. Litvy 767, 1250.
Oderborn P., 624; De sacrif., nuptiis et funeribus vet. Boruss. 317.
Okkopirnus, Occopirnus, žr. Ukapirnus.
Olearius Adam (Mannhardt) 1185.
Olechnovič, Pasakos, pritirimai etc. 1065.
Oliverus Scholasticus (v. Paderborn) 77, 79, 1173, (Mannhardt) 1185.
O Litwie przedchrześć. 700.
Ondyny, Nixy czyli Nimfy wodne 588.
Originalnoje sujeverije ženščin Ošmianskago uezda 768.
Ostermeyer G., Beytrag z. altpr. Religionsgesch. 320; Drei Gottheiten d. alten Preussen (Perkun, Pykull, Potrimp) 319; Ehemaliger Gözzendienst in Preussen 318; (Mannhardt) 1185.
Osthoff H., Allerhand Zauber 867.
O sujeverii litovcev krestjan 769. ..
Ouchakoff S., Traité de mythol. 622.
Ovsjanko-Kulikovskij D. N., K istorii kulta i ognia u indusov 590; Vakchičeskije kulty indoeur. drevnosti 589.
Ozinek 25; plg. Zazineck.
Ozolinš D., Jumis. Etngr. piel.
Ožio aukos, ceremonijos 63, (Elisonas) 1012g; žr. Bocksheiligung.

P

Pabaigtuvės žr. Rugiapiūtės pabg.
Pabst E., Heinrich von Lettl. 55.
Pac Cas., Collectanea constit. synod. dioec. Samag. 1190; plg. Vyskupų nutarimai.
Padavimai, legendos 139, 292, 243, 333, 642, 657, 668, 710, 736, 803, 825, 825a — 25c, 849, 871, 890, 951b, 1226, 1227, 1231, 1232; plg. Pasakos.
Poganism of the ancient Prussians 321.
Pagoniškos liekanos, apeigos 27, 30, 40, 65, 85, 93, 96, 174, 177, 209, (Michnevič) 1247, (Perkowski) 1256, 1284.
Pagoniškos liekanos vyskupų dekret. 1168, 1177, 1190, 1192, 1199, 1200, 1203, 1205.
Pakuckas Č., Kas yra kaukspeniai 1067.
Paltarokas K., Panevėžys prieš 434 m., 1251.
Pamiętnik umiejętn. 1252.
Panicke, Panikas, 106, 164, 370.
Paprocka M., Vedybos liet. visuomn. 727.
Papročiai (pagoniški, įvairių švenčių) 67, 180, (Caspari) 266, 292, 390, (estų) 493, (baltarusių) 652, (Kibort) 675, 693, 697—698, 699, 705, 738, 769, 772, 777, 778, 789, 808, 819—820, 825c., (gimimo) 826, 839—840, (Meškauskas) 858a, 881; 1001a, v, vi, vii, viii; 1002, 1036; 1068, ii, iii, iv; 1068, xxii, xxiii, xxiv, xxxvii, xLiii; 1091, 1096, 1105, 1139, (Hartknoch) 1171, 1194, 1239, 1253, 1263, 1275—1277, 1287, (Balys) 1326; plg. Kalėdos, Laidotuvės, Mirusiųjų kultas, Rugiapiūtės papr., Šermenys, Užgavėnės, Velykos.
Parčevskio, vysk. aplinkraštis 1311.
Parkuns žr. Perkūnas.
Partėvu gudribam 446.
Pasakos 964—968, 1070; plg. Padavimai.
Pasvalio apskr. burtai ir prietarai 1001a, xxviii.
Pastrnek, Bibl. Übersicht d. ArfslPh 598, 616, 618.
Paszkewiczowa St., Chrzest Żmudzi.

Paszkiewicz D., žr. Poška D.
Paszkiewicz H., Reg. Lith. 87.
Paszkowski M. 49.
Patašius J., Prietarai ir burtai 1001a, Li.
Patrimpas, Potrympus, Natrimpe 37, 38, 51, 164, 278, 319, 326, 383, (Basanavičius) 958, 989, (Būga) 992, 1029, 1234.
Patulas, Patollen 164, (Būga) 992, (Gerullis) 1170; plg. Pykuolis.
Paukščiai ir jų vart. kultui resp. kultas 63, 137, (Bednarski) 1163, (Possevinus) 1194, (Reimchr.) 1197.
Paukščių balsai ir jų pamėgdž. 1001b, 1012a, 1051a, 1089.
Pavlina Kr., Puški un puškojumi 1355.
Pechnik A. rec. (Brückner) 546.
Pecols žr. Pykuolis.
Pekulus Tarkvinijus, vizit. 80.
Perdoite (Krečinskij) 753.
Pergrubis 532, (Krečinskij) 753.
Perkona osols vecaja Romove 447.
Perkowski J., Resztki dawnych wierzeń i kultów na Żmudzi 1201, 1256; Senovės gadynės pėdsakai Telšių apskr. 1071; Symbol. motywy i międzynarod. w zdobn. bud. na Żmudzi 1257; Wiarogodnie i fantastyczne wiadomosci o Żmudzi 1255.
Perkūnas. Parcuns 38, 40, 47, 63, 65, 76, 90, 95, 117, (iliustr.), 139, 180 183, 319, 337, (estų) 491, (latvių — Mannhardt) 504, 532, (slavių) 565 (Polujański) 701; (Batir) 730 (Akelaitis) 728, (Kirkor, pav.) 749, 798. (Basanavičius) 801, 838, 844, (Prellwitz) 868, (Malte-Brun) 913; (Balys) 953, 1262; 985a, (Būga) 992, 1042a, 1072, 1192, (Possevinus) 1194, Reimchr 1197), 1234, (Matusiak) 1241, (Kibort) 1297, (Balys) 1324.
Perlbach M., Zur Chron Dusb. 44; Grunau 48; rec. (Benderj) 257, Krumbholtz) 188, (Sembrzycki) 71.
Pervyj den' vesny i novago goda u Litovcev 769.
Peter Suchenwirt (Mannhardt) 78, 1185.
Petersons K., Iš latv.-leišų mitol. 448. Kekatas 1356.
Petkevičaitė G., Mater. po narodnoj med. litovcev 770, 1073; žr. Medicina (liaudies).
Petri J. Chr., Aerndte u. d dabey gewöhnlicher Talkus — Erntefest 515.
Pfingsten A. E., Feste d. alten Letten 516.
Pflligg G., Zauberei u. sonstiger Aberglaube 1228.
Philippi R., Grunau 48; Preuss. Urkundenb. 81.
Piccolomini Aeneas Sylvio, 81, (Watson) 525, 818, (Janulaitis) 1022, (Mannhardt) 1185, 1191.
Pierson W., (Deliciae Pruss. ed.) 82, 322, 858a.
Pietaris V., Apie Liet. senovę 1087; 78; rec. (Mierzyński) 77, 383.
Pietkiewicz Cz., Bóstwa roln. w wierz. Białor. 1258.
Pietkiewicz M., La Lithuanie et sa insurrection 916.
Pykuolis, Pykulas, Pecols, Pocols, 30, 38, 76, 164, 319, (Famincyn) 552, (Endzelin) 823, 1181, 1233, 1234; plg. Patullas, Patollen.
Piliakalniai 956b, 1000b, 1025—26, 1074a, 1086, 1119, 1128.
Pilvytas, Piluytus 38, 164.
Pirmas krustabas Dievturu draudze 449.
Piorun žr. Perkunas.
Piotrokavo prov. sinodo nutarimai 1192; plg. Vyskupų nutarimai.
Pisanski G. C., Antwort über d. heidn. Überbleibsel 324; Überbleibsel aus dem Heidentum 323.
Pisani V., Pikuls 1259.
Platonov S. T., Lekciji po russkoi istoriji 205.
Plenzat K., Von Feuerreitern u. vom Besprechen d. Feuers 325; Ostpr. Heimatlit. 15.
Plėškys A., Įpilties piliakalnis ir Alkos kalnas 1075. Nuo Gardžų iki Lapių 1076.
Plotnikov V., Sravnit. mifolg. M. Miulera 591.
Poblocki L., Krit. Beiträge 16.
Podberski A., Demonolg. ludu ukrainsk. 592.
Pogodin A., Drevn. litovcy 206; Paasanen 137.
Poesche 48.
Poklonenije idolam 593; žr. Lelewel.
Polonorum, Annales (Dzierzwa — Traska) žr. Annales Polonorum.
Polujański A., Swiątyne Perkuna 701.
Posilge Joh. 78, (Mannhardt) 1185.
Possevinus A., Moscovia 1194.
Poška D., O dębie mającym przeszło lat tysiąc 702; O starożytnych obrządkach relig. poganskich w X. Lit. i Żmud. 703.
Potebnia A., O mifičeskom značenij nekt. obriadov i pover. 594; Predan. o narodn. russkich sueverijach, poverjach etc. 595.
Potrimpos žr. Patrimpas.
Potulov Iv., Zametka o drevnich litovcach i ich mogilnikach 771.
Praetorius M., 858a; Del. Prussicae 82, 327, 383, (Mannhardt) 1185; Orbis Gothicus 83.
Pranas, L. A. Jucevičius 666, 1077.
Prazdnik Kupala 588a.

Prazdnik (vel.) u litov. jaz. 772.
Prietarai 236, 285, 292, 355, (estų) 494, (rusų) 550, 595, 596, 693, 672, (Szukiewicz) 715, (Gilis) 740, (Janulaitis) 743, 768—769, 773, 778, 782, 799, 804, 811, 831, 833, 835, 836, (Balys) 1326, (Mannsikka) 858, 867, 870, 880, 892, (Volteris) 894—5; 908, (Vėliuona) 1001a, III; (Velykų) 1001a, V, VII; (Kalėdų) 1001a, VI; 1001a, IX, XIII, XVI, XIX, XXIV, XXV, XXVI; (Krėvė-Mickevičius) 1001a, XXVII, —XXXI; 1001a, XXXVI, XXXVIII, XLVIII, LXI; (lenkų) 1287; plg. Burtai, Papročiai.
Prellwitz, Name d. Perkunas u. vergl. Mythologie 868.
Presas A., Šv. Jono bažn. Zapiškyje 1078.
Preussisch. Aberglaube 1229; —— u. Sagen 1230; —— Chronik von David žr. David; —— Mytholg. 109; —— Urkundenbuch 84; —— Volkssagen von der Austreibung d. Teufels 1231; —— Volkssagen 1232.
Preussische Prov. — Blätter 14.
Prochaska A., Dzieje Witołda 207; Czy istniał Krywe na Litwie 704; Król Wł. Jagiełło 208; rec. (Brückner) 643.
Prūsų raštas 366, 367, 977, 978, 983; plg. Videvuto vėliava.
Prūsų valdžios įsakymai 85, 1196.
Przezdziecki A l., Obrządki pogańskie na Żmudzi 705.
P. S., O nekotorych predrazsudkach i pover'jach Żmudinov 773.
Pumpurs A., Leišu-latvėšu preksvėstr. laikmets 923.
Pupaleigis G., Beižonių milžinkapiai 1080.
Purickis A., Senovės kapų kalnai 1079.
Puryckis J., Glaubenspaltung in Litauen 26, 49, 89, 209, 869.
Puškaitis (David) 1195.
Puzinas J., Vorgesch. u. Nationalbew. in Lit. 3 p.
Puzina P., Vzgliad na suever. i predrazsudki 596.

R

Rantasalo A. V., Der Ackerbau im Volksaberglauben 1357.
Ragaišis A., Senovės papr. Žemaičiuose 1068, XLIII, 1082.
Raganos, jų bylos, deginimas, raganavimai 164, 221, 309, 679, 742, 765, (Bezzenberger) 812, (Balys) 953a; 1001a, II; 1034—35, (Šinkūnas) 1098, 1131, 1129, (Karp.) 1177, 1182, 1203, (Zienkowicz) 1205, 1262; plg. Burtininkas, Kerėtojai.
Radwański E., O historyi polsk. i słow. w ogóle 597.
Radziukynas J., Czary w powiecie Sejnenskim 706.
Raseiniečių Velykos 1298.
Raudonis, Žaltvykslės 1084.
Raudos 800, 823a, 859—860, 1004a, 1068, XIX; plg. Dainos.
Rautenberg O., Wegw. d. Zeitschr. 17.
Recessus Generalis 63, 86, 1166, 1175.
Regesta Lith. 87.
Reimchr., Livl. 88, (Mannhardt) 1185, 1197.
Reinsonas J., Sen. liet. tradicijos 1260.
Relacye nuncyuszów 89, 1198.
Religia łotyska 533.
Respublica Prussiae 25, 329.
Reusch R. F., Aberglaube u. Volkslieder d. Preuss. Samlandes 328; Nachträge zu d. Preuss. Erntegebr. 1234; Preuss. Erntegebr. 1233.
Reutt M., Z dziejów pog. Lit. 707.
Rėza, Rhesa 76, 874; De relig. christ. in Lith. primordiis 330.
Rickoyot'as 106, 371.
Rimkus J., Apie vieną piliakalnį 1086.
Rykaczewski, ed., Rel. nuncyusz. 89, 1198.
Roeppell žr. Caro.
Rogalski A., vest. Lasickij 66, 677.
Rogge A., D. älteste Romowe bei Heiligenbeil 331; rec. (Lehmann) 121.
Rombinus 332.
Romovė, Romowe, Romova 25, 48, 95, 106, 146, (iliustr.) 157, 164, (iliustr.) 202, 232, 242, 272, 273, 290, 295, 296, 297, 311, 314, 331, 352, 364, 372; (Mierzyński) 383, 388; 392, (Šliupas) 393, (Dirikis) 414, (Kundrinš) 429, (Melnalksnis) 445, 447, 760, 920, 921, (Ježek) 925, (Zubaty) 927, 1083, (P. Štuopis) 1107, (Gerullis) 1170, (Hartknoch, pav.) 1171, (Jeroschin) 1176, 1234, 1246, 1257, 1261.
Roose, C., Lit. u. preuss. Volkssagen 243; Preuss. Volkssagen 333.
Rossius, O., Lebensweise u. Sitten d. Sudauer 334.
Rostowski, St. 624; 47, 61, 90, 102, (Mannhardt) 1185.
Rotkirch T., Drevn. lit. povėr. 782; Lit. jaz. očerki 774, 781; plg. Teobald.
Rožniecki St., Perur u. Thor 627.
Rudzičs R., Dvesele seno latv. pasl. uzskata 1358.
Rugiapiūtės (pabaigtuvių) papročiai (estų) 515, (Vėliuonoje) 1001a, III; (Kupiškėnų) 1068, XX, (Šiaulėniškių) 1068, XXI, (Žemaičių) 1068, XXV, XXXI; 1223; (prūsų) 1233—1234, (Kamiński) 1293, (Kapsų) 1300a; plg. Kurche.
Ruggieri F., Opis Polski 89.
Ruhig, Ph., Woerterb. 76, 91, 92, (Staniewicz) 713, (Mannhardt) 1185; plg. Žodynai.

Rumba E., Mara, Maras mate (Latv. k. vardn.) 1346; Latv. dieviba Laima 1359.
Rumpaeus J. W., Nachricht v. curischen Glauben 517.
Rupūžė (Krečinskij) 753.
Ruseckas P., rec. (Jungferį) 842, (Avižonį K.) 946a.
Russow Balth. (Mannhardt) 1185.
Ružancovas A., Šv. Darbo 1919—30 m. rod. 1031, 1049.

S, Sch, St, Sz

Sabaliauskas Ad., Sen. kapų kaln. 1081; vert. (Niemi) 204, 1060.
Sabinus Georg (Mannhardt) 1185.
Salvatori G., Storia, miti d. antichi Lit. 211, 928, 1024.
Sambarios 61.
Sambien. episc. Michael 78; plg. Synodų nutarimai.
Samter E., Geburt. Hochz. u. Tod. 1216.
Sapalius J. rec. (St. Zanavyką) 1289.
Sapieha Al., Acta synodi diaec. Vilnensis 1199; plg. Synodų nutarimai.
Sappun M., Iszguld. Evangel. 30.
Saulės kultas (Basanavičius) 957b, (Mannhardt) 504, 1314, (Straubergs) 1362, (Zicans) 1379.
Scriptores rer. Liv. 55, 58, 71, 478; — Pruss. 44, 63, 93, 94, 100, 1193.
Schade M., Volks- u. Abergl. bei d. Litauern 870.
Schafarik, Slav. drevnosti 219.
Schattkowsky E., Mai im altpr. Volksgl. 1235.
Schiefner A., Kluger Uburtis u. d. Teufel 871.
Schiemann Th., Russland-Polen-Livl. 220.
Schiffner A., Estn. Mytholg. 518.
(Schilling), Par latviešu tautas manu ticibu 455.
Schirmann, Trauerbestattung b. d. alten Preussen 335.
Schlangenbeschwören in Litauen 872.
Schlangen b. d. Preussen u. Litauern (Anbetung) 238.
Schlau C., Aufstellung altlett. Zeitrechnung 1360.
Schleicher A., Berichte aus Litauen (Bildukai) 873; Lituanica 34, 72, 75, 76, 224, 336, 874; Litauisches Lesebuch 874a.
Schlözer A., Geschichte v. Litauen 222.
Schmidt W., Handb. d. vergl. Religionsgesch. 140.
Schmidt P., Tree Cult among the anc. Letts 1248.
Schneider St., Sowij 1264.
Schnippel E., Volkskunde von Ost.- u. Westpr. 337.
Schrader O., Reallexikon d. indog. Altertumsk. 141.
Schröder L. V., Arische Religion 142.
Schöpfungsgesch. in d. lit. Göttersage 875.
Schwartz W., Indogerm. Volksgl. 143; Urnsprung d. Mytholg. 144.
Schwenk K., Myth. d. asiat. Völker (Germ. u. Slaven) 145; Myth. d. Slaven 628.
Schulenburg W., Wetterzauber mit Steinbeilen u. Gott Perkunas 876.
Schultz Th., (Mannhardt) 1185.
Schütz K., 48.
Sedos apskr. burtai ir prietarai (Krėvė-Mickevičius) 1001a, xxvii.
Sehling, Evangl. Kirchenordn. 46.
Sekminės (Zanav.) 1068, ix; (Buračas) 1336.
Selimas, Krivė ir Krivulė 1088; rec. (Mierzyński) 687.
Sembrzycki J., Joh. u. Hier. Maletius 71, 338, 877; rec. (Mierzyński) 77.
Semkowicz Al., Kryt. rozb. Dług. 43.
Sempetr. Chron. žr. Chronicon.
Senlatviešu dievinu kults 450.
Senkus J., Katalk. tikėjimo įvedimas Lietuvoje 1090; Velykiniai liet. papročiai 1068, xLiv.
Sennas A., Keleto Dievo pavadnm. etimolg. 1217; rec. (Bertholet - Lehmann) 1209.
Seraphim A., Preuss. Urkundb. 84.
Seraphim E., Livl. Gesch. 212.
Serb. R., Velykiniai vaikystės prisimnm. 1068, xLvii.
Sicco, prūsų dvas., (Mierzyński) 38, 385, 386; 686, 762; plg. Dvasininkai, Krivė, Ligaschones, Tulissones.
Siecke E., Götteratribute u. sog. Symbole (Litauer) 138, 878.
Siemenski L., Podania polsk., rusk., lit. 139, 710.
Silesiae Chron. žr. Chronicon.
Sirmen žr. Šermenys.
Sitten žr. Papročiai.
Sittig, E., Katech. Ledezmas 40, 65.
Sylwestrowicz-Dowojna žr. Davainis - Silvestraitis.
Synodi dioecesanae C. Brzostowski (ep. Viln.) 1200.
Synod. Mednicensis 841.
Synodų (diecezijų) nutarimai apie pag. liekanas 1168, 1177, 1190, 1192, 1199, 1200, 1203, 1205.
Skardžius Pr., Žodyno dalykai („auka") 1092.

Skardinskas Vl., Kai kurių paukščių giesmės ir kalbos 1089; žr. Paukščių balsų pamėgdž.
Skirmuntt K., Nad Niemnem i Baltykiem 214, 709; Z najszt. czasów plem. litew. 215, 708.
Skrodels, A., Dievturu draudze 451.
Slavische Mytholg. 109.
Slibinas 164.
Slogučiai (Balys) 1262.
Slonimskis S., Materijały po istor. medic. v Litvė 775.
Sloka, Kara dievs 452.
Smolenskis V., Lenkų t. istorija 216.
Smołka St., Długosz 43.
Sochaniewicz K., Przycz. do czasów na Żmudzi w XVII w. 711.
Sokolov M. E., Starorusk. solnečn. bogi i bogini 598; 625.
Solmsen F., Lit.-Lett. Götternamen 66, 148, 524, 886a; žr. Usener.
Sondeckis J., vert. 192, 1001a, Lxvii.
Spekke A., Alt-Riga 520. Latv. kult. vest. (Latv. konv. vardn.) 1346; Latvieši un Livonija 1361.
Sprogis I., Narodnyj sud 217, 776.
Spudas A., Prietaringi tikėjimai 1001a, Lxviii; žr. Prietarai.
Spudienė E., Žmonių medicina 1094; žr. Medicina (liaudies).
Spuren (letzt.) des Heidentums in Preussen 269, 346.
Sreznevskij I., Sviatil. i obriady jazyč.-bogusl. drevn. slav. 599.
Sruoga B., rec. (Žilių) 1158.
Stabai Mierzyński (383); (Balys) 951c, 1062; (Hartknoch) 1171; žr. Statulos.
Stadie K., Perkuhner- ein altpr. Geschl. 339.
Staniewicz Sz., Wyjaśnienie mythol. litewsk. 713.
Stanisl. Augustas apie Žem. pag. 1201.
Stan Litwy do przyj. wiary chrześcij. 712.
Stasevič P., Čerty iz žmudskoj narodnosti 778; Doistoričesk. predan. litov-.. cev 779 Žmudsk. narodn. prazdniki 777.
Statulos 164, 180, 237, (Narbutt) 1249, 1263; plg. Idolum, Stabai.
Statuta prov. conc. Rigensis 63, 78, 93, 1174, (Mannhardt) 1185.
Staugaitis J., Zanavykai 1096.
Steikūnas J., Senovės kapų kaln. 1097.
Steinkreise u. Steinberge in Ostpr. 339a.
Stella Erasmus, De Boruss. Antiq. 94; žr. Erasmus.
Stender, Lett. Grammatik (Mytholg.) 521, 1185 plg. Lange.
Steponaitis V., Prietarai 1001a, Lxx; žr. Prietarai.
Sternegge, Ritter, 78.
Stieda L., Anbetung d. Ringelnatter 879; žr. Gyvačių, Žalčių garb.
Stovyla žr. Idolum, Stabas, Statula.
Straničkа iz litovsk. mifolg. 780.
Straubergs K., Burvju gramt. 454a; Latv. mitolg. 454; Par dveseles kultu pie latv. 453. Latviešu konv. vardn. (Janis, Jana rasa. Jani, Janu ticejumi un burvibas, Kauli — ticejums, Kekatas, Laime (ticejumos), Lauku noburšana, Lauku svetiba, Lauliba ticej., Laušana, Lietus burvibas, Liktena dievibas, Lopu laišana ganos, Lopu noburšana, Lupatas, Macišanas. Majas gars, Maiss ticej., Maize, Makonis, Maldišanas, Maleficium, Malka (ticej.), Malleus malef., Maltuvė, Mannhardt, Manta (ticej.), Mate, Mele, Meness ticej.) 1346; Vina Saule 1362.
Stribings Bericht (Mannhardt) 1185.
Strijkauskis Mot., Kronika 49, 95, 624, (S. Staniewicz) 713, 741, (Mannhardt) 1185, 1202.
Stroev P., Kratk. obozr. mifolg. slav. rossijsk. 600.
St., Sen liet. tikybos palaikai Siesikuose 1095; Velnio duobė 1095a.
Stuhr P. F., Bedeutung d. finn. Götternamen 522.
Stułpas (Mierzyński) 383.
Stumme H. (Tetzner) 882.
Suaixtix, Suaistix 38, 106, 369, 1234.
Suchenwirt žr. Peter Suchenwirt.
Sudauenbüchlein 70, (Mannhardt) 1185; plg. Bocksheiligung.
Sud Litvinov nad koldunami 218.
Sueverij žr. Prietarai, plg. Burtai.
Sužiedėlis, J., vert. 189.
Swięto kozła 714.
Świerzbiński R., Wiara słowian 601.
Swilius F., Unser Ostpr. (Opferstein Romb.) 340.
Szczerbowicz rec. (Basanavičių) 1265.
Szujski J., Dzieje Polski 223.
Szukiewicz W., Dawne lasy na Litwie 1269; Wierzenia, przesądy i zabobony ludu naszego 715.
Szulc K., Mythologja slaw. 603; 625.

Š

Šapoka Ad., 3 p.; Kur sen. liet. mokėsi 29.
Šatrijos kalnas (Buračas) 1000a, 1000b, 1279.
Sčesnulevičius K., Burtai iš žibančios balanos 1001a, Lxix.
Šepping D., Mify slav. jazyčestva 602.
Šermenys, atminimai 27, 62, 66, 85, 86, 170, 180, 266, 359, 829, 843, 850, (De mereckis) 1008, 1052, (J. Staugaitis) 1096, 1097a, (Krollmann) 1179; plg. Laidotuvės, papročiai.

Šiaulių apyl. burtai ir prietarai (Janulaitis) 743; — Užgavėnės 1068, XIII.
Šiaulėniškių rugiap. pabaigt. 1068, XXI.
Šilling, Par latv. ticibu 1363.
Šinkūnas P., Lietuv. žavėtojai ir raganos 1098; rec. (Tarasenką) 1121.
Širvydas (Staniewicz) 713.
Šlekys V., Užmirštos kapsų Joninės 1068, XLVIII.
Šliupas J., 889; Lietuvių tauta sen. ir šiandien 221, 1101; Liet.-latvių-prūsų mytol. 393, 1103; Liet. sen. pantej. požvilgis gamt. 1099; Liet.-latv. tauta po valdžia Kryvio 1101; Palyg. pasaulio relig. istorija 394, 1104; Vaikščioj. žvakelės 1100; vert. (Veckenstedt) 1140—1141; Žemaičių švenčių papr. 1105.
Šmits P., 432; Koku loma mitos 1250, Latviešu mitolog. 457, 458, 459, 460, 1249; Myth. d. Letten 519; Seno latv. ticiba 456. Etnogr. rakstu krajums 1364; Latv. tautas dvesele 1365; Latviešu mitolg. 1366; Latv. mitolg. 1367; Seno latv. kazas 1368; Miršana un beres 1369; Mitologiškas dziesmas 1370; Majas kungs 1371.
Šneideraitienė M., Lietuv. tautos. bibliogr. 1068, XIV, 1106, 1372.
Špiss I., Veco latviešu dievi 461.
Štuopis P., Aisčių vėlių kultas 1265; Romuva mūsų mitolog. 1107; Seniausios aisčių vedybos 1108.
Šturms E., Heilige Stätten 1266. Elka kalni un pilskalni Kursa 1373.
Švabe A., Raksti par latvju folkl. 462, 1251. Dveselu mielasts, Dievs latv. mitolg., Latv. kaln. (Latv. konv. vardn.) 1346; Latviešu Dievs un Velns 1374; Otkliki nac. borby 1375.
Šventės (religinės) 25, 232, (latvių) 516, 842; plg. Papročiai, Pabaigtuvės, Šermenys.
Šventi miškai žr. Miškai.
Šventyklos, Šventovės (W. K.) 124, 183, 214, 275, 798, 838, 1118, 1120, 1268; plg. Alkai.
Šventykla, kur buvo garb. Perkūnas 1268.
Švėgždinis P., Kaip buvo švenč. Velykos 1267.

T

Tacitus 77, 87, (Mannhardt) 1185.
Talmantas J., red. (Daukantas) 1006.
Tamulaitis V., Perkūno kūjis 1110.
Tarasenka P., Alkakmenys 1111; Akmenys, Alkos kalnai (LE) 1122; Akmuo „Laumių stalas" 1123; Apeiginiai Lietuvos piliakalniai 1124; Gimtoji senovė 225; Kretingos mengirai 1117; — stabakuliai 1115; Liet. archeol. medžiaga 18, 227, 1121a; Mūsų sen. liekanos 1119; Panerio pirm. kultūros sodybos 1113; Priešistor. Lietuva 226, 1121; Rambyno alkvietė 1114; Sen. liet. švent. alkvietės 1118; Sen. liet. šventovės 1120; Sen. liet. pav. šventės 1068, XLIX; Tauralaukių Velnio akmuo 1116; Velnio keliai ir brastos 1271.
Tarvydas B., Apie prūsų stabmeldystę, apeigas (Dusburg) 1125.
Tauta ir Žodis, 19.
Tautas dievturiba 463.
Tautosaka žr. Dainos, Padavimai, Pasakos.
Teliaveli 60.
Temme J., Volkssagen Ostpr., Lit. 342.
Teobald, Litevsko-jazyčeskije očerki 774, 781, 1271; Drevn. litovsk. poverija 782; Žnič. 783.
Tettau W., Preuss. Volkssagen 341; Volkssagen Ostpr., Lit. 342.
Tetzner Fr., Alte Gebräuche etc. d. Lit. 881; Feste u. Spiele d. Lit. 880; Slaven in Deutschl. (Lit.) 146, 228, 343, 882.
Teufelsbeschwörer (im Amt Memel) 344.
Teufel im lit. Volksglauben 883.
Thiele J. G., Lit. u. preuss. Volkssagen 243.
Thomas A., Märchen, Sagen u. Volksglauben in Lit. 884.
Thomas von Chantimpré 1185.
Tielemann G. T., Gott Lihgo bei den Letten 523; Perkun d. alten Slaven 630.
Tiškus Vl., Mūsų liaudies medicina 1125a.
Tyszkiewicz Ant., Synodus diaecesana Mednicensis 1203; žr. Synodų nutarimai.
Tyszkiewicz E., Zabytki v zachodu gub. ces. rosyjsk. 716; Badania 1263.
Toeppen M., Aberglauben in Masuren 348, 631; Acten d. St. Preussens 27; Einige Altert. aus d. Zeit d. Heident. 347; Gesch. d. Heident. in Pr. 345; Gesch. d. Preuss. Historiogr. 31, 44; d. letzten Spuren d. Heidenthums in Pr. 346; Litauer u. Nataner (Sage) 350; Preuss. Sagen 349, 1226.
Tolgsdorffs Bericht (Mannhardt) 1185.
Totoraitis J., Liškevos piliakalnis ir Vokės raganos 1128; Senovės liekanos ir mitolog. atminimai 1126, 1127.
Trautvetter E. C., Neuntägige Woche b. den alten Litauern u. Slaven 885.
Treichel A., 959; Klucke u. Kriwule in Westpr. u. Litauen 886.
Trinka Vl., Baigtuvių papročiai 1068, LI; Užgavėnių ir Peleninių papr. 1068, L.

Troickij N. J., Kult ognia, dereva i kamni 604.
Trumpa V., Lietuvių nekrokultas 1272.
Trusman G., Vvedenije christn. v Lifliand. 229, 534.
Trusmann J. I., rec. (Veckenstedt) 889.
Trzuszkowski J., Badanie staro żytności lit. 717.
Tschakert P., Urkundenb. z. Reform. Gesch. 38, 96.
Tučas P., Raganà ant laužo Ukmergėje 1129.
Tulissones 84; plg. Dvasininkai, Krivė Ligaschones.
Tumas J., 78; Akelaitis (LE) 636; Cetra-Šatrija 1274; Kalbamieji žmonės 1131; Koresp. su Būga 704; Lietuvių namas 1273; Lietuvių papr. per šventes 1068, Lvi; O dawn. zabudow. litewsk. 1273; Prietarai ir burtai 1001a, Lxxiii; rec. (P. Klimas) 1038, (Mierzyński) 383.
Turauskas J., Senovės kapų kalnai 1132.
Turchi N., Lietuvių rel. (Enc. Ital.) 928a.

U

Über sog. Heiligen unter d. Litauern 1275; plg. Betbrüder.
Uccopirnus, Ukapirnas, Ukapirnus 38, 164, 377, 378.
Ugnies kultas 40, (iliustr.) 157, 214, 221, (Šliupas) 393; (Loorits) 501, (Kriaučiūnas) 752, (Basanavičius) 801, 826a, 844, (Possevinas) 1194, (Cziszewski) 1301.
Ukapirnas, Ukapirmus žr. Uccopirnus.
Ukazatel Pam. knižk. 21; ŽMNPr 20.
Undinės, Vandenės 139, 180, 191, (Šliupas) 393, 588.
Uuola, Apie kalniukus Lietuv. 1276.
Upės 30.
Urbas D., Sen. liet. muzika 1277.
Usener H., Götternamen 147, 148, 224, 874, 886a; Lit-lett. Göttern. 524; rec. (Brückner) 646.
Užgavėnių papr. ir trad. 1068, iii; (Žemaičiuose) 1068, x; (Šiaulių apyl.) 1068, xiii; 1068, xiv; (Kupiškėnų) 1068, xiv; 1068, xxvi; 1275, (Budrys) 1276, 1277.
Užkalbinėtojai ir gydytojai 1278.

V

Vabalkšnis A., Kada kalba gyvuliai 1068, Liii.
Vaičiūnas, vert. (Reutt) 707.
Vaidilas P., Devintas Rusijos archeol. kongr. 1133.
Vaidevutis 117, 232.
Vaidevučio vėliava žr. Videvuto vėliava.
Vaideliotas 106, 164, 374, (Mikuckij) 763, 1182.
Vaidilutės 48, 139, (iliustr.) 157, 221, 232, (pav.) 714.
Vainutis J., Telšių žemaičių prityrimai 1001a, Lxxiv.
Vaitkus J., Joninių šventė 1068, Lvii.
Vaižgantas, Vaisgamtas (vaisių dievaitis) 913, 1135.
Vaižgantas (slap.), Lietuv. papr. per šventes 1068, Lv.
Valančius M., Laiškai apie burtin. 1058; Palangos Juzė 1137, 1281; Žem. vyskup. 233, 1136, 1280.
Valentas A., Kaip dzūkai sėją prad. 1068, Lxix; Nelabos dvasios 1068, Lviii.
Vandens kultas 58, (Kriaučiūnas) 752; — dievai (estų) 514, (finų — Holmberg) 485; žr. Undinės.
Vandenės žr. Undinės.
Vardynas žr. Žemės vardynas.
Varnas A., Lit. kunstvolle Wegkreuze 888.
V. B., Vysk. Valančiaus gadynės papr. ir prietarai 1133.
Veckenstedt M., 102, 912 Mythen, Sagen u. Legenden d. Žamaiten 889; Mytai, pasakos ir leg. Žem. 1140—1141; Pumphut ein Dämon (Litauer) 890.
Vėlės, jų kultas 260, 275, 288, (prūsų) 337, (estų) 500, 618, (Kriaučiūnas) 752, (Meulen) 860a, 1055; (Basanavičius) 966; 1055, 1181.
Velikij prazdnik u litovcev 772, 784.
Velykos (papročiai) 1001a, v, vii; (Kupiškėnų) 1068, xvii, xviii; 1068, xxviii; 1068, xLiv, xLvii, Lxi, Lxii; 1263, 1278, (Raseiniškių) 1298.
Vėlinės tautosakoje (Merkelis) 1242.
Veliuonos rugiap. papr. 1001a, iii.
Velme J., Latv. tautas dveseli 1376.
Verbų šventimas 1068, xxii.
Verchovnyj žrec Lizdejko 785.
Verpstys, Liet. Velykos 1068, Lxi.
Veselovskij A. N., Rozyskan v. oblasti russk. duch. sticha 605; rec. (Manndelštam) 573.
Vestuvės (papročiai) 270, (Gaerte — senovėje) 275, (Kupiškėnų) 1299.
Vėversys, Apie krivulę 1143; Diena prieš šv. Joną 1144; Sen. tikėj. dievai 1142.
Vidivuto vėliavos antrašas 367, 978, 999, 1145, (David) 1167; plg. Prūsų raštas.
Vietovardžiai (mitol. liekanos) žr. Žemės vardynas.
Viekšnys J., Velyk. papročiai Žemaičiuose 1068, Lxii.
Vilkolakiai (Balys) 1262, (Kibort) 1297.

Vilnis E., Poiski samobytnoj lat. relig. 535.
Vinckler V., Romove in Warmien 352.
Vingela, Kur Girinis viešpat. 1146.
Vinzenz Kadłubek (Mannhardt) 77, 1185.
Viscont A., Lituan, relig. 916a.
Visitatio Livonicarum eccles. (Mannhardt) 1185.
Visitationsprotokolle (Mannhardt) 1185.
Vyskupijų synodų nutarimai, vyskupų laiškai 63, 1168, 1177, 1185, 1190, 1192, 1199, 1200, 1203, 1205.
Višinskis P., Antropolg. charakter. žmudinov 1283.
Vytautas 81.
Vytautas (slap.) žr. Akėlaitis.
Vitols A., Tautas dz. psichol. 1377; Latv. relig. ipatn. 1378.
Vyturys, Medega „Krivulei" 1285.
Voelkel J. A., Papartei 891.
Voevodskij L. F., Etologič. i mifolog. zametki 633.
Voigt G. H., Adalbert 79, 354.
Voigt, J., L. Blumenau 31; Gesch. Preussens 31, 37, 44, 48, 232; Oberrichter u. Oberpriester Griwe 353.
Volynijos kronika žr. Ipatjevo kr.
Volteris, Volter, Wolter, Ed., 625; Aisčių kilm. ir protėv. klaus. 1152; Alkai ir alkvietės — Liet. švent. 1150; Devas, Devaitis, Dejvė, Dejvutis, Dekla, Dziasma, Diveriks, Dirvolite, Zaltis, Zemes-mate etc. 794; Drei lit. Lenorenstoffe 901; Encikl. slov. Brokgauza-Efrona 794; Erdengöttin d. Tschuwaschen u. Litauer 635, 896; Etnogr. latyšk. plemeni 540; Etnogr. pojezdka po Litve i Žmudi 792; Feurkultus d. Litauer 897; Gidymai su burtais 1148; Götter-steine u. Steinbilder (Litauer) 149, 634, 898; Kas yra kapstatai 1287; Kęstučio 1351 m. priesaika ir sen. liet. priet. 1153; Krestovyja sosny (nekrokult finov) 536; Kuniks Verdienste 361, 902; Latyšsk. mifolg. 537—538, Latv.-leišu mitol. 464, 790, 924; Litovsk. chrestm. 40. 41, 65, 72, 85; Litovsk. katich. Daukši 36, 40, 47, 60, 69, 72, 98, 786; Lit. Zauberformeln u. Besprechungen 894; Mythol. Skizzen (Malala) 69, 893, Novyj encykl. slov. Brokg. i Efr. 795 (Devas, Dejvutis, Latyšsk. mifolg., Litovsk. mifolg.) Ob izučenij latyšsk. mifolg. 539; Ob izučenij litovsk mifolg. 790; Ob izučenij sem. byta Lit.-Zem. naroda 789; Obzor trudov po Lit. etnogr. 793; O kaukach 40, 787; Perkunastempel u. lit. Deiven- u. Opfersteine 190, 899, 1162; Rezultaty etnografič. pojezdki k prusskim litovcam 791; Sen. liet. gyvuliai 1149; Sen. liet. tikyba 1147; Veckenstedt 889; Veckenstedt žemait. Goettinen 900; Vytauto D. laikų laidotuv. ir žmonių aukoj. 1151. Zapadno-russk. svidetel. o lit. bogach 40, 788; Zur Gesch. d. lit. Hexenwesens 65, 99, 173, 895; rec. (Trusman) 229, 534.
Von dem Aberglauben d. Litauer 892.
Vordemfelde H., Hexe im deutschen Volksmär. 1312.
Vries J., Altgerm. Religionsgesch. 1218.
Vušvilovič, Opyt istorij jaz. Litvy 796.
Vzgliad na doistorič. Litvu 797.

W

Wagner D. E., Gesch. v. Lithauen 230.
Wagner E., Vita et mores Lit. 25, 356, 887, (Mannhardt) 1185.
Wagner P., Grunau 48.
Waidelotte žr. Vaidilutės, Vaideliotai.
Waisselius, Waissel, M., 48; Cronica alter... Historien 1279.
Wartberge žr. Hermann de Wartberge.
Watson K., Criwe 300; Religionsgebr. d. alten Letten 525—526.
Ważne badania dla mitolog. litewsk. 719.
Wegeberichte (litauische) 78, (Mannhardt) 1185.
Weigel M., Bildwerke aus altslav. Zeit 632.
Weygand J., Curischer Süss = etc. Kuchen 527.
Wermke E., Bibl. d. Gesch. v. Ost- u. Westpr. 22, 363, 853.
Werner Fr., Historische Disputationen von d. Götzendienst 1282; Preuss, Götzendienst (Relig., Gebr.) 266.
Wesele na Żmudzi 725.
Wiesiołowski K., O starożytnośc. relig. słow. mieszk. Polski 606.
Wigand von Marburg 78, (Mannhardt) 1185.
Winkelmann E., Bibl. Livon. 23.
Winter C. A., Birke im Volksliede d. Letten 1252.
Wisłocki W., Bibl. prac A. Brücknera 24, 548, 463.
Wissendorff (de Wissukuok) H. Legendes myth. latav. 531; Matériaux pour l'ethnologie lith. 917; Notes sur la myth. d. Latav. 528; Sinas par latv. ticibu 465.
Witort J., Kunigowanie na Litwie 720; Matrij. sistem. pėds. Liet. 723; Przyczynki kultur. 721; Zarysy prawa zwyczajowego ludu lit. 722, 1284.
Witt G., Altpreuss. Bockweihe 357; — Leichenmahle 359; Preuss. Ehrentisch 358.
W. J. M., Mniemania i przesądy ludu litewsk. 693, 718.

W. K., Swiątynia Perkuna w Kownie 124.
W. L. P., Velykų papročiai 1286.
Wölky, Preuss. Urkundenb. 84.
Wohl, Bockheyligung d. unglaub. Sudauen 360; plg. Bockheiligung.
Wolffenbüttelio Postilla 30, 97.
Wolonczewski žr. Valančius M.
Wotschke Th., J. Lasitius 66, 903.
Wolter žr. Volteris Ed.
Wrotnowski, Esquisse sur la relig. payenne 167, 918.
Wulff, Aufdeckung altpr. Begräbnisstätten 362; Heidnische Grabstätte b. Lötzen 363.
Wulfstan 77, 100; (Mannhardt) 1185.
Wunderer D. J., (Mannhardt) 1185.

Z

Zablockienė E., J. Basanavičius kraštotyrininkas 1267, 1288.
Zajączkowski St., Dzieje Litwy pog. 234.
Zanavykai (Sekminės) 1068.
Zanavykas St., Apsakymai apie Liet. praeigą 1289.
Zarinu K., Druskas iz musu tautos teiksmu val. 465a.
Zatorski, Znicz nad Niewiażą 726.
Zauberei, zowberey, czobereye 27, 96, 1166, 1175; žr. Burtai, Prietarai.
Zazineck (šventė) 25.
Zdanije, nazyv. chramom Perkuna v Kovnie 798.
Zdziarski St., rec. (Brückner) 643.
Zeiller M., Newe Beschreibung Polens 1204.
Zelenin D., Očerki russkoi mifolg. 609; Totemičeskij kult 1313.
Ziemienik 51, vi; žr. Žemininkas.
Zienkowicz Mich. J., Synodus dioec. Vilnensis; žr. Vyskupų synodų nutarimai.
Ziesemer W., Was bedeutet Romowe 364.
Zicans Ed., Hochzeit der Sonne u. des Mondes in der lett. Mytholg. 1379; Latviešu tradicija par garo pupu 1380.
Zimmermann U. E., Aberglauben d. Letten in Kurland 530.
Zinciam žr. Wissendorff.
Zschokke Fr., Bruteno u. Waidewut 365.
Zubaty J., Romove 927; Z baltske demonologie 150; rec. (Brückner) 643, (Mierzyński) 384.
Zweck A., Litauen 235.

Ž

Žagaras A. J. B., Nauj. Žagarė 1155; plg. Korespondencijos.
Žalčiai, jų kultas, 40, 49, 63, 65, 81, 89, 135, 238, (estų) 488, (Krečinskij) 753, (Volter) 794i, 826a, (Nehring) 865, 872, (Stieda) 879; (Elisonas) 1013, 1014; 1119, 1163, (Kromer) 1180, 1192, (Possevinus) 1194, (Rel. nunc.) 1198, (Zeiller) 1204; plg. Gyvatės.
Ž. D., Par bišu dievu Usinu 1253.
Žemės vardynas (mitol. liekanos) (Gerullis) 1170, 1182; plg. Žodynai.
Žemes-mate (Volter) 794j.
Žemine, Žemyna, Žemynėlė 65, 76, (Nesselmann) 1189.
Žemininkas, Ziemieniek 772, 913.
Žempatis, Žempatys 30, 76, 1181, (Nesellmann) 1189.
Žygiai (kryžiuočių) žr. Wegeberichte.
Žilevičius J., Kanklės mitologijoje 1290; Mitologinė lietuvių muzikos pradžia 1156.
Žilius J. J., Gelionas ir Kurkas 395, 1160; Liet. karalius ir jo giminė 396, 1158; Palemonas ir jo padermė 1157; Prutėnas ir Vaidevutis 1159.
Žinčius 164; žr. Žnicz.
Žiniavimas 65, 86.
Žiurlys J., Veckenstedtas — mūsų taut. falsif. 889, 1161.
Žygimantas Aug. 26.
Žyniai 40, 59, 86, (Baranauskas) 956a, (Basanavičius) 974c, (Reimchr.) 1197; plg. Dvasininkai, Kerėtojai, Krivė.
Žmonių medicina žr. Medicina.
Žnicz 95, 106, 164, 374, 647, 649, (Gegužiński) 660, (Zatorski) 726, 763, 784, (Baranauskas) 956a, 1025.
Žodynai (mitolg. liekanos) 64, 76; (Būga) 35, 165, 998; 91, 92, (Kurschat) 1181, (Miežinis) 1188, (Berkholz) 1238.
Žvaigstikas 164.
Ž., Senovės lietuvių tikėjimas 1154.